Paul Bjørkum
24/IX. 07

AARSBERETNING

VEDKOMMENDE

NORGES FISKERIER

FOR

1907

UDGIVET AF FISKERIDIREKTØREN

2DET HEFTE **1907**

BERGEN

A/S JOHN GRIEGS BOGTRYKKERI

1907

AARSBERETNING

VEDKOMMENDE

NORGES FISKERIER

FOR

1907

UDGIVET AF FISKERIDIREKTØREN

2DET HEFTE **1907**

BERGEN

A/S JOHN GRIEGS BOGTRYKKERI

1907

Anton M. Schweigaard.

Om havfiskefondene.

I. Havfiskefondenes historie og virksomhed.

A. Det ældre havfiskefond.

I december 1887 indgav Selskabet for de norske fiskeriers fremme forslag til indredepartementet om oprettelse af et laanefond paa kr. 200000.00 til fremme af havfisket. Forslaget blev optaget af regjeringen og bevilgningen givet af stortinget 19de juni 1889. — (Allerede i indberetning af 20de august 1883 til indredepartementet havde konsul B. Anker Bødtker taget sagen op. Denne indberetning er — saavidt vides — det første offentlige indlæg om spørgsmaalet. Se „Norsk Fiskeritidende" 1884 s. 87—93). — Af de udførlige motiver til fiskeriselskabets nævnte forslag, hvilke blev lagt til grund for myndighedernes beslutninger, skal hidsættes et uddrag, — idet det bemerkes, at alle udhævelser er gjort her.

Selskabets direktion udtaler saaledes bl. a.:

„At kapital tidligere ikke er sat ind i større udstrækning i denne „bedrift kommer tildels deraf, at om vi end har mange gode sjøfolk, har „dog de færreste noget kjendskab til havfisket og med uøvede folk er „der megen sandsynlighed for, at den i begyndelsen vil bringe tab. — — — „De betænkeligheder, kapitalisten, der skal benytte leiede folk, har for „at indlade sig paa denne bedrift, formindskes adskilligt, naar besætnin„gen selv enten er eier eller delagtig i forretningen. Det er almindelig „anerkjendt, at det meste udbytte erholdes, hvor mandskabet fisker paa „part. — — — Ved at være eier eller parthaver forøges besætningens „interesse i udbyttet end mere, og er det direktionens formening, at skal „et havfiske udvikle sig hos os, da vil dette ske lettest ved, at intiativet „til det udgaar væsentligst fra fiskerne selv, som den klasse, der har de „største forudsætninger til at gjøre foretagendet rentebærende. Hoved„spørgsmaalet bliver at skaffe kapital; thi man nærer ingen „tvil om, at den vil forrente sig og forrente sig godt. Denne „kapital kan muligt ydes af privatmænd, men — — — man maa erindre, „at man her staar overfor en ny bedrift, og at der i begyn„delsen er mange vanskeligheder at overvinde."

Efter at direktionen har gjennemgaaet andre landes foranstaltninger til havfiskets ophjælp, fremhæver den dernæst særlig, at „hovedfor-„maalet her er at **skabe** en ny og lønnende industrigren, som „hidtil har været forsømt hos os, nemlig havfisket.“

Videre udtales: „Da her er spørgsmaal om en ny bedrift, der som „alt nyt har sine vanskeligheder at overvinde, tror direktionen, at hen-„sigten med laanene neppe vil naaes, hvis renten ikke sættes „lavt, og skal den i saa henseende tillade sig at foreslaa høist 3 pct. „Herved kommer vistnok staten til at gjøre en opofrelse; men denne, „nemlig rentetabet, bliver forholdsvis høist ubetydelig, og vil „vistnok faaes mange gange tilbage, naar de første forsøgs-„stadier er gjennemgaaede, og denne vigtige industrigren „har fæstet rod.“ — — —

Særlig fremhæves som fordel ved offentlige laan, at „laantageren „ved at erholde fri dispositionsret over udbyttet kan gjøre det „mest mulige ud af sit arbeide. Denne sidste omstændighed kan der ikke „lægges nok vegt paa; thi erfaring ikke alene fra os, men ogsaa fra andre „lande har vist, at laan paa betingelse af tvunget salg af pro-„duktet til laangiveren, et forhold, som er det almindelige, og som „ikke godt kan være anderledes, hvor laanet ydes af privatmænd, brin-„ger som regel laantageren dybere og dybere i gjæld.“

De af fiskeriselskabet fremholdte synspunkter vandt sterk anklang hos de bevilgende myndigheder, og eftersom behovet til laanemidler voksede, er fondet stadig blevet forøget, — foruden at „det nye fond“ (kun for dampskibe) samt et særligt „Finmarksfond“ i de forløbne aar er blevet oprettet. Om disse to fond nærmere senere.

Ved stortingsbeslutning af 30te juli 1892 blev „det ældre fond“ forøget til kr. 300 000.00, medens udlaansrenten samtidig nedsattes fra 3 til $2^1/_2$ pct. Videre forøgede stortinget fondet ved beslutninger af 14de juli 1893, 29de mai 1894 og 1ste mai 1899 indtil kr. 700 000.00.

Ved beslutning af 21de septbr. 1905 blev der for „det ældre fond“ tilladt anvendt kr. 70 000.00 midlertidig af „det nye fond“. Og endelig er ved stortingsbeslutning af 13de april 1907 det ældre fond yderligere forøget med kr. 400 000.00, idet der forudsattes, at de nævnte 70 000 kroner tilbageføres til det nye fond, hvilket samtidig ogsaa blev forøget. Se nedenfor.

Udlaansregler for begge fond er trykt som bilag 1 og 2 til nærværende afhandling.

Indtil januar maaneds udgang 1907 er af det ældre fond udbetalt 515 laan til et samlet beløb af kr. 1 446 298.00. Til samme tid var der indfriet 166 laan paa tilsammen kr. 391 391.00. — Den 31te januar 1907 var der af fondet tilstaaet, men ikke anvist, 26 laan til et beløb af

kr. 41 200.00. Til hvilke amter disse laan var tilstaaet, sees af den amtsvise gjennemgaaelse, side 224 ff. Af tabellen, bilag 4, sees til hvadslags foretagender og til hvilke amter de anviste laan er ydet. Den herredsvise fordeling er behandlet i en fælles tabel for alle tre havfiskefond (bilag 12) og skal blive omtalt udførligere.

Det ældre fond har paa 13 laan lidt et samlet tab af kr. 32 339.30. Nærmere enkeltheder sees bilag 5.

Hvorledes de anviste laan fordeler sig paa de forskjellige aar, sees af tabellen, bilag 6, medens bilag 7 viser forholdet mellem laanenes størrelse. I den sidste tabel er ikke medtaget laan til anlæg for fiskens tilvirkning. Der er givet 10 anlægslaan til samlet beløb af kr. 128 000.00 til røgerier og forædlingsfabriker samt til et enkelt ishus. Saadanne laan er ikke givne siden 1901. I de senere aar er der saaledes kun ydet laan til seil- og motorfartøier af „det ældre fond", idet alle dampskibslaan siden 1902 er henvist til

B. Det nye fond.

Dette fond, der ogsaa kaldes „dampskibsfondet", blev oprettet 30te mai 1900 med en sum af indtil kr. 500 000.00 efter forslag af fiskeriagent Westergaard.

Fondets udlaansregler (bilag 2) blev efter forslaget gjort mere forretningsmæssige end for det ældre fond med hensyn til rentefod, afbetalingstid og sikkerhed.

Der udlaanes kun indtil fartøiets halve takst, og laanene tilbagebetales i 10 aar efter 1 aars afdragsfrihed med 4 pct. aarlig rente fra laanets udbetaling mod det ældre fonds $^3/_4$ takst, 15 aar, $2^1/_2$ pct. rente og et aars baade rente- og afdragsfrihed.

Det nye fond er tilgjængeligt for andre end fiskere og sjømænd, der selv deltager i bedriften, omend disse ogsaa her foretrækkes.

De forretningsmæssige betingelser, som ikke volder staten rentetab, har i tider med spændt statsbudget muliggjort forøgelse af det nye fond, medens statsmyndighederne samtidig har veget tilbage for at tilskyde midler til det gamle fond, hvorom der samtidig var forslag oppe fra fiskeriraad og fiskeristyrelse. Ved stortingsbeslutning af 16de mai 1902 blev nemlig det nye fond forøget fra 500 000 til 800 000 kroner. Stortingskomiteen citerer og henholder sig i sin indstilling til departementets bemerkning om, at der — uanseet andre aarsager — antoges „at være mindre „grund til iaar at foreslaa dette (d. v. s. det ældre) fond, hvoraf der kun „svares $2^1/_2$ pct. rente, yderligere forøget til byrde for statskassen." Ligeledes fremholdtes der stadig under forhandlingerne i stortinget lige-

overfor de mange financielle betænkeligheder, at heromhandlede fond var 4 pct. rentebærende og saaledes ikke paaførte det offentlige rentetab.

Af det nye fond er til udgangen af januar 1907 udbetalt 40 laan, udgjørende tilsammen kr. 807 500.00, som amtsvis er fordelt saaledes, som tabellen bilag 8 viser. Af samme bilag fremgaar, i hvilke aar laanene er anvist. Til nævnte tidspunkt var helt indfriet fire laan med samlet beløb af kr. 77 000.00. – Den 31te januar 1907 var der af fondet tilstaaet, men ikke anvist, 8 laan med tilsammen kr. 129 000.00. Hvorledes disse tilstaaede laan fordeler sig paa amterne, vil sees af den amtsvise gjennemgaaelse side 223 ff.

To laan har bragt fondet et samlet tab af kr. 20 639.90, nemlig de to laan i dampskibene „Bergenseren“ og „Herlø“ — begge af Bergen — med henholdsvis tab af kr. 9 436.37 i 1904 og kr. 11 203.53 i 1905.

Ved stortingsbeslutning af 13de april 1907 er fondets kapital forøget indtil kr. 900 000.00.

C. Finmarksfondet.

der har noget lempeligere betingelser (se bilag 3) end „det ældre fond“, er oprettet 21de juni 1905. Dets kapital er kr. 200 000.00. Der kan udlaanes indtil $^4/_5$ af takstsummen mod pant i baaden og kommunegaranti for $^1/_{10}$ af laanet. Fondet blev oprettet efter forslag af Vardø fiskeriforening. — I sin bog „Fiskeri og hvalfangst“ foreslog dr. Hjort i 1902 lignende foranstaltninger til fremhjælp af fisket i Finmarken.

Da dette fond er istandbragt med de særegne forhold i Finmarken for øie, vil de nedenfor fremholdte betragtninger ikke tage sigte paa dette fond, der antagelig bør virke efter sine fordelagtigere vilkaar, selvom der skulde foretages forandringer i administrationen af de to andre fonds, hvis kapitaler ogsaa kan udlaanes til Finmarken.

Til udgangen af januar 1907 var af Finmarksfondet anvist 10 laan til samlet beløb af kr. 16 725.00. Af laanene var 4 tilstaaet Kjelvik og 3 Vardø, medens Hammerfest, Loppen og Øksfjord samt Lebesby havde 1 laan hver. Se bilag 9.

Den 31te januar 1907 var der tilstaaet, men ikke anvist, 26 laan af Finmarksfondet, tilsammen udgjørende kr. 61 580.00.

II. Hvor stor del af landets dækkede fiskeflaade er anskaffet med statshjælp?

Som ovenfor vil sees, var der til udgangen af 1906 bevilget følgende havfiskefond:

Det gamle fond	kr.	700 000.00
Det nye fond	„	800 000.00
Finmarksfondet	„	200 000.00
tilsammen	kr.	1 700 000.00

Af disse fond var til udgangen af januar 1907 udbetalt 555 fartøislaan til samlet beløb af kr. 2 142 523.00. Hertil kommer 10 laan til „anlæg“ af det ældre fond, udgjørende tilsammen kr. 128 000.00. (Se bilag 4).

Med hvilke beløb samtlige 565 laan er fordelt paa de forskjellige amter fremgaar af bilag 10.

Hvilken del havfiskefondene har havt i fiskeflaadens udvikling, erfares bedst ved at sammenholde de for offentlige laan anskaffede fartøier med landets hele dækkede fiskeflaade forøvrigt. I løbet af vinteren 1906—07 har fiskeridirektøren indhentet oplysninger fra sjødistrikternes lensmænd og magistrater om dækkede fiskefartøier, idet der spurgtes om antallet af dampskibe, motorfartøier og seilfartøier. De sidste er igjen delt i to grupper, eftersom de af lensmændene er angivet at være under eller over 18 tons brutto og omhandles her under betegnelsen „mindre“ og „større“ seilfartøier. Som andre skjelnemerker mellem disse to grupder er ogsaa anført lasteevne: 100 tønder, og længde over dæk: 40 fod.

Angaaende de i skibsregistret indførte fiske- og fangstfartøier er modtaget oplysninger fra sjøfartsdirektøren, saaledes som vil fremgaa af bilag 16.

Efter opgaverne fra lensmænd og magistrater er opsat tabellen paa side 224, som amtsvis angiver landets samlede antal dækkede fiskefartøier,[1]) fordelt i de 4 nævnte grupper. I samme tabel er opført, hvor mange havfiskelaan der er ydet amterne[2]) til de forskjellige slags fartøier.

---

[1]) Der er ikke foretaget forandringer i disse officielle opgaver, skjønt enkelte ikke er helt rigtige. — Fiskedampere, som er indregistrerede i Norge, men som ikke driver fiske fra norsk havn, er ikke medregnede. Se bilag 16.

[2]) Laanene er opført paa det amt, hvor vedk. fartøi senest var tilladt henflyttet, inden laanet var tilbagebetalt.

Opgave over distrikternes dækkede fiskefartøier omkring januar 1907 samt over de til samme tid anviste laan af de 3 havfiskefond.

Amt	Seilfartøier				Motorfartøier		Dampfartøier	
	Mindre		Større					
	Antal fartøier	Antal laan	Antal fartøier	Antal laan	Antal fartøier	Antal laan	Antal fartøier	Antal laan
Kristiania	—	—	—	1	—	2	—	—
Smaalenene	230	—	11	—	47	2	1	—
Akershus	8	—	—	—	6	—	—	—
Buskerud	4	—	—	—	6	—	—	—
Jarlsberg og Larvik	83	—	5	3	25	1	2	1
Bratsberg	64	—	5	1	14	2	—	—
Nedenes	108	4	16	3	32	4	—	—
Lister og Mandal	255	2	55	4	18	3	—	—
Stavanger	167	—	137	12	10	1	31	4
S. Bergenhus	164	1	215	15	9	1	—	1
Bergen	—	1	1	—	1	1	6	3
N. Bergenhus	12	—	25	4	17	1	18	11
Romsdal	288	4	101	24	394	4	92	21
S. Trondhjem	38	7	71	5	15	3	2	—
N. Trondhjem	20	9	27	7	3	—	2	2
Nordland	435	56	137	53	34	7	13	10
Tromsø	200	108	539	106	10	2	8	5
Finmarken	279	18	53	14	6	—	1	1
Sum for riget	2 355	210	1 398	252	647	34	176	59

Antal fiskefartøier ialt 4 576
— havfiskelaan „ 555

I forhold til landets flaade har, som tabellen viser, staten været mest behjælpelig med anskaffelse af dampskibe og større seilfartøier, idet henholdsvis $^1/_3$ og $^1/_5$ af disse farkoster er anskaffet ved hjælp af statslaan. For de mindre seilfartøier og motorbaadene har fondene spillet en forholdsvis mindre rolle, idet kun $^1/_{11}$ af de smaa seilskøiter og $^1/_{19}$ af motorfartøierne har havt offentligt laan. Regnes de fire grupper under ét, vil der for hvert dækket fiskefartøi, som er anskaffet ved statshjælp, findes 8 fartøier, som kun er bekostet af privat kapital.

Ovenfor er kun regnet med fartøiernes antal. Sammenligningen føres nu videre med hensyn til værdien. Ifølge fartøiernes indsendte,

bevidnede takstforretninger er havfiskefondenes flaade ansat til saadan værdi, som i tabellen nedenfor, hvor ligeledes de fire fartøigruppers laanebeløb er anført.

		Antal laan	Laanebeløb	Fartøiernes takstværdi
			Kr.	Kr.
Seilfartøier	mindre	210	218 283.00	404 103.00
	større	252	684 340.00	1 308 737.00
Motorfartøier		34	171 900.00	333 537.00
Dampfartøier		59	1 068 000.00	2 296 728.00
	Ialt	555	2 142 523.00	4 343 105.00

Efter havfiskefondenes takster kan for de fire grupper af fartøier udregnes en gjennemsnitsværdi saaledes:

Seilfartøier	mindre, gjennemsnitsværdi	kr.	1 924.30
	større, —	„	5 193.40
Motorfartøier,	—	„	9 809.90
Dampfartøier,	—	„	38 927.60

Med disse værdier som grundlag skulde landets dækkede fiskeflaade kunne beregnes til at have en værdi omkring 2·5 millioner kroner.

For de fire grupper fartøier stiller forholdet sig saaledes:

		Antal	Værdi
			Kr.
Seilfartøier	mindre	2 355	4 531 705.00
	større	1 398	7 260 372.00
Motorfartøier		647	6 347 006.00
Dampfartøier		176	6 851 259.00
	Ialt	4 576	24 990 342.00

Af hele den dækkede fiskeflaades beregnede kapital skulde saaledes omkring 9 pct. være reist ved offentlige laan.

Hvorledes værdien af samtlige dækkede fartøier fordeler sig paa de forskjellige amter sees af tabellen bilag 11.

Det herredsvise antal af fartøier med og uden havfiskelaan findes paa den udførlige tabel, bilag 12, hvor fartøierne er inddelt i de fire her behandlede grupper. Der henvises særlig til denne tabel, af hvilken distrikternes udvikling af moderne fiskeri — ved hjælp af offentlig eller privat kapital — tydelig vil fremgaa.

Først skal disse forhold her omtales for de større kystdeles vedkommende, og dernæst bliver hvert enkelt amt gjennemgaaet.

Af nedenstaaende tabel kan sees, hvorledes den dækkede fiskeflaade og havfiskelaanene fordeler sig paa kystens forskjellige dele:

	Dækket fiskeflaade		Anviste havfiskelaan		Laanebeløbets procentvise del af flaadens værdi
	Antal fartøier	Beregnet værdi	Antal laan	Laanebeløb	
		Kr.		Kr.	pct.
Skagerakkysten[1])	995	3 493 493.00	37	172 310.00	Ca. 5
Vestlandet[1])	813	5 127 125.00	56	596 935.00	- 12
Romsdal	875	8 525 171.00	55	481 930.00	- 6
Trøndelagen	178	952 851.00	30	88 700.00	- 9
Nordland	619	2 388 162.00	135	425 843.00	- 18
Tromsø amt	757	3 593 623.00	216	411 835.00	- 11
Finmarken	339	909 917.00	36	92 970.00	- 10
Ialt	4 576	24 990 342.00	565[2])	2 270 523.00[2])	Ca. 9

Skagerakkysten er den strækning, som har mindst laan i forhold til sin flaade. Fartøiernes antal overskrider de øvrige opførte kyststrækningers og den beregnede værdi nærmer sig værdien i Tromsø amt, medens dette amts laanebeløb er over dobbelt saa stort og laanenes antal det mangedobbelte.

Vestlandsamternes laan naar lidt over den gjennemsnitlige procent af flaadens værdi. Laanenes antal er lavt i sammenligning med laanebeløbet, da der til disse amter er givet mange dampskibslaan.

Romsdal har næst Skageraksamterne mindst laan i forhold til værdien af flaaden; intet enkelt amt har dog erholdt et saa stort tilskud af havfiskefondene.

Trøndelagens laanebeløb er i forhold til de to amters flaade lig det gjennemsnitlige for kystens forskjellige dele; antallet af fartøier er betydeligt lavere end paa de andre strækninger.

---

[1]) Til Vestlandet er regnet Bergensamterne og Stavanger amt — og til Skagerakkysten amterne østenfor.

[2]) Heri er medregnet de ovennævnte 10 laan til anlæg iland. Se bilag 4.

Nordland har størst laanebeløb i forhold til flaadens værdi. Dette skriver sig dog tildels fra betydelige laan til anlæg i land. Denne slags laan spiller paa langt nær saa stor rolle for noget andet amt. (Se bilag 4). Kun Romsdals amt har større samlet laanebeløb, medens laanenes antal kun overgaaes af

Tromsø amt. Laanene er her forholdsvis smaa, saa at laanebeløbets størrelse er mindre end i Romsdal og Nordland, tiltrods for laanenes store antal. Intet andet amt end Romsdal har saa stort antal fartøier.

Finmarken har omtrent erholdt laan som gjennemsnitlig i forhold til flaadens værdi. Antallet af laan svarer til Skagerakkystens. Kun Trøndelagen har et ringere antal fartøier og laan.

Nedenfor skal der nu for de enkelte amter knyttes bemerkninger til tabellen, bilag 12, angaaende fartøiernes og laanenes antal og i sammenhæng hermed nævnes, hvorledes vedkommende amts fartøier med ikke indfriede havfiskelaan driver fiske (se bilag 13), og hvilket bruttoudbytte driften har givet i de sidste par aar for disse fartøier. (Bilag 14). Videre nævnes antal og beløb af de laan, som 31te januar 1907 var tilstaaede amtet, men ikke udbetalte. Endelig skal samtidig omtales de fra amtet den 1ste april 1907 indkomne andragender om laan af det ældre fond, hvilke paa grund af kapitalmangel da ikke var behandlede. (Se bilag 15).

Kristiania opføres uden noget dækket fartøi.

Byen har erholdt 4 havfiskelaan til seil- og motorfartøier til samlet beløb af kr. 21 300.00. Et af fartøierne er senere flyttet til anden kommune.

Intet ubehandlet laaneandragende.

Smaalenenes amt har en dækket fiskeflaade paa 289 fartøier, hvoraf 230 mindre og 11 større seilfartøier, 47 motorfartøier og 1 dampskib. Kun 4 amter har et større antal smaa seilfartøier, og i 3 af disse amter er antallet kun lidet større. I antal af motorfartøier staar Smaalenene blot tilbage for Romsdal. Med hensyn til samlet antal kommer Smaalenenes amt som no. 8, medens det overgaar summen af fartøier i de øvrige amter ved Kristianiafjorden; ligeledes er antallet større end i begge de trønderske amter tilsammen. Fiskeflaadens beregnede værdi, kr. 999 709.00, staar mellem værdierne for Lister og Mandal og Nordre Bergenhus, samt overgaar ikke lidet Finmarkens. Smaalenenes største fiskeridistrikter er Hvaler og Onsø med henholdsvis 149 og 67 dækkede fiskefartøier.

Foruden et laan paa kr. 15 000.00 til et røgeri har havfiskefon-

dene kun ydet laan til to fartøier af amtets fiskeflaade, nemlig ialt kr. 16 000.00 til to motorfartøier. Et dampskibslaan paa kr. 20 000.00 er senere overført til andet amt. Dette er — forholdsmæssig — den ringeste anvendelse af fondene, idet to amter uden havfiskelaan, nemlig Akershus og Buskerud, heller ikke besidder nogen større fiskeflaade. De to motorfartøier med havfiskelaan driver lønnende sildefiske i Skagerak og ved Island og har tilsammen i de to sidste aar fisket for henholdsvis 21 000 og 25 000 kroner.

Et laaneandragende fra amtet beroede hos fiskeridirektøren ubehandlet 1ste april 1907. Der søges laan stort kr. 5 000.00 til et motorfartøi for sild- og linefiske i Skagerak og makrelfiske med dorg i Nordsjøen.

Akershus amt har 14 dækkede fiskefartøier, hvoraf 8 mindre seilskøiter og 6 motorfartøier. Værdien af nævnte fartøier er beregnet til kr. 74 253.00. Af kystens amter (byamterne undtaget) har kun Buskerud en mindre dækket fiskeflaade. Fartøierne er hjemmehørende i Asker, Nesodden og Soon.

Der findes intet havfiskelaan, hvilket amtet kun har fælles med Buskerud.

Intet ubehandlet laaneandragende.

I **Buskerud amt** har Røken herred 4 mindre seilskøiter og 6 motorfartøier til en beregnet samlet værdi af kr. 66 536.00. Dette er den mindste dækkede fiskeflaade i noget landsamt langs kysten.

Der findes i amtet ligesom i Akershus intet havfiskelaan.

Intet ubehandlet laaneandragende.

Jarlsberg og Larviks amt har 115 dækkede fiskefartøier, hvoraf 83 mindre seilskøiter, 5 større seilere, 25 fartøier med motor og 2 dampskibe. I antal kommer amtet nærmest Søndre Trondhjems amt og i værdi nærmest Nedenes. Værdien er beregnet til kr. 508 787.00. Kun 4 amter har flere motorfartøier. Herrederne Nøtterø og Brunlanes har hver 20 og 32 fartøier.

Amtet har 5 havfiskelaan, hvoraf 3 til større seilfartøier, 1 til motorbaad og 1 til dampskib. Det sidste laan er overført fra Smaalenene. Det samlede laanebeløb udgjør kr. 14 050.00, foruden dampskibslaanet. Fire af landsamterne har færre laan. De fartøier, som har havfiskelaan, driver sild-, bank- og makrelfiske. Damperen driver skrei- og islandsfiske og disponeres fra Kristianssund. — Der er i de sidste par aar efter beregning gjennemsnitlig fisket for ca. kr. 30 000.00 aarlig af de 3 fartøier, som nu har laan.

Intet andragende om havfiskelaan ubehandlet.

Bratsberg amt har 83 dækkede fiskefartøier, hvoraf 64 mindre og 5 større seilere samt 14 motorfartøier. Fartøiernes værdi er beregnet til kr. 286 461.00 eller meget nær det samme beløb som for Nordre Trondhjems amt, som dog har færre, men større fartøier. Skaatø er det største fiskeridistrikt med 39 fartøier.

Amtet har erholdt 6 havfiskelaan til samlet beløb af kr. 23 800.00. Tre af fartøierne med havfiskelaan er senere udflyttet af amtet. Kun to landsamter har færre laan. Et motorfartøi med havfiskelaan drev i 1906 bank-, makrel- og sildefiske med bruttoudbytte kr. 4 700.00.

Der var 1ste april 1907 fra amtet indkommet 3 ubehandlede laaneandragender til samlet beløb af kr. 15 060.00. To af andragenderne gjælder motorfartøier. Driftsplanen er tildels udelukkende sildefiske paa vest- og østkysten samt ved Island — tildels afvekslende bakke-, dorg- og sildefiske.

I **Nedenes amt** findes 156 dækkede fiskefartøier, hvoraf 108 mindre og 16 større seilere samt 32 motorbaade. Det samlede antal er noget større end i Søndre Trondhjems amt, hvis dækkede fiskeflaade dog er beregnet til høiere værdi. Værdien i Nedenes er ansat til kr. 604 835.00. Kun tre amter har flere motorbaade. — De vigtigste fiskedistrikter er Tromø med 37 og Høivaag med 28 fartøier.

Amtet har erholdt 12 havfiskelaan til samlet værdi af kr. 36 900.00. Et fartøi med havfiskelaan er senere fraflyttet amtet. Med hensyn til antal laan staar amtet mellem Lister og Mandals og Søndre Trondhjems amter, med hensyn til laanebeløb noget over sidstnævnte amt. — — — De fartøier, der for tiden har havfiskelaan, driver bank-, makrel- og sildefiske. Udbyttet var i 1906 for 7 saadanne fartøier ca. kr. 18 000.00. Den 31te januar 1907 var der tilstaaet, men ikke anvist, et laan paa kr. 1 000.00.

Et laaneandragende var 1ste april 1907 ubehandlet. Der andrages om 1 000 kroner til en motorbaad med samme driftsplan som ovenfor.

Lister og Mandals amt har 328 dækkede fiskefartøier, hvoraf 255 mindre og 55 større seilfartøier og 18 motorbaade. Det samlede antal fartøier nærmer sig Finmarkens og den beregnede værdi, kr. 952 912.00, overstiger dette amts. Følgende herreder har flest fiskefartøier: Randøsund (49), Oddernes (89), Søgne (34), Spangereid (34), Vanse (48) og Hitterø og Nes (27).

Syv havfiskelaan er anvist amtet foruden to fra andre amter overførte, hvilket antal staar imellem Jarlsberg og Larviks og Nedenes' antal laan. Det samlede beløb af de direkte anviste laan er kr. 25 260.00,

hvilket nærmest svarer til Bratsberg amt. Fartøier med statslaan driver skrei-, bank- og sildefiske samt tildels flyndrefiske. Ligeledes torskefiske ved Island. De nuværende 4 fartøier med havfiskelaan har i de sidste par aar tilsammen fisket for ca. kr. 9 000.00 aarlig.

Et ubehandlet andragende om laan paa kr. 3 000.00 til anskaffelse af et seilfartøi var indkommet 1ste april 1907. Driftsplan: Rev- og andet havfiske.

I **Stavanger amt** er der 345 dækkede fiskefartøier, hvoraf 167 mindre og 137 større seilfartøier, 10 motorbaade og 31 dampfartøier. Det samlede antal overstiger noget Lister og Mandals og Finmarkens. Dampskibsantallet staar kun tilbage for Romsdals amt. Fiskeflaadens beregnede værdi, kr. 2 337 709.00, nærmer sig den antagne værdi af Nordlands amts dækkede fartøier. Af herrederne har Sogndal 36, Egersund 37, Strand 35, Skudenes 40 og Torvestad og Skaare 41 fartøier.

Amtet har erholdt 13 havfiskelaan, hvoraf 3 til dampskibe og et til hermetikfabrik til samlet beløb af kr. 135 535.00. Heri medgaar det ene laan paa kr. 6 000.00 til anlæg, hvorimod 4 fra andre amter overførte fartøilaan ikke er medregnede. Laanebeløbet er noget større end i Søndre Bergenhus. Amtets seilfartøier med statslaan driver oftest kun islandsfiske — dampskibene desuden storsild- og nordsjøsild-fiske. Udbyttet for havfondenes fartøier med uindfriede laan var i 1905 148 000 og i 1906 120 000 kroner. Den 31te januar 1907 var der tilstaaet, men ikke anvist, et dampskibslaan paa kr. 12 000.00.

Den 1ste april beroede ét ubehandlet andragende om laan af kr. 12 000.00 til et seilfartøi. Driftsplan: Sildefiske ved Island og andre sildefiskerier.

Søndre Bergenhus amt har 388 fartøier, hvoraf 164 mindre og 215 større seilfartøier og 9 motorbaade. Fartøiantallet staar blot tilbage for Romsdals, Nordlands og Tromsø amter. Antallet af større seilfartøier overgaaes kun af Tromsø amt. Den beregnede værdi er kr. 1 520 455.00, hvilket tal staar imellem de for Stavanger og Nordre Bergenhus ansatte værdier. I de vigtigste fiskeherreder stiller antallet af fartøier sig saaledes: Sveen og Valestrand 36, Finnaas 62, Fuse 44, Austevold og Sund 96, Fjeld 27, Herlø 32, Manger og Fitjar hver 22.

Der er ydet amtet 20 havfiskelaan, hvoraf 1 til et røgeri. Laanebeløbet udgjør kr. 113 650.00, hvori er indbefattet kr. 15 000.00 til nævnte anlæg. Et fartøi med havfiskelaan har senere forladt amtet. Drift: Sildefiske i Nordsjøen og ved Island samt storsildfiske; videre: bankfiske og tildels makrelfiske. Udbytte i 1905 for 5 fartøier med havfiskelaan: kr. 15 000.00. I 1906: kr. 38 000.00 for 8 saadanne fartøier.

Fire laaneandragender til samlet beløb af kr. 28 840.00 var ubehandlede 1ste april 1907. Et af andragenderne angaar anskaffelse af motorfartøi. Driftsplan: Sild- og makrelfiske i Nordsjøen. For enkelts vedkommende linefiske udfor Feie.

Bergen har 8 dækkede fiskefartøier, hvoraf 1 større seilfartøi, 1 motorfartøi og 6 dampskibe. Værdien er beregnet til kr. 248 569.00.

Otte havfiskelaan er ydet til samlet beløb af kr. 110 250.00, hvori er medregnet kr. 15 000.00 til et anlæg. To fartøier med havfiskelaan er flyttet fra byen. Drift: Væsentlig storsild- og Nordsjøsildfiske, tildels bankfiske. To dampskibe, som nu har laan, fisker for ca. kr. 66 000.00 tilsammen aarlig.

Intet ubehandlet laaneandragende.

I **Nordre Bergenhus amt** findes 72 dækkede fiskefartøier. Af disse er 12 mindre og 25 større seilfartøier, 17 motorbaader og 18 dampskibe. Kun Romsdal og Stavanger amter har flere fiskedampere. Det samlede antal fartøier naar ikke op til antallet i Bratsberg amt. Den beregnede værdi, kr. 1 020 392.00, er lidt høiere end værdien af Smaalenenes fartøier. Af herrederne har kun Selje noget større antal fartøier, nemlig 33.

Der er ydet 15 havfiskelaan til amtet, hvoraf 10 til dampskibe. Kun Romsdal har erholdt flere dampskibslaan. Det samlede laanebeløb er kr. 237 500.00. Et dampskib med havfiskelaan er desuden tilflyttet fra andet amt. Drift: Storsild- og sildefiske i Nordsjøen; dernæst enkelte: Skrei-, Island- og en enkelt makrelfiske. Havfiskefondenes fartøier fiskede i 1905 for 283 000 og i 1906 for 337 000 kroner. Den 31te januar 1907 var der tilstaaet, men ikke anvist, 2 laan paa tilsammen kr. 12 000.00 af det ældre fond og 5 laan paa tilsammen kr. 89 000.00 af det nye fond.

Tre andragender om laan, hvoraf to til anskaffelse af motorfartøier, var 1ste april 1907 ubehandlede — til samlet beløb af kr. 54 500.00. Driftsplan: Væsentlig sildefiske i Nordsjøen. For et fartøis vedkommende kombineret med sælfangst om vaaren.

Romsdals amt har 875 dækkede fiskefartøier, hvoraf 288 mindre og 101 større seilfartøier, 394 motorfartøier og 92 dampskibe. I samlet antal samt i antal motor- og dampbaade overgaar dette amt langt ethvert af de øvrige. I smaa seilskøiter overgaaes det kun af Nordland. I antal større seilfartøier staar Romsdals amt som no. 5. Amtets fiskeflaade er beregnet til en værdi af kr. 8 525 171.00. Selvom man adderer de beregnede tre næst største værdier, nemlig værdierne for Tromsø, Nordland og Stavanger amter, naar man alligevel ikke fuldt op til værdien for Romsdals amt. Aalesund har 86 fartøier, Kristianssund 33, Sande og

Herø 96, Ulstein 47, Borgund 122, Haram 179, Frænen, Akerø, Sandø og Bud tilsammen 184 og Edø 28.

Der er tilstaaet amtet 55 havfiskelaan, hvilket antal kun overgaaes af Tromsø og Nordlands amter. Amtet har faaet 21 dampskibslaan, hvilket er over trediedelen af samtlige dampskibslaan og mere end det dobbelte af, hvad der af saadanne laan er ydet noget andet enkelt amt. Til sine 394 motorfartøier har amtet imidlertid kun erholdt 4 laan. Laanenes samlede beløb er kr. 481 930.00, hvori er indbefattet kr. 10 000.00 til et ishus. Et fartøi med havfiskelaan har forladt amtet. Drift: Storsild-, skrei- og bankfiske; dernæst sildefiske i Nordsjøen og ved Island samt for enkelte torskefiske sammesteds. Fartøier med uindfriede havfiskelaan har i 1905 fisket for 623 000 og i 1906 for 570 000 kroner. Den 31te januar 1907 var der tilstaaet, men ikke anvist, et laan paa kr. 2 500.00 af det ældre fond og 2 laan paa tilsammen kr. 28 000.00 af det nye fond.

Der var den 1ste april 1907 indkommet 15 andragender til beløb af kr. 62 800.00, hvoraf 10 til motorfartøier. Driftsplan: Som ovenfor. En enkelt ansøger vil mellem skrei- og nordsjøfisket gaa paa sælfangst.

Søndre Trondhjems amt har 126 dækkede fartøier, hvoraf 38 mindre og 71 større seilere, 15 motorfartøier og 2 dampbaade. Det samlede antal staar mellem antallet i Jarlsberg og Larvik og Nedenes. Værdien er betydelig større end for noget af disse amter og er beregnet til kr. 666 858.00. Af herrederne har Frøien 37 og Fillan 38 fartøier.

Af havfiskelaan er der anvist amtet 13, noget færre end i Nordre Trondhjems amt. Det samlede laanebeløb er kr. 32 800.00. Desuden er tilflyttet amtet to fartøier med havfiskelaan. Drift: Skrei-, bank- og storsildfiske. Et enkelt fartøi drev loddefiske. Havfiskefondenes fartøier med uindfriede laan fiskede i 1905 for 20 000 og i 1906 for noget over 30 000 kroner. Den 31te januar 1907 var tilstaaet, men ikke anvist, 2 laan paa tilsammen kr. 4 500.00.

Den 1ste april 1907 var der indkommet 3 laaneandragender til samlet beløb af kr. 11 500.00. En af andragerne søger om laan til motorbaad. Driftsplan som ovenfor.

Nordre Trondhjems amt har 52 dækkede fartøier, hvoraf 20 mindre og 27 større seilere, 3 motorbaade og 2 dampskibe. Fartøiernes antal nærmer sig mest antallet i Nordre Bergenhus, medens den beregnede værdi, kr. 285 993.00, svarer til værdien af fartøierne i Bratsberg amt. Af herrederne har Vikten flest fartøier med et antal af 21.

Amtets havfiskelaan udgjør 17 til et beløb af kr. 55 900.00. Desuden er tilflyttet amtet et fartøi med havfiskelaan. Drift: Storsild-

fiske og bankfiske. Dernæst: Skrei- og tildels loddefiske. Udbytte de to sidste aar: 50 000 og 72 000 kroner.

Intet ubehandlet laaneandragende.

Nordlands amt har 619 dækkede fiskefartøier, hvoraf 435 mindre og 137 større seilere, 34 motorbaade og 13 dampskibe. I samlet antal staar amtet kun tilbage for Tromsø og Romsdals amter. Antallet af smaa seilskøiter overgaar langt ethvert andet amt. Med hensyn til motorbaadenes antal staar amtet som no. 2. Værdien er beregnet til kr. 2 388 162.00, hvilket svarer til den opsatte værdi for fartøierne i Stavanger amt. Følgende herreder har flest fartøier: Vaagan (22), Buksnes (28), Flakstad (42), Værø (29), Hadsel (74), Bø (41), Øksnes (43) og Dverberg (120).

Amtet har erholdt 135 havfiskelaan til et beløb af kr. 425 843.00. Antallet staar kun tilbage for Tromsø amt og laanebeløbet kun tilbage for Romsdal. I beløbet er medtaget kr. 67 000.00 til 5 fiskeforædlingsanlæg. Fire fartøier med havfiskelaan er fraflyttet amtet. Drift: Skrei- og loddefiske. Dernæst bank- og sildefiske. To dampere drev sildefiske i Nordsjøen og to ved Island. Udbytte: kr. 611 000.00 og kr. 357 000.00 for 1905 og 1906. Den 31te januar 1907 var der tilstaaet, men ikke anvist, 6 laan paa tilsammen kr. 13 300.00 af det ældre fond.

Der var indkommet 13 andragender til samlet beløb kr. 30 000.00 den 1ste april 1907. Der søges om laan til 4 motorfartøier. Driftsplan som ovenfor almindeligst.

Tromsø amt har 757 dækkede fiskefartøier, hvoraf 200 mindre og 539 større seilskøiter, 10 motorfartøier og 8 dampskibe. I samlet antal staar amtet kun tilbage for Romsdal, og i antal større seilfartøier overgaar det langt ethvert andet amt. Værdien er beregnet til kr. 3 593 623.00, hvilken værdi er den næststørste af samtlige amters. Af de vigtigste herreder har de enkelte følgende antal fartøier: Kvæfjord 21, Trondenes 58, Bjarkø 23, Ibbestad 126, Dyrø 54, Berg 51, Hillesø 35, Lenviken 59, Malangen 24, Balsfjorden 20, Tromsøsundet 52, Lyngen 43, Karlsø 47, Skjervø, Nordreisen og Kvænangen tilsammen 71.

Tromsø amt har erholdt 216 havfiskelaan, hvilket er betydelig flere end noget andet amt og mellem halvparten og tredieparten af samtlige laans antal. Laanebeløbet udgjør kr. 411 835.00, hvilket er mindre end Romsdals og Nordlands. Fem fartøier med havfiskelaan er fraflyttet amtet. Drift: Skrei- og loddefiske. Dernæst sild- og seifiske. Udbytte i 1905 og 1906 henholdsvis kr. 440 000.00 og 689 000.00. Den 31te januar 1907 var der tilstaaet, men ikke anvist, 14 laan af det ældre fond paa tilsammen kr. 37 900.00.

Den 1ste april 1907 var der indkommet 87 andragender til samlet

beløb kr. 233 800.00. Der søges om laan til 3 motorfartøier. Driftsplan som ovenfor.

Finmarkens amt har 339 dækkede fiskefartøier, hvoraf 279 mindre og 53 større seilfartøier, 6 motorfartøier og 1 dampskib. Antal fartøier svarer til Lister og Mandals amt. Den beregnede værdi, kr. 909 917.00, er noget under nævnte amts. Vardø har 102 fartøier, Maasø 22, Kjelvik 67, Lebesby 22 og Tanen 31.

Amtet har erholdt 36 havfiskelaan. Kun tre amter har større antal laan. Laanebeløbet er kr. 92 970.00. Tre fartøier med havfiskelaan er fraflyttet amtet. Drift: Skrei-, lodde- og tildels haakjærringfiske. Udbyttet i 1905 og 1906 var henholdsvis kr. 79 000.00 og kr. 100 000.00.

Af de nævnte laan er 10 ydet af Finmarksfondet med samlet laanebeløb kr. 16 725.00.

Den 31te januar 1907 var der af Finmarksfondet tilstaaet, men ikke anvist, 26 laan paa tilsammen kr. 61 580.00.

Intet ubehandlet laaneandragende.

III. Har havfiskets udvikling medført behov for omlægning af den offentlige laanevirksomhed?

Ved at sammenholde foranstaaende to afsnit med hinanden vil det falde i øinene, at de forholde, hvorunder det første havfiskefond blev stiftet, i løbet af knappe 20 aar er meget forandrede. Fra nogen faa dæksfartøier — mest hjemmehørende paa Søndmøre — har der i mellemtiden udviklet sig en anseelig, dækket fiskeflaade paa de fleste dele af kysten.

Her skal straks fremhæves, at udviklingen ikke har gjort statshjælp overflødig, men at

A. statens laanevirksomhed bør fortsættes

og helst udvides. De opnaaede gode resultater opfordrer kun til at antage, at paa dette felt vil statsmidler netop have udsigt til at virke befrugtende og udviklende, naar kapitalforstrækningen ydes med særligt hensyn til de vekslende behov, som udviklingen medfører.

Hovedresultatet af statens laanevirksomhed i de forløbne aar maa siges at være, at den har stimuleret den private kapital til at

deltage i fiskebedriften paa havet. Ved sit eksempel har staten givet den private kapital tiltro til denne bedrift.

Som direkte resultat af de afsatte fonds paa ca. $1^1/_2$ million kroner[1]) havde staten den 31te januar 1907 været behjælpelig med anskaffelsen af en fiskeflaade paa ialt 555 dækkede fartøier, hvoraf 59 dampskibe. Se side 224. — Efterhvert som afdrag indkommer, udlaanes midlerne paany. — Alene for den $1^1/_2$ million, som til enhver tid staar ude, indbringes der for landet aarligaars ca. 2.4 millioner kroner, beregnet efter bruttoudbyttet for de fartøier, som i 1905 og 1906 havde havfiskelaan, der ikke var fuldt tilbagebetalte. Se bilag 14. Dette udbytte skyldes selvfølgelig ogsaa den private kapital, som stikker i de samme fartøier, medens der altsaa ikke i dette tal er medregnet indtægterne for de fartøiers vedkommende, som er anskaffede ved statshjælp, men hvis laan i de angjældende aar var helt indfriede. Den 31te januar 1907 var disse fartøiers antal 164 — mulig forliste fartøier undtagne. Det her omtalte aarlige udbytte er hentet fra de aarserklæringer, som eiere af fartøier med havfiskelaan indsender. Efter disse erklæringer viser det sig, at som regel fisker fartøierne aarlig for et beløb, som holder sig omkring fartøiernes takstværdi, hvadenten denne er stor eller liden, og uanseet om drivkraften er damp, motor eller seil. Redskabernes værdi er ikke medregnet. Dette synes at vise, at de moderne og dyrere fartøier forrenter kapitalen bedst, da de i forhold til kapitalen har langt mindre besætning. Mandskabets lotter skulde samtidig blive større paa sidstnævnte fartøier, da lotten beregnes efter bruttofangsten. Da her mange forhold spiller ind — saaledes at de større fartøier gjerne fisker aaret, rundt medens de mindre ofte kun deltager i enkelte fiskerier — kan intet sikkert udledes af disse oplysninger, men de synes dog tydelig at vise, at det lønner sig at sætte kapital i moderne fiskefartøier, og at staten bør være behjælpelig med at udvide bedriften — særlig, hvor adgangen til kapital er vanskelig for fiskerne.

Foruden et aarligt rentetab af ca. kr. 6 500.00[2]) samt administrationsudgifter har staten siden fondenes oprettelse lidt et samlet tab af ca. kr. 53 000.00 ved uerholdelige fordringer. Se side 222 samt bilag 5. Kunde den offentlige laanevirksomhed bygges paa større sikkerhed og ordnes saaledes, at den ikke forvolder rentetab (se nedenfor), vilde saa-

---

[1]) Dette beløb har udgjort det ældre og det nye fonds samlede kapital i aarene 1902—1906. Det anviste beløb af Finmarksfondet udgjorde kun ca. 17 000.00 ved udgangen af januar 1907.

[2]) Dette beløb er beregnet efter fondenes udestaaende kapital ved udgangen af 1906. Den tid, fondene var mindre, var rentetabet selvfølgelig i forhold, medens det efter de sidste forøgelser vil vokse.

danne offentlige udlaanskapitaler være til gavn for det hele samfund nærsagt i lige høi grad som for fiskeribedriften.

I indstilling af 23de april 1907 har den svenske rigsdags statsutskott tiltraadt regjeringens forslag til rigsdagen om, at der hvert af aarene i de fem første aar skal imødekommes et aarligt laanebehov af kr. 750 000.00 til ophjælp af de svenske fiskerier. Det er værd at lægge merke til denne store forøgelse af fiskerifondene i Sverige, hvor lignende fond har været i virksomhed næsten lige saa længe som i Norge med opimod samme beløb som hertillands ved udgangen af 1906.

B. Statslaanenes hensigt før og nu.

Tidligere gjaldt det at skabe et havfiske, som den gang var en i Norge ny og uprøvet bedrift, idet den herskende kapitalmangel burde søges afhjulpen paa en maade, hvorved fiskeren blev fri i sin dispositionsret over fangsten. Hertil har staten været behjælpelig ved **billige laan**.

Nu er — som seet af fiskeflaadens beskrivelse — havfisket en blomstrende og sterkt voksende bedrift. (Som eksempel paa at flaaden fremdeles er i vekst, kan nævnes, at i 1907 har alle norske verksteder for fiskedampere været fuldt optagne). Trangen til kapital er saaledes netop i den seneste tid meget sterk. Intet viser dette bedre end den mængde laaneandragender, som stadig indløber.

En anden stor forskjel paa før og nu er, at de oprindelige forholdsvis smaa fond med billige renter bevilgedes for at fremhjælpe anskaffelsen af billige seilfartøier — nu bliver der stadig i større og større udstrækning bygget motorfartøier og dampskibe.

Hensigten med offentlige havfiskelaan er derfor nødvendigvis nu en anden, end den har været. Foruden den fordel, som statslaan giver fiskeren fremfor laan hos private forretningsfolk, nemlig den, at han forbliver fuldt fri i sine dispositioner, staar nu kun tilbage den opgave for staten at skaffe kapital, hvor fiskerne har vanskelig for at reise penge paa anden maade. Det vil sige, at det er en meget mere forretningsmæssig opgave, som nu foreligger for det offentlige. Havfisket har nemlig vist sig at være en god forretning, især naar det drives kun af fiskere, og derfor bør de tidligere momenter af forsøg og deraf følgende ekstrarisiko ikke længer være bevægende ved ydelse af offentlige laan.

Nedenfor skal antydes maader, hvorpaa staten kan imødekomme de forhaandenværende krav uden samtidig at bringe saa store ofre som hidindtil.

Det offentlige bør søge at skaffe sig størst mulig sikkerhed mod kapitaltab, samtidig som der bør indføres en

C. forretningsmæssig rentefod.

Ved oprettelsen af det ældre havfiskefond blev der indhentet udtalelser fra statens fiskerifunktionærer. I skrivelse af 12te februar 1888 fremholdt i den anledning fiskeriagent Westergaard bl. a. følgende (st. prp. no. 52 1889, s. 17 f.):

— — — — „Det er jo saa, at alle laantagere gjerne vil faa laant „saa billige penge som muligt, og at deres fortjeneste hermed vilde for„øges, men jeg befrygter, at dersom renten kun skal sættes til 3 pct., „hvilket jo vil paaføre staten direkte tab, kan dette stille vanskeligheder, „naar pengene skal bevilges, og ogsaa i fremtiden, naar kravet kan blive „større. Naar renten derimod beregnes til 4 pct., vil det vist gaa let„tere; at faa laant penge til 4 pct. er allerede en saa stor hjælp, at „alle vil være meget taknemmelig herfor; den ene procent mere vil heller „ikke kunne være af nogen stor betydning for den enkelte laantager, „hvorimod det for kassen vil have den store fordel, at man tør haabe, „den vil gjøre meget for at ophjælpe havfisket uden at paaføre staten „noget tab. Jeg tror derfor, det for alle parter vilde være fordelagtigst, „at det blev forandret til: Laanet forrentes med 4 pct.“ — — — —

Som meddelt i første afsnit vedtog imidlertid stortinget i 1889 forslaget fra Selskabet for de norske fiskeriers fremme om 3 pct. rente, hvorhos rentefoden i 1892 yderligere blev nedsat til $2^1/_2$ pct.

At denne billige rente har været ment som en rent midlertidig foranstaltning, fremgaar med tydelighed af udtalelser fra daværende ordfører i næringskomiteen, hr. Vinje, under debatten i stortinget 1902 (st.forhandl. 1901—1902, s. 2217). Af hans udtalelser hidsættes:

„Forøvrigt vil jeg gjøre opmerksom paa, at der synes at have ind„sneget sig nogen misforstaaelse med hensyn til anvendelsen af disse penge. „Det lader næsten til, at der er enkelte udover distrikterne, som mener, „at disse fonds er almindelige laanefonds i lighed med andre laaneindret„ninger. Det er selvfølgelig ikke tilfældet. Det er jo meningen dermed „at fremhjælpe en ny bedrift, og kun for saavidt er der adgang til at „faa laan, men ikke til almindelige fartøier til en prøvet bedrift. Det „vilde være en lidet rimelig fremgangsmaade at yde af offentlige penge „til billige renter til en bedrift, som er i fuld virksomhed, og som derfor „ikke skulde tiltrænge nogen støtte. Det har derfor altid været menin„gen, at naar der søges laan til fartøier og baade, skal det være for at „fremhjælpe nye, tidsmæssige fartøityper og baadtyper. Det tror jeg, „man maa fastholde, for at man ikke skal faa en feilagtig opfatning af „hensigten med disse fonds. Det er ikke hensigten, at det skal være „en bank, hvor man skal kunne faa laan til almindelige fartøier; det har „ikke været meningen, og man vilde heller aldrig kunne fylde behovet,

„hvis man havde et saadant maal for øie. Det er heller ikke hensigten, „at man skal laane kun til ubemidlede. Det er for at bryde nye baner, „for at aabne en meget vigtig næringsvei for vort land, at man har be- „vilget disse penge. Saa snart denne næringsvei kommer i fuld gang, „hvilket ikke paa lang tid endnu kan antages at blive tilfældet, saa maa „det være paa tide at trække tilbage en saadan støtte. Jeg vil have „gjort denne bemerkning, for at man ikke skal misforstaa tingen derhen, „at vi her i stortinget bare voterer billige laan til hvemsomhelst; det er „ikke tilfældet."

Som det vil sees af de citerede udtalelser, vilde det ikke være nogen ny tanke, om havfiskefondenes rentefod blev foreslaaet hævet fra den nuværende, gavemæssige lavhed til en høide, hvorved staten intet rentetab led. Og udviklingen af havfisket synes at have gaaet fortere end forudsat i de citerede udtalelser af næringskomiteens ordfører. Ialfald er der i de sidste par aar af det ældre havfiskefond væsentligst været ydet laan „til almindelige fartøier til en prøvet bedrift" — altsaa til foretagender, hvortil „det vilde være en lidet rimelig fremgangsmaade at yde af offentlige penge til billige renter". Ved at sammenholde beskrivelsen af, hvorledes fartøier med havfiskelaan i de forskjellige amter har drevet i aarene 1903, 1905 og 1906 (se bilag 13), med driftsplan for de fartøier, hvortil der nu søges laan fra de samme amter (s. 227 f. f.), vil det sees, at saagodtsom intet nyt foreslaaes med hensyn til drift eller fartøistype. Forslag om virkelig nye ting, som maatte indkomme, burde vistnok søges fremmet ved statsmidler, direkte bevilgede paa samme maade som til de aarlige fiskeforsøg. Det er liden grund til paa udviklingens nuværende stadium at holde en særlig lav rentefod for hele det ældre fond udelukkende for saadanne enkelttilfældes skyld. Udskiltes disse, vilde laanevirksomheden ogsaa komme i sandere spor. Den nuværende lave rente — uden nogen tilsvarende ekstrarisiko — vil ogsaa kunne tænkes at fremhjælpe usund spekulation.

Ved at renten for det gamle fonds vedkommende forhøies til samme sats som for det nye fond, nemlig 4 pct., vilde udsigten til at erholde rigeligere statsmidler vokse. Og hvis der kunde skaffes staten utvilsom sikkerhed for laanene, hvilket muligens vilde forhøie rentefoden endnu en del, vilde sikkerlig fondene kunne sterkt forøges. Herom nærmere i de to næste afsnit.

I den nævnte komiteindstilling til den svenske rigsdag foreslaaes — i tilslutning til regjeringens forslag — renten forhøiet fra 3 til 3.6 pct. Ved sagens behandling i regjeringen udtalte finansministeren, at han ansaa det principielt rigtigt, at staten ved udlaan af saadanne midler betinger sig en rentegodtgjørelse, som ikke er mindre end den rente, som staten selv maa betale for laanet, og han foreslaar derfor rentefoden sat til 4 pct.

D. Størst mulig sikkerhed

for, at staten ikke taber noget af udlaanskapitalen, er selvfølgelig en væsentlig betingelse for, at de bevilgende myndigheder vil blive stemt for nogen betydelig forøgelse af midlerne til fiskeriernes fremme. Som tidligere nævnt har staten hidtil lidt et kapitaltab af ca. kr. 53 000.00.[1]) Om dette ikke kan ansees for saa særlig meget i løbet af saavidt mange aars udlaan af kapitaler paa omkring $1^1/_2$ million kroner — for største delen mod pant i fartøi — vil dog muligheden for gjentagende tab virke afskrækkende.

De lidte tab har ogsaa i den mindre vel underrettede del af pressen været anvendt som argument til at svække tilliden til laanefondenes virksomhed.

Hvad der for en centralinstitution gjør udlaan mod pant i fartøi risikabelt, er den ringe kjendskab til laantagerens person og den vanskelige adgang til stadig kontrol. Ved at anvende solide, lokale formidlere af laanene undgaaes denne risiko.

I Sverige formidles statslaanene til fiskere for Gøteborgs og Bohuslens vedkommende af landstingets forvaltningskomite og for de øvrige len af de saakaldte husholdningsselskaber.

I den sidste debat i stortinget om havfiskefondenes forøgelse (st. frhndl. 1906/1907, s. 2 783 ff.) fremkom der udtalelser, som tyder paa, at sparebankerne kunde være tjenlige som laangivere mod pant i fartøi.

Der indkom i 1905 et andragende fra en sparebank i Søndre Bergenhus amt om at erholde offentlige midler til forvaltning. Midlerne tænktes udlaant til bygning af fiskefartøier mod pant i disse. Andragendet blev indvilget; men kravet til sikkerhedsstillelse fra bankens side var af det offentlige formet saaledes, at banken ikke vilde modtage midlerne paa de tilbudte vilkaar.

Fra en kommune i Finmarken er i de sidste maaneder fremkommet forslag om, at sparebankerne skulde erholde statsmidler til saadanne udlaan som ovenfor nævnt.

Ogsaa fiskeridirektøren har i den senere tid behandlet lignende planer og har underhaanden forhandlet med den offentlige inspektør for sparebankerne samt med finansdepartementet forøvrigt. Resultatet af disse overlægninger blev nedenstaaende rundskrivelse af 27de april 1907 til 31 sparebanker og privatbanker langs kysten:

„Handelsdepartementet har anmodet mig om at tage under overveielse, hvorvidt en omlæggelse af havfiskefondenes virkemaade er beføiet.

---

[1]) De lidte tab er tildels forvoldt ved mellemkommende sjøpanterettigheder, som har fortrængt statens prioritet. Mod saadanne rettighedsstiftelser er der i den senere tid taget særlige forholdsregler.

Hvad der for mig da stiller sig som særlig ønskeligt er at faa bygget den offentlige laanevirksomhed paa en større sikkerhed. Jeg gaar nemlig ud fra, at statsmyndighederne i større udstrækning vil forøge fondenes kapital, hvis denne kan forvaltes paa en saadan maade, at fiskerne skaffes billigere penge, end den private kapital formaar, uden at staten løber nogen risiko eller lider rentetab, og uden at administrationen bliver for tungvindt og dyr. Vanskeligheden ved at ordne laanevirksomheden paa denne maade ligger deri, at pant i fartøier kun da byder en god sikkerhed, naar laantagerne kjendes og let kan kontrolleres.

Som de mest tjenlige lokale formidlere for statens her omhandlede laanevirksomhed har jeg derfor tænkt mig de private banker samt sparebankerne. Med disse som mellemmænd vil en fisker kunne gaa direkte til sin bank og søge om billigt laan til anskaffelse af et fiskefartøi. Hvis **banken med sit lokalkjendskab** vil betro manden det ansøgte beløb paa de tilbudte vilkaar, indsender banken andragendet til fiskeridirektøren, som i tilfælde anbefaler sagen som et fiskeriforetagende, hvorefter vedkommende regjeringsdepartement afgjør, om laanet skal betroes banken. Den rente, banken i tilfælde faar at betale staten, bør antagelig fastsættes til den almindelige effektive statsgjældsrente, hvilken af finansdepartementet opgives til for tiden at være $3^3/_4$ pct. Som godtgjørelse for sit arbeide og sin risiko har banken saa ret til at tage en vis — fikseret — procent mere i rente af sin laantager. Banken overtager fuldt ansvar for laanet (delcredere), foruden at den udsteder erklæring om, at vedkommende obligation bærer paategning om, at den er baandlagt for offentligt laan.

I denne sags anledning henvender jeg mig nu til en del repræsentative banker og sparebanker, og jeg tillader mig herved at forelægge følgende spørgsmaal til velvilligst besvarelse af den ærede bank:

1. Er banken villig til at udføre her omhandlede virksomhed?
2. Hvor stor provision vil beregnes herfor?
3. Hvor lang afbetalingstid bør fastsættes som maksimum? Der foreslaaes mellem 10 og 15 aar.

Angaaende laanebeløbets forhold til takstsummen bør vistnok intet bestemt fastsættes, da banken bør afgjøre spørgsmaalet i det enkelte tilfælde, der atter kommer til behandling af fiskeridirektøren.

Banken forlanger af sin laantager den sikkerhed, som findes nødvendig. Saaledes er banken ikke udelukkende henvist til at tage pant i fartøiet. For mindre havfiskelaan tilbydes ofte kommunegaranti.

Med ca. 20 assuranceforeninger og selskaber har fiskeridirektøren betryggende kontrakt, hvorved udelukkes, at pantsatte fartøier ved eierens forsømmelse gaar uassurerede. Lignende kontrakter vil sikkerlig kunne

oprettes mellem bankerne og de forsikringsindretninger, der for de enkelte banker bliver tale om.

Bankernes afdrag og renter til det offentlige vil blive at indbetale til statens sedvanlige oppebørselsbetjente.

Selv om den her foreslaaede administrationsmaade vil medføre endel skriveri, vil den dog, foruden at den udnytter de lokale institutioners specielle kundskab, blive **langt enklere** og hurtigere for laantageren end den nu befulgte. Efter denne vandrer laanesagerne nemlig fra de lokale myndigheder gjennem fiskeridirektøren til departementet og tilbage **mindst tre gange**, nemlig for tilstaaelse af laanet, for erhvervelse af sikkerhedsdokumenter og for anvisning af laanet. Meget ofte maa sagens dokumenter sendes frem og tilbage endnu flere gange.

Fiskeribedriftens raske vekst stiller stort krav til kapital, og det er blevet mere og mere klart for mig i de sidste aar, at det ældre havfiskefonds billige rente ($2^1/_2$ pct.) ikke længer er den laantagende fiskers nærmeste behov, efter at havfiskebedriften er indarbeidet og fæstnet. Tvertimod stiller denne rentefod sig hindrende i veien for adgangen til overhovedet at erholde laan, idet staten nødig vil afsætte for store beløb til et fond, som bringer saa betydeligt rentetab. Til belysning af forholdet skal nævnes, at den af stortinget i disse dage bevilgede betydelige forøgelse af fondet ikke engang vil strække til for de allerede indkomne andragender.

Kan der imidlertid for stortinget fremsættes forslag om forøgelse, uden at staten risikerer kapital eller ofrer renter, haaber jeg, at der vil kunne ventes større bevilgninger. Og i haabet om at skaffe kystens fiskerbefolkning saa stor kapitalhjælp som muligt er det, at nærværende henvendelse sker.

Da sagen agtes forelagt fiskeriraadet i sommer, er det meget magtpaaliggende at modtage den ærede banks svar inden 20de mai."

Den 24de mai var der indkommet 15 besvarelser paa denne skrivelse; 10 banker udtalte sig villig til at overtage en formidling af havfiskefondene som foreslaaet for en godtgjørelse, som varierer mellem $^1/_4$ og $1^1/_4$ pct. Fire banker foreslaar provisionen sat til 1 pct., tre foreslaar en mindre provision og tre holder paa $1^1/_4$ pct. Fem banker var ikke villige til at udføre en saadan virksomhed. Af de adspurgte banker var 23 sparebanker og 8 privatbanker. Af de første har 8 svaret ja og 4 nei. For privatbankernes vedkommende var de tilsvarende tal 2 og 1. De øvrige banker havde til nævnte tid ikke besvaret skrivelsen.

Blandt de indkomne besvarelser fra bankerne forekommer forskjellige bemerkninger angaaende det reiste spørgsmaal. Her skal meddeles et saaledes fremholdt forslag fra en større privatbank:

„Det forekommer os imidlertid, at sagens ideelle side rykker noget „i baggrunden ved den foreslaaede ordning. Det fortjener muligens at „komme under overveielse, om ikke alle hensyn bedst vilde ske fyldest, „hvis staten fordelte de for fondene afsatte beløb over de banker, som man „fandt i forskjellige landsdele at kunne ansætte som fiskerifondenes kom- „missionærer. Disse beløb vilde have karakter af indskud i vedkommende „bank og vilde paa vanlige betingelser kunne flyttes efter behov fra den „ene til den anden efter departementets ordre. Denne ordning vilde imid- „lertid sætte vedkommende banker istand til at udlaane af fondene til „1 % over statens rente eller til $4^3/_4$, forsaavidt der blev at godtgjøre „staten $3^3/_4$.

„Alle andragender om laan af disse fond burde stilles til fiskeridi- „rektoriatet, som først og fremst fra et almindeligt synspunkt afgjør om „andragerens forehavende bør komme i betragtning for laan af fiskeri- „fondet, og derefter dirigeres laansøgeren, forsaavidt hans andragende faar „fremme, til den bank, der for hans behov kan være bekvemmest.

„Banken afgjør derpaa sagens reelle side og meddeler derefter „fiskeridirektoriatet, hvad enten den kommer til enighed med laansøgeren „eller ikke, om den vil eller med hvormeget den i tilfælde vil belaane „objektet.

„Er enighed tilveiebragt mellem laansøgeren og banken ordnes sagen „under dens hele videre forløb af banken, uden ansvar eller risiko for „nogen anden. Banken bestrider de regelmæssige afdrag og renter lige- „overfor fondet og krediterer fondets konto hos sig for disse beløb.

„Halvaarlig meddeles fiskeridirektoriatet oversigt over fondets stilling „hos vedkommende banker, og fiskeridirektøren fremmer derefter til de- „partementet en samlet oversigt over, hvorledes fondets midler er placerede „og sit forslag til mulige forandringer i anbringelsen.

„Renterne til staten belastes kontoen en gang aarlig.

„De deponerede panteobligationer kan gjerne baandlægges som sik- „kerhed for statens indlaan.

„Der maatte da antageligt for hvert større distrikt antages en bank „i vedkommende distrikts hovedby som fiskerifondets kommissionær.

„En saadan ordning vilde tillade en friere og mere elastisk behand- „ling af laaneandragenderne uden departementets mellemkomst, der fore- „kommer os rent unødig i hvert enkelt tilfælde.“

De her behandlede spørgsmaal befinder sig endnu paa overveielsernes stadium. Hvorledes et endeligt forslag bør formes, er derfor endnu ikke ganske klart. Saaledes kan der ogsaa tænkes den løsning, at den nuværende form for administrationen fremdeles blir bibeholdt ved siden af, at der ogsaa blir udlaant midler mod bankgaranti paa en af de

oven antydede maader, ligesom der nu ogsaa laanes ud penge mod garanti af kommunerne.

Alle disse spørgsmaal vil blive forelagt fiskeriraadet inden fiskeridirektøren foretager noget videre med sagen. Bankernes besvarelse af ovennævnte skrivelse vil samtidig fremlægges for fiskeriraadet.

Ved at faa indført ordninger som omhandlet i dette og næst foregaaende afsnit vilde der sikkerlig være haab om, at stortinget vilde afsætte

E. rigelige udlaansmidler

til fiskeriernes fremme. Og forudsat at staten ikke risikerer kapital eller lider rentetab, synes intet at være iveien for, at statsmidler kunne anvendes som „almindelige laanefonds i lighed med andre laaneindretninger", hvilket — efter den citerede stortingsudtalelse — ikke nu er meningen med det ældre fond.

Den store mængde andragender, som indkommer (bilag 15), viser, at laanetrangen er stor. Og hvis der ikke i de sidste aar stadig var meddelt distrikterne, at laanefondene var fuldt disponerede, vilde der sikkerlig være indkommet langt flere andragender.

Fartøiernes stadige fordyrelse paa grund af indførelse af mekanisk drivkraft m. v. stiller altid større og større krav til kapital. Indføres der en ordning med lokale formidlere, som overtager ansvaret, vil der til held for fiskerne kunne udlaanes forholdsvis meget billige penge til større del af takstbeløbet, idet de lokale institutioner ved sit personkjendskab ikke behøver at opstille noget bestemt forhold mellem takstsum og laanebeløb.

De her nævnte forhold vil gjøre, at kravene langt kommer til at overstige fondenes nuværende ydeevne. Men statsmidler, anvendte paa denne maade, vilde sikkerlig være til stor ophjælp af fiskerierne og indirekte til gavn for landet.

Der har været forslag oppe om, at havfiskefondenes kapital skulde fastsættes til et endeligt beløb, og at renterne skulde tilflyde fondene, saa at kapitalen stadig øgede. En saadan ordning vilde ikke stemme med de her fremholdte synsmaader, efter hvilke staten tilkommer fulde renter af sine laan.

Det stadige besvær med hyppige, mindre forøgelser af fondene, hvorved laanevirksomheden desuden bliver særdeles ujevn — en ordning som hidtil er befulgt baade i Norge og Sverige —, har i sidstnævnte land foraarsaget, at man i det ovennævnte forslag om laanemidlernes forøgelse har kommet bort fra denne fremgangsmaade. Forslaget gaar nemlig ud paa, at der i hvert af de kommende fem aar imødekommes et laanebehov indtil kr. 750 000.00. Hvad der mangler paa et saadant beløb, naar

samtlige indkomne afdrag er benyttet, udredes af statslaanemidler. Derved er fiskerierne i en aarrække sikret et bestemt aarligt laanetilskud. En saadan ordning vil sikkerlig kunne anvendes med fordel ogsaa i Norge.

IV. Om assurance af fiskefartøier.

En vanskelighed, som havfiskebedriften har at kjæmpe med, er de høie forsikringspræmier. Kravet paa billige statslaan har tildels været begrundet med den dyre assurance, idet der er anført, at præmien slugte en uforholdsmæssig del af fortjenesten.

Det er imidlertid urationelt at opretholde en rentesats, som ikke er forretningsmæssig, af hensyn til assuranceforholdene. Det stiller sig som rigtigere at søge disse forhold forbedret.

Den billigste forsikring opnaaes i de lokale foreninger med gjensidigt ansvar. En saadan forening kan nemlig føre langt bedre kontrol end de store selskaber. Den styrke, disse lokale institutioner har i sit specielle kjendskab til sit engere distrikt, svækkes dog ved deres begrænsede virksomhed, hvorved foreningerne udsættes mere for tilfældigheder, samtidig som evnen til at klare et større uheld er ringe.

Disse omstændigheder har bevirket, at staten kun har godkjendt et faatal af foreningerne som assurandører for fartøier med havfiskelaan. Saadanne fartøier har derfor været henvist til de større selskaber, hvor præmien falder dyrere.

Der er i det sidste aar af fiskeridirektøren gjort bestræbelser for at faa en samvirken istand mellem foreningerne med det bedre lokale kjendskab og selskaberne med den sterkere økonomiske ryg og det mere uensartede virkefelt. Herigjennem skulde præmiesatserne kunne holdes lave, samtidig som policerne vilde yde fuld sikkerhed for panthavere i fartøierne. En saadan samvirken vil naturligst ske ved, at foreningerne reassurerer endel af sin risiko paa hvert fartøi hos selskaberne.

Fra de norske forsikringsselskaber har fiskeridirektøren indhentet udtalelse, om disse er villige til at træde i underhandling med lokale assuranceforeninger angaaende reassurance.

Til ca. 30 lokale foreninger udsendte fiskeridirektøren en rundskrivelse af 31te december saalydende:

„Under arbeidet med forsikring for fiskefartøier har den tanke stadig meldt sig, om ikke reassurance vilde kunne afhjælpe de mangler, som

nu ansees for de vigtigste ved de lokale foreningers virksomhed. Reassurance vil nemlig medføre, at risikoen ved de enkelte større ulykker kunde fordeles videre udover og saaledes ikke virke ødelæggende for den enkelte forening. De enkelte foreninger kunde derved med større tryghed udstrække sit virkefelt og saaledes senere forhøie maksimumsforsikringen paa hver kjøl. Dette vilde igjen medføre, at en tidsmæssig udvikling af de bedste og kostbareste fiskefartøier ikke vanskeliggjøres som nu, ved at de lokale foreninger ikke kan optage fiskefartøier med noget større takstsum.

Det spørgsmaal har været reist, om saadan reassurance burde foregaa ved en statsinstitution eller gjennem de forenede norske forsikringsselskaber, som har tilkjendegivet sin villighed til at træde i underhandling derom. I begge disse tilfælde vil det imidlertid være nødvendigt til sagens nærmere overveielse og til brug for et muligt forslag at erholde en oversigt over de enkelte foreningers virksomhed og forhold. Jeg tillader mig derfor at bede den ærede direktion om af interesse for sagens bedst mulige løsning at give svar paa følgende:

1. Hvor stor risiko overtager nu foreningen paa hver kjøl, og hvor stor burde den kunne overtage, naar den skulde kunne samle sit distrikts fiskeflaade i sin forening.
2. Foreningens love bedes hidsendt og med dem afskrift af et eller flere skadesopgjør, for at man kan bedømme den sedvanlige fremgangsmaade derved.
3. Opgave over antallet af forsikrede fartøier og baade og den samlede forsikringsværdi.
4. a) Hvormange aabne baade og hvormange deraf kravel- og hvormange klinkbygget.
   b) Hvormange dækkede baade og fartøier og hvormange deraf klinkbyggede og hvormange kravelbyggede.
5. Hvormange baade falder inden hver af følgende aldersgrupper:
   a) under 10 aar,
   b) mellem 10 og 15 aar,
   c) mellem 15 og 20 aar,
   d) mellem 20 og 25 aar,
   e) over 25 aar.
6. For hvilke fartsomraader forsikrer foreningen?
7. Foreningens regnskaber for de sidste 5 aar og de nu gjældende præmietarifer udbedes tilsendt.
8. Hvor stor del af hver enkel risiko antager man, at foreningen selv alene bør overtage paa en kjøl, hvis en tilfredsstillende reassurance kan opnaaes? (1000—1500 eller 2000 kr.?).

Hvilken ordning man end vil lægge til grund for reassurancen, antager jeg, at forudsætningen for reassurandørens erstatning vil blive, at denne bliver erlagt efter det reassureredes beløbs forhold til takstsummen eller til den totale forsikringssum, alt ifølge foreningens love og i overensstemmelse med dennes opgjør.

Idet jeg tillader mig at bede om den ærede direktions svar saa hurtigt som efter omstændighederne muligt, skal jeg samtidig anmode om en udtalelse om, hvilken nytte De vilde anse en ordnet reassurance at være for Deres forening."

I midten af mai var der indløbet svar fra 10 foreninger, hvoraf kun en har udtalt sig mod tanken om reassurance.

Efter forslag fra en af foreningerne vil der under fiskeriudstillingen i Bergen sommeren 1907 blive sammenkaldt repræsentanter for endel assuranceforeninger til drøftelse af disse spørgsmaal, samt om muligvis en reassurance mellem foreningerne indbyrdes vilde være den mest hensigtssvarende løsning.

For at udelukke muligheden af, at fartøier, pantsatte til havfiskefondene, gaar uassurerede, har fiskeridirektøren i løbet af vinteren 1906—1907 med ca. 20 selskaber og foreninger indgaaet følgende overenskomst:

„1. Forsikringstageren tegner assurance til aarets udgang og betaler præmien forskudsvis i 2 halvaarlige terminer, 1ste januar og 1ste juli, første gang fra assurancens tegning til udløbet af vedkommende halvaarstermin.

2. Hvis præmien ikke betales, fartøiet sælges eller policen ved aarets udløb ikke fornyes, skal det ikke have den følge, at forsikringen ophører, idet staten garanterer præmiens betaling paa betingelse af, at assurandøren senest 1 maaned efter præmiens forfald, fartøiets salg eller assurancens udløb anmelder forsikringstagerens forsømmelse til fiskeridirektøren.

3. Det offentlige forpligter sig til inden 3 maaneder fra præmiens forfaldsdag at indbetale den forfaldne præmie (jfr. punkt 1).

4. Forsikringstagerens opsigelse af assurancen er ikke gyldig uden det offentliges samtykke. Assurancen fortsætter derfor uforandret, indtil den af det offentlige godkjendte opsigelse er kommet til assurandørens kundskab, og der tilkommer da assurandøren pro rata temporis præmie, hvis assurancen ikke fornyes for det kommende forsikringsaar.

5. Assurandøren er ikke eneberettiget til forsikring af de til havfiskefondene pantsatte fartøier og kan saaledes ikke modsætte sig, at fartøier, som er pantsatte for laan af havfiskefondene, forsikres i andet selskab eller forening. — Muligt forlangende af assurandøren om delvis selvassurance af forsikringstageren berøres ikke af denne bestemmelse. Der maa dog ikke kræves selvassurance for mere end $^1/_4$ af taksten.
6. Assurandøren kan negte saavel fra først af at tegne forsikring af et fartøi som at fortsætte assurancen af et forsikret fartøi. I sidste tilfælde pligter assurandøren at opsige — med 3 mdrs. varsel til fiskeridirektøren — forsikringen til ophør ved udgangen af det løbende kalenderaar.
7. Hvis det offentlige ønsker at ophøre med sin garanti for forsikret fartøi, indestaar det offentlige kun for det løbende halvaars præmie, naar opsigelse af garantien er meddelt assurandøren inden nævnte halvaars udløb."

Blandt de bestræbelser, som forhaabentlig vil medvirke til en forbedring af assuranceforholdene for fiskefartøier, henvises til det i næste afsnit behandlede forslag om indførelse af en ordnet besigtigelsesindretning for fiskefartøier.

V. Om kontrol med fiskefartøiers bygning og vedligehold.

Eftersom fiskefartøierne har udviklet sig, og særlig siden mekanisk drivkraft er bleven saa almindelig, har behovet vokset for sagkyndig kontrol af fartøier, som er pantsatte til havfiskefondene. Administrationen har under forberedelse forslag til indførelse af en saadan rationel kontrol, og efter opdrag af handels- og industridepartementet nedsatte „Det norske veritas" i 1906 en komite, hvis udførlige betænkning nu foreligger. Denne findes indtaget i nærværende hefte af aarsberetning vedkommende Norges fiskerier (hefte 2, 1907). Betænkningen indeholder foruden „Indledende bemerkninger" forslag med motiver til „Love for den offentlige kontrol med fiskefartøier" og forslag til regler for bestemmelse af klasse, takst, m. m.

Ifølge lovudkastets § 1 henligger kontrollen under handels- og industridepartementet, medens det praktiske arbeide udføres af Det norske

veritas, og kontrollens øiemed er at tilveiebringe en paalidelig og ensartet klassifikation, taksation og tilsyn med de fiskefartøier, som har erholdt eller, som agter at opnaa laan af de offentlige havfiskefond.

Foruden kontrol med bygning af fartøier foreslaaes grundig besigtigelse hvert 3die eller 4de aar samt et aarligt eftersyn af vedligeholdet.

Det er vanskeligt paa forhaand at beregne omkostningerne ved indførelsen af saadan kontrol. Dette gjælder besigtigelsesmændenes reiseudgifter. Udgifterne ved selve besigtigelsesforretningerne er fastsatte i forslaget. Selvom en organiseret besigtigelsesindretning vil paaføre baade staten og fartøiseierne ekstraomkostninger, er fordelene for alle parter ved indførelsen af en saadan ordning saa iøinespringende, at omkostningsspørgsmaalet ikke bør skræmme.

Særlig betydning for fartøiernes eiere er den adgang til billigere assurance, som indførelse af effektiv besigtigelse sikkerlig vil medføre.

Den her foreslaaede kontrol er først og fremst beregnet paa fartøier, som er pantsatte til havfiskefondene. Men lykkes det at indføre en heldig ordning, bør denne ogsaa staa aaben for samtlige dækkede fiskefartøier i landet. Og det er i haab om, at institutionen maatte komme fiskeribedriften i det hele til gode, at de forberedende bestræbelser er foretaget.

Bilag.

Bilagenes indhold.

Bilag 1.

Cirkulære fra handels- og industridepartementet til amtmændene af 28de mars 1903.

Ifølge stortingets beslutninger senest af 1ste mai 1899 kan indtil kr. 700 000.00 af statskassen anvendes:

A. Til udlaan til fremme af havfiskerierne paa følgende vilkaar:

1. Af laanene, der skal benyttes til anskaffelse og udrustning af fartøier, som er skikkede til havfiske, svares det første aar hverken afdrag eller renter.[1]) Efter udløbet af det første aar forrentes laanene med $2^1/_2$ pct. aarlig og tilbagebetales i løbet af 10 à 15 aar med et lige stort beløb aarlig.
2. Til sikkerhed for laanene gives det offentlige panteret i vedkommende fartøi med tilhørende skibsinventarium samt assurancesummen. Paa nybyggede fiskefartøier kan udlaanes indtil $^3/_4$ — tre fjerdeparter — og paa ældre fartøier, der udrustes til fiskeri, indtil $^2/_3$ — to trediedele — af fartøiets takstværdi, dog saaledes, at der for den del af laanebeløbet, som overstiger to trediedele af takstsummen paa nybyggede fartøier og halvdelen af takstsummen paa ældre fartøier, maa ved siden af panteret i fartøiet gives anden betryggende sikkerhed. Paa et enkelt fartøi gives ikke større laan end kr. 20 000.00. I taksten over fartøiet medregnes ikke fiskeredskaberne.
3. Vedkommende fartøi holdes for mindst $^3/_4$ — tre fjerdeparter — af sin takstværdi stadig assureret for sjøskade samt for brand i havn.

B. Til laan til fremme af anskaffelse af større baade af nye eller anerkjendt gode typer, skikkede til havfiskeri, mod garanti af vedkommende kommune eller anden betryggende sikkerhed, paa nybyggede

---

[1]) I 1905 besluttede stortinget, at der svares renter fra laanenes udbetaling.

baade indtil $^2/_3$ — to trediedele — og paa ældre baade indtil $^1/_2$ — en halvdel — af baadens takstværdi. Efter udløbet af det første aar, hvori hverken svares renter eller afdrag, forrentes laanene med $2^1/_2$ pct. aarlig og tilbagebetales senest inden 15 aar med et lige stort beløb aarlig.

C. Til laan til fremme af anlæg for fiskens tilvirkning, forædling og konservering paa betingelse af, at laanet, forsaavidt ikke derfor stilles betryggende sikkerhed ved pant i fast eiendom, garanteres af vedkommende kommune. Disse laan forrentes med $2^1/_2$ pct. p. a., henstaar i det første aar afdragsfrie og tilbagebetales derpaa senest inden 10 aar med et lige stort beløb aarlig. Til et enkelt anlæg gives ikke større laan end kr. 20 000.00.

Til veiledning for dem, der agter at søge laan af fondets midler, bemerkes, at der ved bedømmelsen af indkommende andragender væsentlig tages hensyn til, om laanene søges til foretagender, som er af større og mere almen interesse for fiskeribedriften eller som i hvertfald inden vedkommende engere distrikt betegner et fremskridt fra det almindelige stel. Endvidere vil blive taget fremtrædende hensyn til ansøgninger fra distrikter, der er særlig interesserede i havfiskeriets udvikling, og hvor dette ligger tilbage samt hvor fondet i forholdsvis liden udstrækning er kommet til anvendelse.

Paa grund heraf bør de, der agter at søge laan af fondets midler, paa forhaand konferere med fiskeriinspektøren om de planlagte foranstaltninger for at bringe paa det rene, hvorvidt laan kan paaregnes.

Forøvrigt gjælder følgende regler, der bliver at iagttage ved ansøgninger om laan af fondets midler.

A.

Regler til iagttagelse ved ansøgning om laan til anskaffelse og udrustning af fartøier, skikkede til havfiske.

a. Laan tilstaaes kun fiskere og sjømænd, der selv deltager som interesserede i bedriften, og fortrinsvis til fartøier, der udelukkende tilhører fiskerne selv. Under ellers lige betingelser gives derhos nye til fiskefangst specielt indrettede og her i landet byggede fartøier fortrinnet. Laan til opfyldelse af tidligere forpligtelser tilstaaes ikke.

b. Andragende om laan indsendes til vedkommende formandskab til afgivelse af erklæring, hvorefter sagen tilstilles distriktets fiskeriinspektør, som sender den med sin udtalelse til amtmanden. Denne undersøger derpaa, om alle paakrævede oplysninger er til-

veiebragt, og har i tilfælde at søge det manglende bragt tilveie ved hurtigst mulig henvendelse til vedkommende, hvorefter han med sin erklæring indsender andragendet til fiskeristyrelsen.

Andragendet skal indeholde eller vedlægges:

1. Oplysning om ansøgerens haandtering og bosted samt, hvor flere er parthavere i fartøiet, opgave over størrelsen af hver enkelts anpart. Hvor der er flere parthavere, bliver derhos en at opgive som korresponderende reder.
2. Opgave over størrelsen af det ansøgte laan.
3. Tiden, inden hvilken laanet ønskes afbetalt.
4. Opgave over til hvad slags fiske fartøiet agtes anvendt.
5. Takstforretning over fartøiet, optaget af 3 sjøkyndige med laansøgeren uforbundne lagrettesmænd af det i lov af 28de august 1854, § 18 omhandlede udvalg. Forsaavidt det er forbundet med særlig vanskelighed at tilveiebringe saadan takstforretning, kan værdsættelsen ske ved 3 andre mænd, hvis kyndighed og troværdighed samt habilitet er attesteret af vedkommende lensmand eller politimester.

   Takstforretningen skal indeholde angivelse af, naar, hvor og af hvem fartøiet er bygget, samt opgave over dets bruttodrægtighed i registertons (ledsaget af maalebrev), bredde, længde, dybgaaende og bygningsmateriale. Der afgives særskilt takst over rig og inventarium, forsaavidt dette indgaar i værdiansættelsen, nemlig: Seil, ankere, kjættinger, baade, rundholter, spil samt fortøinings- og varpegods. Saafremt fartøiet ikke er nybygget, skal taksationsmændene derhos afgive bevidnelse om, at det er i sjødygtig stand, saavel hvad skrog som rig, seil og inventarium angaar.

   Ved andragende om laan til bygning af nye fartøier bliver istedetfor takstforretning at indsende et overslag over fartøiets kostende, indeholdende saadanne oplysninger, som for takstforretningen begjæret. Naar fartøiet er færdigt, bliver det at taksere med iagttagelse af de ovenfor opstillede regler.

   Udgifterne ved takstforretningen er det offentlige uvedkommende.
6. Opgave over, hvad der tilbydes som sikkerhed ved siden af pant i fartøiet, forsaavidt saadan yderligere sikkerhed tiltrænges efter fondets regler. Som saadan sikkerhed antages — foruden kommunegaranti — kun pant i fast eiendom, depositum af værdipapirer samt — under betingelse af, at laanebeløbet, udenfor hvad der er sikret ved pant i fartøiet, tilbagebetales i lige terminer i et tidsrum af det i høieste 6 aar — garanti af 3 selv-

skyldnerkautionister, hvis vederheftighed maa være attesteret af vedkommende lensmand eller politimester.

c. Tilstaaet laan udbetales ikke, forinden der ved siden af laaneforskrivelsen i ordnet (registreret eller tinglæst) stand foreligger bevidnelse fra vedkommende assuranceselskab om, at fartøiet med tilhørende skibsinventar er forsikret for sjøskade og for brand i havn for mindst $^3/_4$ af dets takstværdi til aarets udgang, og at præmien herfor er betalt, samt bevidnelse om, at der til selskabet er gjort anmeldelse om, at assurancesummen er pantsat for laanebeløbet, og at selskabet derom har givet policen fornøden paategning.

Er fartøiet ikke registreringspligtigt i henhold til lov om registrering af skibe af 4de mai 1901, udfordres derhos fyldestgjørende (almindelig i handel og vandel fordret) oplysning om, at laantageren er fartøiets eier og eneberettiget til at pantsætte dette, samt om at fartøiet et frit for tidligere heftelser. Som bevis for laantagerens eiendomsret kan saaledes efter omstændighederne — om tinglæst hjemmel ikke kan skaffes — ogsaa antages attest derom fra vedkommende lensmand, politimester eller notarius publicus eller fra to mænd, hvis troværdighed af lensmand eller politimester er attesteret. Er fartøiet indkjøbt fra andet tinglag end laantagerens eget, maa tillige fremlægges bevidnelse fra dette tinglags pantebogsfører om, at fartøiet er heftelsesfrit. Er fartøiet indkjøbt fra udlandet, maa fremlægges gyldigt bevis for dets indkjøb heftelsesfrit.

B.

Regler til iagttagelse ved ansøgning om laan til anskaffelse af baade af nye eller anerkjendt gode typer, skikkede til havfiske.

a. Laan tilstaaes kun til anskaffelse af større baade af nye eller anerkjendt gode typer skikkede til havfiske (bankfiske). Hvorvidt vedkommende baad kan ansees som skikket til havfiske (bankfiske), afgjøres af fiskeriinspektøren. Laan tilstaaes kun fiskere og baadbyggere. Paa baade over 3 aar tilstaaes i regelen ikke laan. Laanet maa ikke benyttes til at opfylde tidligere forpligtelser.

b. Andragender om laan til anskaffelse af baade indsendes til departementet paa samme maade og ledsages af de samme oplysninger, som ovenfor under A b, no. 1—5 (maalebrev dog undtaget) foreskrevet med hensyn til ansøgninger om laan til anskaffelse af fartøier til havfiske. Dog bliver ved værdsættelsen af baade eller i tilfælde i det foreløbige overslag over disses kostende at medtage kun skrog, rig, seil, spil, anker, dræg og kjetting. De her omhandlede andragender maa derhos være ledsagede af opgave over, hvilken sik-

kerhed der tilbydes for det ansøgte laan. Som saadan antages kun kommunegaranti, pant i fast eiendom, depositium af værdipapirer samt under forudsætning af, at laanet ikke overstiger kr. 1 000.00 og at det tilbagebetales i et tidsrum af høist 6 aar (efter 1 aars afdragsfrihed) — garanti af 3 selvskyldnerkautionister, hvis vederheftighed attesteres af vedkommende lensmand eller politimester. Saalænge laanet ikke er tilbagebetalt, forbeholdes, forsaavidt der skulde opstaa tvil om vedkommende selvskyldneres vederheftighed, at der tilveiebringes anden god kaution eller sikkerhed, da laanet i modsat fald ansees som forfaldent.

C.

Regler til iagttagelse ved ansøgning om laan til fremme af anlæg for fiskens tilvirkning, forædling og konservering.

Det bemerkes, at laan til anlæg af hermetiske fabriker som regel ikke længere gives.

a. Laan gives fortrinsvis til anlæg, der i vedkommende distrikt repræsenterer en hidtil ukjendt eller lidet anvendt tilvirkningsmetode, eller hvis drift maa siges at indeholde væsentlige momenter af forsøg, altsaa nye metoder eller lignende.

b. Laanet tilstaaes kun til færdige anlæg. Til anlæg under opførelse vil vedkommende efter omstændighederne kunne opnaa tilsagn fra departementet om laan, saafremt det færdige anlæg findes tilfredsstillende og formaalstjenligt.

c. Ogsaa med hensyn til ansøgninger om disse laan gjælder de foran under A b, no. 1—3 fastsatte bestemmelser, forsaavidt de har anvendelse paa de her omhandlede anlæg, hvorhos vedkommende laaneandragende maa indeholde oplysning om, hvad slags tilvirkning, forædling eller konservering, der agtes drevet i anlægget, og være ledsaget af erklæring fra fiskeriinspektøren om, hvorvidt anlægget antages at svare til øiemedet. — Skal der for laanet gives pant i vedkommende anlæg, maa endvidere dette takseres af 3 kyndige mænd, saaledes som foran under A b, no. 5 nærmere foreskrevet, og takstforretningen medsendes andragendet. Er anlægget forsikret i landets almindelige brandforsikringsindretning, kan dog brandtaksten træde istedenfor den her omhandlede takstforretning. Tilbydes for laanet pant i anden eiendom end vedkommende anlæg, opgives dennes matr.-no. (gaard-no.), løbe-no. (brugs-no.) og skyld samt tidligere heftelser i eiendommen. Forsaavidt der tilbydes kommunegaranti for laanet, vedlægges andragendet behørig erklæring herom fra vedkommende kommunebestyrelse.

d. Saafremt der for laanet gives pant i vedkommende anlæg, skal dette — om dertil er anledning — forsikres i landets almindelige brandforsikring efter de for saadan forsikring gjældende regler.

Regler til iagttagelse for dem, som har erholdt laan af fondets midler vil særskilt blive tilstillet hver enkelt laantager ved laanets tilstaaelse.

Bilag 2.

Cirkulære fra handels- og industridepartementet til amtmændene af februar 1907.

Ifølge stortingets beslutninger af 30te mai 1900 og 16de mai 1902 kan indtil kr. 800 000.00 af statskassen anvendes til udlaan til anskaffelse og udrustning af dampskibe til havfiskeri paa følgende vilkaar:

1. Af laanene, der skal benyttes til anskaffelse og udrustning af havfiskedampskibe, svares 4 pct. aarlig rente fra laanets udbetaling. I det første aar skal laanene være afdragsfri, hvorefter de tilbagebetales senest i løbet af 10 aar med ligestore aarlige afdrag.
2. Til sikkerhed for laanene gives det offentlige panteret i vedkommende dampskib med tilhørende skibsinventarium samt assurancesummen. Der kan udlaanes indtil halvdelen af skibets takstværdi, dog ikke over kr. 50 000.00 paa et enkelt dampskib. Laan paa fartøier, som er over 5 aar gamle, tilstaaes ikke. Laan gives kun til fartøier, som faar klasse i norsk Veritas. I taksten over skibet medregnes ikke fiskeredskaber.
3. Vedkommende fartøi holdes stadig assureret for sjøskade samt for brand i havn for mindst $^3/_4$ af takstsummen.

Ved ansøgninger om laan af de nye havfiskefond (4 pct.s laan)[1]*) gjælder følgende regler:*

I. De, som agter at søge laan af fondets midler, bør paa forhaand konferere med distriktets fiskeriinspektør om de planlagte

---

[1]) De ældre havfiskefond, hvoraf gives laan til $2^1/_2$ pct., er forbeholdt fiskere og sjømænd, der selv deltager som interesserede i bedriften.

foranstaltninger for at bringe paa det rene, hvorvidt laan kan paaregnes. Høieste laan vil alene blive tilstaaet til nye førsterangs, til havfiske specielt indrettede dampskibe. Under ellers lige betingelser vil her i landet byggede dampskibe fortrinsvis komme i betragtning. Laan til opfyldelse af tidligere forpligtelser tilstaaes ikke.

II. Andragende om laan indsendes til vedkommende formandskab til afgivelse af erklæring, hvorefter sagen tilstilles distriktets fiskeriinspektør, som sender den med sin udtalelse til amtmanden. Denne undersøger derpaa, om alle paakrævede oplysninger er tilveiebragt, og har i tilfælde at søge det manglende bragt tilveie ved hurtigst mulig henvendelse til vedkommende, hvorefter han med sin erklæring indsender andragendet til fiskeridirektøren.

Andragendet skal indeholde eller vedlægges:

1. Oplysning om ansøgerens haandtering og bosted samt, hvor flere er parthavere i fartøiet, opgave over størrelsen af hver enkelts anpart. Hvor der er flere parthavere, bliver derhos en at opgive som korresponderende reder.
2. Opgave over størrelsen af det ansøgte laan.
3. Tiden, inden hvilken laanet ønskes afbetalt.
4. Opgave over til hvad slags fiske fartøiet agtes anvendt.
5. Norsk Veritas takst og maalebrev.
6. Ved andragende om laan til bygning af nye fartøier bliver at indsende en erklæring fra vedkommende bygmester eller verksted, indeholdende, at ansøgeren — under forbehold af at laan erholdes — har bestilt fiskedampskib. Konstruktionen samt bruttodrægtighed i registertons, længde, bredde, dybgaaende, bygningsmaterialier og fart opgives. Denne erklæring bliver at ledsage af fuldt udarbeidede konstruktions- og arbeidstegninger, der blandt andet viser den paatænkte indredning af skibet. Større forandringer i skibets konstruktion eller indredning maa senere ikke foretages uden efter konference med fiskeriinspektøren.

   Laanets endelige størrelse fastsættes først, naar fartøiet er færdigt, maalebrev udfærdiget og takst afholdt.

   Udgifterne ved takstforretningen er det offentlige uvedkommende.

III. Tilstaaet laan udbetales ikke, forinden der ved siden af laaneforskrivelsen i registreret stand foreligger:

1. Bevidnelse fra vedkommende assuranceselskab om, at fartøiet med tilhørende skibsinventar er forsikret for sjøskade og for brand i havn for mindst $^3/_4$ af dets takstværdi til aarets udgang,

og at præmien herfor er betalt, samt bevidnelse om, at der til selskabet er gjort anmeldelse om, at assurancesummen er pantsat for laanebeløbet, og at selskabet derom har givet policen fornøden paategning.

2. Fyldestgjørende oplysning om, at laantageren er fartøiets eier og eneberettiget til at pantsætte det samt, forsaavidt laantageren er et selskab, legitimation for hvem der paa selskabets vegne er berettiget til at pantsætte fartøiet, underskrive obligationen og kvittere for beløbet.

Regler til iagttagelse for dem, der har erholdt laan af fondets midler vil særskilt blive tilstillet hver enkelt laantager ved laanenes tilstaaelse.

Bilag 3.

Handels- og industridepartementets regler af 9de november 1905 til iagttagelse ved ansøgning om laan af „Finmarksfondet".

Ved beslutning af 21de juni 1905 har stortinget samtykket i, at der ved laan af invalidefondet indtil et beløb af kr. 200 000.00 dannes til havfiskeriets fremme et nyt laanefond, hvoraf fiskere hjemmehørende i Finmarkens amt kan erholde laan paa følgende vilkaar:

1. Laanene, der skal benyttes til anskaffelse og udrustning af nye, gode og helst kravelbyggede dæksbaade, forrentes med $2^1/_2$ pct. aarlig rente fra deres udbetaling. I det første aar skal laanene være afdragsfri, hvorefter de tilbagebetales senest i løbet af 10 — ti — aar med lige store aarlige afdrag.
2. Der kan udlaanes indtil $^4/_5$ — fire femtedele — af baadens takstværdi (eller af indkjøbsprisen, hvis denne er lavere end takstværdien) dog ikke over kr. 4 000.00 paa én kjøl. I taksten over baaden medregnes ikke fiskeredskaberne og heller ikke motor, om saadan er indsat i baaden.
3. Som sikkerhed for laanene godtages 1ste prioritets panteret i vedkommende baad med tilhørende inventar samt assurancesummen, saafremt baaden har en drægtighed af mindst 4 registertons netto og der ved siden af pantet stilles kommunegaranti for 10 pct. af den til enhver tid udestaaende del af laanebeløbet med renter og i tilfælde paaløbne omkostninger. Betingelsen om kom-

munegaranti for 10 pct. af laanebeløbet gjælder kun, hvor laanesummen overstiger $^2/_3$ af baadens takstværdi (eller indkjøbspris). Overstiger laanebeløbet ikke $^2/_3$, godtages pant paa 1ste prioritet i baaden som eneste sikkerhed. Forøvrigt kan betryggende sikkerhed stilles ogsaa paa anden maade, saasom ved kommunegaranti for det hele laan, pant i fast eiendom og — hvis laanet ikke overstiger kr. 1 000.00 og tilbagebetales i et tidsrum af høist 6 aar — garanti af 3 selvskyldnerkautionister, hvis vederheftighed er attesteret af vedkommende lensmand eller politimester (byfoged).

4. Hvis sikkerhed er givet ved pant i baaden, skal denne holdes for dens takstværdi stadig assuret for sjøskade samt for brand i havn.

Til veiledning for dem, som agter at søge laan af fondets midler, bemerkes, at da laanene kun skal anvendes til anskaffelse af virkelig gode og moderne dæksbaade, skikkede til fiskeribedriften, bør de, som agter at søge laan, paa forhaand konferere med vedkommende ordfører og fiskeristyrelsen eller fiskeriinspektøren om de planlagte anskaffelser for at bringe paa det rene, hvorvidt laan kan paaregnes.

Med ansøgninger om laan af fondet gjælder følgende regler:

A. Laan tilstaaes alene ordentlige, dygtige fiskere, der er hjemmehørende i Finmarken, som selv skal eie baaden og personlig vil deltage i baadens drift.

B. Laan gives kun til nye og anerkjendt gode, her i landet byggede dæksbaade, fortrinsvis til kravelbyggede.

Laan til aabne baade gives ikke, og heller ikke til dæksbaade, som er gaaet paa vandet fra baadbyggeren tidligere end et aar tilbage regnet fra den dag, andragende om laan foreligger for vedkommende kommunestyre. Laanet maa ikke benyttes til at opfylde tidligere forpligtelser.

C. Andragendet skal indeholde eller vedlægges:

1. Oplysning om laansøgerens fulde navn, alder og bosted, samt saadanne oplysninger, som kan tjene til bedømmelse af hans kvalifikationer som fisker, hvoriblandt attest fra stedets sogneprest eller lensmand.
2. Hvor der er flere parthavere i baaden, opgave over hver enkelts anpart samt hvem, der skal være korresponderende reder.

3. Opgave over størrelsen af det ansøgte laan.
4. Tiden, inden hvilket laanet ønskes afbetalt.
5. Opgave over, til hvilke fiskerier baaden agtes anvendt.
6. Takstforretning over baaden optaget af 3 sjøkyndige med laansøgeren uforbundne lagrettesmænd af det i lov af 28de august 1854, § 18 omhandlede udvalg. Forsaavidt det er forbundet med særlig vanskelighed at tilveiebringe saadan takstforretning, kan værdsættelsen ske ved 3 andre mænd, hvis kyndighed og troværdighed samt habilitet er attesteret af vedkommende lensmand eller politimester eller 3 mænd, der er antaget af assuranceforeningen „Samhold" som takstmænd.

   Takstforretningen skal indeholde angivelse af, naar, hvor og af hvem baaden er bygget samt opgave over dens brutto- og nettodrægtighed i registertons (ledsaget af maalebrev), bredde, længde, dybgaaende og bygningsmateriale. Der afgives særskilt takst over rig og inventarium, forsaavidt dette indgaar i værdiansættelsen, nemlig: rig, seil, spil, anker, dræg og kjætting. Saafremt baaden er brugt, skal takstmændene derhos afgive bevidnelse om, at den er i sjødygtig stand, saavel hvad skrog som rig, seil og inventarium angaar.

   Ved andragende om laan til bygning af nye baade bliver istedetfor takstforretning at indsende et overslag over baadens kostende, indeholdende saadanne oplysninger, som for takstforretningen begjæret. Naar baaden er færdig, bliver den at taksere med iagttagelse af de ovenfor opstillede regler. Indkjøbspris bliver da ogsaa at opgive. Udgifterne ved takstforretningen er det offentlige uvedkommende.
7. Naar laan søges til allerede anskaffet baad, opgave over baadens indkjøbspris.
8. Opgave over hvad der tilbydes som sikkerhed for laanet (kfr. post 3 i stortingets beslutning af 21de juni 1905).

   Anm. Forsaavidt laanet er givet mod garanti af 3 selvskyldnerkautionister, og der i laanetiden skulde opstaa tvil om nogen af vedkommende selvskyldnerkautionisters vederheftighed, forbeholdes, at der tilveiebringes anden god kaution eller sikkerhed, da laanet i modsat fald ansees som forfaldent.

D. Andragender om laan indsendes til vedkommende formandskab til afgjørelse af erklæring 1) om laansøgerens kvalifikationer, 2) om hvorvidt kommunen overtager den fastsatte garanti for laanet, forsaavidt saadan garanti er nødvendig (d. e. naar det ansøgte laan overstiger $^2/_3$ af baadens takstsum eller indkjøbspris) eller garanti i større udstrækning samt 3) om hvorvidt kommunestyret er villig til

at overtage kontrollen med baadens vedligehold. Ordføreren sender derefter andragendet til fiskeriinspektøren og samtidig en afskrift af kommunestyrets garantibeslutning direkte til amtmanden, der med sin udtalelse oversender den snarest muligt til fiskeristyrelsen.

Fiskeriinspektøren paaser, at alle paakrævede oplysninger foreligger og har i tilfælde at søge det manglende tilveiebragt, hvorefter han indsender sagen til fiskeristyrelsen med sin udtalelse.

E. Tilstaaet laan, som er sikret ved pant i baaden, udbetales ikke, forinden der ved siden af laaneforskrivelsen i ordnet (tinglæst) stand foreligger bevidnelse fra et af departementet godkjendt assuranceselskab om, at baaden med tilhørende skibsinventar er forsikret for sjøskade og for brand i havn for dens takstværdi til aarets udgang, og at præmien er betalt for saadan del af aaret, som departementet bestemmer, samt bevidnelse om, at der til selskabet er gjort anmeldelse om, at assurancesummen er pantsat for laanebeløbet og at selskabet derom har givet policen fornøden paategning. Assurancen kan af departementet fordres tegnet i assuranceforeningen „Samhold". Derhos udfordres fyldestgjørende (almindelig i handel og vandel fordret) oplysning om, at laantageren er baadens eier og eneberettiget til at pantsætte denne, samt om at baaden er fri for tidligere heftelser. Som bevis for laantagerens eiendomsret kan saaledes efter omstændighederne — om tinglæst hjemmel ikke kan skaffes — ogsaa antages attest derom fra vedkommende lensmand eller politimester eller notarius publicus eller fra to mænd, hvis troværdighed af lensmand eller politimester er attesteret. Er baaden indkjøbt fra andet tinglag end laantagerens eget, maa tillige fremlægges bevidnelse fra dette tinglags pantebogsfører om, at baaden er heftelsesfri.

Bilag 4.

Opgave over, hvorledes de til 31te januar 1907 udbetalte laan af det ældre havfiskefond fordeler sig paa amterne.[1])

Amt	Fartøier		Anlæg		Samlet	
	Antal laan	Beløb	Antal laan	Beløb	Antal laan	Beløb
		kr.		kr.		kr.
Kristiania	4	21 300.00	—	—	4	21 300.00
Smaalenene	2	16 000.00	1	15 000.00	3	31 000.00
Jarlsberg og Larvik	4	14 050.00	—	—	4	14 050.00
Bratsberg	6	23 800.00	—	—	6	23 800.00
Nedenes	12	36 900.00	—	—	12	36 900.00
Lister og Mandal	7	25 260.00	—	—	7	25 260.00
Stavanger	9	57 535.00	1	6 000.00	10	63 535.00
Søndre Bergenhus	18	78 650.00	1	15 000.00	19	93 650.00
Bergen	3	19 250.00	1	15 000.00	4	34 250.00
Nordre Bergenhus	7	52 500.00	—	—	7	52 500.00
Romsdal	41	211 430.00	1	10 000.00	42	221 430.00
Søndre Trondhjem	13	32 800.00	—	—	13	32 800.00
Nordre Trondhjem	16	35 900.00	—	—	16	35 900.00
Nordland	125	279 843.00	5	67 000.00	130	346 843.00
Tromsø	213	353 835.00	—	—	213	353 835.00
Finmarken	25	59 245.00	—	—	25	59 245.00
	505	1 318 298.00	10	128 000.00	515	1 446 298.00

Bilag 5.

Oplysninger givne af finansdepartementets aktivkontor i december 1906 angaaende det ældre havfiskefonds tab ved uerholdelige fordringer.

1. Afskrevne tab:

Udgiftsført i henhold til stortingets beslutning af 12te juli 1897 restgjæld efter obligation af 19de mai, thinglæst 1ste juni 1893, op-

[1]) Laanene er paa denne tabel opført paa de amter, hvor de oprindelig blev anviste, uanseet om vedkommende fartøi senere er tilladt at fraflytte amtet, inden laanet var tilbagebetalt.

rindelig stor kr. 6 550.00 med pant i seilfartøi „Ithiel“ af Nøterø, Jarlsberg og Larviks amt ..... kr. 4 405.81

2. Fordringer, der ansees uerholdelige, men endnu ikke er endelig afskrevne, da debitorerne lever, skjønt i daarlig økonomisk stilling og uden evne til at betale:

a.	Seilfartøi „Trent“ af Aalesund, solgt ved auktion $^{28}/_{6}$ 1895, tab	kr. 2309.98	
b.	Seilfartøi „Terje Viken“ af Sandefjord, ligesaa $^{29}/_{1}$ 1896	„ 2 210.46	
c.	Seilfartøi „Engine“ af Bø, Nordland, ligesaa $^{27}/_{5}$ 1896	„ 2 175.87	
d.	Seilfartøi „Cavaller“ af Herø, Romsdal, ligesaa $^{10}/_{10}$ 1899	„ 1 728.67	
e.	Seilfartøi „Freak“ af Langesund, ligesaa $^{19}/_{4}$ 1900	„ 147.41	
f.	Seilfartøi „Johan“ af Sørreisen, Tromsø amt, ligesaa $^{12}/_{4}$ 1899	„ 78.22	
g.	Seilfartøi „Ora“ af Vikten, N. Trondhjems amt, ligesaa $^{29}/_{7}$ 1901	„ 3 780.00	
h.	Seilfartøi „Nordkap“ af Tromsø, ligesaa $^{13}/_{1}$ 1902	„ 425.00	
i.	Seilfartøi „Liv“ af Skjærvø, Tromsø amt, ligesaa $^{7}/_{6}$ 1902	„ 968.33	
j.	Motorfartøi „Sunderø“ af Sortland, Nordland, ligesaa $^{27}/_{6}$ 1905	„ 6 955.93	
k.	Motorfartøi „Alpha“ af Bergen, ligesaa $^{30}/_{11}$ 1903	„ 1 783.89	
l.	Seilfartøi „Fram“ af Tysnes, Søndre Bergenhus, ligesaa $^{25}/_{2}$ 1905	„ 5 369.73	„ 27 933.49
		Tilsammen	kr. 32 339.30

Bilag 6.

Af det ældre havfiskefond er i de forskjellige aar indtil 31te januar 1907 anvist følgende laan:

I 1890	blev udbetalt	1	laan
- 1891	—:—	7	„
- 1892	—:—	15	„
- 1893	—:—	23	„

I 1894	blev udbetalt	47	laan
- 1895	—:—	21	„
- 1896	—:—	14	„
- 1897	—:—	34	„
- 1898	—:—	53	„
- 1899	—:—	35	„
- 1900	—:—	36	„
- 1901	—:—	34	„
- 1902	—:—	29	„
- 1903	—:—	43	„
- 1904	—:—	32	„
- 1905	—:—	30	„
- 1906	—:—	55	„
- 1907 (til $^{31}/_{1}$)	—:—	6	„
	Tilsammen	515	laan

Bilag 7.

„Ældre fonds“ fartøislaan indtil 31te januar 1907 fordeler sig efter størrelsen saaledes:

								Samlet beløb
138	laan	til kr.	1 000	og derunder			kr.	111 880.00
195	„	fra kr.	1 000	til og med kr.		2 000	„	309 703.00
80	„	„ „	2 000	—:—	„	3 000	„	216 600.00
42	„	„ „	3 000	—:—	„	5 000	„	175 230.00
16	„	„ „	5 000	—:—	„	7 000	„	101 385.00
19	„	„ „	7 000	—:—	„	10 000	„	163 600.00
15	„	over „	10 000				„	239 900.00
505	laan					til samlet værdi	kr.	1 318 298.00

Bilag 8.

Opgave over, hvorledes de til 31te januar 1907 udbetalte laan af det nye havfiskefond (til dampskibe) fordeler sig paa amterne.[1])

Amt	Antal laan	Beløb
		Kr.
Smaalenene	1	20 000.00
Stavanger	3	72 000.00
Søndre Bergenhus	1	20 000.00
Bergen	4	76 000.00
Nordre Bergenhus	8	185 000.00
Romsdal	13	260 500.00
Nordre Trondhjem	1	20 000.00
Nordland	5	79 000.00
Tromsø	3	58 000.00
Finmarken	1	17 000.00
Tilsammen	40	807 500.00

I de forskjellige aar er af det nye havfiskefond indtil 31te januar 1907 anvist følgende laan:

I 1901	blev udbetalt	8	laan	tils. kr.	197 000.00
- 1902	—:—	12	—	„	255 000.00
- 1903	—:—	12	—	„	229 000.00
- 1904	—:—	3	—	„	48 000.00
- 1905	—:—	2	—	„	29 000.00
- 1906	—:—	2	—	„	37 500.00
- 1907 (til $^{31}/_{1}$)	—:—	1	—	„	12 000.00
		40	laan	tils. kr.	807 500.00

[1]) Laanene er opførte paa det amt, hvortil de oprindelig er bleven anvist.

Bilag 9.

Opgave over, hvorledes de til 31te januar 1907 udbetalte laan af Finmarksfondet fordeler sig paa herrederne.

Herred	Antal laan	Beløb
		Kr.
Vardø K.	3	8 000.00
Loppen og Øksfjord	1	1 800.00
Hammerfest	1	900.00
Kjelvik	4	3 025.00
Lebesby	1	3 000.00
Tilsammen	10	16 725.00

Bilag 10.

Opgave over, hvorledes de til 31te januar 1907 udbetalte laan af de 3 havfiskefond tilsammen fordeler sig paa amterne.[1])

Amt	Antal laan	Beløb
		Kr.
Kristiania	4	21 300.00
Smaalenene	4	51 000.00
Jarlsberg og Larvik	4	14 050.00
Bratsberg	6	23 800.00
Nedenes	12	36 900.00
Lister og Mandal	7	25 260.00
Stavanger	13	135 535.00
Søndre Bergenhus	20	113 650.00
Bergen	8	110 250.00
Nordre Bergenhus	15	237 500.00
Romsdal	55	481 930.00
Søndre Trondhjem	13	32 800.00
Nordre —	17	55 900.00

[1]) Laanene er opførte paa de amter, til hvilke de oprindelig er anviste.

Amt	Antal laan	Beløb
		Kr.
Nordland	135	425 843.00
Tromsø	216	411 835.00
Finmarken	36	92 970.00
Tilsammen	565	2 270 523.00

Bilag 11.

Den beregnede værdi af landets dækkede fiskeflaade fordelt amtsvis.

Amt	Seilfartøier		Motor-fartøier	Damp-fartøier	Ialt
	Mindre	Større			
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Kristiania	—	—	—	—	—
Smaalenene	442 589	57 127	461 065	38 928	999 709
Akershus	15 394	—	58 859	—	74 253
Buskerud	7 677	—	58 859	—	66 536
Jarlsberg og Larvik	159 717	25 967	245 248	77 855	508 787
Bratsberg	123 155	25 967	137 339	—	286 461
Nedenes	207 824	83 094	313 917	—	604 835
Lister og Mandal	490 697	285 637	176 578	—	952 912
Stavanger	321 358	711 496	98 099	1 206 756	2 337 709
Søndre Bergenhus	315 585	1 116 581	88 289	—	1 520 455
Bergen	—	5 193	9 810	233 566	248 569
Nordre Bergenhus	23 092	129 835	166 768	700 697	1 020 392
Romsdal	554 198	524 533	3 865 101	3 581 339	8 525 171
Søndre Trondhjem	73 123	368 731	147 149	77 855	666 858
Nordre Trondhjem	38 486	140 222	29 430	77 855	285 993
Nordland	837 070	711 496	333 537	506 059	2 388 162
Tromsø	384 860	2 799 243	98 099	311 421	3 593 623
Finmarken	536 880	275 250	58 859	38 928	909 917
Ialt	4 531 705	7 260 372	6 347 006	6 851 259	24 990 342

Bilag 12.

Statistisk opgave over distrikternes dækkede fiskefartøier omkring januar 1907 samt over de til samme tid anviste laan[1]) af de 3 havfiskefond.

	Seilfartøier				Motorfartøier		Dampfartøier	
	Mindre		Større					
	Samlet antal fartøier	Samlet antal laan	Samlet antal fartøier	Samlet antal laan	Samlet antal fartøier	Samlet antal laan	Samlet antal fartøier	Samlet antal laan
Kristiania	—	—	—	1	—	2	—	—
Smaalenenes amt.								
Fredrikshald, K.	—	—	—	—	2	—	—	—
Fredriksstad, K.	4	—	2	—	8	—	—	—
Glemminge	17	—	—	—	—	—	—	—
Berg	10	—	—	—	3	—	—	—
Skeberg	6	—	6	—	—	—	—	—
Hvaler	138	—	1	—	10	—	—	—
Onsø	43	—	2	—	21	2	1	—
Raade	8	—	—	—	3	—	—	—
Rygge	3	—	—	—	—	—	—	—
Moss	1	—	—	—	—	—	—	—
Sum	230	—	11	—	47	2	1	—
Akershus amt.								
Soon, L.	3	—	—	—	2	—	—	—
Nesodden	4	—	—	—	1	—	—	—
Asker	1	—	—	—	3	—	—	—
Sum	8	—	—	—	6	—	—	—
Buskeruds amt.								
Røken	4	—	—	—	4	—	—	—
Jarlsb. og Larviks amt.								
Tønsberg, K.	1	—	3	—	3	—	1	1
Sandefjord, K.	—	—	1	—	4	—	—	—
Larvik, K.	2	—	—	—	7	—	1	—
Sande	11	—	—	—	—	—	—	—
Borre	—	—	—	—	1	—	—	—
Stokke	—	—	1	1	—	—	—	—
Nøtterø	20	—	—	1	—	—	—	—
Tjømø	7	—	—	—	2	—	—	—
Sandeherred	2	—	—	1	2	—	—	—
Tjølling	6	—	—	—	1	—	—	—

[1]) Paa denne tabel er laanene opført for det herred, hvor vedkommende fartøi senest var tilladt henflyttet, inden laanet var tilbagebetalt.

	Seilfartøier				Motorfartøier		Dampfartøier	
	Mindre		Større					
	Samlet antal fartøier	Samlet antal laan	Samlet antal fartøier	Samlet antal laan	Samlet antal fartøier	Samlet antal laan	Samlet antal fartøier	Samlet antal laan
Fredriksværn	4	—	—	—	3	1	—	—
Brunlanes	30	—	—	—	2	—	—	—
Sum	83	—	5	3	25	1	2	1
Bratsberg amt.								
Kragerø, K.	1	—	—	—	3	1	—	—
Langesund, L.	6	—	1	—	3	1	—	—
Brevik, K.	6	—	—	1	2	—	—	—
Skaatø	30	—	4	—	5	—	—	—
Bamle	14	—	—	—	1	—	—	—
Eidanger	7	—	—	—	—	—	—	—
Sum	64	—	5	1	14	2	—	—
Nedenes amt.								
Østerrisør, K.	16	4	1	1	2	—	—	—
Arendal, K.	8	—	—	—	3	—	—	—
Grimstad, K.	—	—	—	—	1	—	—	—
Søndeled	6	—	—	—	—	—	—	—
Flostad	2	—	—	—	6	1	—	—
Dybvaag	2	—	—	1	5	3	—	—
Holt	—	—	1	—	—	—	—	—
Tromø	25	—	10	1	2	—	—	—
Hisø	7	—	2	—	3	—	—	—
Landvik	2	—	—	—	—	—	—	—
Fjære	4	—	—	—	1	—	—	—
Eide	3	—	—	—	—	—	—	—
V. Moland	15	—	—	—	1	—	—	—
Høvaag	18	—	2	—	8	—	—	—
Sum	108	4	16	3	32	4	—	—
Lister og Mandals amt.								
Kristianssand, K.	7	—	3	—	—	—	—	—
Mandal, L.	1	—	6	—	1	—	—	—
Farsund, L.	—	—	1	—	—	—	—	—
Flekkefjord, K.	—	—	—	—	1	—	—	—
Tveit	3	—	—	—	—	—	—	—
Oddernes	80	—	8	—	1	—	—	—
Randøsund	40	—	3	—	6	—	—	—
Søgne	28	—	2	—	4	3	—	—
Halsaa-Hartmark	15	—	3	—	—	—	—	—
S. Undal	2	2	1	2	—	—	—	—
Spangereid	22	—	11	—	1	—	—	—
Vanse	31	—	16	—	1	—	—	—
Lyngdal	2	—	—	1	—	—	—	—
Fede	—	—	1	—	—	—	—	—
Nes, Hitterø	24	—	—	1	3	—	—	—
Sum	255	2	55	4	18	3	—	—

	Seilfartøier				Motorfartøier		Dampfartøier	
	Mindre		Større					
	Samlet antal fartøier	Samlet antal laan	Samlet antal fartøier	Samlet antal laan	Samlet antal fartøier	Samlet antal laan	Samlet antal fartøier	Samlet antal laan
Stavanger amt.								
Sogndal, L.	4	—	1	1	—	—	—	—
Egersund, L.	—	—	11	—	—	—	—	—
Stavanger, K.[1])	4	—	—	1	1	—	8	4
Kopervik, L.	2	—	22	—	—	—	1	—
Haugesund, K.[1])	—	—	26	3	5	1	19	—
Sogndal	35	—	—	1	1	—	—	—
Egersund	36	—	1	—	—	—	—	—
Ogne	5	—	—	—	—	—	—	—
Nærbø	4	—	—	—	—	—	—	—
Strand	25	—	10	—	—	—	—	—
Rennesø	—	—	4	—	—	—	—	—
Jelse	1	—	10	—	—	—	—	—
Aakre	—	—	—	3	—	—	—	—
Suldal	1	—	—	—	—	—	—	—
Skudenes[1])	—	—	36	1	1	—	3	—
Avaldsnes	2	—	2	1	—	—	—	—
Torvestad, Skaare	29	—	10	1 —	2	—	—	—
Tysvær	7	—	1	—	—	—	—	—
Bokn	12	—	3	—	—	—	—	—
Sum	167	—	137	12	10	1	31	4
S. Bergenhus amt.								
Strandebarm	—	—	1	—	—	—	—	—
Kvinnhered	—	—	2	4	1	—	—	—
Skaanevik	—	—	1	—	—	—	—	—
Vikebygd, Sveen, Valestrand	25	—	10	—	1	—	—	—
Finnaas	20	—	40	2	2	—	—	—
Stord	—	—	4	1	1	—	—	1
Fitjar	18	—	4	—	—	—	—	—
Tysnes	—	—	2	2	—	—	—	—
Fuse, Haalandsdalen, Strandvik	7	—	36	—	1	—	—	—
Os	—	—	1	—	—	—	—	—
Austevold, Sund	20	— 1	75	1 2	1	—	—	—
Fjeld	21	—	5	1	1	—	—	—
Askøen	11	—	9	—	—	—	—	—
Herlø	24	—	8	1	—	—	—	—
Manger	17	—	5	1	—	—	—	—
Lindaas	—	—	3	—	1	1	—	—
Masfjorden	1	—	2	—	—	—	—	—
Jondal	—	—	7	—	—	—	—	—
Sum	164	1	215	15	9	1	—	1

[1]) Fiskefartøierne efter opgave fra den offentlige sildevrager.

	Seilfartøier				Motorfartøier		Dampfartøier	
	Mindre		Større					
	Samlet antal fartøier	Samlet antal laan	Samlet antal fartøier	Samlet antal laan	Samlet antal fartøier	Samlet antal laan	Samlet antal fartøier	Samlet antal laan
Bergen[1])	—	1	1	—	1	1	6	3
N. Bergenhus amt.								
Florø, L.	1	—	2	—	2	1	6	6
Sulen	1	—	7	2	—	—	—	—
Askvold	—	—	—	—	—	—	1	1
Kinn—Vevring	—	—	1	1	1	—	2	1
Bremanger	—	—	1	1	1	—	1	1
Selje	10	—	6	—	12	—	5	—
Daviken	—	—	7	—	1	—	3	2
Indviken	—	—	1	—	—	—	—	—
Sum	12	—	25	4	17	1	18	11
Romsdals amt.								
[illegible]	10	—	3	15	20	1	53	11
[illegible]ide, [illegible]	2	—	2	—	1	—	2	—
Kristianssund, K.	1	—	7	1	7	—	18	6
Vannelven	1	—	3	—	—	—	—	—
Sande, Rovde, Herø	63	—	21	—	8	—	4	—
				1				1
Ulstein	14	—	19	1	9	—	5	1
Vartdalsstranden	11	—	—	—	—	—	—	—
Volden	18	—	—	—	1	—	—	—
Ørsten	10	—	1	—	1	—	—	—
Hjørundfjord	2	—	—	—	—	—	—	—
Skodje—Vatne	5	—	—	—	5	—	—	—
Borgund	48	—	9	2	61	—	4	1
Haram	42	—	6	—	131	—	—	1
Vestnes	2	—	—	—	1	—	—	—
Frænen, Akerø, Sandø, Bud	43	1	3	2	137	1	1	—
		—		—		1		
		1		1		1		
Kværnes	5	—	6	—	9	—	4	—
Bremsnes	—	1	—	1	—	—	—	—
Gjemnes	—	—	1	—	—	—	—	—
Stangvik	—	—	—	—	—	—	1	—
Aure	4	—	—	—	—	—	—	—
Halse, Tusteren	2	1	—	—	—	—	—	—
Edø	5	—	20	—	3	—	—	—
Sum	288	4	101	24	394	4	92	21
S. Trondhjems amt.								
Trondhjem, K.	—	—	—	1	4	—	2	—
Osen	—	2	—	—	—	—	—	—

[1]) Fiskefartøierne efter opgave fra den offentlige sildevrager.

	Seilfartøier				Motorfartøier		Dampfartøier	
	Mindre		Større					
	Samlet antal fartøier	Samlet antal laan	Samlet antal fartøier	Samlet antal laan	Samlet antal fartøier	Samlet antal laan	Samlet antal fartøier	Samlet antal laan
Stoksund	4	2	4	2	1	—	—	—
Aa	—	—	4	—	—	—	—	—
Jøssund	2	—	6	—	—	—	—	—
Nes	6	—	—	—	—	—	—	—
Bjugn	1	—	2	—	—	—	—	—
Skjørn	—	—	1	—	—	—	—	—
Frøien	14	—	16	1	7	3	—	—
Hitteren	—	—	1	—	—	—	—	—
Fillan	4	—	33	—	1	—	—	—
Hevne	—	1	—	—	—	—	—	—
Ørlandet	—	1	2	1	—	—	—	—
Rissen	3	—	—	—	—	—	—	—
Stadsbygden	4	1	2	—	2	—	—	—
Sum	38	7	71	5	15	3	2	[illegible]
N. Trondhjems amt.								
Namsos, L.	—	—	—	—	—	[illegible]	1	[illegible]
Frosten	1	—	1	1	—	—	—	—
Verran	—	—	—	—	1	—	—	—
Flatanger	—	—	1	—	—	—	—	—
Nærø	2	3	5	—	—	—	1	1
Vikten	9	3	10	1	2	—	—	—
Leka	—	3	3	1	—	—	—	—
Kolvereid	8	—	7	4	—	—	—	—
Sum	20	9	27	7	3	—	2	2
Nordlands amt.								
Mosjøen, L.	1	—	—	—	—	—	—	—
Bodø, K.	1	2	—	1	—	—	1	—
Narvik, K.	—	—	—	—	1	—	—	—
Bindalen	1	—	—	—	—	—	—	—
Brønnø	10	—	2	1	1	—	—	—
Vik	—	1	5	—	1	—	—	1
Vega	6	—	2	—	5	1	—	—
Velfjorden	2	—	—	—	—	—	—	—
Tjøtta	5	—	4	2	—	—	—	—
Vefsen	4	—	—	—	—	—	—	—
Alstahaug, Stamnes	5	—	—	2 —	1	—	—	—
Herø	8	—	—	1	1	—	—	—
Dønnes	8	—	—	—	—	—	—	—
Nesne	13	1	1	—	—	—	—	—
Hemnes	3	—	2	—	—	—	—	—
Mo	2	—	—	—	—	—	—	—
Lurø, Trænen	—	—	1	—	5	— 3	—	—
Rødø	10	—	2	—	2	—	—	—
Melø	12	2	3	—	—	—	1	1
Gildeskaal	5	—	—	1	—	—	—	—
Beieren	8	—	2	—	—	—	—	—

	Seilfartøier				Motorfartøier		Dampfartøier	
	Mindre		Større					
	Samlet antal fartøier	Samlet antal laan	Samlet antal fartøier	Samlet antal laan	Samlet antal fartøier	Samlet antal laan	Samlet antal fartøier	Samlet antal laan
Bodin	4	4	—	—	—	—	—	—
Skjerstad	—	1	—	—	—	—	—	—
Fauske	—	—	—	—	—	—	—	—
Saltdalen	—	—	—	4	—	1	—	—
Sørfolden	—	—	1	—	1	—	—	—
Steigen	1	2	—	1	—	—	—	—
Ledingen	—	—	—	—	—	—	—	—
Hammerø	3	—	9	1	—	—	—	—
Tysfjorden	2	—	—	—	—	—	—	—
Ankenes	—	2	—	—	—	—	—	—
Evenes	—	3	—	—	—	—	—	—
Lødingen	5	3	4	—	—	—	—	—
Vaagan	12	1	9	—	1	—	—	—
Gimsø	16	—	3	—	—	—	—	—
Borge	3	2	3	3	—	—	—	—
Buksnes	18	3	9	3	1	—	—	—
Flakstad	34	—	5	2	3	—	—	—
Værø	19	—	6	3	4	—	—	—
Hadsel	25	8	40	5	2	—	7	6
Bø	38	9	—	7	2	—	1	1
Øksnes	32	4	9	4	2	1	—	—
Sortland	1	1	13	8	—	—	3	1
Dverberg	118	7	2	4	1	1	—	—
Sum	435	56	137	53	34	7	13	10
Tromsø amt.								
Harstad, K.	1	—	1	—	—	—	4	2
Tromsø, K.	7	1	12	6	—	—	1	1
Kvæfjord	8	10	12	3	—	—	1	1
Trondenes	4	10	52	2	1	—	1	—
Bjarkø	4	1	18	1	1	—	—	—
Ibbestad	14	28	109	13	3	2	—	—
Salangen	4	6	13	7	—	—	—	—
Dyrø	8	3	45	10	1	—	—	—
Tranø	15	4	10	6	—	—	—	—
Sørreisen	6	15	7	3	—	—	—	—
Berg—Torsken	7	—	40	2	4	—	—	—
Hillesø	23	1	11	2	—	—	1	1
Lenviken	10	2	49	11	—	—	—	—
Maalselven	—	—	2	—	—	—	—	—
Balsfjorden	6	4	14	4	—	—	—	—
Malangen	6	—	18	5	—	—	—	—
Tromsøsundet	15	3	37	2	—	—	—	—
Lyngen	19	3	24	3	—	—	—	—
Sørfjorden	—	1	—	—	—	—	—	—
Karlsø	18	4	29	15	—	—	—	—
Helgø	—	1	—	4	—	—	—	—
Skjervø		9		7				
Kvænangen	35	2	36	—	—	—	—	—
Nordreisen		—		—		—		—
Sum	200	108	539	106	10	2	8	5

	Seilfartøier				Motorfartøier		Dampfartøier	
	Mindre		Større					
	Samlet antal fartøier	Samlet antal laan	Samlet antal fartøier	Samlet antal laan	Samlet antal fartøier	Samlet antal laan	Samlet antal fartøier	Samlet antal laan
Finmarkens amt.								
Hammerfest, K.	4	1	—	—	—	—	—	—
Vadsø, K.	10	—	6	—	—	—	—	—
Vardø, K.	94	5	6	3	1	—	1	1
Talvik	1	—	16	—	—	—	—	—
Loppen—Øksfjord	3	1	2	3	—	—	—	—
Hasvik	7	—	1	1	—	—	—	—
Hammerfest } Kvalsund }	4	2	—	1	1	—	—	—
		—		—		—		—
Maasø	20	1	—	—	2	—	—	—
Kjelvik	60	6	5	3	2	—	—	—
Kistrand	3	—	—	—	—	—	—	—
Lebesby	19	1	3	—	—	—	—	—
Tanen	20	1	11	1	—	—	—	—
Næsseby	1	—	—	—	—	—	—	—
Nordvaranger	12	—	3	—	—	—	—	—
Sydvaranger	3	—	—	—	—	—	—	—
Vardø	18	—	—	2	—	—	—	—
Sum	279	18	53	14	6	—	1	1

Bilag 13.

Amtsvise opgaver over driftsmaader for aarene 1903, 1905 og 1906 fra endel fartøier med havfiskelaan.

Amt	1903	1905	1906
Smaalenene	1 slup, som drev snurpenotfiske efter sild ved Island juni—november.	1 motorfartøi drev sildefiske i 2 mdr. og to motorfartøier drev sildefiske ved Island i $2^1/_2$ og 4 mdr.	To motorfartøier drev forskjellige sildefiskerier og et af fartøierne drev torskefiske ved Island.
Bratsberg	1 galeas drev makrelfiske i Skagerak og Nordsjøen $^{29}/_7$—$^{23}/_8$ samt $^7/_9$—$^{14}/_{10}$.	Ingen opgave.	1 motorfartøi drev sildefiske i 3 mdr., bankfiske i $1^1/_2$ md. og fiske efter makrel i $2^1/_2$ md.

Amt	1903	1905	1906
Jarlsberg og Larvik	1 skøite drev vaarsildfiske (Haugesund, februar—mars) og dorgfiske (Nordsjøen $^{12}/_{7}$ —$^{3}/_{10}$).	1 damper og 1 seilfartøi drev sildefiske, seilfartøiet i 2 mdr.; damperen drev skreifiske og senere torskefiske ved Island i 4 mdr. Seilfartøiet drev fiske efter makrel i $3^{1}/_{2}$ md. Damperen disponeres fra Kristianssund.	1 damper, et motorfartøi og 1 seilfartøi drev sildefiske i $1^{1}/_{2}$—3 mdr.; damperen drev ogsaa sildefiske ved Island i 4 mdr. og skreifiske i $3^{1}/_{2}$ md. Motorfartøiet drev bankfiske i 4 mdr., seilfartøiet drev fiske efter makrel i 4 mdr.
Nedenes		2 motorfartøier og 1 seilfartøi drev sildefiske i 1 à 2 mdr. 3 motorfartøier og 1 seilfartøi drev makrelfiske i 2 à 3 mdr.	4 motorfartøier og 3 seilfartøier deltog i sildefiske i $1^{1}/_{2}$ à $2^{1}/_{2}$ md. Bankfiske dreves af 1 motorfartøi i 5 mdr. og af 1 seilfartøi i 2 mdr. 6 af fartøierne drev fiske efter makrel i $1^{1}/_{2}$ à $2^{1}/_{2}$ md.
Lister og Mandal	To motorfartøier drev om vinteren drivgarnsfiske udenfor Kr.sand—Lindesnes (decbr.—febr.), vaarsildfiske (Haugesund, febr.—mars), samt torskefiske i Nordsjøen (liner) i mai—juli. Senere udover aaret drev det ene fartøi makreldorgning aug. —septbr. og drivgarnsfiske (decbr.) [Nordsjøen].	2 motorfartøier drev sildefiske i 2 à 3 mdr., 1 fartøi drev skreifiske i 2 mdr. Bankfiske dreves af 2 motorfartøier i 4 à 5 mdr. og af 1 seilfartøi i 6 mdr. 2 motorfartøier drev makrelfiske i 1 og $3^{1}/_{2}$ md.	1 motorfartøi drev sildefiske i 2 mdr., et andet drev skreifiske i $^{1}/_{2}$ md. og et tredie drev torskefiske ved Island i $3^{1}/_{2}$ md. 1 motorfartøi og 1 seilfartøi drev bankfiske i $4^{1}/_{2}$ og 5 mdr. Fiske efter flyndre blev drevet af et motorfartøi i $1^{1}/_{2}$ md.
Stavanger	Af 2 dampere deltog den ene i vaarsildfisket i $2^{1}/_{2}$ md. og gik derefter til Island paa torsk- og sildefiske til udgangen af september. Den anden damper deltog i Shetlandsfiske fra slutningen af juni—udgangen af juli, senere paa Island til udgangen af september. Begge dampere deltog i sildefisket paa Søndmøre, oktbr.—decbr. 3 seilfartøier drev fiske ved Island (torsk, sild) 3 à 4 mdr.; et af far-	3 dampere drev storsildfiske i ca. 1 md., 2 dampere drev sildefiske i Nordsjøen og 2 dampere drev sildefiske ved Island i 2 à 3 mdr. 2 dampere drev torskefiske ved Island i 2 mdr. og 1 damper drev bankfiske i 2 mdr. 2 dampere drev makrelfiske i $^{1}/_{2}$ md. 5 seilfartøier drev sildefiske ved Island i 2 à 3 mdr. og 3 seilfartøier drev torskefiske ved Island i $1^{1}/_{2}$ à 2 mdr.	1 damper drev storsildfiske i 6 mdr., 2 dampere drev sildefiske i Nordsjøen i 1 og 6 mdr. og 2 dampere sildefiske ved Island. 2 dampere drev ogsaa torskefiske ved Island i 1—$1^{1}/_{2}$ md. 1 damper drev bankfiske i 1 md. Alle seilfartøier paa 1 nær drev sildefiske ved Island i 3—$4^{1}/_{2}$ md. 1 seilfartøi drev sildefiske i Nordsjøen i 4 mdr. og 1 drev storsildfiske i 2 mdr. 2 fartøier drev

Amt	1903	1905	1906
	tøierne deltog forøvrigt i drivgarnsfiske udenfor Utsire (januar).		torskefiske ved Island i 1—$1^1/_2$ md.
Søndre Bergenhus med Bergen	Et fartøi fiskede ved Island (sildegarn og liner) i $5^1/_2$ md. 3 fartøier deltog i drivgarnsfisket dels i jan.—febr., dels om høsten. 2 af fartøierne drev en tid linefiske udenfor S. Bergenhus amt.	2 fartøier drev sildefiske ved Island i 1—3 mdr., 2 fartøier drev sildefiske i Nordsjøen og 3 fartøier drev storsildfiske. Bankfiske dreves af 4 fartøier i 2 à $2^1/_2$ md. 1 seilfartøi drev torskefiske ved Island i 3 mdr. 2 fartøier drev makrelfiske i 2 à 3 mdr.	3 fartøier drev sildefiske ved Island i 3 mdr., 5 fartøier drev sildefiske i Nordsjøen i 2—$4^1/_2$ md. og samtlige fartøier paa 2 nær drev storsildfiske i 2—4 mdr. 4 fartøier drev bankfiske, 1 i 8 mdr. de øvrige i 1—5 mdr. 2 fartøier drev torskefiske ved Island i 1 à 2 mdr. 1 fartøi drev makrelfiske i $1^1/_2$ md.
Nordre Bergenhus	6 fartøier deltog i drivgarnsfiske januar—februar, 1 seilfartøi fortsatte med vaarsildfiske til henimod udgangen af april, 1 damper drev vaartorskefiske, de øvrige dampere anvendtes for størstedelen til slæbning af notbrug. Senere drev alle fartøier bankfiske (Romsdalsbankerne og Sklinna) med undtagelse af 1 seilfartøi, som fiskede ved Island fra slutningnn af mai—slutningen af september. Samtlige fartøier deltog i sildefisket om høsten (hovedsagelig paa Søndmøre, 1 damper delvis ogsaa i Nordsjøen).	Alle fartøier med undtagelse af 2 seilfartøier deltog i storsildfisket i 2—$6^1/_2$ md. 2 dampere deltog i skreifiske, 1 seilfartøi drev torske ved Island i $2^1/_2$ md. 6 fartøier drev bankfiske i 3—5 mdr. 4 dampere deltog i sildefiske i Nordsjøen i $1^1/_2$—3 mdr. og 1 seilfartøi drev sildefiske ved Island i $1^1/_2$ md. 2 seilfartøier deltog i makrelfiske i 3 mdr.	Størstedelen af fartøierne deltog i storsildfiske i 2—6 mdr. 3 fartøier deltog i skreifiske, 1 seilfartøi drev torskefiske ved Island i $2^1/_2$ md. 7 fartøier drev bankfiske i 1 à 2 mdr. Med undtagelse af 4 fartøier drev de alle sildefiske i Nordsjøen i 2—6 mdr. og 2 fartøier drev sildefiske ved Island i 2 mdr. 1 seilfartøi deltog i makrelfiske i $3^1/_2$ md.
Romsdal	2 dampbaade drev med sildegarn i januar og febr. udenfor Romsdals amt og deltog senere ligesom de øvrige dampere i torskefiske sammesteds (et fartøi fiskede i Gryllefjord og ved Røst). En længere eller kortere tid af sommeren	Paa en undtagelse nær drev alle fartøier storsildfiske i 1—5 mdr. Størstedelen deltog i torskefiske udenfor Romsdals amt i 1 à 2 mdr. 1 dampbaad drev torskefiske ved Finmarken i 3 mdr. Bankfiske dreves i optil 7 mdr. og heri del-	Alle fartøier paa 3 nær drev storsildfiske i 2—$5^1/_2$ md. Næsten alle fartøier deltog i torskefiske udfor Romsdals amt, enkelte ogsaa ved Lofoten, Senjen og Finmarken i 1—3 mdr. De fleste fartøier drev bankfiske i 2—6 mdr., 1 damp-

Amt	1903	1905	1906
Romsdal	blev af alle anvendt til bankfiske. Paa 1 undtagelse nær deltog alle i sildefiske om høsten. Et fartøi var ogsaa paa sildefiske til Island (juli—september). 1 af seilfartøierne var ligeledes paa Islandstur fra medio mai—septbr. (torsk, sild); forøvrigt deltog seilfartøierne i torskefiske om vaaren, bankfiske om sommeren og sildefiske udover høsten og vinteren.	tog alle fartøier paa et par undtagelser nær. 4 fartøier drev sildefiske i Nordsjøen i 1—3 mdr. og 5 fartøier deltog i sildefiske ved Island i 2 à 3 mdr. 6 af fartøierne drev torskefiske ved Island i 1—3 mdr.	baad i $8^1/_2$ md. 12 fartøier drev sildefiske i Nordsjøen i 2—4 mdr. 6 dampbaade drev sildefiske ved Island i 2—$3^1/_2$ md. og 1 dampskib drev torskefiske ved Island i 1 md.
Søndre Trondhjem	3 fartøier deltog i torskefiske, januar—april, dels Lofoten, dels Halten. Et af fartøierne drev om sommeren fiske paa Haltenbanken.	4 fartøier deltog i torskefiske ved Lofoten og Halten i 2 à 3 mdr. 2 fartøier drev bankfiske paa Haltenbanken i 4 mdr., 3 fartøier drev storsildfiske i 3—5 mdr. og 1 fartøi (motorf.) drev fiske efter flyndre i $1^1/_2$ md.	8 fartøier deltog i torskefiske ved Lofoten og Halten i 2 à 3 mdr. 1 fartøi gik ogsaa til Finmarken i 3 mdr. 6 fartøier drev bankfiske paa Haltenbanken i 2—4 mdr. og alle fartøier undtagen 1 drev sildefiske i 2—5 mdr.
Nordre Trondhjem	Af 2 dampere drev den ene linefiske paa Svensgrunden, Malangsgrunden og Loppehavet i aarets 4 første mdr., og drivgarnsfiske i Søndmøre i novbr. og december; den anden storsildfiske fra oktober (1902) til udgangen af febr. (1903), skreifiske i 2 mdr., bankfiske i sommermdr. og sildefiske paa Søndmør november og december. Seilfartøierne drev alle omtrent udelukkende bankfiske omkring Sklinden og Vikten.	Den ene damper drev torskefiske udfor Senjen i 2 mdr. og udfor Finmarken i 3 mdr. Bankfiske i 1 md. Den anden damper drev bankfiske udfor Halten i 4 mdr. Begge drev storsildfiske i 3 à $3^1/_2$ md. 5 seilfartøier drev bankfiske udfor Halten i 2—$4^1/_2$ md. 2 fartøier drev skreifiske i 3 mdr.	Begge dampere deltog i Lofotfisket og paa Senjenbankerne i 3 à $3^1/_2$ md. Den ene drev fiske ved Finmarken i 2 mdr. Den anden drev bankfiske udfor Halten i 5 mdr. Begge dampere deltog i sildefiske i $2^1/_2$ og 3 mdr., 3 seilfartøier drev bankfiske udfor Halten i 3—$6^1/_2$ md. 1 drev ogsaa skreifiske og 3 drev sildefiske.
Nordland	Størstedelen af fartøierne deltog ligesom fartøierne fra Tromsø amt i Lofotfisket eller paa Senjenbankerne; endel fartøier gik	Størstedelen af fartøierne deltog i Lofotfisket eller paa Senjenbankerne i 2 à 4 mdr. og de fleste gik derefter til Finmarken i 2 à 4	I Lofotfisket eller paa Senjenbankerne deltog de fleste fartøier i 2—4 mdr., 1 fartøi i 8 mdr. De fleste deltog i Finmarksfisket og

Amt	1903	1905	1906
Nordland	derefter til Finmarken, endel gik over til bankfiske eller egfiske udenfor Røst og Vesteraalen. Sildefiske om høsten dreves af de fleste fartøier. 1 damper drev sildefiske ved Island, 5 dampere udenfor Romsdals amt, 1 ved Shetland. Haakjærringfiske dreves kun af et enkelt fartøi (udenfor Lofoten), seifiske og sprutfiske af flere.	mdr., 2 fartøier i 6 mdr. Enkelte drev her ogsaa seifiske i 1 à 2 mdr. Størstedelen deltog ogsaa i bankfiske fra 1 til 6 mdr. 1 fartøi udfor Halten. 31 fartøier drev sildefiske i 2—6 mdr. — *2 dampere drev Nordsjøfiske* — 4 dampere sildefiske ved Island. 2 fartøier drev skjælfangst i 1 og $2^1/_2$ md.	enkelte drev foruden torskefiske ogsaa seifiske i tilsammen 2—4 mdr. 27 fartøier deltog i bankfiske i indtil $6^1/_2$ md. 2 fartøier udfor Halten i ca. 1 md. 28 fartøier drev sildefiske i 1—5 mdr., 1 fartøi i 7 mdr. *2 dampere drev Nordsjøfiske i 3 mdr.* og 2 dampere sildefiske ved Island i 3 og $2^1/_2$ md.
Tromsø	Næsten alle fartøier deltog i Lofotfisket eller paa Senjenbankerne og gik senere paa vaaren til Finmarken. Her drev enkelte af fartøierne foruden torskefiske tillige seifiske med synkenot. 14 fartøier drev sildefiske $^1/_2$—3 mdr. om høsten; 3 fartøier haakjærringfiske; sprutfiske dreves af flere.	De fleste fartøier deltog i Lofotfisket eller paa Senjenbankerne i 1—3 mdr. Næsten alle fartøier deltog i Finmarksfisket i 2—6 mdr. og en del af disse drev foruden torskefiske tillige seifiske. 7 fartøier drev sildefiske i 1 à 2 mdr., 1 fartøi drev haakjærringfiske og 1 fartøi var paa skjælfangst.	De fleste fartøier deltog i Lofotfisket eller paa Senjenbankerne i 2 à 3 mdr. og gik senere til Finmarken, hvor enkelte foruden torskefiske og drev seifiske i tilsammen 2 à 4 mdr. 13 fartøier drev sildefiske i 1 à 2 mdr.
Finmarken	Alle fartøier drev haakjærringfiske udfor Finmarken eller Spitsbergen, 2 à 4 mdr., 1 fartøi 9 mdr., 4 af fartøierne drev torskefiske om vaaren, 1 tillige om høsten; 2 fartøier sildefiske 1 à 2 mdr. om høsten.	3 fartøier drev haakjærringfiske. 7 fartøier torskefiske udfor Finmarken i 4—6 mdr., 1 dampskib tillige udfor Senjen i $1^1/_2$ md. 1 dampskib storsildfiske i 3 mdr. Bankfiske dreves af 4 fartøier i 3—4 mdr.	2 fartøier drev torskefiske udfor Finmarken ligesom bankfiske blev drevet af de samme fartøier.

Bilag 14.

Opgave for 1905 og 1906 over hvor stort bruttoudbyttet har været for den fiskeflaade, som er anskaffet ved hjælp af offentlige midler og som til samme tid endnu havde laan.

For fartøier, som ikke har indsendt oplysninger, er udbyttet beregnet efter gjennemsnitsudbyttet for samme slags fartøier i vedkommende amt.

1905.

Smaalenenes amt	kr.	21 000.00
Jarlsberg og Larviks amt	„	30 000.00
Bratsberg amt		—
Nedenes amt	„	7 000.00
Lister og Mandals amt	„	10 000.00
Stavanger amt	„	148 000.00
Søndre Bergenhus amt	„	15 000.00
Bergen	„	50 000.00
Nordre Bergenhus amt	„	283 000.00
Romsdals amt	„	623 382.00
Søndre Trondhjems amt	„	20 000.00
Nordre Trondhjems amt	„	50 000.00
Nordlands amt	„	611 257.00
Tromsø amt	„	440 000.00
Finmarkens amt	„	79 000.00
	kr.	2 387 639.00

1906.

Smaalenenes amt	kr.	25 000.00
Jarlsberg og Larviks amt	„	30 000.00
Bratsberg amt	„	4 700.00
Nedenes amt	„	17 835.00
Lister og Mandals amt	„	8 500.00
Stavanger amt	„	120 000.00
Søndre Bergenhus amt	„	38 000.00
Bergen	„	72 000.00
Nordre Bergenhus amt	„	337 000.00
Romsdals amt	„	570 000.00
Søndre Trondhjems amt	„	30 897.00
Nordre Trondhjems amt	„	72 000.00

Nordlands amt	kr.	356 660.00
Tromsø amt	„	688 900.00
Finmarkens amt	„	100 000.00
	kr.	2 471 492.00

Bilag 15.

Opgave over de indtil 1ste april 1907 indkomne andragender om laan af det ældre havfiskefond, hvilke til samme tid ikke var behandlede paa grund af manglende laanemidler.

Amt	Antal andragender	Ansøgte laanebeløb	Ansøgte laan til motorfartøier
		kr.	
Smaalenene	1	5 000	1
Bratsberg	3	15 060	2
Nedenes	1	1 000	1
Lister og Mandal	1	3 000	—
Stavanger	1	12 000	—
Søndre Bergenhus	4	28 840	1
Nordre Bergenhus	3	54 500	2
Romsdal	15	62 800	10
Søndre Trondhjem	3	11 500	1
Nordland	13	30 000	4
Tromsø	87	233 800	3
Ialt	132	457 500	25

Bilag 16.

Fiske- og fangstfartøier, som 31te december 1906 var indført i skibsregistret.

Efter oplysninger fra sjøfartsdirektøren.

(Den første tabel, hvor fiskefartøier og fangstfartøier er adskilte, er opsat hos fiskeridirektøren).

		Antal	Brutto-tonnage	Antagen værdi
				kr.
Fiskefartøier	Damp	139	9 719.21	5 410 936
	Motor	28	1 121.13	337 876
	Seil	122	7 101.53	663 192
	Tilsammen	289	17 941.87	6 412 004
I Norge registrerede trawlere, som ikke vides at drive fiske fra norsk havn		16	2 591.89	720 752
Sæl-, hval- og bottlenosefangere		128	24 047.98	1 803 303
	Ialt	433	44 581.74	8 936 059

Fortsættes næste side.

Registrerede fangst- og fiskefartøier efter

Gruppe no.			Gruppe	Damp				
Tonnage	Materiale	Alder		Antal	Br. reg. ton.	Indic. hk.	Besætning	Antagen værdi
I—III			Drægtighed over 500 reg. t. br.					
	a.		Af staal eller jern:					
		1.	Alder under 10 (seil 15) aar.....	—	—	—	—	—
		2.	— 10—20 (— 15—30) aar..	—	—	—	—	—
		3.	— over 20 (— 30) aar.....	2	3 364.92	1 770	—	200 000
	b.		Af træ eller træ og jern:					
		1.	Alder under 10 (seil 15) aar.....	1	527.88	275	—	112 000
		2.	— 10—20 (— 15—30) aar..	—	—	—	—	—
		3.	— over 20 (— 30) aar.....	3	1 774.84	1 240	—	378 000
			Sum	6	5 667.64	3 285	—	690 000
IV			Drægtighed 100—500 reg. t. br.					
	a.		Af staal eller jern:					
		1.	Alder under 10 (seil 15) aar.....	28	3 874.59	6 700	—	1 724 375
		2.	— 10—20 (— 15—30) aar..	9	1 441.38	2 166	—	311 256
		3.	— over 20 (— 30) aar.....	6	841.42	898	—	82 418
	b.		Af træ eller træ og jern:					
		1.	Alder under 10 (seil 15) aar.....	1	104.35	120	—	10 192
		2.	— 10—20 (— 15—30) aar..	—	—	—	—	—
		3.	— over 20 (— 30) aar.....	9	1 751.42	957	—	187 357
			Sum	53	8 013.16	10 841	—	2 315 598
V			Drægtighed under 100 reg. t. br.					
	a.		Af staal eller jern:					
		1.	Alder under 10 (seil 15) aar.....	71	4 770.44	8 191	—	2 256 210
		2.	— 10—20 (— 15—30) aar..	10	569.45	1 005	—	222 789
		3.	— over 20 (— 30) aar.....	26	1 822.72	3 336	—	655 920
	b.		Af træ eller træ og jern:					
		1.	Alder under 10 (seil 15) aar.....	13	860.83	1 453	—	382 700
		2.	— 10—20 (— 15—30) aar..	11	664.38	1 185	—	292 688
		3.	— over 20 (— 30) aar).....	6	310.30	515	—	82 460
			Sum	137	8 998.12	15 685	—	3 892 767
			Hovedsum	196	22 678.92	29 811	—	6 898 365

[1]) Motorbaade eksklusive.

bestanden pr. 31te december 1906.

Seil				Motor					Ialt				
Antal	Br. reg. ton.	Besætning	Antagen værdi	Antal	Br. reg. ton.	Indic. hk.	Besætning	Antagen værdi	Antal	Br. reg. ton.	Indic. hk.	Besætning	Antagen værdi
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	1 700.40	—	85 000	—	—	—	—	—	3	5 065.32	1 770	—	285 000
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	527.88	275	—	112 000
1	1 044.40	—	50 000	—	—	—	—	—	1	1 044.40	—	—	50 000
4	3 824.16	—	76 480	—	—	—	—	—	7	5 599.00	1 240	—	454 480
6	6 568.96		211 480	—	—	—	—	—	12	12 236.60	3 285	—	901 480
—	—	—	—	—	—	—	—	—	28	3 874.59	6 700	—	1 724 375
—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	1 441.38	2 166	—	311 256
—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	841.42	898	—	82 418
4	440.53	—	66 000	—	—	—	—	—	5	544.88	120	—	76 192
4	490.25	—	72 520	—	—	—	—	—	4	490.25	—	—	72 520
10	1 129.84	—	79 100	—	—	—	—	—	19	2 881.26	957	—	266 457
18	2 060.62	—	217 620	—	—	—	—	—	71	10 073.78	10 841	—	2 533 218
—	—	—	—	1	38.50	Opgave savnes	—	15 000	72	4 808.94	8 191	—	2 271 210
1	95.20	—	12 000	1	76.02		—	20 000	12	740.67	1 005	—	254 789
—	—	—	—	2	142.39		—	36 000	28	1 965.11	3 336	—	691 920
18	1 244.97	—	155 500	22	837.79		—	284 920	53	2 943.59	1 453	—	823 120
75	4 992.84	—	479 328	3	155.72		—	46 800	89	5 812.94	1 185	—	818 816
83	5 214.39	—	464 046	7	475.42		—	95 000	96	6 000.11	515	—	641 506
177	11 547.40	—	1 110 874	36	1 725.84	—	—	497 720	350	22 271.36	15 685	—	5 501 361
201	20 176.98	—	1 539 974	36	1 725.84	—	—	497 720	433	44 581.74	29 811[1])	—	8 936 059

Fortsættes næste side.

Inddelt efter bygningsmateriale og alder falder foranstaaende fangst- og fiskefartøier ind under følgende grupper:

Af staal eller jern:

Alder under 10 (seil 15) aar	100	fartøier	paa	8 683.53	ton
— 10—20 („ 15—30) aar	21	—	„	2 182.05	„
— over 20 („ 30) aar	37	—	„	3 371.85	„
Tilsammen	158	fartøier	paa	14 237.43	ton

Af træ eller træ og jern:

Alder under 10 (seil 15) aar	59	fartøier	paa	4 016.35	ton
— 10—20 („ 15—30) aar	94	—	„	7 347.59	„
— over 20 („ 30) aar	122	—	„	14 480.37	„
Tilsammen	275	fartøier	paa	25 844.31	ton

Forslag

til

love og regler for den offentlige kontrol med de fiskefartøier, som har eller som agter at erholde laan af de offentlige havfiskefonds.

Udarbeidet af en komite, nedsat af Det norske veritas, efter opdrag fra handels- og industridepartementet.

Indledende bemerkninger.

Ved affattelsen af disse forslag til love og regler for den offentlige kontrol med de fartøier, som har eller agter at opnaa laan af de offentlige havfiskefonds, har man havt for øie, at saadan kontrol helst og bedst bør ordnes saaledes, at Det norske veritas, ved dets funktionærer, udfører det praktiske arbeide — besigtelserne — og departementet for handel, sjøfart og industri faar med administrationen at gjøre, omtrent paa samme maade som det er ordnet mellem sjøfartskontoret og Det norske veritas angaaende den offentlige kontrol med skibes sjødygtighed.

Saadan ordning er af flere grunde tilraadelig:

1. Den værdifuldeste del af fiskerflaaden — nemlig dampskibene — er alle, paa enkelte undtagelser nær, byggede under Det norske veritas' tilsyn, senerehen besigtede af samme og indtaget i dets register, ligesaa enkelte af træseilfartøierne. Af Tromsø fiskerflaade sees 13 seilfartøier — galeaser, jagter og kuttere — at være besigtede af det norske veritas og indtaget i registeret.
2. Det norske veritas har for tiden rundt kysten fra Tromsø til Fredrikstad inkl. i 18 forskjellige havnebyer sine funktionærer opøvede i bygningstilsyn og besigtelsesarbeide.

I betragtning heraf er Det norske veritas' love og regler lagt til grund for nærværende forslag, og i den enklere og efter forholdene afpassede form, hvorefter dette er anlagt, tør det antages at kunne afgive til hensigten svarende regler for den tilsigtede kontrol med vor fiskerflaade.

Første afdeling — love — er fælles for alle; anden afdeling af forslaget — regler for bestemmelse af klasse, takst m. m. — gjælder træfartøier med eller uden maskinkraft.

Da de fleste fiskerflaaden tilhørende dampfartøier er byggede under tilsyn af Det norske veritas eller besigtede af samme, foreslaaes — hvor ikke anderledes er bestemt i nærværende love og regler — at veritas' regler for bygning, klassifikation og besigtelse af fiskerflaadens dampfartøier kan befølges uforandret, som de nu er, uden at nye regler herfor udarbeides.

Første afdeling.

Love for den offentlige kontrol med fiskefartøier.

§ 1.

Den offentlige kontrol med fiskefartøier henligger under departementet for handel, sjøfart og industri. Det praktiske arbeide, nemlig besigtelserne, udføres ved Det norske veritas.

Dens øiemed er at tilveiebringe en paalidelig og ensartet klassifikation, taksation og tilsyn med de fiskefartøier, som har erholdt eller som agter at opnaa laan af de offentlige havfiskefonds.

Motiver. Forudsætning er, at overenskomst indgaaes mellem departementet og Det norske veritas angaaende dette tilsyn.

Hvor senerehen nævnes departementet, menes altid departementet for handel, sjøfart og industri, eventuelt samme underlagte sjøfartskontor i tilfælde administrationen bestemmes tillagt dette.

§ 2.

Samtlige disse fartøier skal besigtes af de hertil ansatte mænd. Besigtelserne foretages som regel af én mand.

Ombesigtelse foretages saa ofte som departementet eller vedkommende besigtelsesmand finder det fornødent, dog for træfartøier mindst hvert 3die aar eller ved den for klassen satte termins udløb.

For jern-staalfartøier hvert 3die eller 4de aar efter tilfældets beskaffenhed.

Derhos blir aarlig eftersyn — saavel for seil- som dampfartøier — at foretage af besigtelsesmanden for at paase deres forsvarlige vedligehold.

Besigtelsesforretningen indsendes til veritas-direktøren, hvis approbation udfordres for sammes gyldighed, samt udfaldet at meddele departementet, som videre meddeler samme til rederiet.

Indtil approbation er afgivet, gjælder den ved besigtelsen givne ansættelse midlertidig.

Har et fartøi lidt større havari, bør det tilsees under reparationen.

Motiver. Idet besigtelserne tænkes udførte ved Det norske veritas, er ved formningen heraf denne institutions herhenhørende bestemmelser lagt til grund, hvorhos foreslaaes aarlige eftersyn mellem hovedbesigtelserne for at have vished for, at fartøierne til enhver tid er vel vedligeholdte og sjødygtige.

§ 3.

Besigtelserne udføres af de ved Det norske veritas ansætte mænd. Hvor afstanden mellem disse er for stor, ansættes assistenter — lokalmænd.

De meddeles instruks og skal befølge de regler for fartøiernes bygning, udrustning, klassificering og taksering, som departementet og Det norske veritas til enhver tid bestemmer.

Motiver. For tiden har D. n. veritas besigtelsesmænd paa følgende steder:

1.	Tromsø	10.	Arendal
2.	Harstad	11.	Tvedestrand (Borøen)
3.	Trondhjem	12.	Kragerø
4.	Kristianssund, N.	13.	Porsgrund
5.	Bergen	14.	Sandefjord
6.	Haugesund	15.	Tønsberg
7.	Stavanger	16.	Kristiania
8.	Kristianssand, S.	17.	Moss
9.	Grimstad	18.	Fredriksstad

For — især i Romsdals amt, hvor de fleste fiskerfartøier hører hjemme — at undgaa lange og hyppige reiser antages lokalmænd at burde ansættes. Det turde anbefale, at ansætte en saadan ogsaa paa et passende sted inden Nordlands amt, f. eks. Bodø. Disse poster vilde nærmest egne sig for mænd, vel lokalkjendte og kyndige paa dette omraade og som kunde overtage det hermed forbundne arbeide som en bisyssel. Hermed tænkes nærmest paa afdelingen seilfartøier med eller uden motor.

§ 4.

Det paahviler enhver bestyrende reder til nærmeste besigtelsesmand at anmelde fartøierne — saavel damp som seil — til besigtelse ved forfaldstid, til bundbesigtelse ved forestaaende doksætning, landsætning eller kjølhaling og til det under § 2 bestemte aarlige eftersyn samt ved forefaldende større reparationer.

Motiver. Bestemmelsen her er dog ikke tilhinder for, at besigtelsesmændene varsler rederierne, naar besigtelse skal foretages. Men forpligtelsen til anmeldelse paahviler desuagtet rederierne, som selv faar tage det ansvar, der turde følge af at undlade anmeldelse.

§ 5.

Departementet forbeholdes adgang til paa de steder, hvor Det norske veritas ikke har besigtelsesmænd, eller hvor denne maatte være forhindret fra i rette tid at kunne foretage fornøden besigtelse, eller naar reise-

omkostningerne vilde staa i et urimeligt forhold til besigtelsessalæret, at lade saadanne besigtelser udføre ved andre end Det norske veritas.

Motiver. Denne bestemmelse indtages paa grund af de store afstande i de vestlige og nordlige landsdele og for mulige tilfældes skyld, som maatte kræve hurtig afgjørelse.

§ 6.

Specificeret og med bilage forsynet opgave over tilkommende honorar med reiseudgifter for hver udført besigtigelse indsendes af Det norske veritas til departementet.

Opgjør herfor sker ved hvert kvartals slutning.

Motiver. Det er forudsætningen, at departementet forestaar administrationen, ligesaa at alt denne kontrol vedrørende regnskab holdes udenfor veritas's ordinære.

§ 7.

Betaling for udførte forretninger sker efter følgende regulativ, hvortil kommer samtlige reiseudgifter efter skydsloven, som det nu praktiseres ved besigtelser for sjøfartskontoret.

For besigtigelse af dampfartøier:

Samme salær pr. brutto ton og nominel hestekraft som i veritas love § 17 A, B og C bestemt. Dog bliver minimumssatser at formindske til halvdelen af, hvad der under B og C for maskinbesigtelser er anført.

For besigtigelse af seilfartøier pr. ton af bruttodrægtigheden:

1. For tilsyn med nye fartøiers bygning tilligemed slutningsbesigtigelse og certifikat: 60 øre pr. ton, dog ei under kr. 20 for noget fartøi over 20 tons og ei under kr. 12 for fartøier under 20 tons.
2. For besigtelse af og certifikat for fartøier, som ikke tidligere har været veritasbesigtede: 50 øre pr. ton, dog ei under respektive kr. 15 og kr. 10 som ovenfor.
3. For ombesigtelse efter klassetids udløb for periodisk besigtelse samt for ombesigtelse efter istandsættelse af større skader: 30 øre pr. ton, dog ei under respektive kr. 10 og kr. 5 for noget fartøi som ovenfor.
4. For det aarlige eftersyn for bundbesigtelse og for enkelt besøg ombord til afgivelse af skjøn eller erklæring: kr. 6 for fartøier over 20 tons, kr. 4 under 20 tons.

Motiver. Da de fleste fiskerflaaden tilhørende dampfartøier allerede er besigtede af Det norske veritas, indtaget i dets register og følgelig herfor har betalt de ved veritas gjældende salærer, foreslaaes disse for dampfartøierne bibeholdt uforandret som i veritas loves § 17 A B og C bestemt, dog med nedsættelse af minimumssatserne under B og C for maskinbesigtelser.

I forslaget til salærer for træseilfartøierne er satserne satte saa lavt, som man tør tilraade det, særlig af hensyn til eierne af de mindre fartøier.

Det forudsættes nemlig, at det vil blive vedkommende fartøiseiere — laantagere —, som vil have at bære udgifterne.

Det bemerkes, at i veritas love er salærer for seilfartøier beregnet efter tons af nettodrægtigheden. Her foreslaaes de beregnet efter tons af bruttodrægtigheden. Nettodrægtigheden afgiver her ingen brugelig norm, idet fiskefartøiernes rum under dæk er mere og mindre optaget af forskjellige indredninger.

§ 8.

Anmeldelse af nybygning med begjæring af tilsyn indsendes af vedkommende eier eller bygmester, gjennem nærmeste besigtelsesmand, med opgave over hoveddimensioner og saavidt muligt vedlagt et rids af midtspantet med foreslaaede materialdimensioner.

For fartøier, der ikke er byggede under tilsyn, men ønskes klassificerede, maa gjennem nærmeste besigtelsesmand indsendes andragende herom med opgave over heveddimensioner, byggested og byggetid.

Motiver. Under forudsætning, at Det norske veritas udfører besigtelserne, opretholdes her dettes benævnelser for karakterbetegnelser, klasse m. m. samt fremgangsmaaden med bygningstilsyn og besigtigelser. Alt dog i enklere og efter forholdene afpassede former.

Dette ansees tilraadeligt ikke alene fordi veritas funktionærer er indøvede hermed, men ogsaa fordi adskillige af fiskerflaadens træseilfartøier allerede har klasse ved veritas.

Anden afdeling.

Regler og instrukser.

§ 1.

Dampfartøier af jern — staal.

Hvor i disse regler ikke anderledes bestemt, gjælder for disse fartøiers klassifikation og besigtigelse de til enhver tid ved Det norske veritas herfor bestemte regler.

§ 2.

Træseilfartøier med eller uden hjælpemaskine.

Fartøiernes godhed og beskaffenhed angives ved ansættelse i en klasse.

Der er to klasser nemlig A 1 og A 2.

Det givne antal aar betegner stillingen inden hver af disse klasser.

Oprindelig varighed i klassen A 1 kan for nybygninger tilstaaes for indtil 10 aar, naar materialet er af fulde dimensioner og feilfrit, al bolt-

ning, spigring og beslag er galvaniseret, arbeidesmaaden i alle dele god og udrustningen fuldstændig.

10 aars varighed forudsætter, at fartøiet er bygget af furu eller eg af god kvalitet. Anvendelse af gran i bygningen vil bevirke indtil 3 aars afkortning i forhold til den udstrækning, hvori dette material er anvendt.

Bruges raat jern i bolte eller spiger afkortes 2 aar.

For klassen A 2 kan der ved besigtelsen ikke tilstaaes mere end 3 aars varighed.

Beskaffenheden af rundholter, rig, ankere, kjettinger, fortøiningsgods, seil og øvrigt inventarium angives ved tallene 1 og 2 med mellemliggende decimaler efter godhed og fuldstændighed.

§ 3.

Fartøier under bygning bliver af besigtelsesmanden at tilse mindst ved efternævnte stadier:

1. Naar fartøiet er opspantet, sletningen under arbeide, bjelkevægere og bjelker indlagt, men forinden nogen plankning er udført.
2. Naar fartøiet er boltet, medens det drives, forinden det er stoffet eller tjæret.
3. Naar fartøiet er færdigt og fuldt udrustet.

Hvor byggestedet ligger fjernt fra station, kan dog for nybygninger af mindre drægtighed, 2 besøg ansees fyldestgjørende. Ligger derimod byggestedet ved eller i nærheden af station, tilraades hyppigere besøg end anført.

Under disse tilsyn skal besigtelsesmanden eftermaale dimensionerne og undersøge beskaffenheden af de forskjellige bygningsdele til optegnelse i den bygningsbeskrivelse, som udfærdiges af ham og bygmesteren i forening og undertegnes af begge ved den endelige besigtelse efter fartøiets fuldførelse samt indsendes til Det norske veritas.

§ 4.

Paa forretningen anføres grunden til, at besigtet fartøi er nedgaaet i klasse, naar dette har fundet sted.

Saalænge der paa fartøiet hviler laan af offentlige midler, maa mindst klassen A 2 opretholdes, ligesom udstyret ikke maa synke under karakterbetegnelsen 2.

Forefindes der mangler ved skrog eller inventarium, bliver de — saafremt de ikke paa stedet afhjælpes — at anføre paa forretningen med angivelse af den tidsfrist, inden hvilken de skulde være afhjulpne.

De af besigtelsesmanden gjorte og af Det norske veritas' direktør godkjendte paalæg om udbedring eller nyanskaffelser maa efterkommes.

§ 5.

Som grundlag for værdiansættelsen — taksten — maa ved nybygninger gaaes ud fra, hvad saadanne i almindelighed koster at bygge og udruste.

Taksten paa ældre fartøier bliver efter bedste skjøn at bestemme efter den værdi, saadanne i den paagjældende tid maatte have i handel og vandel, ligesom der ogsaa maa tages hensyn til, hvorvidt fartøiets konstruktion og indredning kan ansees at være hensigtssvarende og fordelagtig for bedriften.

§ 6.

Efter enhver fuldført besigtelse indsendes til Det norske veritas en rapport, i tilfælde hovedbesigtelse tillige inventarieliste, udfyldte paa herfor trykte schemaer, tilligemed de bemerkninger, hvortil undersøgelsen idethele maatte give anledning.

Instrukser.

§ 1.

Klasseansættelsen udføres paa følgende maade.

Besigtelsesmanden giver særskilte karakterer for hver især af efternævnte 6 hovedposter:

1. Kjøl, stævne, kjølsvin, slemholter.
2. Spanterne.
3. Vaterbord, bjelkeveiere, garnering.
4. Udvendige hud.
5. Bjelker, knær, dæk, stønner, rækker.
6. Boltning og nagling.

Til disses karakteransættelse bruges tallene 1 til 4 med mellemliggende decimaler, idet tallet 1 angiver en feilfri, tallet 4 en absolut slet forfatning og mellemliggende tal i forhold hertil.

Karaktertallene ansættes efter vedkommende hoveddels beskaffenhed med hensyn til dimensioner, antal og sammensætning sammenholdt med de givne forskrifter, efter deres friskhedstilstand, efter arbeidsmaaden og efter fartøiets vedligehold.

Naar der af besigtelsesmanden er givet karakterer for skrogets 6 hoveddele, udgjør summen af disse hovedkarakteren. Men forinden klassen endelig bestemmes, tages den karakter, som rig og inventarium har erholdt med i betragtning, idet dette maa svare til den efter karakteren for skroget tiltænkte klasse.

Klassen bliver ialmindelighed for hovedkarakter:

Fra 6 til 10 incl.: A 1. — fra 10.1 til 15 incl.: A 2.

Besigtelsesmanden kan dog i enkelte tilfælde bestemme klassen udenfor ovenstaaende regel, naar han dertil finder bestemte grunde, hvilke isaafald bliver at anføre paa forretningen.

§ 2.

Ved besigtelsen skal der undersøges, om drivningen overalt er tilfredsstillende og om roret med tilbehør, rundholter, seil, ankere, kjettinger, fortøiningsgods og øvrigt inventarium — deri medregnet kompas med tilbehør, signallanterner med deres glasse og væger etc. — er i forsvarlig stand, af dimensioner og i antal som til enhver tid foreskrevet. Der eftersees, at signallanternerne er placerede og skjærmede saa, at forskrifterne angaaende deres lysningsretning er opfyldte.

§ 3.

Naar ved forefaldende hovedbesigtelse bunden ikke har været set af veritas i løbet af de sidste 3 aar, bør bundbesigtelse finde sted samtidig med hovedbesigtelsen eller ved første anledning derefter.

§ 4.

At iagttage ved besigtelsen af skroget:

1. Nyere fartøier ikke bygget under veritas' tilsyn:

   Materiale, arbeidsmaade, forbindinger, boltning, nagling og spigring undersøges og dimensioner maales. Hvor ikke tilkommeligt, maa vedkommende bygmester herom give paalidelig oplysning. Rummet maa være ryddigt, og der maa gives anledning til at se bunden.

2. Ældre ikke forhen besigtede fartøier for at kunne tilkjendes klassen A 1:

   Fartøiet sættes i dok, landsættes eller kjølhales for undersøgelse af kjøl, stævne og bund, ror med beslag, bolte, nagler, spiger og drivning.

   Forefindende mangler maa udbedres. Kan kjøl- og stevnebolte vanskelig uddrives, indsættes ekstrabolte om fornødent. Findes der kjølbugt, maa denne maales og noteres. Er der ældre ishud eller anden forhudning, maa denne aftages for den underliggende huds undersøgelse og drivning.

   For rummets besigtelse maa ballasten være udtaget, for- og agterskarp ryddiggjort og aabninger anbragt i den faste garnering, hvor saadan forefindes.

   Hvor udseendet er mistænkeligt, undersøges kjølsvin, stævne, slemholt, tømmere og bjelker ved boring. Forøvrigt undersøges dæk, lugekarme og huden udenbords, særlig rundt røstboltene og i vandlinjerne for ormskade og slitage.

Enkelte bolte uddrives, ligesaa trænagler hvor gjennemgaaende saadanne findes.

Kjettingerne ophales paa dæk og undersøges saavel med hensyn til længde som førlighed, spillet løses og undersøges nøie.

3. Forhen veritasbesigtede fartøier.

Ved 1ste periodiske besigtelse omkring 3 aar gamle:

Ved siden af takstregulering foretages en almindelig undersøgelse til saadan udstrækning, som tilfældet forøvrigt maatte kræve.

4. Ved 2den periodiske besigtelse omkring 6 aar gamle:

Som under punkt 3 anført, dog mere indgaaende efter fartøiets tiltagende alder, hvorunder blandt andet kan blive spørgsmaal om nogen bolteuddrivning.

5. Ved udløb af den oprindelig givne tid:

Som under punkt 2 foreskrevet, hvorhos tilføies, at et par dæksplanker optages for bjelkernes undersøgelse, hvor dette maatte ansees nødvendigt.

6. Ved overgang til klassen A 2 og senere besigtelser:

Som under punkt 4 foreskrevet, hvorhos enkelte nagler, om gjennemgaaende saadanne findes, uddrives, kjettingerne ophales paa dæk og spillet fraløses.

7. Det aarlige eftersyn. Lovenes § 2:

Saavidt gjørligt foretages aarlige eftersyn, hvorunder paasees, at givne paalæg er udførte, at fartøiet i aarets løb er blevet efterseet med stofning samt andet nødvendigt vedligehold af saavel skrog som inventarium, og hvorom rapport indsendes.

For mest muligt at spare reiseudgifter bør det altid haves for øie, at flere besigtelser foretages under samme reise, naar dertil gives anledning. Ligesaa naar besigtelsesforfaldent, eller i nær fremtid forfaldent fartøi leilighedsvis ankommer til station, bør det helst besigtes under opholdet dersteds.

Særlig gjælder dette de aarlige eftersyn, hvilke i regelen bør udføres, naar fartøierne reiser til og fra fiskerierne og derunder kommer til at ankre op ved eller i nærheden af station.

Til veiledning for tilnærmelsesvis udregning af drægtighed tjener følgende:

Længden tages fra agterkant af den faste forstævn til forkant af agterstævnen.

Bredden tages ved største bredde paa spantets udside.

Dybden er afstanden fra kjølens overkant til underkant af dæk midtskibs ved største bredde.

Tonnagen findes ved længden × bredden × dybden.

Produktet multipliceres med 0.55 og divideres med det antal kubikfod — 100 — der gaar paa en registerton, saaledes:

$$\frac{L \times B \times D \times 0.55}{100}$$

Alle maal i engelske fod.

Byggeregler for fiskefartøier af træ, fra 10 til 50 tons brutto.

For større fartøier benyttes de af Det norske veritas til enhver tid bestemte regler.

§ 1.

Alle træmaterialier maa være af god kvalitet og absolut friske.

Samtlige de i reglerne og tabellerne opgivne maal gjælder for skarpkantede furu-materialier.

Hvor norsk eg anvendes, kan de opgivne tversnit (arealer) reduceres med $^1/_5$ del. Benyttes gran, forøges tversnittet med $^1/_{10}$ del.

Alt jern maa være galvaniseret og bolter af let klinkbart materiale.

Overalt hvor tons nævnes, menes brutto register tons.

Maalene er opgivne metermaal og engelske tommer.

Naar der i tabellerne er nævnt „indtil 10 tons", „10 til 20 tons" o. s. v., er det ikke at forstaa saaledes, at et fartøi, hvis tonnage falder mellem disse grænser, f. eks. paa 14 tons, skal have de materialdimensioner, som er anført i rubrikken for fartøier op til 20 tons, men der kan interpoleres mellem dimensioner for 10 og for 20 tons, saa fartøiet faar de materialdimensioner, som det i forhold til sin størrelse skal have.

Afviges der noget fra det foreskrevne, skal ikke dette nedsætte fartøiet ved den endelige bedømmelse, naar der paa anden maade er givet fyldestgjørende erstatning i styrkeforholdene.

§ 2.

Kjølen.

Paa fartøier, hvor længden i kjølen ikke er over 25 fod, skal den altid være i ét stykke.

Den i tabellen spalte 3 opgivne tykkelse og bredde kan vælges anderledes, men det opgivne tversnit maa forefindes; dog kan bredden reduceres i forløb mod enderne.

Laskernes længde gjøres 3 à 4 gange kjølens høide, og anbringes saaledes, at ballastkjølbolte ikke træffer i dem; hellerikke maa de anbringes under storlugen eller nærmere stormasten end 2 à 3 spanteafstande.

Laskebolternes antal er fra 3—6, efter laskens længde; deres størrelse angives i tabellens spalte 25.

Vaternagler anbringes i sponingen i kjøllasker og stævnenes forbindelse med kjølen, idet der bores et hul horisontalt igjennem og deri inddrives en tør furunagle.

Sponingen maa ligge saa langt nede fra kjølens overkant, at der bliver godt fæste for sponingsspigerne.

§ 3.

Stævne.

Disse bør saavidt muligt gjøres i ét stykke og have $^2/_3$ af det for kjølen opgivne tversnit.

Hvor de er sammensat af flere stykker, gjøres laskernes længde mindst $2^1/_2$ gange stævnens tykkelse og boltes som for kjøllaske foreskrevet.

Agterstævnen (stilken) maa være i ét stykke, og tappes i kjølen.

Saavel for- som agterstævn forsynes med en inderstævn, slemholt. Begge stævne forbindes med kjølen paa hensigtsmæssig maade med slemholt eller knæ (rot). For mindre fartøier kan slemholtet eller knæets leg udgjøre inderstævn. Desuden befæstes stævnen til kjølen med indfældte jernskinner (stævnskinner), der klinkes med gjennemgaaende bolt (tab. 25). Stævnens største bredde maa altid ligge indenfor sponingen for at skaffe godt fæste for sponingsspigerne.

Inderstævne, slemholt og knær boltes til stævne og kjøl med et passende antal gjennemgaaende klinkebolte, med en indbyrdes afstand at 40 à 60 cm. (15 à 24 tomme).

Hvor opklodsning anvendes, sammenboltes denne godt med kjølen ved gjennemgaaende bolte med indbyrdes afstand som foran.

§ 4.

Spanteafstand.

Afstanden mellem spanterne er opført i tabellen spalte I og regnes fra center til center af spanterne.

Spanteafstanden kan forøges ud over den i tabellen opgivne, med indtil 40 pct., mod at der mellem spanterne indlægges en bøiet ribbe, og hudens tykkelse forøges, saa den aabne afstand mellem spanterne ikke overskrider 12 gange hudens tykkelse.

§ 5.

1. Spanter.

De i tabellen opgivne dimensioner er for bundstokkerne. Tykkelsen kan i forløb formindskes, til den ved dækket blir $^2/_3$ af den i tabellen opgivne. Bredden bibeholdes efter tabellen.

Spanterne bygges i almindelighed af to ringe (dobbeltspant), hver af halvdelen af den i tabellen opgivne bredde. De forskjellige stykker gives da en omskjød af 3 à 4 gange tømmerets tykkelse. De to spanteringe kan enten lægges tæt paa hinanden eller gives et passende mellemrum, og spantebolterne gaa gjennem de mellemliggende klodse. Der anvendes 2 à 3 spantebolte eller spiger i hver omskjød.

Tømmerne bør være skarpkantede og støde godt op til hinanden, kalve eller udforing af tømmerne kan undtagelsesvis tillades.

Det anbefales at forbinde støderne med stræk-skinner, der fæstes med 2 gjennemgaaende og nøvede spiger eller bolte. Strækskinner er fra 1 til $1^1/_2$ tomme brede og $^1/_4$ tomme tykke.

Hvor enkelte spant anvendes, skjødes disse ved overlapning og boltes som for dobbelte spant bestemt.

I tabellen er kun det faste træ over kjølen angivet. Opklodsning (underlag) medregnes ikke.

Bundstokkernes længde maa midtskibs ikke være under $^2/_5$ dele af fartøiets bredde.

Saavel forud som agterud, hvor det er vanskeligt at faa anbragt bundstokker, kan halvspant anvendes, naar disse forsvarlig blades og boltes til opklodsning og slemholt.

Alle spant fæstes til kjølen ved en bolt gjennem bundstokken. Bolterne klinkes paa kjølens underkant.

I hver bundstok anbringes over kjølen aabninger for vandløb; dog maa bundstokken over vandløbet holde mindst $^9/_{10}$ af den i tabellen opgivne tykkelse.

2. Bundstokker af smedejern.

Naar disse anvendes, rækker sitterserne ned paa kjølen. Over kjølen indpasses mellem sitterserne en klods af haard ved, ovenpaa hvilken anbringes et smedejerns knæ af dimensioner som i tabellen (spalte 14 til 18) opgivet. I hver arm af knæet anbringes en bolt i hver bordgang. Bolten i knæets hjerte forbinder dette med kjølen og eventuelt med kjølsvinet.

3. Rækkestønnere.

I fartøier med fast række, hvor toptømmeret ikke løber helt op og danner stønnere, skal disse sættes ned paa siden af spanterne og gaa

ned under dæk mindst lige saa meget som høiden over dæk. Dimensionerne i dækket blir lig toptømmerets og kan reduceres til $^2/_3$ i den øvre ende. Løse stønnere fæstes til toptømmeret med 2 spiger eller bolte.

For lavere rækkehøide kan stønnerne toppes halvt ned i essingen (vaterbordet) og fæstes med en bolt, der gaar gjennem stønneren og essingen og skrues fast under denne.

4. Klydstrær.

Paa større fartøier opsættes paa siden af stævnen et eller to tømmere (judasører) med tilstrækkelig bredde for anbringelse af klydsene. Klydstrærne gaar op til rækken og mindst lige saa langt ned under dæk. De kantboltes til stævnen med 2 eller flere bolte.

5. Hekstræ.

Dette gjøres i to dele af samlet tversnit som for kjølen opgivet. De to dele lægges ind paa begge sider af agterstævnen; mellem rummene agtenfra ind til rorkisten udfores med et tredie stykke af mindre tykkelse. Disse tre boltes sammen og fæstes til stævnen og inderstævnen eller slemholtet med gjennemgaaende bolte. Hekstræet kan aftage i forløb agterover til $^1/_2$ af de i tabellen anførte dimensioner.

Hekstømmernes dimensioner er som for spantetømmerne opgivet. De forbindes med hekstræet eller heksbjelken, efter kontruktionen, paa fuldt betryggende maade.

6. Ribber.

Materialet i disse er ask, eg eller andet haardt træ. Den nedre ende af ribberne indfældes i kjølen. Ribberne løber i ét fra kjøl til dæk.

De forbindes til huden med klinknagler, hvoraf der anbringes mindst to i hver bordgang, én nær hver nad.

§ 6.

Kjølsvin.

Dette skal, saavidt muligt, være i ét stykke, og i intet tilfælde laskes midt paa fartøiet eller nærmere stormasten eller lask i kjølen end 3 spanteafstande. Laskernes længde gjøres 3 gange kjølsvinets høide og boltes som for kjølen bestemt.

Høiden kan mod enderne aftage med $^1/_3$.

Paa fartøier, hvor kjølsvin ikke anvendes, skal der under masten indlægges et kort stykke (maskefisk) over 3 à 4 spanter.

Kjølsvinet boltes til hver bundstok med de i tabellen opgivne bolte, der gaar gjennem kjølen og klinkes under denne.

Alle ballastkjølbolte gaar gjennem bundstokker og kjølsvin.

§ 7.

Bjelkeveiere.

Disse kan anordnes efter to systemer:

a) Tømmer af dimensioner som i tabellen spalte 6 anført, i forbindelse med hængknær for dæksbjelkernes befæstelse, eller

b) planker af dimensioner som i spalte 7 anført, i forbindelse med horisontale knær.

ad a. Bjelkeveierne løber fra stævn til stævn i størst mulige længder. Tversnittet kan aftage med $^1/_3$ del mod begge ender, hvor de afsluttes med træknæer eller broger.

Laskerne gives en længde af 3 gange høiden og boltes overkant. Omskjøderne maa anordnes saaledes, at der blir 3 à 4 spanteafstande mellem omskjøderne paa begge sider af fartøiet og mellem omskjøderne i to paa hinanden liggende veiere, hvor dobbelte veiere er foreskrevet.

De boltes i hver spant; bolterne klinkes vekselvis paa spant og paa hud. De dobbelte veiere forbindes med kantbolter eller nagler.

ad b. Ethvert fartøi med denne slags bjelkeveiere, skal have mindst to gange (raster) af dimensioner som i tabellen spalte 7 angivet. De befæstes til tømmerne med bolter, spiger eller nagler saaledes som for huden foreskrevet. Udenfra kommende bolter og nagler medregnes, naar disse er klinket eller aarrettet. Omskjøder som for huden foreskrevet.

§ 8.

Dæksbjelker.

Dæksbjelkernes dimensioner og indbyrdes afstand er angivet i tabellen spalte 8 og 9.

Bjelkernes tykkelse kan i forløb formindskes, saa de i borde holder $^2/_3$ del af den tabellariske tykkelse.

Stikbjelker og korte bjelker, undtagen de, hvortil ankerspil, klyverbom eller pullerter er befæstede, behøver kun at holde $^2/_3$ dele af den i tabellen opgivne tykkelse.

Lugebjelker og mastebjelker gjøres en fjerdedel bredere end i tabellen anført.

Bjelkerne nedsvæles ca. 2 cm. i bjelkeveierne.

Afvigelser i den foreskrevne afstand mellem bjelkerne er tilladt, men dæksbjelkernes samlede tversnit maa ikke gjøres mindre end angivet.

Bjelkerne anordnes saavidt muligt i forbindelse med spanterne.

Bjelkebugten maa ikke være mindre end $^1/_{48}$ af længste bjelke ($^1/_4$ tomme paa 1 fod).

Mellem luge- og mastebjelker og ved ruf- og kappeaabninger lægges kraveller af dimensioner som stikbjelkerne.

Er aabninger i dæk større end vanligt, maa tilsvarende forsterkninger anordnes.

Dæksbjelkernes ender boltes eller spigres til bjelkeveierne.

§ 9.

Dæksknær.

Bjelkerne forbindes til bjelkeveiere, spant og hud med knær af jern eller træ efter 2 systemer som nævnt i § 7 under litr. a. og b., enten med vertikale (hængknær) eller horisontale knær.

a. Hængknær.

Disse kan enten være af jern eller træ, i et antal af:

For indtil	10 tons,	6	par knær	(6 knær paa hver side af skibet).
„ 10 til	20 „	7	„ „	
„ 20 -	30 „	8	„ „	
„ 30 -	40 „	9	„ „	
„ 40 -	50 „	10	„ „	

Luge- og mastebjelker forsynes fortrinvis med knær. Træknærnes sidetykkelse gjøre $^8/_{10}$ dele af bjelkens tykkelse og armenes længde gjøres 5 à 6 gange tykkelsen. For jernknærnes dimensioner se tabellen (spalte 19—22). Armene paa disse gjøres saa lange, at der med passende mellemrum kan anbringes to bolter i hver arm, foruden de bolter, der gaar gjennem bjelkeveierne.

b. Horisontale knær.

Maste- og lugebjelker, og bjelker for ruf- og kappeaabninger befæstes til skibssiden med et knæ (rot) paa hver ende; desuden anbringes der et knæ paa andenhver bjelke og stikbjelke. Knærne fæstes med to gjennemgaaende bolte eller nagler i hver arm, til bjelkerne og tømmerne, samt til bjelkeveierne med spigere.

For fartøier mellem 40 og 50 tons skal desuden, naar denne bygningsmaade anvendes, anbringes 3 à 4 hængknær paa hver side.

Bolterne klinkes paa ringe paa dæksbjelker, spant og hud. De to øverste bolter i hængknærnes vertikale arme maa altid klinkes paa huden. Hjertebolterne anbringes saa nær knæets midtpunkt som muligt, dog maa i jernknæ ingen bolt anbringes i selve hjertet. De øvrige bolter anbringes i en indbyrdes afstand af omkring 20 cm. (8 tommer).

Hjørnerne mellem bjelker og kraveller forsterkes med mindre horisontale knær eller vinkeljern med 2 bolter eller nagler i hver arm.

Der kan anvendes en kombination af horisontale og vertikale knær, naar blot samme styrkeforhold bibeholdes.

§ 10.

Huden.

Plankerne maa være af god kvalitet, skarpkantede og fri for sprækker og over vandlinjen saavidt mulig tørre. De lægges med marvsiden mod tømmerne, maa overalt ligge let an til indholterne (tømmerne) og maa ikke udhules. De maa ligge tæt til hinanden i inderkant, medens der i yderkanten skal være en liden aabning mellem dem for at give anledning til god drivning.

Støderne (laskerne) maa anbringes paa spant, og maa midtskibs i de paa hinanden liggende plankegange ikke ligge nærmere sammen end 125 cm. (4 fod), uden at en plankegang ligger imellem. I det tilfælde tillades en afstand af 90 cm. (3 fod). Først i 4de plankegang kan en stød eller tvernad lægges paa samme spant, saaledes at 3 plankegange kommer til at ligge imellem.

Enkelte undtagelser fra denne regel kan tillades for for- og agterskib.

Plankerne fæstes med bolte, trænagler eller spiger efter følgende regler:

2 befæstigelser pr. spant for alle planker.

For planker op til 6 tommer brede:

En gjennemgaaende bolt eller nagle i andethvert spant og forøvrigt spiger.

For planker op til 9 tommer brede:

En gjennemgaaende bolt eller nagle og en spiger i hvert spant. For større bredder forholdsvis befæstigelse.

Laskerne fæstes: Enten ved én spiger og én gjennemgaaende laskebolt i hver ende af planken, eller: ved 2 spiger i hver ende af planken og én laskebolt i nærmeste tømmer.

Paa mindre fartøier kan, istedetfor laskebolt, anvendes nagler under vandlinjen.

Alle bolter maa klinkes indvendig paa ringe af samme metal som bolterne.

De spiger eller dobbeltnagler, der anvendes til hudens befæstelse, maa omvikles (røres) med drev under hovedet og maa have en længde af omkring 3 gange hudens tykkelse.

Trænaglerne maa være af eg eller malmen furu, kvistfri og vel tørrede.

Diameteren maa være fra 2.2 cm. ($^7/_8$ tomme) og opover efter hudens tykkelse. Naglerne skjøres eller døitles udvendig og aarrettes indvendig.

I kjølens sponing maa ikke afstanden mellem spigerne være større end 23 cm. (9 tommer), og spigerne anbringes vekselvis paa styrbord og

bagbord side, saa de ikke kommer til at staa ret overfor hinanden. Halsene fæstes i sponingen med 2 à 3 spiger efter bredden.

§ 11.

Vaterbord eller skandæk og essinger.

For fartøier indtil 30 tons er tykkelsen den samme som for dækket foreskrevet. For større fartøier gjøres tykkelsen 50 procent større end dækkets. I inderkant kan udhugges en fals, hvori dæksplankerne lægges. Bredden gjøres størst muligt.

Forud og agter afsluttes med et knæ eller brog, der indfældes paa tømmerne og boltes til disse og stævnen eller heksbjelken.

Laskerne gjøres 3 gange bredden, og anordnes saa, at de ikke kommer over lasker i bjelkeveierne.

I fartøier, hvor rækkestønnerne har samme dimensioner som toptømmerne, lægges vaterbordet paa indsiden af stønnerne, og rummet mellem stønnerne udfyldes med stopstykker af dækkets tykkelse.

Vaterbordet fæstes til øverste plankegang af huden, med 2 à 3 spiger i mellemrummet mellem stønnerne og til hver stønner med en spiger eller gjennemgaaende bolt; eller med en bolt gjennem øverste plankegang i mellemrummet mellem stønnerne og gjennem stopstykkerne, og en bolt gjennem hver stønner, alt eftersom vaterbordet løber ud over øverste plankegang eller ligger an mod dennes indre side. Naar faste stønnere ikke anvendes, fæstes vaterbordet ogsaa til toptømmerne med en fjærbolt i hvert spant.

Ligesaa fæstes vaterbordet med en bolt til hver bjelke og med en bolt eller spiger til bjelkeveierne eller horisontalknærne i hvert mellemrum mellem bjelkerne.

Paa større hekbyggede fartøier boltes vaterbordet paa hekken op og ned gjennem hekstømmerne eller underliggende veiere paa en, efter bygningsmaaden, fuldt betryggende maade.

§ 12.

Halvdæk.

For fartøier med halvdæk forud eller agterud istedenfor ruf, blir, for saadanne halvdæk at gaa frem som for de faste dæk bestemt, for saavel hvad tømmer, bjelker, bjelkeveiere og knær (røtter) som dæksplanker angaar.

Paa den bjelke, hvor det faste dæk afsluttes, maa indlægges et forsvarligt knæ paa hver ende, fæstet til skibssiden og bjelken med 2 eller flere gjennemgaaende bolte. Den første bjelke i halvdækket maa ligeledes forbindes til skibssiden med knær som ovenfor.

§ 13.

Garnering.

Til garnering kan anvendes saavel furu som gran. For at skaffe luftaabninger for tømmerne lægges ikke garneringen nærmere op under bjelkeveierne end 5 à 6 cm.

Paa fartøier under 20 tons forlanges ikke fast garnering. For de øvrige fartøier forlanges ikke garnering lagt længere end ned til durken.

Omskjøder maa ligge paa tømmer og maa ikke i to paa hinanden liggende plankegange komme hinanden nærmere end 2 spanteafstande, med mindre der er en hel gang imellem; isaafald en spanteafstand, og om der er 2 hele gange imellem, kan stødes paa samme tømmer. Afvigelser herfra kan tillades mod enderne af fartøiet.

Garneringen fæstes til spanterne med 2 spiger i hver plankegang i hvert spant. Hvor, i større fartøier, naglingen gaar helt gjennem garneringen, tjener disse nagler som befæstelse istedetfor spiger.

§ 14.

Dæk.

Dæksplankerne maa være af prima, tørre materialier. Grandæk tillades kun i fartøier under 20 tons.

Tykkelsen er opgivet i tabellen spalte 12. Bredden maa ikke være over 12.5 cm. (5 tommer).

Stødnaderne anbringes paa bjelker og anordnes som for huden foreskrevet.

Plankerne fæstes til bjelkerne med en eller to spiger i hver bjelke efter plankernes bredde. Det anbefales at centre for spigerne og proppe.

Alle dæksnader drives omhyggeligt.

§ 15.

Lugekarme.

Karmene rundt luge-, ruf- og andre aabninger i dækket bør helst være af eg og have en tykkelse af 5 til 7.5 cm. (2 à 3 tommer).

De anbringes paa bjelker og kraveller og boltes til disse med gjennemgaaende bolte, der gives en indbyrdes afstand af omkring 60 cm (2 fod).

§ 16.

Tverskot.

Af disse bør der være mindst to.

I mindre fartøier uden garnering placeres de helst saaledes, at de blir fæstede direkte paa spant og bjelker.

Til skot anvendes pløiede planker af tykkelse fra 3—5 cm. ($1^1/_4$ à 2 tommer) efter fartøiets størrelse.

Skottene gjøres mest muligt vandtætte.

§ 17.

Durk eller banjer.

Durkens bjelker gjøres $^2/_3$ dele af dæksbjelkerne og placeres paa spanterne, hvortil de fæstes med spiger.

Durkens planker gives samme tykkelse som for tverskot bestemt.

§ 18.

Dæksstøtter.

Hvor det viser sig paakrævet, særlig i større fartøier ved lugeaabninger og lingnende, anbringes dæksstøtter. Støtterne gives et tversnit af halvdelen af dæksbjelkerne og fæstes til disse ved jernskinner.

§ 19.

Boug- og agterbroger.

Paa fartøier over 20 tons skal der indvendig paa tømmeret eller garneringen, omtrent i vandlinjen, forud og agter indlægges en brog af træ eller jern. Brogerne skal have saa lange arme, at de kommer til at ligge paa mindst 2 spant paa hver side. Om træknær benyttes, faar disse dimensioner som dæksknærne. Anvendes jernbroger, blir disse af dimensioner som for jernbundstokker bestemt.

De boltes til slemholt og stævne med en gjennemgaaende, paa stævnen klinket bolt, og 2 bolte i hver arm, gaaende gjennem tømmerne og klinket paa huden.

§ 20.

Straakjøl.

Denne fæstes til kjølen med spiger, hager eller skinner.

§ 21.

Rækker, naglebænke, pullerter, halgat o. s. v.

a. Rækkerne skal have mindst den samme tykkelse som dækket og bredde i forhold til rækkestøtternes tykkelse.

De fæstes til stønnerne med en fjærbolt i hver stønner.

b. Naglebænke paa stønnerne fæstes med en gjennemgaaende bolt i hver stønner og paa større fartøier tillige med en jernstræver fra naglebænken ned paa stønnerne.

c. Paa ethvert fartøi skal være anbragt et tilstrækkeligt antal klyds, halgat, krydsholt (slanger) og pullerter. Disse befæstes med gjennemgaaende klinke- eller skruebolte.

§ 22.

Roret.

Rorstammen maa være af feilfri eg eller furu og rorhovedet holde mindst det i tabellen opgivne tversnit eller den tilsvarende diameter. Paaforingen paa roret fæstes med gjennemgaaende og klinkede bolte.

Rorbeslagene klinkes paa stævnen med 2 gjennemgaaende bolte. Paa roret maa beslagenes arme løbe ud saa langt, at der blir mindst en bolt i hvert stykke, hvoraf roret er sammensat. Rorbeslagene gjøres fra 5 til $6^1/_2$ cm. (2 til $2^1/_2$ tomme) brede og fra $1^1/_4$ til 2 cm. ($^1/_2$ til $^3/_4$ tomme) tykke. Under øverste eller næstøverste rortap anbringes, paa større fartøier, en pande af passende størrelse, boltet til stævnen.

For rortappernes antal og diameter se spalte 26 og 27 i tabellen. En forsvarlig rorlaas anbringes.

Jernrorstamme kan tillades paa mindre hækbyggede fartøier, naar den er anordnet og befæstet paa en fuldt forsvarlig maade.

§ 23.

1. Ballastkjøl.

Dennes befæstigelse bestemmes efter nedenstaaende tabel, idet vegten fordeles saaledes, at der anbringes en bolt i hver bundstok over ballastkjølens længde.

Boltenes diameter	$^5/_8''$	$^3/_4''$	$^7/_8''$	$1''$	$1^1/_8''$	$1^1/_4''$
Tilladt kjølvegt i kgr. pr. bolt.	150	225	325	450	600	750

2. Ballastrum.

Hvor løs ballast anvendes, bør rummet mellem spanterne, nærmest huden, udfores, saa ballasten ikke kommer til at ligge umiddelbart an mod huden.

§ 24.

Ankerspil, ankere, kjettinger & trosser.

a. Ethvert fartøi over 10 tons skal være forsynet med et ankerspil af hensigtsmæssig konstruktion. For det sydlige Norge kan det dog, for de mindste fartøiers vedkommende, gjøres undtagelser fra denne bestemmelse.

Minimumsdimensioner paa spillenes hovedaksel er opgivet i tabellen spalte 34.

Hvor træbeitinger anvendes, nedfældes disse gjennem dækket og befæstes til bjelke eller fyldstykke. Beitingerne afstives ved træ- eller jernknær, der fæstes med gjennemgaaende bolte.

Spil paa jernstativ maa befæstes til dæksbjelker eller underliggende fyldstykker med gjennemgaaende bolte. Paa større spil maa stoppere, paler, anbringes med særlig omhu, enten paa beitingerne eller særskilt opsat palstøtte.

b. Vegten af ankere og dimensioner af kjettinger og fortøiningsgods er anført i tabellen. Den for baugankere opførte samlede vegt og kjettingernes længde kan for det sydlige Norge reduceres med indtil 30 pct.

For Nordland og Finmarken fordres to trosser af dimensioner som anført i tabellen. Den ene af disse kan være af kokus eller græs.

For fartøier, som er udstyrede med varptaugverk, kan dette godkjendes som fortøiningsgods efter sin tykkelse og længde.

c. Det forudsættes, at ethvert fartøi over 10 tons har én jolle eller pram af passende størrelse.

§ 25.

a. Jernbeslag.

Alle jernbeslag maa være forarbeidet af let, sveisbart jern, og have forsvarlige dimensioner i forhold til fartøiets størrelse og seilareal.

Røstjern, santerningsskinner, og stagklyper (til befæstigelse af vaterstaget) maa befæstes med gjennemgaaende bolte. Bolterne for røstjernenes befæstigelse maa altid gaa gjennem spant, ikke i mellemrummet mellem disse.

Løigange (løibomme) fæstes enten til dæksbjelker, stønnere eller særskilte pullerter med gjennemgaaende skrue- eller klinkebolte.

b. Pumpe.

Ethvert fartøi skal være forsynet med en fast pumpe med en indvendig diameter af 9 til 12.5 cm. ($3^1/_2$ til 5 tommer).

c. Rundholter.

Alle rundholter skal forarbeides af gode og feilfrie materialier. Masten faar i almindelighed en diameter i dækket af 3 cm., for hver 1 meters længde fra sporet til godset. Andre rundholter af passende førlighed i forhold til seilarealet.

d. Rig og seil.

Staaende og løbende rig maa være af gode materialier og af dimensioner afpassede efter fartøiets størrelse og seilarealet. Der maa være et komplet udstyr af seil.

e. Drivning og stofning.

Drivning af hud og dæk maa udføres omhyggeligt. Der kan anvendes bomuldsgarn eller godt nyt hampedrev.

Alle mod hinanden liggende flader i: lasker, dobbelte spant, nedsvalede bjelker og kraveller o. s. v. indsættes med karbolineum, kreosot, block-fernis eller andet bevarende stof. Ligesaa stoffes fartøierne indvendigt i bunden og op til slagene.

§ 26.

Fartøier med hjælpemaskine.

I saadanne fartøier maa der særligt sørges for, at boltning og forbindinger i agterstævnen bliver af tilstrækkelig styrke. Om der i agterstævnen udhugges aabning for propellen, maa inderstævn eller slemholt gives forøgede dimensioner eller afstives ved knær eller en jernbrog, alt i forhold til maskinens størrelse.

Langskibsbærerne for maskinfundamentet maa gives god længde for at formindske rystningen og maa altid ligge paa spanterne.

Enten maa de bolte, hvormed fundamentet fæstes til spanterne, gaa helt gjennem huden, eller de bolte, hvormed selve maskinrammen fæstes, maa gaa gjennem fundamentet og huden.

§ 27.

Klinkerbyggede fartøier.

Fartøier under 10 tons tillades klinkerbyggede, saafremt bordtykkelsen ikke er under 3.2 cm. ($1^1/_4$ tomme), og at den anvendte søm er mindst $^1/_4$ tomme med en indbyrdes afstand af 10 cm. (4 tommer). De øvrige materieldimensioner som foreskrevet.

Kristiania, den 18de december 1906.

Finn C. Knudsen. ***O. Alvig.*** ***N. Olsen.***

	Spanteafstand	Spant (Bundstokker)	Kjøl Stævne $^2/_3$ af dette tversnit	Bøiede ribber	Kjølsvin	a) Hugne bjelkeveiere	b) Bjelkeveiere af planker	Bjelkeafstand	Dæksbjelker	Hud	Garnering	Dæk	Rorstamme
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
		B T	B T			B T			B T				
Under 10 tons	18	6 × 6	6 × $7^1/_2$	2 × 1	—	$3^1/_2$ × 4	$1^1/_2$ × 5	26	4 × 5	$1^1/_2$	—	$1^1/_2$	5 × 5
10 til 20 tons.....	18	$6^1/_2$ × 7	7 × $8^1/_2$	3 × 1	—	4 × $4^1/_2$	2 × $5^1/_2$	30	5 × 5	$1^3/_4$	—	$1^3/_4$	6 × 6
20 til 30 tons.....	19	7 × $7^1/_2$	8 × $8^1/_2$	3 × 1	6 × 7	4 × $5^1/_2$	$2^1/_2$ × 6	34	5 × 6	2	$1^1/_4$	2	7 × 7
30 til 40 tons.....	20	$7^1/_2$ × 8	9 × 9	3 × 1	7 × 8	5 × 4 3 × 5	3 × 7	38	$5^1/_2$ × 6	$2^1/_4$	$1^1/_2$	$2^1/_4$	$7^3/_4$ × 8
40 til 50 tons.....	20	8 × $8^1/_2$	9 × 10	3 × 1	8 × 9	6 × $4^1/_2$ 4 × 5	$3^1/_2$ × 7	42	6 × $6^1/_2$	$2^1/_2$	2	$2^1/_2$	$8^1/_2$ × $8^1/_2$

B betegner bredde, sidehugst — T tykkelse ud og ind (op og ned).

	Jern-bundstokke					Jern-dæksknær				Jern-bolte			Rortappe		Ankere		Kjettinge		Hamp-trosser		
	Tykkelse		Bredde		Armenes længde	Tykkelse		Bredde		Kjøl, stævne, slem-holt, kjølsvin, røst-bolte	Bjelkeveiere, dæksknær, jern-bundstokke, baug-baand	Læske, planke, spanter, vaterbord, ror- og stævnbeslag			Bauge samlet vegt i kgr.	Varp	Diameter	Længde i favne	Diameter	Længde i favne	Spilakselens diameter
	Hjerte	Pen	Hjerte	Pen		Hjerte	Pen	Hjerte	Pen												
	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34
Under 10 tons	$^3/_4$	$^1/_2$	2	$1^1/_2$	20	$^1/_2$	$^3/_8$	$1^1/_2$	1	$^1/_2$	$^1/_2$	$^3/_8$	2	1	100	—	$^7/_{16}$	60	3	60	$1^1/_4$
10 til 20 tons.....	$^7/_8$	$^1/_2$	$2^1/_4$	$1^3/_4$	22	$^3/_4$	$^1/_2$	$1^5/_8$	$1^1/_8$	$^5/_8$	$^1/_2$	$^1/_2$	2	$1^1/_2$	160	—	$^1/_2$	75	$3^1/_2$	60	$1^1/_2$
20 til 30 tons.....	1	$^1/_2$	$2^1/_2$	2	24	$^7/_8$	$^1/_2$	$1^3/_4$	$1^1/_4$	$^3/_4$	$^5/_8$	$^1/_2$	3	$1^5/_8$	220	35	$^9/_{16}$	75	4	60	$1^3/_4$
30 til 40 tons.....	$1^1/_8$	$^5/_8$	$2^3/_4$	$2^1/_8$	$27^1/_2$	1	$^5/_8$	2	$1^3/_8$	$^3/_4$	$^5/_8$	$^1/_2$	3	$1^3/_4$	290	40	$^5/_8$	90	$4^1/_2$	75	2
40 til 50 tons.....	$1^1/_4$	$^3/_4$	$2^3/_4$	$2^1/_4$	30	$1^1/_4$	$^3/_4$	$2^1/_4$	$1^1/_2$	$^3/_4$	$^5/_8$	$^1/_2$	3	$1^7/_8$	360	50	$^{11}/_{16}$	90	$4^3/_4$	75	$2^1/_4$

Fiskeforsøg i Finmarken sommeren 1906.

Af **Thor Iversen.**

Med journaluddrag over forsøgene og 2 karter.

Indledning.

Endskjønt fiskeforsøgene i 1905 udfor Østfinmarken gav særdeles smaa fangster, bevilgede dog stortinget ogsaa for 1906 det af fiskeristyrelsen foreslaaede beløb til fortsatte undersøgelser og fiskeforsøg med line udfor denne landsdel, hvor der hidtil ikke drives sommerfiske med liner paa bankerne.

Tidligere fiskeforsøg om sommeren (1899—1900—1901—1902) gav meget forhaabningsfulde fangster, særlig af torsk og kveite, saa der var al grund til at antage, at forholdene udfor Østfinmarken i 1905 var ekstraordinære.

Det foreslaaede og bevilgede beløb for fiskeforsøget i sommer var kun beregnet paa, at dette skulde udføres med et mindre motorfartøi, og efter udstedt anbud antoges motorkutter „Geir" af Valderøen.

Fartøiet med fører, maskinist og kok blev leiet for en bestemt maanedsløn. Det øvrige mandskab, redskaber, oljeudgifter etc. holdtes af det offentlige, som oppebar udbyttet af fangsten.

„Geir" var 51 fod lang og 16 fod bred, kutterrigget af Romdalstypen. Den var forsynet med 16 HK. „Alfa" motor og kunde i stilleveir med motoren fremdrives 6 mil i vagten. Den var forsynet med motorlinespil for trækning af liner, naar disse droges fra skibet. Idetheletaget var fartøiet udmerket godt og sjødygtigt og hørte blandt de mest moderne motorfartøier for bankfiske.

„Geir"s fører og maskinist, Kristen Eriksen og Peder Urkedal, var skibets eiere.

Af det øvrige mandskab, 4 fiskere, var 2 forhyrede i Søndmør og 2 i Vardø. Mandskabet blev ialt, observatøren iberegnet, 8 mand.

De benyttede redskaber og øvrige udstyr var udlaant af „Michael Sars"s beholdning. Linerne var specielt „sat op" for forsøget i 1905 med $1^1/_2$ favn mellem hver angel (almindelige torskeliner i Finmarken er $^3/_4$ favn mellem hver angel).

For opbevaring af agn for længere ture var fartøiet forsynet med et tilstrækkeligt antal frysekasser af galvaniseret jernblik.

Forsøgene skulde paabegyndes i Vardø i begyndelsen af juni og var beregnet at vare i 3 maaneder med adgang til at udstrække leietiden indtil 5 maaneder, ifald man maatte ønske det.

Forsøgets gang.

Loddefisket udfor Østfinmarken foregik iaar idetheletaget langt fra land, dog slog fisket godt til enkelte steder nær land, saaledes fiskedes meget godt udfor Baadsfjord ca. 1 mil af land paa 140 fv. i tiden 18de —26de mai, og ligeledes var der udmerket fiske fra Finkolkjeilen indover til Skarsfjord fra 10de til 20de mai.

Paa banken, det vil sige paa den anden side af Dybrenden, 20—35 kvartmil NNV til NNO af Vardø og langs bakkekanten af Nordbanken nedover til Østbanken var fisket bedst fra den 18de mai til den 6te juni og særdeles rigt fra den 30te mai til 3die juni.

Paa landbanken udfor Vardø blev fisket iaar rent mislykket, og som følge heraf blev mandslotterne paa smaabaadene meget smaa. Fisken stod udfor Vardø iaar længere fra land end ifjor.

Forsøgene begyndtes i Vardø første dage af juni og afsluttedes 13de septbr.

I tiden mellem 10de—15de juni vil det sees af fangstjournalen nedenfor, at „Geir" gjorde sin første tur. Det viste sig denne tur, at der stod meget fisk nordenfor det fangstfelt, som blev benyttet af fiskeflaaden. Fangsten maa betegnes som god paa alle de 5 første stationer, der henligger nordenfor Nordbanken og Sølebanken og lige hen til Skolpenbanken. St. 6, som ligger oppaa selve Skolpenbanken, viste derimod daarlig fangst. Totalfangsten var 4 263 kg. paa 16 400 krog.

I det tidsrum, „Geir" gjorde sin første tur, blev der af den store fiskeflaade fisket paa det før nævnte omraade med saa daarlige fangster, at de fleste fartøier allerede havde begivet sig paa hjemveien ved „Geir"s tilbagekomst, da fisket ansaaes for slut.

„Geir"s anden tur, 21de—22de juni, som kun varede et par døgn,

fordi agnet var slet, blev ogsaa henlagt til nordkanten af Sølebanken med forholdsvis godt resultat. 10 000 angler gav 1 492 kgr. fangst (se st. 7). Samtidig gik s/s „Domen“ og s/s „Skolpen“ til Skolpenbankens nordkant, hvor de begge fiskede bra. Forsøg, som blev gjort ONO og øst for Vardø, gav ringe fangst.

Af det foregaaende sees saaledes, at fisken i denne tid stod nordenfor det af selve fiskeflaaden benyttede fangstfelt, og jeg tør vel deraf kunne drage den slutning, at den store fisketyngde seg nordover ret ud fra land, idet den forlod bankerne, og tog ikke kursen direkte mod Murmankysten, som vistnok hidtil har været den mest almindelige mening, at den gjør. Fjoraarets undersøgelser viste ogsaa tydeligt, at heller ikke fisken i 1905 seg direkte til Murmankysten. Jeg mener ikke hermed at sige, at loddetorskens sig hvert aar gaar nordover ret ud fra land, thi fiskeforsøget med s/s „Skolpen“ i 1902 gav jo beviser for, at forholdene det aar var ganske forskjelligt fra iaar, men jeg mener kun, at denne erfaring, som dette aars undersøgelser har skaffet, bør tages i betragtning af fiskedampere, som jo hvert aar forsøger at følge fisketyngden, efterat selve loddefisket er slut.

Samtidig med at den store fisketyngde satte sig i bevægelse ud fra land, var der nogle dage meget godt dybsagnfiske nær land, men denne fisk var særdeles smaa.

„Geir“s 3die tur var ogsaa en oversigtstur (se stationerne 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15). Denne tur blev foretaget i tiden mellem den 25de juni og 5te juli. Fangsterne denne tur blev i det heletaget smaa, og det viste sig saaledes, at fisken nu ikke længer stod paa det omraade, hvor den blev paavist den første tur. (Station 10 ligger mellem station 4 og 5). Det sted, hvor der formerkedes mest fisk denne tur, var paa st. 11, som ligger paa Skolpenbankens nordøstre afheld. Her var der adskillig fisk, saaledes fangedes paa ialt 7 600 krog ca. 1 400 kg. fisk paa denne station, men uveir og kolossal forekomst af haakjærring hindrede i høi grad forsøgene her. Af tabellen kan sees, at en vertikal line, der blev sat som lineile, fangede 50 hyser. Denne fangst gav anledning til, at en liden stump flydeline blev fæstet til en af ilerne paa alle de øvrige stationers linesætninger denne tur for at se, om forekomsten af pelagisk vandrende hyse var udbredt over et større omraade.

Paa station 12, som ligger paa Cap Kaninbankens nordvestre afheld, fik man paa flydelinen intet, men paa st. 13 og 14 formerkedes hyse, og paa st. 15 var fangsten paa en liden prøvestub saa god, at det blev besluttet at opbruge den resterende agn til flydeliner. Ialt blev her sat 2 185 angler i flere smaastubber paa 100—300 angler, som blev fæstet til en ile og holdt horisontalt strakt ved hjælp af 2—4 bøier. Linen stod mest 10—30 favne under overfladen. Fangsten blev 355

hyse, 1 torsk og 1 blaastenbit. Det viste sig, at hysen stod høit, mest 10—15 favne dybt, og her kunde ofte paa hver eneste krog i lange strækninger hænge en hyse. Jeg undersøgte en mængde hysers mavesække, men kunde intet spor af føde finde, og deraf kan man maaske kunne slutte, at denne hysetyngde var paa vandring.

Totalfangsten denne tur var 2 423 kg. paa 18 550 krog.

„Geir"s 4de tur blev foretaget mellem 9de og 29de juli. Denne tur gjaldt Bjørnøbanken. St. 16 var den eneste station, hvor der blev foretaget gode lineforsøg med godt agn, og her var fangsterne ikke tilfredsstillende. Alle de øvrige stationers forsøg er mindre paalidelige, da saaledes linerne paa st. 17 blev overstaaet i 28 timer, og som agn paa linerne de øvrige stationer benyttedes kun spækagn og anden fisk, da al agnsild var ødelagt paa grund af en uges storm, der nødede os til at henligge under land ved Bjørnøen.

Forsøgene paa stationerne 18, 19, 20 gjaldt derfor særlig kveiten, men fangsterne blev daarlige.

Resultatet af denne tur blev meget skralt, og selv om der tages hensyn til de uheldige omstændigheder, syntes det dog iaar, at der ikke var nogen større fisketyngde tilstede hverken af torsk eller kveite.

Totalfangsten var 845 kg. paa 17 100 krog.

5te tur i tiden 1ste til 4de august blev henlagt til Østbankens vestre og nordvestre afheld (st. 21, 22). Den var vellykket og gav god fangst.

Totalfangsten var 2 384 kg. paa 15 600 krog.

6te tur forsøgtes noget østenfor station 22, men fangsterne blev denne tur meget smaa (se st. 23, 24); dog var det gamle agn, som var fra forrige tur, den væsentligste aarsag til den daarlige fangst, og man ophørte ogsaa straks at fiske, da det merkedes, agnet var saa slet.

Totalfangsten var 458 kg. paa 6 200 krog.

7de, 8de, 9de, 10de turs stationer var alle beliggende paa en ryg, som gaar hen mod Nordbanken i nordvest retning fra Østbankens nordvestpynt og langsefter bakkekanten, som falder ned i dybrenden.

Disse forsøg viste, at fisken stod over hele denne strækning, men bedst ONO af Vardø. Torsken, som fangedes paa Nordbankens afheld (st. 27), var meget ujevn i størrelse, medens den paa de andre stationer var jevn stor og meget fed.

7de	tur	var totalfangsten	6 112	kg.	paa 18 000	krog
8de	„	- —	4 436	„	„ 14 400	„
9de	„	- —	2 010	„	„ 9 700	„
10de	„	- —	3 200	„	„ 12 000	„

11te tur (10de—12te sept.) foretoges til Østbankryggen, men da det var umuligt at opdrive ferskt agn, og der ingen udsigt var til i nær fremtid at erholde saadant, maatte saltet brisling og skjæl prøves paa

linerne. Fangsterne blev ikke store, men dog større end man havde ventet paa den slags agn, saaledes fik man ca. 530 kg. paa 4 800 krog. Samtidig forsøgtes torskegarn som bundsæt og som drivgarn. Begge disse forsøg gav dog utilfredsstillende resultater. Bundsætningen gav en fangst af 2 torsk, 10 uer og 20 sei og drivgarnsfisket ingen fangst.

Efter denne tur var udsigterne for agn saa slette, at videre lineforsøg blev besluttet at ophøre.

Sommerfisket langs land efter torsk var særdeles smaat udfor Vardø indtil den 18de august, da torsken stødte under land, altsaa noget senere end den blev formerket at staa ude paa banken (første dage af august).

„Geir"s samlede fangst i forsøgstiden blev 28 154 kg. fisk og 3 261 liter lever til en værdi af ialt kr. 5 266.73.

Veiret i juni maaned var idetheletaget godt, men i den øvrige tid blæste der som oftest for meget til rigtig at kunne drive sig godt.

Storme af betydning var der heller ikke mange af iaar, og disse varede kun en kort tid, naar undtages stormen mellem 15de og 23de juli; men særdeles surt og raat var det iaar, og ifald lineforsøget iaar kun havde været beregnet for fiske med doryer, vilde sikkerlig fangstudbyttet bleven temmeligt skralt.

Agnforholdene iaar var heldigvis udmerkede i sammenligning med ifjor, men helt tilfredsstillende var de jo ikke.

I juni, medens endnu endel af fiskeflaaden fra loddefisket drev fiskeri, foregik agntilførselen med agndampere vestenfra, særlig fra Laksefjord og Bergsfjord, og lodde skaffedes fra Vadsø. Fra først i juli indtil de første dage af september blev der gjort mange stæng i Sydvarangerfjordene af passende stor, fin agnsild. Kun enkelte kortvarige tider i disse maaneder var det vanskeligt at faa agn.

Et par mindre agndampere holdt fiskeværene østenom Vardø med agnforsyning, men denne forsyning var dog ikke jevn og tilfredsstillende nok, iallefald for Vardøs fiskere, og „Geir" benyttede sig idetheletaget ikke af denne tilførsel, men hentede al sin agn fra Varangerfjordene selv. Grunden hertil var, at disse agndampere som oftest ikke kom ind med agn netop den tid, fartøiet laa i havn, og at agndamperen som regel ikke havde mere med sig end det, som i forveien var bortbestilt. Desuden fandt man det heldigst at hente sin agn og ise den ned direkte fra noten, for at den kunde holde sig fin i saa meget længere tid, men disse stadige agnture fra Vardø til Sydvaranger, en afstand af 11 sjømil, stjal selvfølgelig bort en mængde tid, som kunde været bedre anvendt, om godt agn havde været at faa paa stedet. Flere gange medtog „Geir" fra Sydvaranger ogsaa en mængde kasser sild til fiskere i Vardø.

Driftsmaaden under forsøget var hele tiden den samme som

almindelig under sommerfiske med dampskib. Doryerne (der medbragtes 2 doryer til Vardø) blev sat paa land. Sætning og trækning af linerne foregik fra skibet. Naar 2 stubber (som regel 1 200—1 600 angler) var udsat, agnedes den 3die stub færdig. Gik saa igang med trækningen af den første satte stub. 1 mand passed roret og motoren, 1 mand holdt an linen, 1 mand passed motorlinespillet og kleppet ind fisken, resten af mandskabet agnede linerne, efterhvert som disse blev winchet ind. Undertiden, naar lange ture foretoges, blev en af agnerne taget til at flekke fisken paa russisk maner (flekkes efter ryggen uden at udtage rygbenet) og salte den i lag ned i rummet. Naar linen var inde, sattes straks en ny stub og trækning af næste line paabegyndtes o. s. v. Alt arbeide gik meget raskt fra haanden, og mandskabet viste en sjelden stor arbeidslyst og udholdenhed, endskjønt veiret som oftest var elendigt og surt at arbeide i.

Motoren arbeidede den hele tid fortræffeligt, og der var aldrig noget kluds med den. Ligeledes arbeidede linespillet fortrinligt.

Om dybdeforholdene gav sommerens undersøgelser ogsaa endel mere kundskab, saaledes observeredes, at dybet nordenfor Sølebanken strækker sig temmelig langt østover mod Skolpenbankens nordpynt. Skolpenbanken viste sig at være betydelig bredere østover, og dens nordligste og østligste parti og afheld var stenet og godt egnet for linefiskeri. Kap Kaninbankens nordvestre afheld var temmelig brat og stenet, ligeledes fik man sten paa linen paa stationerne beliggende i dybet mellem denne og Skolpenbanken.

Fra Østbankens nordvestpynt i nordvest retning løber en ganske smal ryg netop paa kanten af dybrenden. Denne ryg er stenet og flere steder bevokset med svamp og er et udmerket linefelt.

Erfaringer.

I modsætning til fjoraarets fiskeforsøg gav forsøgene iaar paa bankerne udfor Østfinmarken meget gode og regningssvarende fangster. Praktisk linefiskeri iaar med dertil passende fartøier vilde have lønnet sig udmerket.

Jeg har allerede i det foregaaende forsøgt at paavise, at den store fisketyngde, som under loddefisket stod udenfor Østfinmarken iaar, trak fra land nordover og nordenfor bankerne, idet den holdt sig til de dybere render.

De første ture og Bjørnøturen blev udført forholdsvis langt fra land for om muligt at faa en oversigt over fisketyngdens gang, og disse ture tror jeg har stor værdi; men denne opgave maa dog siges at være en opgave uafhængig af den opgave at forsøge linefiske paa de banker, som har praktisk værdi for selve Østfinmarkens fiskere med sine for tiden smaa fartøier.

Østfinmarkens fiskere har i øieblikket størst interesse af at faa vide, om der er god forekomst af fisk inden en begrænset afstand fra land, saa at de kan søge den med de fartøier, som de disponerer over, og forsøgene paa Østbanken og deromkring var derfor iaar de mest nyttige for dem.

Vistnok optog ikke fiskerne iaar dette fiskeri, men der blev dog gjort et forsøg derpaa, men uheldige veirforholde bevirked, at de maatte gaa tillands uden at faa prøvet engang. „Geir", som slæbte 5 fartøier ud til banken dengang, fisked, uveiret tiltrods, over 4 000 kg. i det sjøveir, men dette var, fordi den havde en kraftig motor, og det er utvilsomt, at om de finmarske fartøier dengang ogsaa havde havt hjælpekraft, vilde de have gjort en god tur.

Undersøgelser af fjernereliggende banker, til eksempel Bjørnøbanken, Kap Kaninbanken o. s. v., kan kun tænkes at faa praktisk værdi, ifald store fiskemængder findes, naar man paa selve fangstfeltet kan forskaffe sig agn til linerne, eller forholdene tillader brug af andre redskaber som juks, snurpenot, synkenot, trawl eller lignende redskaber, som ikke er afhængig af den mængde agn, som fordres til torskeliner. Dog vilde et rigt kveitefelt kunne udnyttes af linedampere paa saa fjerne felter, thi til denne fiskesort fordres væsentligst fiskeagn, og kveiten er en kostbar fiskesort.

Som det vil sees af de oplysninger, jeg har medtaget her om udenlandske trawleres fangster (se side 116) fremgaar det heraf, at den store fiskemængde ogsaa i sommer, ligesom i 1905, var tilstede paa Kap Kaninbanken, og at hovedmængden af fangsterne bestod af spetteflyndre og hyse.

Efter oplysningerne at dømme, synes fisken først at have været tilstede i udgangen af juni maaned. Af torsk synes der, efter fangsterne at dømme, ikke at have forekommet større mængde, men det er dog ikke udelukket, at ogsaa torsk vilde være at finde i rig mængde paa denne vidstrakte banke, thi det er naturligt, at de udenlandske trawlere særlig lægger an paa at fange den kostbarere flyndre og hyse og derfor ogsaa kun søger efter disse fiskesorter, i lighed med hvad de gjør om sommeren under Island, hvor ofte store ansamlinger af torsk findes adskilt fra store stimer af flyndrer, som søger andre lokaliteter. Det er ogsaa en bekjendt sag, at trawlere, naar de træffer over stor fisketyngde en

tur, da vrager den billigste fisk (torsk, ofte ogsaa stor hyse) og kaster overbord tonsvis af fisk. Dette gjør de ogsaa ofte under fisket paa Kap Kaninbanken. For nordmænd at nyde godt af dette rige fiskefelt kan, efter den kundskab vi har om dette felt, kun tænkes, naar fiskeriet kan foregaa som trawlfiske, og i tilfælde større torskeforekomst i en længere tid maaske som haandsnørefiske.

Afstanden fra Vardø til fiskefeltet er ca. 80 sjømil. Afstanden fra Archangel til fangstfeltet er omtrent den samme.

Der er 2 maader at drive saadant trawlfiske for nordmænd, nemlig at fiske som nu tyskerne og englænderne gjør, med store moderne dampskibe og bringe fangsten fersk til udenlandske markeder, og at fiske med mindre trawlere og bringe fangsten fersk eller saltet til norske havne eller fersk til Archangel, i lighed med hvad s/s „Erling" for russisk regning forsøgte iaar. Det vil for de førstnævnte blive at søge særlig flyndre og for de sidstnævnte at søge særlig torsk.

Af opgaver, som i fremtiden vil være af interesse med hensyn til fiskeforsøg og undersøgelser om sommeren i Finmarken, kan opstilles:

1. Fortsat linefiskeforsøg med et dertil egnet mindre motorfartøi paa Østfinmarkens nærmestliggende havbanker for at indhente erfaringer og fremskynde udviklingen.
2. Linefiskeforsøg med et dertil egnet motorfartøi paa Vestfinmarkens havbanker for at indhente erfaringer og fremskynde udviklingen.

   Disse 2 opgaver bør begge udføres med liner, som sættes og trækkes fra fartøiet. Den første gjælder fiskeri efter torsk, den anden fiskeri efter kveite og brosme.
3. Fiskeforsøg med trawl paa den nu af udlændinger benyttede store havbanke udfor Kap Kanin for at skaffe erfaringer og nøiere kjendskab til det fiskeri, som allerede drives her.
4. Undersøgelser og fiskeforsøg med redskaber, som er uafhængig af agn paa fjerntliggende havbanker for at skaffe mest muligt viden om fiskeforholdene i Finmarkshavet idetheletaget.

I min indberetning ifjor fremholdt jeg, at vel ingen anden kystdels fiskere saa nødvendigt trænger hjælpekraft i sine farkoster som netop fiskerne i Finmarken, og jeg vil ikke undlade at gjentage dette iaar og anbefale, at der indsættes maskiner i de mindre dæksfartøier.

Under „Geir"s forsøg iaar tror jeg ogsaa, fiskerne i Vardø fik en klar forstaaelse heraf.

I Vardø drives fiskeri med aabne baade, smaadækkere (3 mands baade) og større skøiter.

Under loddefiske er de aabne baade bundne til landbanken, medens smaadækkerne ogsaa kan søge ud paa banken, indtil en begrænset afstand fra land. Skøiterne kan selvfølgelig søge længere ud end smaadækkerne kan.

De aabne baade og smaadækkerne trækker sine liner med haandlinespil, som er placeret i baugen. Skøiterne fisker fra doryer, som ogsaa er forsynet med haandlinespil. (Linefisket i Finmarken er dybvandsfiske).

Naar loddefisket er slut, gaar de større skøiter ud paa haakjærringfiske, de mindre lægges op eller bruges til fiske langs land.

Smaadækkerne bruges til sommerfiske langs landet. En stor del af de større aabne baade benyttes ikke om sommeren, men det er særlig de mindre baade, som da benyttes til fiske. De benyttede redskaber om sommeren er særlig haandsnøre, hiil og liner for fangst af sei, torsk, hyse og kveite. Flyndre fiskes kun lidet af enkelte fiskere inde i fjordene med liner, og kun af en liden motorskøite med snurrevad.[1])

Fiskerne i Vardø har fulgt godt med i den ombytning fra aabne til dækkede farkoster, som har foregaaet i de nordlige landsdele i de sidste aar. De har særlig lagt sig efter smaadækkere, hvoraf der nu findes en mængde i Vardø. Disse smaadækkere træder istedetfor ottringen, medens skøiterne har afløst fembøringen, som nu omtrent er helt forsvunden eller iallefald forsynet med dæk og sneiseil. Enkelte fembøringer er ogsaa helt ombygget.

Smaadækkeren har mange fordele fremfor ottringen. Den er livssikrere og kan søge forholdsvis langt tilhavs. I en fralandsstorm kan den med sin krydserig slaa sig op under land, og den har en forholdsvis stor lasteevne. Men ogsaa ottringen har en stor og væsentlig fordel fremfor smaadækkeren derved, at den er let at faa frem i stille veir ved hjælp af aarerne og er lettere at trække linen fra, da den ligger lettere i og kan andøves med aarerne. Skal smaadækkeren blive ottringen overlegen i alle henseender, maa den derfor forsynes med maskinkraft.

En noget stor smaadækker forsynet med maskinkraft (motor), hvormed den kan fremdrives 6 mil i stille veir, og dertil ogsaa forsynet med motorlinespil, vil sikkerlig ikke alene vise sig hensigtsmæssigere end ottringen, men ogsaa være de større seilskøiter overlegen under linefisket vinter og vaar.

En saadan smaadækker med nedlagt mast vil kunne andøve opunder linen og faa denne ind i saa meget vind, som den overhovedet kan klare, og saaledes vil arbeidet falde lettere end fra aabne baade og fartøier, som kun kan drive fiske fra doryer.

Idetheletaget er selvfølgelig en farkost med maskinkraft mere uafhængig af vind og veir end et seilfartøi, og man har med et fartøi med

---

[1]) Motorskøite „Ulabrand“, som ifjor var blandt de fartøier, som drev forsøgsfiske, forsøgte snurrevadfiske allerede i 1905 med godt udbytte (se indberetningen 1905). Ogsaa iaar gjorde den flere vellykkede ture med snurrevad, og eieren var særdeles tilfreds med udbyttet.

maskinkraft den tilfredsstillelse at kunne iallefald nogenlunde bestemme noget paa forhaand. Desuden har man anledning til at benytte en saadan farkost til andre øiemed, som f. eks. at hente agn, fiske med snurrevad og lignende. Smaadækkere, helst noget større end de nu almindelig brugelige, vil i sommertiden med fordel kunne bruges paa banken i de aar, fiskeforholdene er lignende indeværende sommers og som i de foregaaende aar, da fiskeforsøg har vist stor fisketyngde inden en begrænset afstand fra land. Efterhvert som bankfiske om sommeren bliver mere og mere drevet af fartøier med maskinkraft, vil fiskerne have adgang til at ordne sig bedre med agnforsyningen, end nu er tilfældet om sommeren.

Det er ikke min mening her at anbefale fartøier af en bestemt størrelse, thi dertil er fiskeforholdene om sommeren paa bankerne endnu for lidet kjendt, men jeg har ovenfor fremholdt, at de allerede nu benyttede fartøier vil vinde meget, naar de bliver forsynet med maskinkraft ogsaa under den nuværende drift, samtidig med at disse da kan benyttes paa banken om sommeren. Den mest hensigtsmæssige størrelse vil sikkert fiskerne selv bedst finde, naar motorbaaddrift bliver mere almindelig.

Fiskerne i Vardø beklagede meget, at der i den takst, der lægges til grund for laan af Finmarksfondet, ikke er anledning til at medtage motor. Denne bestemmelse i Finmarksfondets regler hemmer saaledes udviklingen af bankfisket udfor Østfinmarken, da et faatal af fiskerne har raad til at skaffe sig motor under disse forhold.

I „Regler til iagttagelse ved ansøgning om laan af Finmarksfondet“ staar, punkt 2:

„Der kan udlaanes $^4/_5$ — fire femtedel — af baadens takstværdi (eller af indkjøbsprisen, hvis denne er lavere end takstværdien), dog ikke over 4000 kr. paa én kjøl. I taksten over baaden medregnes ikke fiskeredskaberne og heller ikke motor, om saadan er indsat i baaden.“

Grunden til, at ikke motor blir anseet som et godt nok panteobjekt i modsætning til dampmaskine i fartøi, er let forklarlig, da motoren som drivkraft tilsjøs er forholdsvis ny og uprøvet i sammenligning med dampmaskine. Det har ogsaa vist sig, at mange af motorerne har været slet og ukyndigt fabrikeret og delvis ogsaa helt ubrugelige eller saa at sige kun brugelige i fabrikens garantitid. Slet og ukyndig behandling fra fiskernes side har ogsaa ofte ødelagt til en vis grad selv udmerkede motorers ry.

Jeg kan her kun meddele mit eget indtryk i denne sag, da en grundig udredning kræver mere arbeide og tid, end jeg har havt til raadighed for at klargjøre spørgsmaalet.

Det er min opfatning, at forholdene er betydelig forandrede i de

sidste aar med hensyn til motorernes stabilitet og deraf følgende varige værdi. Derved at der i enkelte distrikter (f. eks. Søndmøre) nu bruges en stor mængde motorbaade, maaske flere fartøier med end uden motor, har fiskerbefolkningen idetheletaget havt anledning til at sammenligne de forskjellige slags motorer, hvorved massen af motorer bliver nogenlunde ensartet og selvfølgelig blandt de bedste. Fiskerne faar ogsaa efterhvert stor erfaring i, hvorledes en motor skal behandles, for at den skal fungere godt og slides mindst muligt. Det har i det heletaget forbauset mig, hvor snart saa mange af fiskerne er blevet motorkyndige, og hvor interesserte de bliver i at udforske alle smaa finesser for at kunne bruge motoren mest fordelagtigt. Idetheletaget stoler nu flinke motorfolk paa motoren næsten som en maskinist paa en dampmaskine.

De fleste motorer af daarlig konstruktion er nu blandt fiskerne i almindelighed kjendte og frygtede, og det nytter som oftest ikke nu længer at udbyde hvad som helst med gode ord, thi fiskerne har selv eller fra andre kjendskab til de bedste motorer.

Angaaende selve motorens holdbarhed findes der nu, saavidt jeg har hørt, motorer, som endnu er gode efter 8—10 aars brug. De motorer, som nu mest anvendes, er maskiner, som er konstrueret af mange forskjellige dele, der let kan tages fra hinanden, og de enkelte dele kan erstattes med nye, naar de er meget slidte, ligesaa let og maaske lettere end paa en almindelig dampmaskine. Der er visse stykker, som efter en vis tids drift er beregnet paa at fornyes, ligesom risterne under en dampkjedel, men de større og kostbarere dele — synes erfaringen at vise — holder sig meget længe ved nogenlunde god pas.

I tilfælde forandring i Finmarksfondets bestemmelser bliver besluttet, vil spørgsmaal opkomme, om paa hvilken maade staten bedst skal kunne sikre sig mod, at motorer af daarlig konstruktion bliver indsat, samt hvorledes staten skal kunne faa sikkerhed for, at motoren ikke blev mishandlet og derved forringet i værdi.

Det første spørgsmaal byder paa de største vanskeligheder, fordi staten neppe kan indlade sig paa at favorisere enkelte bestemte konstruktioner, hvilket vilde kunne virke hemmende paa motorudviklingen i det heletaget og dertil skaffe mange forviklinger.

Jeg tror, at angaaende dette spørgsmaal kan staten intet andet gjøre end at løbe risikoen, idet jeg af før nævnte grunde ikke tror, denne risiko bliver saa stor, som den almindelige mening herom tidligere har været. Dog bør der fordres, at der ved hvert andragende indsendes specifiserede oplysninger om fartøiets byggemaade og motorens kraft og type.

Kontrol 2 gange om aaret, maaske ved hjælp af assuranceselskaberne, vilde skaffe nogen garanti for ordentligt vedligehold.

Da det ældre havfiskefond udlaaner mod pant i motorfartøier, har vel det offentlige erfaret, hvorledes saadanne fartøier arter sig som panteobjekt.

Som følge af ovennævnte forandring i Finmarksfondets regler vilde der samtidig opstaa spørgsmaal om forandring af høieste laans størrelse, idet motoren vil gjøre hele fartøiets kostende saa meget større. Maaske bør høieste laanebeløb sættes til kr. 5 000 paa én kjøl.

Den udvei — at søge laan til motorfartøier og større seilfartøier at „Det ældre havfiskefond" — er ikke benyttet i Finmarken siden Finmarksfondets oprettelse.

Priserne iaar var særdeles høie, men saa store priser, som „Geir"s fangstsalg udviser, var ikke almindelig i alle havne, eftersom priserne omtrent hver sommer er bedst i Vardø, som foruden af de her fast stationerede russiske opkjøbere ogsaa benyttes som udklareringshavn for mange vestenfor stationerede fartøier, og almindeligvis forsøger disse at komplettere sin last i Vardø, hvorved konkurrancen bliver skarp.

„Geir"s fangster solgtes til høistbydende, og dette blev almindeligvis russere.

Slaar sommerfisket godt til et aar, vil sandsynligvis priserne ikke paa langt nær blive saa høie som iaar.

„Geir"s fangster blev solgt til russiske fartøier efter pris pr. kg., men da det russiske vegtsystem er forskjellig fra det norske og de russiske lodder, som benyttes paa en vægt, naar fisken veies, ikke nøiagtigt stemmer med kilo, hvorved sælgeren taber lidt i hver vægt, er benyttelsen af russisk vegt ikke helt tilfredsstillende for sælgeren; dertil kommer, at ikke alle forstaar disse merkeligt udseende russiske lodder.

Forholdene med hensyn til fiskeføde i havet var iaar langt bedre end ifjor, efter det indtryk man fik ved at færdes paa havbankerne.

Sild af passende agnstørrelse formerkedes ofte i fisken og saaes ofte i stim i overfladen paa en mængde steder over et meget vidtstrakt havomraade.

Hval saaes meget sjeldent ogsaa isommer, men derimod saaes at og til springere og enkelte steder adskillig fugl.

Flere steder formerkedes i fisken dybvandsræker *(pandalus borealis)*.

Journaluddrag fra „Geir"s ophold ved Bjørnøen.

17de juli. Kuling fra ost med taage. Man befandt sig efter bestikket i læ af Bjørnøen. Krydsede i smaa bauter op mod vinden, idet der ofte toges lodskud. Af og til lagdes bak og ofte passeredes isknot.

Bjørnøen var ikke observeret tidligere paa turen, og bestikket var ikke ganske at stole paa, men som veiledning for at finde øen i den stadig tætte taage benyttedes alkernes flugt. Man observerede nemlig, at al alke, som kom fra havet, særlig de flokke, hvoraf endel havde lodde i nebbet, holdt en fast kurs mod et bestemt punkt, og ved at krydse op i samme kurs og ved hjælp af lodskud traf man øen ved middagstid og ankrede paa 10 favne vand klods ved et par smaaholmer, der laa tæt ved land.

18de juli. Storm af O—N med klar luft. Lettede om formiddagen og seiled SSO $^1/_2$ O langs landet for at faa et overblik. Vor første ankerplads viste sig at være Kap Duner. Farvandet var rent langs hele kysten sydover og med passende ankerbund. Landet var langs sjøen jevnt 10—15 meter høit og gik lodret ned i sjøen. Øens nordre del var lav, men den søndre del ender i temmelig høie, buelinjede fjelde, som delvis var bedækket med sne. I nærheden af sydvestpynten ligger klods op under land et par meget høie holmer, som har udseende af kolossale støtter. Den største af disse kaldes Sylstauren. Efter endt rekognosering ankredes igjen ved Kap Duner, hvor sjøen var smulest. Samme dag ankredes i nærheden af hvalfanger Ingebrigtsens 2 fangstdampere og kulskib, hvilke ogsaa søgte havn her for uveiret, idet havnen ved stationen, som er beliggende ved sydkysten, ikke kunde benyttes i storm af ost og sydost.

En del spredte udtalelser af hr. Ingebrigtsen: „Hans 2 hvaldampere „Skytten“ og „Bjørnen“ kom iaar op under Bjørnøen 17de mai, men kunde ikke komme tillands paa grund af drivis, som laa meget langt tilhavs, særlig i SSV og SV retning fra øen, hvor han aarevist har formerket en konstant arm af koldt vand. Først den 9de juni lykkedes det ham at komme tillands. Efter 7de juni har isen iaar ikke generet ham som ifjor, iaar har isen oftest været slak, med klaringer at gaa i. Han troede, at Bjørnøen var isfri, noget før han kom herop iaar.

Naar en dødsskudt hval synker tilbunds med linen paa banken sydvest af øen, er ofte den del af hvallinen, som har ligget paa bunden, naar den hales ind, aldeles bedækket af krabber, som hænger fast.

Omtrent hvert aar har han mødt lodden paa vei nordover, efter at den har besøgt Finmarken.

Han tror, hvidfisk og sæl i almindelighed om vinteren vandrer vestover fra Karahavet og Hvidehavet og stryger forbi Bjørnøen, men i 1902 og 1903 var havet udfor Finmarken og Senjen fuld af fedsild, hvorfor hvidfisken og sælen tog en anden retning end sedvanlig og søgte fedsilden under Norge.

Sæl i almindelighed kan ofte sove meget haardt i vandet i opretstaaende stilling og kan da harpuneres, naar man udviser tilstrækkelig

forsigtighed. En egen sælart kan i stille veir, naar den aander i overfladen, høres i en afstand af ca. $1^1/_2$ kvartmil, hvis man befinder sig under dæk og lytter under vandlinjen.

Hvalstationen er beliggende i Hvalrosbugten, men her er daarlig havn, hvorfor Sydosthavnen, som ligger straks vestenfor, mest benyttes som havn. Sydosthavnen er meget rummelig og god i alle vinde med undtagelse af vinde fra ost og sydost, men naar isen ligger langs landet, kan den ofte stuves aldeles fuld af issørpe. Strandene er overalt stupbratte, og forbindelse med stationen ad land kan kun foregaa ved at benytte stige op til skrænten.

Ved stationen har han enkelte aar fisket torsk, og her findes en mængde haakjærring, som spiser op hvalskrotterne. Sent i august søger haakjærring i stor mængde klods op under land."

19de juli 1906. Storm fra NO—N med disig og kold luft. Om morgenen lettede „Geir" og de øvrige fartøier for at finde en lunere ankerage, da vinden havde sprunget noget nordligere.

Seilte sydover og ankrede lidt søndenfor Kap Harry temmelig nær land paa 10 favne vand. Lige ind fra det sted, skibene laa tilankers, var en ca. 30 meter lang og meget smal (ca. 5 meter) kanal gjennemskaaret i den høie og steile strandbred. Denne kanal kan vanskeligt sees fra sjøen af ukjendte folk. Dette er det eneste landingssted paa meget lang afstand og kan selvfølgelig kun benyttes i godt veir eller aflandsvind.

I bunden af kanalen styrter en liden elv lodret ned og danner en ca. 6 meter høi fos. Paa begge sider af fossen kan en baad trækkes op. Elven, som løber ud i sjøen her, kommer fra et ikke særlig stort vand, som ligger ca. $^1/_2$ kilometer østenfor ind i landet, og dette vand er ved smaa elve forbundet med andre vand længere østenfor. Ved det nærmeste vands vestre bred stod en liden hytte opført af Lerner, og udenfor hytten laa en liden baad med tilbehør. Fra kanalen henimod hytten observeredes hist og her nogle korte stubber staaltraad, som laa paa bakken, men ingensteds saaes et ordentligt gjerde. Indover øen var landskabet aaser eller fjeld overstrøet med sten, og fordybningerne dannede delvis snebræer. Langs elven og det vestligste vand fandtes forskjellige mosarter. Forsøg paa at fiske med slug gav en fangst af 8 store rør, og en i al hast forarbeidet not af sildegarn gav i flere træk 28 rør fra ca. $^1/_2$ til $1^1/_2$ kg. Sandsynligvis maatte dette vand indeholde en mængde af denne sort fisk, thi stadig kunde 1—3 rør sees følge slugen, naar en fanget rør blev halet ind. De var alle fuldstoppet af myggelarver. Af og til saaes blaaræv, og det lykkedes at fange 2 blaarævunger levende lige i nærheden af hytten.

20de juli. Storm fra NO med taage.

Laa til ankers ved Kap Harry.

Om aftenen indkom en tysk krydser og ankrede op i nærheden. Den satte ud en dampjolle, som tog en tur sydover langs øen et par timer, hvorefter krydseren straks lettede og stimede til Spitzbergen, som var bestemmelsesstedet.

21de juli. Storm fra ost med skyet luft og taage.

Laa fremdeles til ankers ved Kap Harry.

Landgang idag umulig grundet høi dønning.

22de juli. Storm fra ost og udpaa eftermiddagen fra SO med regn. Ved midnatstid lettedes og seilede nordover.

Ankrede udfor Kap Duner sammen med hvalfangerbaadene.

23de juli. Storm fra syd og SV med regn.

Lettede om morgenen og seilede temmelig nær langs landet nordover og ankrede sammen med de andre skibe i Nordhavnen paa 6 favne vand. Nordhavnen er 2 aabne bugter paa nordsiden af øen, hvoraf den vestligste er temmelig stor og den østlige mindre. I bunden af den vestlige bugt løber ud en elv, og strandbredden er i lange strækninger bedækket af sand, og sjøen er her meget udgrund. Den østlige bugt er omgivet mest af stupbratte fjeldstrænder, men inderst i bugten er der en noget flad stenstrand, hvor en liden bæk rinder ud og danner et udmerket vandtag for vandforsyning.

Elven, som munder ud i vestbugten, kommer fra et temmelig stort vand, som ligger nogle kilometer søndenfor. Den rinder i mange bugtninger gjennem et meget fladt stenfuldt landstykke og danner ofte smaa tjern eller mange smaa bække paa sin vei til havet. Paa den landtunge, som den østre og vestre bugt af Nordhavnen danner, er opført 2 huse. Det nordligst beliggende, som er meget stort, tilhører et tysk havfiskekompagni, som for 8 aar siden forsøgte at drive havfiske med station her. Et kort stykke søndenfor laa det andet hus, som tilhører Tromsø fiskeriforening. Det sidstnævnte hus var indredet med 2 værelser og kjøkken og var i god stand. Mellem begge huse stod en lokomobil ude og en mængde tønder. Ved stranden laa levninger af en dampjolle.

Paa flere steder stod opreist kors, hvorunder ligkister af tykke bord stak halvveis op i dagen. Dette var triste minder fra russernes overvintringer. Paa høieste pynt var opreist en høi flagstang.

Den klippefulde strand østover fra Nordhavnen var særlig rig paa sjøfugl. Her saaes krykje, havskaar, terne, tyvjo, erfugl, lom, bred og spidsnebbede alker, papagøiealker.

Landet sydover øen var noksaa fladt med fjeldknauser her og der, som ofte viste forsteninger af skjæl.

I det før omtalte store vand fangedes med slug en stor rør (45 cm.).

I nærheden af landingsstedet fangedes en blaarævunge levende.

Om eftermiddagen løiede vinden af, hvorfor lettede og styrede langs landet østenom øen og ankrede i Hvalrosbugten. Paa grund af tyk taage saaes ikke øens østre strandlinje. I Hvalrosbugten har, som før nævnt, hvalfanger Ingebrigtsen sin station. Bugten er liden, grund og temmelig aaben. Omtrent midt i bugten er strandbredden flad med sandbund, og her er flænseplanen placeret med tilhørende bygninger. Strandbredden ellers i bugten er steile, høie klipper. Fabriken og lagerstedet ligger i en dal, som er det mest tiltalende sted paa hele øen. I dalbunden rinder en bæk, og langs kanten af den lille dal er en net liden vei indover hen til et lidet hus, som er opført af Lerner, paa toppen af inderste bakke, som løber ned i dalen.

Vi roede iland for at proviantere, men landingen var særdeles vanskelig paa grund af den høie sjø, som stod ret ind fra havet. En af hvaldamperne kom ind med 2 hval, som under stormen havde været forankret i Sydosthavnen. Den anden hvalfanger slæbte ind flaader af planker, som var losset fra kulskibet i Sydosthavnen, og derfra besørget videre paa omtalte maade. Plankerne blev af sjøen kastet videre ind paa stranden.

Kul blev almindelig losset (ogsaa i Sydosthavnen) i smaa prammer og slæbt til Hvalrosbugten og fra disse prammer heist op paa en platform opsat paa en steil klippeside vestenom flænseplanen, og derfra blev kullene med dampkraft heist op langs en streng til toppen af en bakke ligeoverfor platformen, og saa trillet ned til stationen.

Efter at have proviantеret, afseiledes til fiskefeltet.

Kristianssunds fiskeriselskab har velvilligst ladet indsamle følgende oplysninger angaaende fangster, som til Kristianssund anløbne udenlandske trawlere havde inde.

„I juni maaned indkom til Kristianssund s/s „Hanseat“ af Bremen fra Island med fangst: 15 053 kg. sløiet torsk à 11 øre pr. kg., 13 765 kg. hyse à 12 øre pr. kg. (300 kg. sei, 117 kg. lange, pris ukjendt). Solgtes i Kristianssund.

Senere indkom s/s „Schütting“ fra Hvidehavet uden nogen fangst.

En tysk trawler anløb Hammerfest i juni fra Hvidehavet uden fangst.

4de juli indkom til Kristianssund tysk trawler „Nürnberg“ fra Hvidehavet uden fangst. Afgik til Island.

6te juli indkom s/s „Golden Siefner“ (engelsk) fra Hvidehavet med ca. 90 tons, hovedsagelig flyndre. Fortsatte til Hull.

8de juli indkom „Princess Victoria“ (engelsk) fra Hvidehavet med ca. 100 tons hovedsagelig flyndre. Fortsatte til Hull.

9de juli indkom s/s „Schütting“ (tysk) fra Island med 45 tons (33 tons torsk, 12 tons hyse). Solgte fangsten i Kristiansund til gjennemsnitspris 10 øre pr. kg.

3die august indkom s/s „Magdeburg“ (tysk) fra Hvidehavet med 30 tons torsk og hyse.

3die august indkom „Schütting“ (tysk) fra Hvidehavet med 45 tons torsk og hyse.

3die august indkom „Marchal Oyamas“ (engelsk) fra Hvidehavet med 80 tons, hovedsagelig flyndre.

3die august indkom „Whitefiers“ (engelsk) fra Hvidehavet med 70 tons, hvoraf 60 tons flyndre.

4de august indkom „Golden Siefier“ (engelsk) fra Hvidehavet med 80 tons flyndre.

4de august indkom „Olivine“ (engelsk) fra Hvidehavet med 75 tons flyndre.

6te august indkom „Ocean Queen“ (engelsk) fra Hvidehavet med 60 tons flyndre og 10 tons torsk og hyse.

8de august indkom „Earl of Shafusbury“ (engelsk) fra Hvidehavet med 80 tons, hovedsagelig flyndre.

9de august indkom „Seefahrt“ (tysk) fra Hvidehavet med 30 tons, hovedsagelig flyndre.

10de august indkom „Bassanio“ (engelsk) fra Hvidehavet med 45 tons, hovedsagelig flyndre.

12te august indkom „Lysander“ (Hull) fra Hvidehavet med 70 tons hovedsagelig flyndre. „Nürnberg“ (tysk) fra Hvidehavet med 65 tons hovedsagelig hyse. Denne sidste afgik med fangsten til Aberdeen.

15de august indkom „Crusador“ (engelsk) fra Hvidehavet med 66 tons, hvoraf $^2/_3$ flyndre. Gik til Hull.

19de august indkom „Newland“ (engelsk) fra Hvidehavet med 65 tons, hovedsagelig flyndre. Gik til Hull.

27de august indkom „Chiefian“ (engelsk) fra Hvidehavet med 33 tons flyndre og 7 tons hyse. Gik til Hull. „Warburg“ (tysk) fra Hvidehavet med 60 tons, hovedsagelig flyndre.

Meddelelser angaaende fangstfeltet:

I slutningen af september 1905 fiskede s/s „Bayern“ i nord og sydover af Kap Kanin 6 mil af land. Fiskede i $9^1/_2$ døgn: 68 tons flyndre, hyse og torsk, væsentligst flyndre. Bunden var sandbund 30—35 favner.

Den 27de mai 1906 fiskede „Erling“, som var en norsk trawler, men fragtet af russer, ved Kap Kanin uden at faa fangst. Gik derefter til Murmankysten og fiskede nord og syd for øen Weidagub, $1^1/_2$ mil af land, 45—50 favner, sandbund, med fangst af 15 tons flyndre,

Fiskeforsøg med sommerline[1]) udfor Finmarken.

Stations-nummer	Datum	Sted	Dybde i favne	Antal angler udsat	Antal angler tabt	Antal torsk	Antal stenbit	Antal hyser
1	11/6	Fra Vardø 43 kvartm. i Nord	155 Bl. lere	6 000	—	637	27	19
2	12/6	— 64 — N1/4O	155 —	5 500	1 400	567	50	34
3	13/6	— 87 — N1/4O	181 —	1 300	—	95	4	8
4	13-14/6	— 74 — NNO1/4O	162 —	1 700	—	130	9	7
5	14/6	— 77 — NO1/4O	120 —	1 100	—	126	12	23
6	14-15/6	— 79 — NOt O3/4O	100 —	800	—	20	23	2
		1ste tur tilsammen		16 400	1 400	1 575	125	93
		Totalfangst 3 260 kgr. torsk à kr. 0.15, 163 kgr. storkveite à kr. 0.25, 840 kgr. skrotfisk						
7	20-21/6	Fra Vardø 64 kvartm. N1/2O-Nt O	149-151 Bl. lere	10 000	1 300	695	36	14
		2den tur. Totalfangst 1 252 kgr. torsk à kr. 0.16, 240 kgr. skrotfisk à kr. 0.08,						
8	26/6	Fra Vardø 104 kvartm. NWt N	170 lere, sten	2 800	—	125	6	4
9	27/6	— 135 — NNW1/2W	158 —	1 600	—	44	8	16
10	28/6	— 72 — NOt N	150 lere	3 200	—	55	30	7
11	30/6	— 117 — NOt O1/2O	115-122 lere, sten	7 600	2 200	308	44	119
12	2/7	— 187 — ONO1/2O	102 fjeld	600	—	12	1	4
13	3/7	— 163 — O3/4N	130 lere, sten	800	—	28	2	—
14	3/7	— 143 — Ot N	104 —	800	—	28	19	—
15	4/7	— 138 — ONO1/2O	104-112 lere, sten	1 150	—	41	7	8
				Paa flydeline		1	1	355
		3die tur tilsammen		18 550 2 185 flydeline	2 200	642	118	513
Totalfangst 1 152 kgr. torsk à kr. 0.16 1/2, 23 kgr. storkveite à kr. 0.25, 422 kgr. stenbit à kr. 0.12.								
16	13/7	N. br. 73° 47′ l. O. 18° 15′	117-130 sd., st., ler	5 700	—	251	24	—
17	14/7	„ 73° 53′ „ 17° 42′	115-125 sten	2 400	1 150	8	15	—
18	24/7	„ 74° 9′ „ 17° 12′	123-127 —	4 300	—	11	4	—
19	25/7	„ 73° 59′ „ 17° 37′	121 sd., sten	1 600	—	6	3	—
20	26/7	„ 74° 26′ „ 16° 46′	134-139 ler, sten	3 100	—	—	6	—
		4de tur tilsammen		17 100	1 150	276	52	—
		Totalfangst 434 kgr. torsk à kr. 0.17, 269 kgr. kveite à kr. 0.38, 142 kgr. stenbit						
21	2/8	Fra Vardø 22 kvartm. O1/4S	110-140 sd., sten	7 300	2 100	388	1	32
22	3-4/8	— 31 — O1/4S	108-131 —	8 300	600	545	2	88
		5te tur tilsammen		15 600	2 700	933	3	120
		Totalfangst 2 112 kgr. torsk à kr. 0.19, 272 kgr. hyse à kr. 0.12,						

[1]) Linen var 1 1/2 favn mellem hver angel, og al line blev sat og trukket fra selve fartøiet og

Sommeren 1906. Motorkutter „Geir“ af Valderhaug.

Antal brosmer	Antal kveiter		Antal ner.	Antal svartkveite	Antal sei	Antal liter lever	Anmerkning
	Store	Smaa					
3	—	8	12	—	—	—	Som agn brugtes fersk nedfrosset sild. Torsken var jevn stor og fed. Paa station 2 var haakjærringen adskillig slem.
7	4	4	17	—	—	—	
—	—	—	5	15	—	—	
—	—	—	—	6	—	—	
—	—	—	3	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	
10	4	12	37	21	—	437	
à kr. 0.08, 437 liter lever à kr. 0.10. Ialt 4 263 kgr. fisk. Fangstværdi kr. 636.95.							
7	—	1	47	—	—	307	Agnet var adskillig gammel, fersk sild. Torsken faldt ujevn i størrelse.
307 liter lever à kr. 0.10. Ialt 1 492 kgr. fisk. Fangstværdi kr. 249.18.							
10	—	—	6	—	—	—	Agnet var nedfrosset fersk lodde og sild, men silden blev adskillig daarlig sidst paa turen. Lodden stod sig bedre. Smaasild saaes i særlig mængde udfor Tanafjord 20-30 kvartmil af land. Smaasild saaes paa fleste steder mellem stationerne 8—9—10—11.
3	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	9	11	—	—	
—	—	—	6	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	St. 11. Paa 200 angler, fra overfl. til bunden, 50 hyser.
—	—	—	—	—	—	—	- 12. „ 50 — flydeline, 20 fv. fra overfl., intet.
—	—	—	—	—	—	—	- 13. „ 50 — — 20 —:— 2 hyser.
—	1	1	—	—	—	—	- 14. „ 35 — — 30 —:— 1 —
—	—	—	—	—	—	—	- 15. „ 1850 — — 10-30 —:— 302 —
							1 torsk, 1 stenbit.
13	1	1	21	11	—	304	
826 kgr. hyse à kr. 0.11, 304 liter lever à kr. 0.10. Ialt 2 423 kgr. fisk. Fangstværdi kr. 365.40.							
—	—	1	—	—	—	—	Paa st. 16—17 brugtes nedfrosset fersk sild. Linerne paa st. 17 var overstaaet 28 timer grundet taage. Agnet paa st. 18—19—20 var spækagn af torsk, hyse, stenbit og kveite, da sildeagnet blev ødelagt grundet 8 døgns storm. Alker saaes komme ude fra havet med lodde i nebbet.
—	—	3	—	—	—	—	
—	—	10	—	—	—	—	
—	—	3	—	—	—	—	
2	1	10	—	—	—	—	
2	1	27	—	—	—	181	
à kr. 0.13, 181 liter lever à kr. 0.10. Ialt 845 kgr. fisk. Fangstværdi kr. 212.10.							
50	—	4	67	—	—	—	Som agn brugtes nedfrosset fersk sild. Torsken var meget stor og fed.
65	—	4	57	—	—	—	
115	—	8	124	—	—	305	
305 liter lever à kr. 0.10. Ialt 2 384 kgr. fisk. Fangstværdi kr. 463.62.							

indhivet med motorlinespil.

Stations-nummer	Datum	Sted	Dybde i favne	Antal angler udsat	Antal angler tabt	Antal torsk	Antal stenbit	Antal hyser
23	9/8	Fra Vardø 34 kvartm. O1/2S	105-122 sd., sten	2 600	—	31	—	7
24	10/8	— 39 — O3/4S	112-126 —	3 600	—	73	—	21
		6te tur tilsammen		6 200	—	104	—	28
		Totalfangst 360 kgr. torsk à kr. 0.18, 98 kgr. skrotfisk à kr. 0.13,						
25	14-17/8	Fra Vardø 19 kvartm. ONO	135-180 sd., sten	18 000	600	3 101	17	143
		7de tur. Totalfangst 5 760 kgr. torsk à kr. 0.19, 352 kgr. skrotfisk à kr. 0.12,						
26	23-25/8	Fra Vardø 17 kvartm. NO1/4O	137-155 sten	14 400	850	1 982	18	77
		8de tur. Totalfangst 4 160 kgr. torsk à kr. 0.20, 276 kgr. skrotfisk à kr. 0.13,						
27	31/8	Fra Vardø 22 kvartm. Nord	152 lere	3 600	—	377	5	5
28	1/9	— 16 — NOtN	145-157 sten	6 100	—	578	7	17
		9de tur tilsammen		9 700	—	955	12	22
		Totalfangst 1 950 kgr. torsk à kr. 0.20, 60 kgr. skrotfisk à kr. 0.13,						
29	5-6/9	Fra Vardø 20 kvartm. ONO	131-164 sten	12 000	1 000	1 602	6	13
		10de tur. Totalfangst 3 104 kgr. torsk à kr. 0.18, 96 kgr. skrotfisk à kr. 0.12,						
30	10-12/9	Fra Vardø 21 kvartm. ONO	137 sten	4 800	—	261	2	36
		Natsæt 15 torskegarn (12 fv. lange, 82 masker dybe) paa bunden				2	—	—
		— 15 — som drivgarn 20 fv. dybt. Ingen fangst.				—	—	—
		11te tur tilsammen		4 800	—	263	2	36
		Totalfangst 416 kgr. torsk à kr. 0.15 1/2, 56 kgr. skrotfisk à kr. 0.13, 59 kgr. hyse						

Ialt blev der opfisket 28 154 kgr. fisk,

Antal brosmer	Antal kveiter		Antal uer	Antal svartkveite	Antal sei	Antal liter lever	Anmerkning
	Store	Smaa					
18	—	—	3	—	—	—	Afsluttet turen tidligt paa grund af, at agnet var ødelagt, da det var fra forrige tur.
28	—	1	4	—	—	—	
46	—	1	7	—	—	43	
43 liter lever à kr. 0.10. Ialt 458 kgr. fisk. Fangstværdi kr. 81.84.							
24	—	10	64	—	5	645	Agnet var nedfrosset fin sild.
645 liter lever à kr. 0.12. Ialt 6 112 kgr. fisk. Fangstværdi kr. 1 214.04.							
23	—	7	47	2	1	440	Agnet var nedfrosset fersk sild.
440 liter lever à kr. 0.13. Ialt 4 436 kgr. fisk. Fangstværdi kr. 921.98.							
9	—	2	9	1	—	—	Agnet var nedfrosset fersk sild. Torsken paa st. 27 var ujevn i størrelse.
5	—	8	8	—	—	—	
14	—	10	17	1	—	205	
205 liter lever à kr. 0.13. Ialt 2 010 kgr. fisk. Fangstværdi kr. 424.45.							
8	—	6	12	—	—	340	Agnet var nedfrosset sild fra forrige tur og saaledes 9 dage gammelt.
340 liter lever à kr. 0.13. Ialt 3 200 kgr. fisk. Fangstværdi kr. 612.20.							
1	—	1	1	—	—	—	Agnet var denne tur saltet brisling og skjæl, da fersk agn var umuligt at opdrive.
—	—	—	10	—	20	—	
—	—	—	—	—	—	—	
1	—	1	11	—	20	54	
à kr. 0.10½, 54 liter lever à kr. 0.13. Ialt 531 kgr. fisk. Fangstværdi kr. 84.97.							

3 261 liter lever. Fangstværdi kr. 5 266.73.

som i Vardø blev indlastet i postskibet, der gaar til Archangel. I juni fiskede skibet O t. N og NO af Kap Kanin med god fangst, som afsattes i Archangel.

I slutten af juli fiskede „Princess Louise“ (Hull) 60 kvartmil ONO af Kap Kanin, 35 favner, sandbund, fangst paa 9½ døgn 72 tons udelukkende flyndre.

I begyndelsen af september fiskede „Alexander“ (engelsk) paa samme fangstfelt som „Princess Louise“, 8 døgn 61 tons flyndre.“

Det blev mig fortalt, at s/s „Erling“ gjorde et par meget vellykkede ture i slutten af leietiden, og disse ture indbragte meget stort udbytte.

„Erling“ solgte nogle af sine fangster til russiske kjøbefartøier i norske havne.

Trawleforsøg inde i selve Hvidehavet gav daarligt udbytte, da flere trawle under slæbningen blev ødelagt. — Efter forlydende anskaffede den russiske leier af fartøiet straks en trawler fra England for at fortsætte fiskeri iaar. Afstanden til fiskefelter udfor cap Kanin er ca. 80 sjømil fra Vardø.

Fangstjournal.

Iste tur.

Kjøbte agn fersk sild af agnbaad i Vardø, 6 kasser, som blev iset ned i blikkasser. Mandag den 11te juni kl. 10 efterm. afgik tilsjøs.

Station 1.

N. Br. 71° 8′, l. o. 31° 17′. 153—157 fv., blød lere. Strømmen svag, skiftende øst—vest.

11te juni.

1ste stub (2 000 angler 1 favns line) sat i NOretning kl. 7½ form. 2den stub (2 000 angler 1 favns line) sat 1 kvartmil nordenfor kl. 8½ form. 3die stub (2 000 angler 1½ favns line) sat i vest for 2den line kl. 1 efterm.

Trak 1ste stub kl. 10½ form. til kl. 12.10 efterm. Fangst: 278 torsk (stor og fed), 7 hyser, 5 stenbit, 4 smaakveiter, 5 uer. Trak 2den stub kl. 2¾—6 efterm. Fangst: 162 torsk, 8 hyser, 11 stenbit, 2 smaakveiter, 3 brosmer, 4 uer. Trak 3die stub kl. 7½—10½ efterm.

Fangst: 197 torsk, 4 hyser, 11 stenbit, 2 smaakveiter, 3 uer. I torskemaver fandtes dybvandsræke *(Pandalus borealis)*, i stenbitmaver sjøstjerner og sjøpølser (sorte).

Station 2.
N. br. 71° 28′, l. o. 31° 36′.
153—162 fv., blød lere. Strømmen spag, skiftende øst—vest.

12te juni.
1ste stub (1 300 angler 1 favns og 500 angler $1^1/_2$ favns line) sattes i Nretning kl. $4^3/_4$ form. 2den stub (1 500 angler 1 favns, 400 angler $1^1/_2$ favns line) sattes 1 kvartmil nordenfor 1ste stub. 3die stub (1 000 angler $1^1/_2$ favns line) sattes NO af 2den stub kl. 1 efterm. 4de stub (1 300 angler $1^1/_2$ favns line) sattes vestenfor 3die stub kl. 5 efterm.

Trak 1ste stub kl. $9^1/_2$ form.—12 md. Tabte 500 angler. Fangst: 103 torsk, 7 stenbit, 5 hyser, 4 brosmer, 5 kveiter (hvoraf 3 store), 6 uer. Trak 2den stub kl. 2—4 efterm. Tabte 900 angler. Fangst: 101 torsk, 26 stenbit, 3 hyser, 1 brosme, 5 uer, 3 kveiter (hvoraf 1 stor). I kveitemaven fandtes rognkjæks. Trak 3die stub kl. 6—9 efterm. Fangst: 183 torsk, 14 stenbit, 12 hyser, 2 uer. Trak 4de stub kl. 10 efterm.—kl. 12 midn. Fangst: 180 torsk, 14 hyser, 2 brosmer, 3 stenbit, 4 uer.

Station 3.
N. br. 71° 50′, l. o. 31° 44′.
181 fv., blød lere. Strømmen svag.

13de juni.
1 stub (1 000 angler $1^1/_2$ favns og 300 angler 1 favns line) sattes i nord retning. Trak kl. 10 form. —$12^1/_2$ midd. Fangst: 95 torsk (stor) 4 stenbit, 8 hyser, 5 uer, 15 svartkveiter.

Station 4.
N. br. 71° 28′, l. o. 32° 56′.
160—162 fv., blød lere. Strømmen spag, skiftende øst—vest.

13de—14de juni.
1 stub (1 300 angler $1^1/_2$ favns, 400 angler 1 favns line) sattes i nord retning kl. $9^1/_2$ efterm. Trak kl. $11^3/_4$ efterm.—$2^3/_4$ form. Fangst: 130 torsk, 9 stenbit, 7 hyser, 6 svartkveiter, 1 haakjærring.

Station 5.
N. br. 71° 10′, l. o. 34° 19′.
120 fv., blød lere.

14de juni.
1 stub (1 100 angler $1^1/_2$ favns line) sattes kl. $10^3/_4$ form. Trak kl. 2—4 efterm. Fangst: 126 torsk, 12 stenbit, 23 hyse, 3 uer.

Station 6.
N. br. 70° 53′, l. o. 34° 56′.
100 fv., blød lere.

14de—15de juni.
1 stub (800 angler $1^1/_2$ favns line) sattes kl. $8^1/_2$ aften. Trak kl. $11^1/_2$ efterm.—$1^1/_4$ form. Fangst: 20 torsk, 23 stenbit, 2 smaahyser.

Ankom til Vardø 15de juni kl. 6 efterm. Fredag den 16de juni solgtes fangsten i Vardø til kjøbmand fra byen:

3 260	kgr.	torsk og smaakveite à kr. 0.15	kr.	489.00
163	„	storkveite à kr. 0.25	„	40.75
840	„	stenbit, hyse, brosme, svartkveite à kr. 0.08	„	67.20
			kr.	596.95
		÷ medicinalafgift	„	2.56
			kr.	594.39
437	liter	lever ÷ medicinalafgift à kr. 0.10	„	42.56
		Fangstudbytte	kr.	636.95

2den tur.

17de, 18de og 19de juni storm af NV tildels med regn og snebyger og agnmangel, men fik om aftenen den 19de 5 kasser sild, som var 3 dage gammel, fra Bergsfjord. Gik tilsjøs kl. $11^3/_4$ efterm. 19de juni.

Station 7.
N. br. 71° 26′, l. o. 31° 57′ til N. br. 71° 26′, l. o. 31° 35′.
147—150 fv., blød lere og afvekslende sten og haard lere. Strømmen spag.

20de—21de juni.
1ste stub (2 000 angler $1^1/_2$ favns line) sattes kl. 12 md. 2den stub (1 600 angler $1^1/_2$ favns line) sattes vestenfor 1ste kl. 2 efterm. 3die

stub (1 600 angler $1^1/_2$ favns) sattes vestenfor 2den kl. 8 efterm. 4de stub (1 600 angler $1^1/_2$ favns) sattes NV af 3die kl. 11 efterm. 5te stub (1 600 angler $1^1/_2$ favns) sattes SV for 4de kl. 4 form. 6te stub (1 600 angler $1^1/_2$ favns) paa 4de lines sted.

Trak 1ste stub kl. 4—$7^1/_2$ efterm. Fangst: 142 torsk, 3 hyser, 2 brosmer, 21 stenbit, 8 uer, 1 smaakveite. Trak 2den stub kl. 9—11 efterm. Fangst: 145 torsk, 6 stenbit, 3 brosmer, 2 hyser, 9 uer. Trak 3die stub kl. $12^1/_4$—$2^1/_4$ form. Fangst: 125 torsk, 15 uer. Trak 4de stub kl. $5^1/_2$ form. (tabte 1 300 angler grundet haakjærring.) Fangst nogle faa fisk. Trak 5te stub kl. 8—$10^1/_2$ form. Fangst: 85 torsk, 4 stenbit, 3 hyser, 2 brosmer, 8 uer. Trak 6te stub kl. 11 form.—kl. $1^1/_2$ efterm. Fangst: 198 torsk, 5 stenbit, 6 hyser, 7 uer.

Indkom til Vardø 22de juni kl. $2^1/_2$ form.

Solgte fangsten til kjøbmand i Vardø 22de juni.

1 252 kgr. torsk à kr. 0.16			kr.	200.32
240 „ stenbit og hyse à kr. 0.08			„	19.20
			kr.	219.52
	medicinalafgift		„	1.04
			kr.	218.48
307 liter lever à kr. 0.10	kr.	30.70		
	medicinalafgift „	0.80		
400 hoder à kr. 0.20 pr. 100	kr.	0.80	„	30.70
	Fangstudbytte ialt		kr.	249.18

3die tur.

Agn kom søndag med agnbaader. Sild (saltstrøet) kom fra Bergsfjord, lodde fra Vadsø, siil fra Jakobselv. Kjøbte 4 kasser sild og 5 kasser lodde, som isedes ned. 2 kasser siil saltedes, men blev ødelagt paa turen. Mandag den 25de juni kl. 2 efterm. afgik fra Vardø.

Station 8.
N. br. 71° 53′, l. o. 28° 15′.
170 favne, lere.

26de juni.
1ste stub (1 200 angler $1^1/_2$ favns line) sattes kl. 2 efterm. i NO retning. 2den stub (1 600 angler $1^1/_2$ favns line) sattes vest af 1ste kl. $4^1/_2$ efterm.

Trak 1ste stub kl. 5 efterm. Fangst: 49 torsk, 2 stenbit, 2 smaahyser, 2 uer, 2 brosmer. Trak 2den stub kl. $8^1/_2$ efterm. Fangst: 76 torsk (ujevn i størrelse), 4 stenbit, 2 hyser, 8 brosmer, 4 uer.

Station 9.
N. br. 72° 28′, l. o. 28° 25′.
158 favne, lere.

27de juni.
1 stub (1 600 angler $1^1/_2$ favns line) sattes kl. $8^1/_2$ form.

Trak kl. 11 form. Fangst: 44 torsk, 16 hyser, 8 stenbit, 3 brosmer.

Station 10.
N. br. 71° 21′, l. o. 33° 26′.
148—151 favne, blød lere.

28de juni.
1ste stub (1 600 angler) sattes kl. 3 efterm. 2den stub (1 600 angler) sattes 1 kvartmil SO af 1ste kl. 6 efterm.

Trak 1ste stub kl. $7^1/_2$—$9^1/_2$ efterm. Fangst: 41 torsk, 16 stenbit, 3 hyser, 5 svartkveiter, 4 uer. Trak 2den stub kl. 10—12 efterm. Fangst: 14 torsk, 14 stenbit, 4 hyser, 6 svartkveiter, 5 uer.

Station 11.
N. br. 71° 10′, l. o. 36° 37′.
115—122 favne, smaa sten, lere.

29de—30te juni.
1ste stub (1 700 angler) sattes i NO retning kl. $9^3/_4$ efterm. 2den (1 600 angler) sattes NO af 1ste kl. $12^1/_2$ midd. 3die stub (1 600 angler) sattes $1^1/_2$ kvartmil VNV af 2den kl. $5^1/_2$ efterm. 4de stub (1 500 angler) sattes vestenfor 3die kl. $9^1/_2$ form. 5te stub (1 400 angler) sattes kl. 2 efterm.

Trak 1ste stub kl. 2 form. Fangst: 57 torsk, 14 stenbit, 5 hyser. Trak 2den stub kl. 6½ form. Fangst: 87 torsk, 14 stenbit, 2 hyser, 6 uer, 1 smaakveite. Trak 3die stub kl. 11 form. (tabte 900 angler). Fangst: 58 torsk, 21 hyser, 8 stenbit. Trak 4de stub kl. 3 efterm. (tabte 700 angler). Fangst: 35 torsk, 16 hyser, 4 stenbit. Trak 5te stub kl. 7 efterm. (tabte 600 angler). Fangst: 71 torsk, 75 hyser, 4 stenbit.

Linetabet paa denne station skyldtes mest stor forekomst af haakjærring, men for sidste stubs vedkommende ogsaa storm. NB. 5te stub blev sat saaledes, at 200 angler line gjorde tjeneste som ile ved den ene ende, og paa denne ile helt fra 10 favner fra overfladen ned til bunden fangedes 50 hyser.

Station 12.

N. br. 70° 57′, l. o. 40° 35′. 97—102 favner, sten, fjeld. Strømmen temmelig sterk nordgaaende.

2den juli.

1ste stub (600 angler) sattes kl. 4 form. 2den line (50 angler) sattes vertikalt fra overfladen og ned gjennem sjøen drivende løs i sjøen holdt oppe ved en bøie.

Trak 1ste stub kl. 7 form. Fangst: 12 torsk, 4 hyser, 1 stenbit, 1 blaastenbit. 2den stub (den vertikale) var uden fangst. I torskemaven fandtes lodde, smaauer.

Station 13.

N. br. 70° 32′, l. o. 39° 25′. 130 favner, grøn blød lere.

3die juli.

1ste stub (800 angler) sattes kl. 4½ efterm. Satte 50 angler pelagisk 10—30 favne under vandfladen.

Trak 1ste stub kl. 7 efterm. Fangst: 28 torsk, 2 stenbit. Paa den pelagiske line fangedes 2 hyser.

Station 14.

N. br. 70° 36′, l. o. 38° 20′.
104 favner, blød lere.

3die juli.

1ste stub (800 angler) sattes kl. $1^1/_4$ form. Satte 35 angler line pelagisk 25—40 favne ned.

Trak 1ste stub kl. 5 form. Fangst: 28 torsk, 19 stenbit. Paa den pelagiske line fangst: 1 hyse.

Station 15.

N. br. 70° 48′, l. o. 38° 2′.
104—112 favner, haard lere, sten.

3die—4de juli.

1ste stub (800 angler $1^1/_2$ favns og 200 2 favns line) sattes kl. $10^1/_2$ form. Paa den ene line sattes 50 angler 10—25 favne fra overfladen. 2den stub (50 angler kveiteline) sattes kl. 6 efterm. med en ile og paa denne ile sattes 200 angler 25 favner fra overfladen. 3die stub (50 angler kveiteline) sattes kl. $6^3/_4$ efterm. med 200 angler 25 favner fra overfladen. 4de stub (50 angler kveiteline) sattes kl. $7^1/_2$ efterm. med 300 angler 25 favne dybt. 5te stub (50 angler kveiteline) sattes kl. 8 efterm. med 200 angler 25 favne dybt.

Trak 1ste stub kl. 2 efterm. Fangst: Paa bundlinen: 40 torsk, 8 hyser, 6 stenbit, 2 kveiter (hvoraf største 25 kgr.). Paa pelagisk line fangst: 13 hyser. Trak 2den stub (bundlinen var uklar). Fangst: 1 stenbit. Paa pelagiske line fangst 32 hyser. Trak 3die stub (bundlinen i vase) uden fangst. Pelagiske: 31 hyser. Trak 4de stub (bundlinen i vase) uden fangst. Pelagiske 18 hyser. Trak 5te stub (bundlinen i vase). Fangst: 1 torsk. Pelagiske 26 hyser. 6te line (300 angler) sattes pelagisk 10—25 favner. 7de line (300 angler) sattes pelagisk 10—25 favner. 8de line (300 angler) sattes pelagisk 10—25 favner.

Fangst: 6te line 45 hyser, 1 blaastenbit. 7de line: 78 hyser. 8de line: 59 hyser, 1 torsk.

NB. Fangsten paa den pelagiske line var altid bedst paa den del af linen, der stod grundest 10—20 favner, mens bugterne af linen, som selvfølgelig kom dybest, sjelden indeholdt fangst.

Indkom til Vardø 5te juli kl. 11 form. Solgte fisken til russer i Vardø 6te juli.

1 152	kgr.	torsk	à kr.	0.165	kr.	190.08
23	„	kveite	à „	0.25	„	5.45
422	„	stenbit	à „	0.12	„	50.64
826	„	hyse	à „	0.11	„	90.86
					kr.	337.33
				Medicinalafgifter	„	2.33
					kr.	335.00
304	liter	lever	à kr.	0.10	„	30.40
				Fangstværdi ialt	kr.	365.40

4de tur.

Lørdag 7de juli kl. 2 efterm. afgik fra Vardø til Jarfjord, hvor ankom kl. 11 efterm. Mandag 9de juli kl. 3 form. indtoges fra sildestæng 20 kasser sild, hvoraf 6 kasser lagesaltedes i tønder, 5 strøsaltedes og 9 nedisedes i blikkasser. Kl. 8 form. afgik fra Jarfjord til Bjørnøen.

Station 16.

N. br. 73° 47′, l. o. 18° 15′. 117—130 fv., smaa sten. Strømmen strid SO-gaaende.

13de juli.

1ste stub (1 200 angler) sattes kl. 8 form. med 35 angler pelagisk line 12—25 favne dybt. 2den stub (1 200 angler) sattes vestenfor. 3die stub (1 700 angler) sattes nordenfor 1ste kl. 2 efterm. 4de stub (1 600 angler) sattes nordenfor 3die kl. 6 efterm. Trak 1ste stub 11 form. Fangst: 73 torsk, 11 stenbit. Trak 2den stub 3 efterm. Fangst 74 torsk, 4 stenbit. Trak 4de stub 9½ efterm. Fangst: 69 torsk, 4 stenbit, 1 smaakveite.

Station 17.
N. br. 73° 53′, l. o. 17° 42′.
115 fv., sten.

14de—15de juli.
1ste stub (1 200 angler) sattes $4^1/_2$ form. i vestlig retning. 2den stub (1 200 angler) sattes søndenfor 1ste kl. 7 form.

Tyk taage foraarsagede, at linerne tabtes, hvorfor maatte kastes varp. Fandt ikke linerne før næste dags formiddag.

Trak 1ste stub kl. 8 form., tabte 250 angler. Fangst: 4 torsk, 14 stenbit. Trak 2den stub 10 form., tabte 900 angler. Fangst: 4 torsk, 1 stenbit. NB. En mængde angler og forsyn var bidt væk af begge liner, antagelig havde haakjærringen taget en mængde fisk langs linen.

Fra aften den 15de juli indtil aften den 24de juli raset en sterk storm, i hvilken tid fartøiet laa tilankers forskjellige steder rundt Bjørnøen i le af denne. Herved blev al sildeagn ødelagt. Paa de resterende stationer denne tur brugtes delvis raadden sild og spekagn af stenbit, hyse, torsk og kveite, og fiskeriet gjaldt da væsentlig kveite. Kveiteangler paa linen blev brugt.

Station 18.
N. br. 74° 9′, l. o. 17° 12′.
123—127 fv., sand, sten.

24de juli.
1ste stub (1 200 angler) sattes kl. $7^1/_2$ form. 2den stub (1 200 angler) sattes NV af 1ste kl. 10 form. 3die stub (900 angler) sattes kl. 2 efterm. 4de stub (1 000 angler) sattes kl. $5^1/_2$ efterm. Trak 1ste stub kl. 11 form. Fangst: 2 kveiter (ca. 15 kgr. hver), 8 torsk, 1 stenbit (tabte 1 stor kveite). Trak 2den stub kl. 3 efterm. Fangst: 4 kveiter (10—25 kgr.), 1 torsk, 1 stenbit. Trak 3die stub kl. $6^1/_2$ efterm. Fangst: 1 kveite (15 kgr.), 1 stenbit. Trak 4de stub kl. 10 efterm. Fangst: 3 kveiter (10—20 kgr.), 2 torsk, 1 stenbit.

Station 19.
N. br. 73° 59′, l. o. 17° 37′.
121 fv., sand, sten.

25de juli.
1ste stub (800 angler) sattes kl. 6 form. 2den stub (800 angler) sattes vestenfor kl. 9½ form. Trak 1ste stub 10 form. Fangst: 4 torsk, 2 stenbit. Trak 2den stub 1½ efterm. Fangst: 3 kveiter, 2 torsk, 1 stenbit.

Station 20.
N. br. 74° 26′, l. o. 16° 46′.
134—139 fv., sand, sten.

25de—26de juli.
1ste stub (600 angler) sattes 11 efterm. 2den stub (600 angler) sattes 12 midnat. 3die stub (700 angler) sattes 6 form. 4de stub (600 angler) sattes 9 form. 5te stub (600 angler) sattes 12 middag. Trak 1ste stub 3 form. Fangst: 1 kveite (80 kgr.), 3 stenbit, 2 brosmer. Trak 2den stub 7 form. Fangst: 4 kveiter (paa 10—15 kgr.), 3 stenbit. Trak 3die stub 10½ form. Fangst: 2 kveiter (store), tabte 1 kveite. Trak 4de stub 1 efterm. Fangst: 2 kveiter (paa 20—30 kgr. Trak 5te stub 4½ efterm. Fangst: 2 kveiter (paa 15—20 kgr.).

Indkom til Vardø 29de juli kl. 10 efterm. Solgte fangsten til russer i Vardø den 30te juli.

269 kgr. kveite à kr. 0.38	kr.	102.22
434 „ torsk à kr. 0.17	„	73.78
142 „ stenbit à 0.13	„	18.46
	kr.	194.46
Medicinalafgifter	„	0.46
	kr.	194.00
181 liter lever à 0.10	„	18.10
Fangstværdi ialt	kr.	212.10

5te tur.

Tirsdag den $^{31}/_{7}$ kl. 4 efterm. afgik fra Vardø. Ankom til Vadsø $11^{3}/_{4}$ efterm. Indtog her is. Onsdag $^{1}/_{8}$ kl. 3 form. afgik fra Vadsø og ankom til Elvenes 9 form., hvor indtog 8 kasser sild, som blev nedfrosset. Kl. $11^{1}/_{2}$ form. afgik tilsjøs.

Station 21.

N. br. 70° 20′, l. o. 32° 15′. 138 fv., sand, sten. Sterk østgaaende strøm, som spagnet til visse tider.

2den august.

1ste stub (1 600 angler) og 100 angler som flydeline 12—40 fv. dybt sattes kl. 4 form. 2den stub (1 600 angler) sattes kl. 8 form. 3die stub (1 600 angler) sattes kl. 1 efterm. 4de stub (1 300 angler) sattes kl. 6 efterm. 5te stub (1 200 angler) sattes kl. $8^{1}/_{2}$ efterm.

Trak 1ste stub kl. $9^{3}/_{4}$ form. (tabte 300 angler). Fangst: 148 torsk, 4 hyser, 13 brosmer, 1 smaakveite, 37 uer. Trak 2den stub kl. $1^{1}/_{2}$ efterm. (tabte 400 angler). Fangst: 129 torsk (ujevn størrelse), 10 hyser, 11 brosmer, 1 stenbit, 2 smaakveiter, 10 uer. Trak 3die stub kl. 7 efterm. (tabte 1 400 angler). Fangst: 6 torsk. Trak 4de stub kl. $9^{1}/_{2}$ efterm. Fangst: 70 torsk, 10 brosmer, 10 hyser, 1 smaakveite, 11 uer. Trak 5te stub kl. 12 midn. Fangst: 35 torsk, 8 hyser, 16 brosmer, 9 uer. NB. Brugte stub om stub sydover langs eggen. Fiskemængden syntes mindske sydover.

Station 22.

N. br. 70° 18′, l. o. 32° 40′. 198—206—220—331—100—112—120—126 fv., sand, sten.

3die—4de august.

1ste stub (1 200 angler) sattes kl. 8 form. 2den stub (1 200 angler) sattes kl. 10 form. 3die stub (1 200 angler) sattes kl. $3^{1}/_{2}$ efterm. 4de stub (1 200 angler) sattes kl. 8 efterm. 5te stub (1 200 angler)

sattes kl. 11 efterm. 6te stub (1 200 angler) sattes kl. 3 form. 7de stub (1 100 angler) sattes kl. 8 form.

Trak 1ste stub kl. 11 form. Fangst: 167 torsk (stor ca. 800 kgr.), 27 hyser, 6 brosmer, 3 smaa kveiter, 15 uer. Trak 2den stub kl. 4½ efterm. Fangst: 78 torsk, 7 brosmer, 10 hyser, 3 uer. Trak 3die stub kl. 9 efterm. (tabte 600 angler). Fangst: 16 torsk, 7 hyser, 5 brosmer. Trak 4de stub kl. 12 midn. Fangst: 66 torsk, 20 hyser, 19 brosmer, 2 stenbit, 10 uer. Trak 5te stub kl. 5 form. Fangst: 80 torsk, 12 hyser, 17 brosmer, 5 uer, 1 smaakveite. Trak 6te stub kl. 9 form. Fangst: 72 torsk, 6 hyser, 10 uer. Trak 7de stub kl. 12 midd. Fangst: 66 torsk, 6 hyser, 11 brosmer, 14 uer.

NB. Kastet stub om stub NV over langs eggen.

Indkom til Vardø ⁴/₈ kl. 10½ efterm. Solgte fangsten til russer i Vardø mandag ⁶/₈.

2 112 kgr. torsk à kr. 0.19		kr.	401.28
272 „ hyse à kr. 0.12		„	32.64
2 384 kgr. fisk		kr.	433.92
305 liter lever à kr. 0.10	kr. 30.50		
Medicinalafgift	„ 0.80	„	29.70
Fangstværdi ialt		kr.	463.62

6te tur.

Fra forrige tur havde man en del agn igjen, og da der ingen agn var at opdrive, gik man tilsjøs med dette, men dette agn viste sig at være meget daarligt, hvorfor ogsaa turen afsluttedes, før agnet var opbrugt. Gik tilsjøs tirsdag den ⁹/₈ kl. 9½ form.

Station 23.

N. br. 70° 18′, l. o. 32° 48′.

105—128 fv., sand, sten.

9de—10de august.

1ste stub (1 200 angler) sattes kl. 8¾ efterm. 2den stub (1 400 angler, sattes kl. 9¾ efterm. Trak

1ste stub $1\frac{1}{2}$ form. Fangst: 17 torsk, 13 brosmer, 4 hyser, 3 uer. Trak 2den stub kl. 4 form. Fangst: 14 torsk, 3 hyser, 5 brosmer.

Station 24.
N. br. 70° 15′, l. o. 33° 3′.
112—126 fv., sand, sten.

10de august.
1ste stub (1 200 angler) sattes kl. $8\frac{1}{2}$ form. 2den stub (1 200 angler) sattes $9\frac{1}{2}$ form. 3die stub (1 200 angler) sattes kl. 1 efterm. Trak 1ste stub kl. 11 form. Fangst: 15 torsk, 8 brosmer, 6 hyser, 1 smaakveite. Trak 2den stub 2 efterm. Fangst: 28 torsk, 9 hyser. 10 brosmer, 2 uer. Trak 3die stub kl. $4\frac{1}{2}$ efterm. Fangst: 30 torsk, 10 brosmer, 6 hyser, 2 uer.

Indkom til Vardø $\frac{11}{8}$ kl. $1\frac{1}{2}$ form. Solgte fangsten til russer i Vardø $\frac{11}{8}$.

360 kgr. torsk à kr. 0.18	kr.	64.80
98 „ hyse à kr. 0.13	„	12.74
458 kgr. fisk	kr.	77.54
43 liter lever à kr. 0.10	„	4.30
Fangstværdi ialt	kr.	81.84

7de tur.

Lørdag den 11te august kl. $9\frac{1}{4}$ efterm. afgik fra Vardø for at gaa til Langfjorden, hvor der var udsigter for sildestæng. Søndag 12te august kl. 9 form. ankom til Langfjorden, men her var ingen nøter. Laa her søndag. Mandag 13de August kl. 11 form. afgik til Kirkenes, hvor telegram meldte stæng ved Elvenes. Afgik til Elvenes, hvor ankom kl. $1\frac{1}{2}$ efterm. Efter at have ventet, indtil noten var pentet færdig, indtoges 8 kasser sild. Afgik tilsjøs kl. 8 efterm.

Station 25.
N. br. 70° 27′, l. o. 32° 3′.
Fiskede her paa en ryg, som strækker sig i NVretning og er en noget dybere fortsættelse af selve Østbanken. Naar 2 stubber sattes ende

14de august.
1ste stub (1 200 angler $1\frac{1}{2}$ favns line) sattes kl. 7 efterm. i SVretning. 2den stub (1 200 angler) sattes kl. $8\frac{1}{2}$ efterm. Trak 1ste stub kl. 10 efterm. Fangst: 247 torsk, 15 hyser,

i ende tvers over ryggen, loddedes engang 180 fv. ved vestre lines vestre ile og 145 fv. ved østre lines østre ile. 134 fv. ved de midtre iler. Bunden var paa denne station lere, sten og sand ofte temmelig skarp. Linen tog ofte op hvide runde svampe og delvis koral.

3 stenbit, 2 brosmer, 1 smaakveite, 3 uer.

15de august.

3die stub (1 200 angler) sattes kl. 12—2 form. Trak 2den stub kl. 1½ form. Fangst: 250 torsk, 9 hyser, 2 brosmer, 2 sei, 3 smaakveiter, 3 uer. 4de stub (1 200 angler) sattes kl. 4 form. Trak 3die stub kl. 4½ form. Fangst: 305 torsk, 14 hyser, 3 uer. 5te stub (1 200 angler) sattes kl. 7½ form. Trak 4de stub kl. 8 form. Fangst: 296 torsk, 5 hyser, 5 brosmer, 6 uer. 6te stub (1 200 angler) sattes kl. 10¾ form. Trak 5te stub kl. 11 form. Fangst: 251 torsk, 13 hyser, 4 stenbit, 1 sei, 12 uer. 7de stub (1 200 angler) sattes kl. 3 efterm. Trak 6te stub kl. 3½ efterm. Fangst: 210 torsk, 4 hyser. 3 brosmer, 5 uer, 1 blaastenbit, 1 smaakveite. Trak 7de stub kl. 7 efterm. Fangst: 205 torsk, 6 hyser, 1 brosme, 1 smaakveite, 6 uer. 8de stub (1 200 angler) sattes kl. 9½ efterm.

16de august.

9de stub (1 200 angler) sattes kl. 3 form. Trak 8de stub kl. 3½ form. Fangst: 191 torsk, 15 hyser, 1 sei, 1 brosme, 4 uer. 10de stub (1 200 angler) sattes kl. 6¾ form. Trak 9de stub kl. 7 form. Fangst: 237 torsk, 6 hyser, 4 stenbit, 1 sei, 3 smaakveiter, 6 uer. 11te stub (1 200 angler) sattes kl. 10½ form. Trak 10de stub kl. 11 form. Fangst: 190 torsk, 7 hyser, 4 stenbit, 3 uer. 12te stub (1 200 angler) sattes kl. 3 efterm. Trak 11te stub kl. 4 efterm.

Fangst: 220 torsk, 11 hyser, 1 brosme, 1 smaakveite, 4 uer. Trak 12te stub kl. 7 efterm. (tabte 600 angler). Fangst: 97 torsk, 4 hyser, 1 brosme. 13de stub (1 200 angler) sattes kl. 9½ efterm.

17de august.

14de stub (1 200 angler) sattes kl. 4 form. Trak 13de stub kl. 5 form. Fangst: 145 torsk, 20 hyser, 1 brosme, 3 uer. 15de stub (1 200 angler) sattes kl. 9 form. Trak 14de stub kl. 9½ form. Fangst: 126 torsk, 6 hyser, 3 brosmer, 1 stenbit, 6 uer. Trak 15de stub kl. 12 midd. Fangst: 131 torsk, 8 hyser, 4 brosmer.

NB. I torskemaver fandtes skateeg, enkelte dybvandsræker og i en mave en rognkjæksunge 7 cm. lang.

Indkom til Vardø 17de august kl. 8 efterm. Solgte fangsten til russer i Vardø 18de august.

5 760 kgr. torsk à kr. 0.19	kr.	1 094.40
352 „ hyse, stenbit à kr. 0.12	„	42.24
6 112 kgr. fisk.	kr.	1 136.64
645 liter lever à kr. 0.12	„	77.44
Fangstværdi ialt	kr.	1 214.04

8de tur.

Mandag den 20de august kl. 3½ efterm. afgik fra Vardø. Medbragte 57 kasser fra fiskere i Vardø, som ønsket agn, da her var agnmangel. Ankom til Elvenes først tirsdag den 21de august kl. 8 form. grundet sterk storm. Indtog 64 kasser sild, hvoraf 7 til „Geir". Kl. 6 efterm. afgik til Vardø, hvor ankom onsdag 22de august kl. 3 form. Afleverede agnet. Kl. 11 form. afgik fra Vardø med 5 dæksbaader og 2 skøiter paa slæb. Kl. 6½ efterm. ankom til banken, hvor slap fartøierne, hvorefter seilede fra disse 9 kvartmil NVover.

Station 26.

N. br. 70° 34′, l. o. 31° 48′.
136—155 fv., sten.

23de august.

1ste stub (1 200 angler) sattes kl. 12 midn. 2den stub (1 200 ang-

ler) sattes kl. 3½ form. Traktes 1 stub kl. 7½ form. Fangst: 205 torsk, 17 hyser, 3 brosmer, 1 stenbit, 3 uer. 3die stub (1 200 angler) sattes kl. 10½ form. Trak 2den stub kl. 11½ form. (tabte 700 angler). Fangst: 75 torsk, 3 stenbit, 1 hyse, 1 brosme. 4de stub (1 200 angler) sattes kl. 2½ efterm. Trak 3die stub kl. 3 efterm. Fangst: 164 torsk, 7 hyser, 3 brosmer, 3 stenbit, 3 uer. Trak 4de stub kl. 6 efterm. Fangst: 241 torsk, 5 hyser, 5 brosmer, 2 stenbit, 1 smaakveite, 3 uer, 1 sei. 5te stub (1 200 angler) sattes kl. 9 efterm.

24de august.

6te stub (1 200 angler) sattes kl. 4 form. Trak 5te stub kl. 5 form. (tabte 150 angler). Fangst: 151 torsk, 9 hyser, 1 brosme, 2 stenbit, 3 uer. 7de stub (1 200 angler) sattes kl. 10 form. Trak 6te stub kl. 9 form. Fangst: 193 torsk, 4 hyser, 2 stenbit, 1 brosme, 6 uer. 8de stub (1 200 angler) sattes kl. 1 efterm. Trak 7de stub kl. 2½ efterm. Fangst: 191 torsk, 5 hyser, 2 brosmer, 5 uer, 1 svartkveite. Trak 8de stub kl. 7½ efterm. Fangst: 142 torsk, 5 hyser, 1 stenbit, 1 svartkveite, 2 smaakveiter, 6 uer, 1 haa.

25de august.

9de stub (1 200 angler) sattes kl. 2 form. 10de stub (1 200 angler) sattes kl. 6 form. Trak 9de stub kl. 7 form. Fangst: 143 torsk, 4 hyser, 3 uer, 2 smaakveiter (5—15 kgr.). 11te stub (1 200 angler) sattes kl. 10 form. Trak 10de stub kl. 11½ form. Fangst: 196 torsk,

13 hyser, 3 stenbit, 2 brosmer, 6 uer. 12te stub (1 200 angler) sattes 3 efterm. Trak 11te stub kl. 4½ efterm. Fangst: 149 torsk, 2 hyser, 2 stenbit, 1 brosme, 1 uer. Trak 12te stub kl. 7 efterm. Fangst: 132 torsk, 5 hyser, 2 stenbit, 4 brosmer, 2 smaakveiter, 6 uer.

NB. I torskemaver fandtes mængder af smaa skateeg og dybvandsræker.

Indkom til Vardø 26de august kl. 1 form. Solgte fangsten til russer i Vardø mandag 27de august.

4 160 kgr. torsk à kr. 0.20	kr.	832.00
276 „ hyse à „ 0.13	„	35.88
4 436 kgr. fisk.	kr.	867.88
Medicinalafgift	„	3.10
	kr.	864.78
440 liter lever à kr. 0.13	„	57.20
Fangstværdi ialt	kr.	921.98

9de tur.

Tirsdag 28de august kl. 3 efterm. afgik fra Vardø til Langfjorden, hvor ankom onsdag 29de august kl 1 form. Indtog 8 kasser sild, som isedes ned. Kl. 11 form. afgik til Vardø, hvor ankom 11 efterm., afleverede et par kasser sild til fiskere. Kl. 12 midnat afgik tilsjøs.

Station 27.

N. br. 70° 45′, l. o. 31° 12′. 152 fv., haard lere.

31te august.

1ste stub (1 200 angler) sattes 4½ form. 2den stub (1 200 angler) sattes 6 form. Trak 1ste stub 8 form. Fangst: 105 torsk, 3 brosmer, 1 hyse, 5 uer. 3die stub (1 200 angler sattes 12 middag. Trak 2den stub 1 efterm. Fangst: 147 torsk, 2 hyser, 2 smaakveiter, 1 svartkveite, 2 brosmer, 1 stenbit, 2 uer. Trak 3die stub 4½ efterm. Fangst: 125 torsk, 4 stenbit, 4 brosmer, 2 hyser, 2 uer.

NB. Torsken stod ujevnt og var ujevn i størrelse, helst smaafalden.

Station 28.
N. br. 70° 36′, l. o. 31° 40′.
145—157 fv., sten.

31te august og 1ste sept.
1ste stub (1 200 angler) sattes kl. $9^3/_4$ efterm. 2den stub (1 200 angler) sattes kl. $3^1/_2$ form. Trak 1ste stub kl. $4^3/_4$ form. Fangst: 125 torsk, 2 stenbit, 3 hyser, 3 smaakveiter. 3die stub (1 200 angler) sattes kl. $7^1/_2$ form. Trak 2den stub kl. 8 form. Fangst: 126 torsk, 5 stenbit, 1 brosme, 2 hyser, 1 smaakveite, 2 uer. 4de stub (1 300 angler) sattes kl. 11 form. Trak 3die stub kl. 11 form. Fangst: 72 torsk, 5 hyser, 2 smaakveiter, 2 uer. 5te line (1 200 angler) sattes kl. $2^1/_2$ efterm. Trak 4de stub $3^1/_2$ efterm. Fangst: 138 torsk, 4 hyser, 2 brosmer, 2 smaakveiter. Trak 5te stub 6 efterm. Fangst: 117 torsk, 3 hyser, 2 brosmer, 4 uer.

Indkom til Vardø 1ste september kl. $11^1/_4$ form. Solgte fangsten til russer i Vardø mandag 3die september.

1 950 kgr.	torsk à kr. 0.20	kr.	390.00
60 „	hyse à kr. 0.13	„	7.80
2 010 kgr.	fisk	kr.	397.80
205 liter	lever à kr. 0.13	„	26.65
	Fangstværdi ialt	kr.	424.45

10de tur.

Da man havde en del agn igjen fra forrige tur, det vil sige fra 29de august, og intet agn var at faa i Vardø, lettedes tirsdag 4de septbr. kl. $2^3/_4$ efterm. og gik tilsjøs. Agnet var nogenlunde brugeligt at se til.

Station 29.
N. br. 70° 29′, o. l. 32° 5′.
131—164 fv., sten, lere.

4de september.
1ste stub (1 200 angler) sattes 7 efterm. 2den stub (1 200 angler) sattes 9 efterm.

5te september.

Trak 1ste stub 3 form. Fangst: 151 torsk, 1 hyse. 3die stub (1 200 angler) sattes 6 form. Trak 2den stub 7 form. Fangst: 177 torsk, 1 hyse, 1 brosme, 1 smaakveite, 2 uer. 4de stub (1 200 angler) sattes $9^1/_2$ form. Trak 3ie stub $10^1/_2$ form. Fangst: 190 torsk, 1 hyse, 1 brosme, 5 uer, 1 smaakveite. 5te stub (1 200 angler) sattes 1 efterm. Trak 4de stub $1^3/_4$ efterm. Fangst: 177 torsk, 1 stenbit, 1 brosme, 1 uer. 6te stub (1 200 angler) sattes kl. 4 efterm. Trak 5te stub kl. $4^1/_2$ efterm. Fangst: 190 torsk, 5 hyser, 1 stenbit, 2 blaastenbit, 1 smaakveite, 3 uer. 7de stub (1 200 angler) sattes 7 efterm.

6te september.

Trak 6te stub kl. $2^1/_2$ form. (tabte 650 angler). Fangst: 24 torsk, 1 brosme, 2 stenbit (haakjærring havde afspist fisk lange strækninger af linen). 8de stub (1 200 angler) sattes 5 form. Trak 7de stub kl. $6^1/_2$ form. (tabte 350 angler). Fangst: 98 torsk, 1 brosme. 9de stub (1 200 angler) sattes 9 form. Trak 8de stub 10 form. Fangst: 198 torsk, 3 hyser, 1 brosme, 2 smaakveiter, 2 uer. 10de stub (1 200 angler) sattes kl. 1 efterm. Trak 9de stub kl. 2 efterm. Fangst: 180 torsk, 1 hyse, 2 brosmer, 1 smaakveite, 1 uer. Trak 10de stub kl. 5 efterm. Fangst: 217 torsk, 1 hyse.

Indkom til Vardø 6te september kl. $10^1/_2$ efterm. Solgte fangsten til russer i Vardø 7de september.

3 104 kgr. torsk à kr. 0.18	kr.	558.72
96 „ hyse à kr. 0.12	„	11.52
3 200 kgr.	kr.	570.24
Medicinalafgift	„	2.24
	kr.	568.00
340 liter lever à 0.13	„	44.20
Fangstværdi ialt	kr.	612.20

IIte tur.

Agn var intetsteds at opdrive, og udsigterne for sildestæng var slettest mulige. Lørdag 8de september toges 15 torskedrivgarn ombord for at forsøge disse paa banken (torskegarnene var 12 favne lange og 82 masker dybe). Indtog som lineagn saltet brisling og skjæl fra Bergenskanten.

Station 30.

N. br. 70° 29′, l. o. 32° 8′.
137 fv., sten.

10de september.

Kl. 7 efterm. sattes 15 torskegarn (12 fv. lange, 82 masker dybe) paa bunden (251 m. sten).

11te september.

Trak garnene kl. 3½. Fangst: 2 torsk, 20 sei, 10 uer. NB. Seien havde i maven smaasild og 3 hyser, 16—17—14 cm. Observerte en masse maneter. 1ste stub (1 200 angler) sattes kl. 11½ form. 2den stub (1 200 angler) sattes 3 efterm. Trak 1ste stub kl. 3 efterm. (skjæl og brisling agn). Fangst: 74 torsk, 10 hyser, 1 uer, 1 smaakveite. Trak 2den stub kl. 5 efterm. Fangst: 44 torsk, 5 hyser, 1 brosme. Kl. 7 efterm. sattes 15 torskegarn som drivgarn 20 favne under vandfladen.

12te september.

Trak garnene kl. 5 form. uden nogen fangst. 3die stub (1 200 angler) sattes kl. 7½ form. 4de stub (1 200 angler) sattes kl. 9 form.

Trak 3die stub 11 form. Fangst: 58 torsk, 6 hyser, 1 stenbit. Trak 4de stub kl. 2 efterm. Fangst: 85 torsk, 15 hyser, 1 stenbit (agn saltet skjæl, brisling).

Indkom til Vardø 12te september kl. 9 efterm. Solgte fangsten til russer i Vardø 13de september.

416 kgr.	torsk à kr. 0.15½	kr.	64.48
56 „	stenbit à kr. 0.13	„	7.28
59 „	hyse à kr. 0.10½	„	6.19
531 kgr.	fisk	kr.	77.95
54 liter	lever à 0.13	„	7.02
	Fangstværdi ialt	kr.	84.97

Nogle resultater af den internationale havforskning.

Foredrag holdt ved den nordiske motorudstilling i Bergen den 10de juli 1907.

Af **Johan Hjort.**

De internationale havundersøgelser har nu været drevet i 5 aar. I dette tidsrum har der været udført mere seilads paa havet og mere videnskabeligt undersøgelsesarbeide end under nogen anden videnskabelig ekspedition.

Ikke mindre end 10 undersøgelsesdampere, nemlig en belgisk, dansk, engelsk, finsk, hollandsk, norsk, russisk, svensk, skotsk og tysk har hver for sig i større eller mindre dele af aaret været i arbeide, og en stor stab af ældre og yngre videnskabsmænd har viet sit arbeide til havforskningens fremme.

Det var fra begyndelsen af en forudsætning for dette arbeide, at man gjennem et tidsrum af 5 aar skulde søge at faa den første grundige oversigt over alle de vigtigste forhold i havet, saasom havstrømme, smaaorganismer og fiskenes livshistorie, som aldrig tidligere var blevet underkastet nogen planmæssig og omfattende undersøgelse. Og man søgte at udstrække denne til alle de store nordeuropæiske farvand fra Østersjøen til Nordsjøen og derfra til Island i vest og Spitzbergen og Murmankysten i nord.

Denne vældige opgave har fordret tusinder af undersøgelsesstationer, tusinder af miles seilads og et yderst anstrengt arbeide baade ombord og i laboratoriet.

Der er ved dette arbeide skaffet tilveie titusinder af temperaturobservationer, kemiske analyser og strømmaalinger af havet. Der er samlet titusinder af prøver af havets planter og smaadyr, og alle disse prøver er undersøgt paa det nøieste. Der er fanget hundrede tusinder af fisk og millioner af fiskenes eg og yngel for at beskrive deres forekomst og vandringer.

Som i enhver stor organisation er det først ved sammenstillingen af alle de smaa enkeltheder, at de store resultater naaes. Det vil derfor

her være en umulighed at nævne de enkelte navne og yde enhver arbeider fyldest efter hans fortjeneste. Jeg vil kun minde om, at de opnaaede resultater skyldes de forskjellige landes enkelte videnskabsmænds varme interesse for sagen og vore sjøfolks dygtige sjømandsskab under de mange strabadser, vore smaa dampere har udstaaet til alle aarets tider.

Det er ogsaa klart, at før den endelige sammenstilling og bearbeidelse af det store foreliggende materiale er afsluttet, vil ingen, hverken vore kritikere eller jeg, helt kunne bedømme det udførte arbeides betydning. Jeg vil derfor alene udvælge et enkelt spørgsmaal og søge at belyse det ved de erfaringer, som jeg nu har adgang til at anvende,[1]) og jeg vil da vælge det spørgsmaal, som i disse aar har beskjæftiget mig selv mest, nemlig det:

Hvilken praktisk nytte har de udførte undersøgelser for forstaaelsen af de deltagende landes fiskerier?

Der har utvilsomt baade blandt fiskeribedriftens mænd og blandt videnskabsmændene været en stor uklarhed over, hvilke rimelige og mulige fordringer man kan stille til en videnskabelig undersøgelses praktiske nytte. Dette kommer efter min mening bl. a. deraf, at de praktiske behov og dermed ogsaa de videnskabelige opgaver i de forskjellige lande og til de forskjellige tider kan være saa forskjellige.

Vi ved f. eks. alle, at der i landbrugets historie i hvert eneste land har været en tid, da alle fremskridt bestod i at opdyrke nyt land, en tid da der var langt flere ubrugte felter, end der var mennesker til at dyrke dem med. Det er det ekstensive jordbrugs tider. Men vi ved ogsaa, at med den stigende befolkning kom ogsaa i de fleste ældre kulturlande tider, da opgaven maatte være at drive mest ud af de gamle felter, at ordne det intensive jordbrug paa den mest fordelagtige og økonomiske maade.

Saaledes findes der ogsaa i fiskeribedriften tider, i hvilke der kan opdages nye felter, medens opgaverne i andre tider vil være at indrette sig paa fordelagtigste maade paa de gamle felter, som man kjender saa vel. Naar den praktiske bedrifts mænd forlanger praktiske resultater, saa mener de fleste nye felter, nye udviklingsmuligheder, og baade i landbrug og i fiskeri staar der en egen glans over de tider, i hvilke det er muligt at drive den ekstensive bedrift. Men netop i dette udvidelsesar-

---

[1]) Jeg bygger i det følgende min fremstilling hovedsagelig paa de resultater, som er indvundne ved de undersøgelser, som er ledede af den internationale Commission A, hvis hovedopgave er at studere torskearternes og sildens naturhistorie. Paa de yderst vigtige resultater, som er opnaaede, særlig for rødspættens vedkommende, kan jeg her ikke nærmere indlade mig. Jeg vil kun nævne, at man særlig ved danske, engelske, hollandske og tyske undersøgelser ogsaa for rødspætten har opnaaet resultater af lignende art som de, der i det følgende skal omtales.

beide har den videnskabelige forskning baade i landbrug og i fiskeri altid kun spillet en underordnet rolle. Særlig i de store og kapitalsterke lande kan det siges, at de allerfleste fremskridt i kundskaben om nye fangstfelter og nye redskaber skyldes de haardt arbeidende og ulærte mænds eget geni, udholdenhed og mod.

Og den, som engang har seet de store landes flaader af førsterangs fiskedampere, den, som har lært disse damperes intelligente og energiske fiskere at kjende, han vil uden videre forstaa, at nogle smaa videnskabelige forsøgsdampere selvfølgelig maa staa langt tilbage i evnen til at opdage nye fangstfelter, nye fiskeforekomster og nye fangstmaader.

I Norge har det derimod været muligt og er det endnu muligt at udrette noget paa denne maade, men dette skyldes ganske særegne forhold, som for hver dag vil mere og mere forsvinde. Da de norske fiskeriundersøgelser fik sit eget skib og skulde begynde sine videnskabelige undersøgelser, blev det nemlig meget snart klart, at der forelaa en vældig opgave i at prøve de flere hundreder af kvadratmile store banker, hvor fiskeri aldrig var prøvet. Og der er senere af staten blevet udført talrige forsøg, hvis resultater er fremlagt for offentligheden[1]), og som forhaabentlig tør siges at have hjulpet de norske fiskere i deres vanskelige arbeide for at komme over fra det gamle kystfiske med aabne baade til havfiske med gode dækkede farkoster.

Da disse forsøg i denne forbindelse har den interesse at vise, at der ved saadanne undersøgelser ogsaa kan optages praktiske opgaver af ekstensiv art, vil jeg nævne, at der ved fiskeforsøg, som har havt betydning for bedriften, er undersøgt store dele af de norske kystbanker, af Østhavet, af bankerne fra Færøerne til Island, og det til forskjellige aarstider; om vinteren, da der fiskes torsk, og om sommeren, da der fiskes lange, brosme og kveite. Der er ogsaa gjort sildeforsøg og kystundersøgelser og opdaget muligheder for nye fiskerier i kystfarvandene.

Men i de sidste aar er ogsaa den norske fiskeribedrift undergaaet store forandringer. Istedetfor aabne baade er der anskaffet større eller mindre dæksfartøier. For tiden findes der over 4 500 saadanne, og dermed vil ogsaa selve bedriften i Norge i stigende grad komme til at overtage selv alle praktiske fiskeforsøg.

I intet af de europæiske lande og saaledes heller ikke i disse landes internationale fiskeriforskning vil det derfor i længden være muligt at søge det videnskabelige arbeides praktiske nytte og betydning i dets evne til at udvide fangstfelterne og til at opfinde nye fangstmaader.

Der vil før eller senere komme en tid, da geografiske undersøgelser

---

[1]) Se min bog „Norsk havfiske“ i „Norges Fiskerier“ I, Bergen 1905, og de forskjellige beretninger om fiskeforsøg i tidsskriftet Aarsberetning vedk. Norges fiskerier.

af havbankerne væsentlig blir tillagt den betydning at forhøie den almindelige forstaaelse af fiskenes livsbetingelser i de forskjellige dybder og paa de forskjellige omraader.

Men efter min mening vil da baade en national og en international fiskeriundersøgelse have en stor og varig opgave i de mange oplysninger og kjendsgjerninger, der kan skaffes tilveie til veiledning af den nationaløkonomiske forstaaelse af fiskeribedriftens arbeidsvilkaar og fremtidsmuligheder.

For at klargjøre dette vil jeg minde om to vigtige forhold, som fra de ældste tider har spillet den største rolle i fiskeriernes historie. Det ene er de store vekslinger, som udbyttet af fiskerierne er underkastet fra aar til aar eller fra den ene gruppe af aar til den anden; det andet er det gamle spørgsmaal, om fiskebestanden aftager som en følge af fiskeriet.

Fiskeriernes vekslinger har fra de ældste tider spillet den største nationaløkonomiske rolle.

I middelalderen var f. eks. sildestimernes optræden den bestemmende faktor for hele provinsers økonomi, hele byer opstod og forsvandt igjen med sildefiskerierne. I senere tider viser statistiken ogsaa meget store vekslinger og det ikke alene i kystfiskerier som i Norge og Sverige, men endog i Storbritaniens drivgarnsfiske.

I Norge har de store periodiske torskefiskerier, saalangt de historiske beretninger gaar, meldt om saa store svingninger, at befolkningens gode og daarlige aar har været helt afhængig af disse.

Som udprægede eksempler herpaa kan nævnes Lofoten og Finmarksfisket. I Finmarksfisket har der endog med kun 3 aars mellemrum optraadt vekslinger i totalfangsten fra 3 til 23 millioner torsk. Ja, selv i Nordsjøens fiskerier kan vi paavise store vekslinger, og det skjønt det her selvfølgelig er meget lettere for de store dampskibe at følge og opsøge fiskestimerne end det er for kystfiskerne ved den norske kyst. Saaledes ser vi af den engelske og skotske statistik, at der er store vekslinger i trawlernes fangster af hyse. Jeg vil saaledes kun nævne en af D'Arcy Thompson udarbeidet statistik over Montrosetrawlernes fangster i aarene 1896—1903. Denne statistik viser, at den gjennemsnitlige fangst af hyse pr. skib kan veksle mellem saadanne yderligheder som fra ca. 1 300 til ca. 3 250 cwts. fra det ene aar til det andet. I den engelske statistik for aaret 1905 gives der et meget oversigtligt diagram over de store vekslinger af fangsterne af de forskjellige størrelser af hyse i aarene 1903, 1904 og 1905. I 1903 var der en mængde smaa hyse, i 1904 og 1905 særdeles faa.

I nær sammenslutning med spørgsmaalet om vekslingerne staar spørgsmaalet om fiskeriernes varige aftagen.

Siden middelalderen har der i alle Nordsjølande været klaget over, at fiskebestanden aftog, og særlig har disse klager været sterke i daarlige aar.

Med fiskeriernes enorme vekst i den sidste menneskealder har spørgsmaalet naaet en styrke som aldrig tidligere. Det er særlig i Nordsjøen, Skagerak og Kattegat, at man frygter for, at det intense fiskeri har formindsket bestanden, og spørgsmaalene overfiske, fredning, mindstemaal har da forlængst spillet en stor rolle i saavel videnskabsmænds som praktiske mænds fiskeridiskussioner.

Forinden jeg nu søger at vise, hvilket lys vore undersøgelser over fiskenes livshistorie kan kaste over disse gamle og store spørgsmaal, vil jeg med nogle ord omtale de metoder og midler, med hvilke vi anstiller vore undersøgelser. Disses nærmeste hensigt kan i en sum siges at være at beskrive en fisks opholdssted og vandringer, vekst og bygning gjennem hele dens liv, fra den fødes som et lidet omkring 1 mm. stort eg, til den en eller flere gange i sit liv selv forplanter arten videre.

Men at kunne følge fiskenes liv saaledes — fra egget til det voksne dyr — det kræver en meget stor mængde kundskaber og et uhyre arbeide.

1. Det kræver først og fremst, at man kan kjende arten paa alle dens udviklingsstadier, at man kan skjelne et eg, en larve og en yngel af en art fra alle de andre.

   Dette er for de fleste af vore vigtigste fiskearters vedkommende først blevet muligt ved de store indsamlinger og de studier, som er udført under det internationale samarbeide. Vi er nu istand til at skjelne omtrent alle de vigtigste fiskearter fra hinanden gjennem hele eller den allerstørste del af deres liv[1]), og dette resultat skyldes det i almindelig biologisk henseende saa interessante forhold, at disse arter hver for sig gjennem hele sit liv dels i størrelse og dels i sin bygning frembyder karakteristiske forskjelligheder. Ja, ved indgaaende undersøgelser over fiskenes bygning er der endog paavist forskjelle mellem de forskjellige stammer af samme fiskeart. Saaledes har tyskeren Heincke paavist, at der er forskjel i hvirvlernes antal og flere andre kropsdele mellem vaarsild og Doggerbanksild. Herved kan disse kjendes fra hinanden.

   Det er nu bekjendt i vide kredse, at de fleste madnyttige fiskes eg flyder i havet. Alene silden danner en undtagelse. De smaa mest omkring 1 mm. store eg udvikler sig i nogle dage eller uger

[1]) For torskearterne, som her særlig skal omtales, skyldes de senere aars fremskridt i systematisk henseende fortrinsvis de danske undersøgelser. Jeg henviser til den danske forsker dr. Johs. Schmidts publikationer.

til smaa nogle mm. lange larver. Ogsaa disse svæver frit i vandet, i dets overflade eller i dets midtre lag, i færre eller flere uger, idet de i bygning mere og mere nærmer sig de voksne fiskes udseende. Efter en eller flere maaneders ophold i selve vandmasserne slaar de sig da ned paa bunden, om de kan naa denne, og saa vokser de efterhaanden op til voksne fisk.

2. Af stor betydning er det nu for undersøgelserne at kunne vide, hvor hurtig fiskene vokser eller hvor gamle de er i alle størrelser. Og ogsaa i dette andet hovedpunkt i undersøgelsernes arbeidsmaade

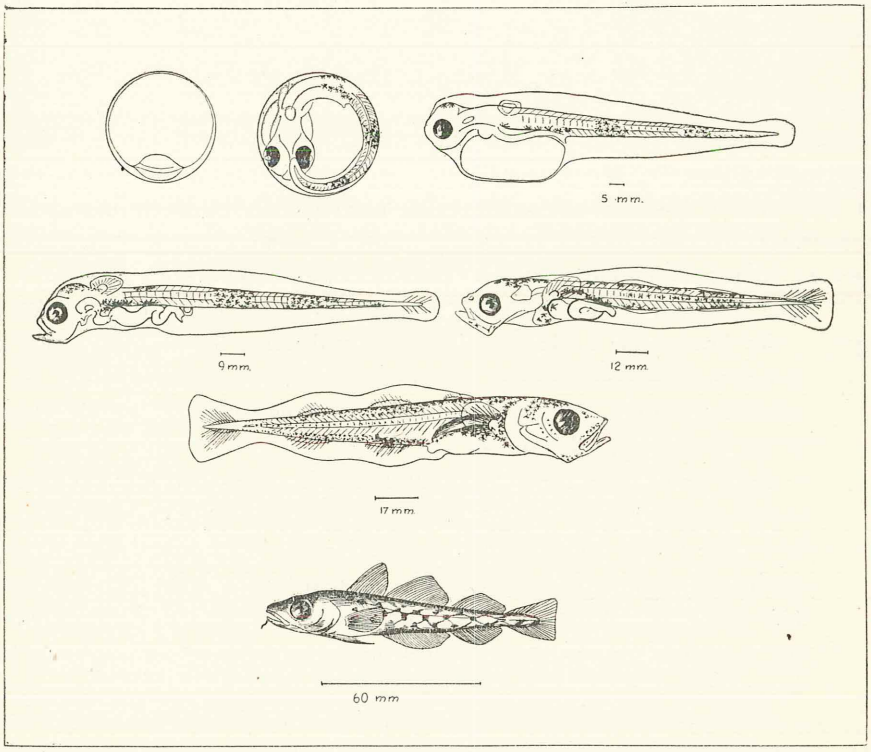

Fig. 1. Torskens udvikling fra eg til 6 cm. lang yngel. Efter tegninger af G. O. Sars.

har vi under det internationale samarbeide opnaaet de største fremskridt.

Den første metode til at bestemme fiskenes alder opfandtes af den danske forsker dr. C. G. Joh. Petersen.

Han fandt, at naar han maalte en stor mængde fisk og opstillede de fundne maal efter størrelsen i en skala, saa dannede der sig visse grupper, som han i mange tilfælde troede faldt sammen med aarsgrupperne. Han kaldte saaledes de, som var født samme aar, 0-gruppen, de, som var født for 1 aar siden, 1-gruppen, for 2 aar

siden 2-gruppen o. s. v. Men denne metode, som for sin tid var et stort fremskridt, viste sig dog at blive mere og mere ufuldkommen, eftersom undersøgelserne stillede sig vanskeligere spørgsmaal.

Særlig er det vanskeligt, for ikke at sige umuligt, paa denne maade at bestemme de ældre dyrs alder, og der blir i alle aldre stor usikkerhed for en mængde fisks vedkommende, om de skal henføres til den ene eller til den anden gruppe.

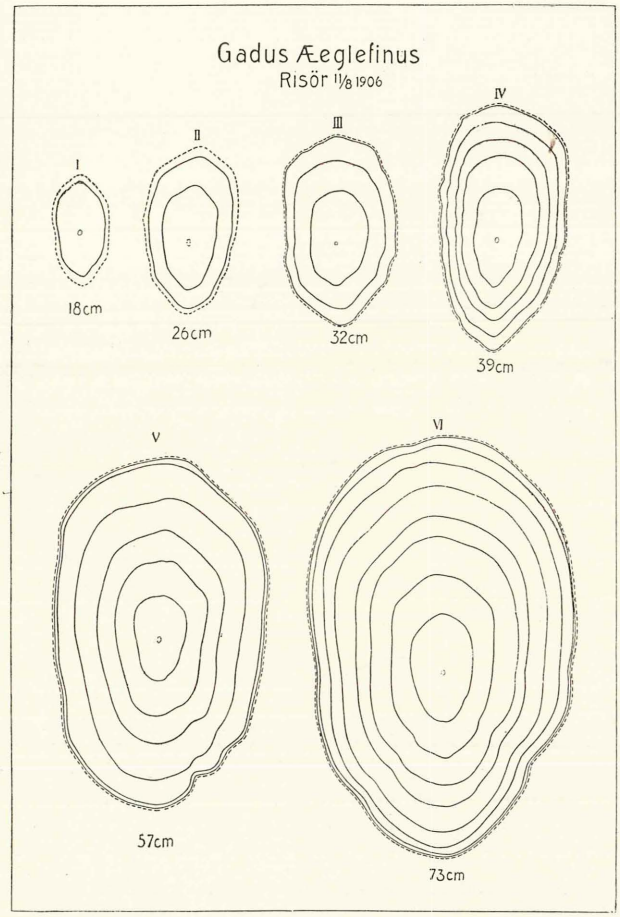

Fig. 2. Skjæl af hyse af forskjellige størrelser.[1])

Ogsaa af den grund var denne metode saa vanskelig, fordi det snart viste sig, at den samme art vokser forskjellig paa de forskjellige steder. Det var derfor et stort fremskridt, at der af tyskeren

[1]) Denne og de fleste følgende figurer er hentede fra undersøgelser, som i nær fremtid vil blive offentliggjort i beretninger fra de herrer K. Dahl, D. Damas og B. Helland-Hansen.

Reibisch blev gjort den opdagelse, at rødspættens ørestene viste aarringe, ligesom trærnes stammer eller kjørenes horn; det blev herved muligt nøiagtigt at sige, hvor gammel hver enkelt rødspætte var. Senere er det paavist med sikkerhed, at ikke alene ørestenene, men mange af fiskenes ben og skjæl viser saadanne aarringe, og vi er derved nu istand til at sige med sikkerhed og nøiagtighed, hvor gammel enhver torsk, hyse, sei, sild, rødspætte, brisling og mange andre fiskearter er.

Ved disse to store fremskridt, det første, at vi har lært hver fiskeart at kjende i hele dens liv, det andet, at vi kan bestemme alle

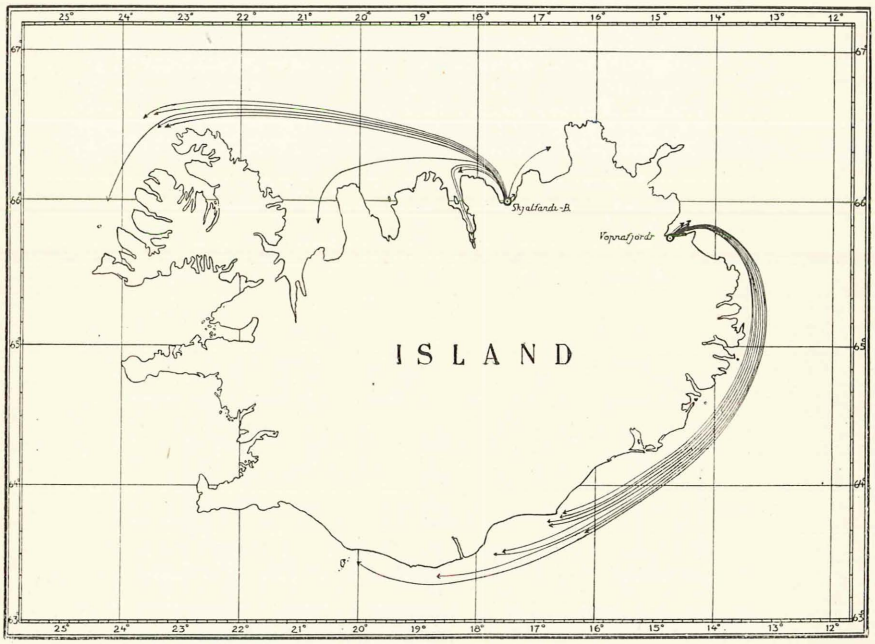

Fig. 3. Mærkningsforsøg fra Island, som viser at de modne rødspætter vandrer fra det koldere vand (Vopnafjord og Skjalfandibugten) til Syd- og Vestlandet for at gyde. (Efter dr. Schmidts undersøgelser.)

de vigtigste fiskearters alder, har vi gode midler til at følge fiskenes livshistorie.

3. Som en tredie vigtig opgave kommer hertil at undersøge fiskenes opholdssteder og vandringer. Dette gjøres paa forskjellige maader. Mest sikkert og nøiagtigt er det at merke fiskene. Dette lader sig kun gjøre for de større fisk, men her har det ogsaa været udført i stor maalestok og med udmerkede resultater. Der er saaledes f. eks. for de store rødspætters vedkommende paavist store vandringer i Nordsjøen og vandringer fra Islands nordside til dets sydside.

For torskens vedkommende er der paa Island paavist vandringer ind og ud fra de forskjellige fjorde.

For de yngre stadier er det imidlertid umuligt at anvende merker, det samme gjælder for flere arters vedkommende ogsaa større dyr. Man har da nu ingen anden metode end den ved fiskeri at undersøge eggenes, larvernes, yngelens eller større fiskes forekomst til forskjellige tider, at sammenstille de erfaringer, som saaledes faaes og deraf at trække sine slutninger.

Paa denne maade blev i 1901 torskens gydepladser undersøgt i det nordlige Norge. Ved at gjøre en mængde hovtræk paa kryds og tvers over kystbankerne fik man en række prøver af de svævende torskeeg.

Naar nu antallet af eggene blev talt i hver prøve, saa viste det sig, at der paa de 30—40 favne dybe banker, hvor torsken gjød og fiskerne fangede gydende torsk, der fandtes der tusinder af eg i et træk af 5 minuters varighed med en liden silkehov af 1 meters diameter. Over dybrenderne mellem bankerne var der derimod ingen eller meget faa eg. Saaledes kunde gydepladsene nøiagtig beskrives ved undersøgelsen over eggenes udbredelse. Ja, det lykkedes endog at finde egmasser over en banke, hvor der tidligere ikke blev fisket, og da man saa her igangsatte prøvefiske, fangedes der samme aar $1^1/_2$ million torsk der. Metoden havde saaledes ogsaa faaet en rent praktisk bekræftelse.

Ved at udføre hundreder af træk med yngelhove over hele Nordsjøen og store dele af Atlanterhavet kunde den danske undersøgelse paavise, at aalens larver kun var at finde ude i den dybe del af Atlanterhavet, og man kunde heraf trække meget vidtrækkende slutninger om den voksne aals og aaleyngelens vandringer.

Paa samme maade kan man ogsaa af de vekslende forekomster af forskjellige størrelser af fisk paa en og samme banke slutte sig til fiskenes vandringer. Naar vi saaledes i den sydlige del af Nordsjøen finder en stor mængde flere store torsk om vinteren end om sommeren, saa slutter man deraf, at disse store torsk er kommet vandrende derhen.

Paa samme maade er det selvfølgelig, at ogsaa fiskerne danner sine erfaringer og meninger om fiskenes vandringer. Saaledes ved de fleste fiskere paa grundlag af slige erfaringer, i hvilke aarstider de kan vente de forskjellige fiskearter, som vandrer over store havstrækninger.

Dog kan den videnskabelige undersøgelse her arbeide under meget gunstigere forhold end fiskeren, som mest maa bygge paa sin hukommelse, medens videnskabsmanden kan bestemme hver fangsts

alder og nøiagtige størrelser og derved opdage vekslinger, som ganske maa undgaa fiskerens blik. Herpaa skal jeg senere give beviser.

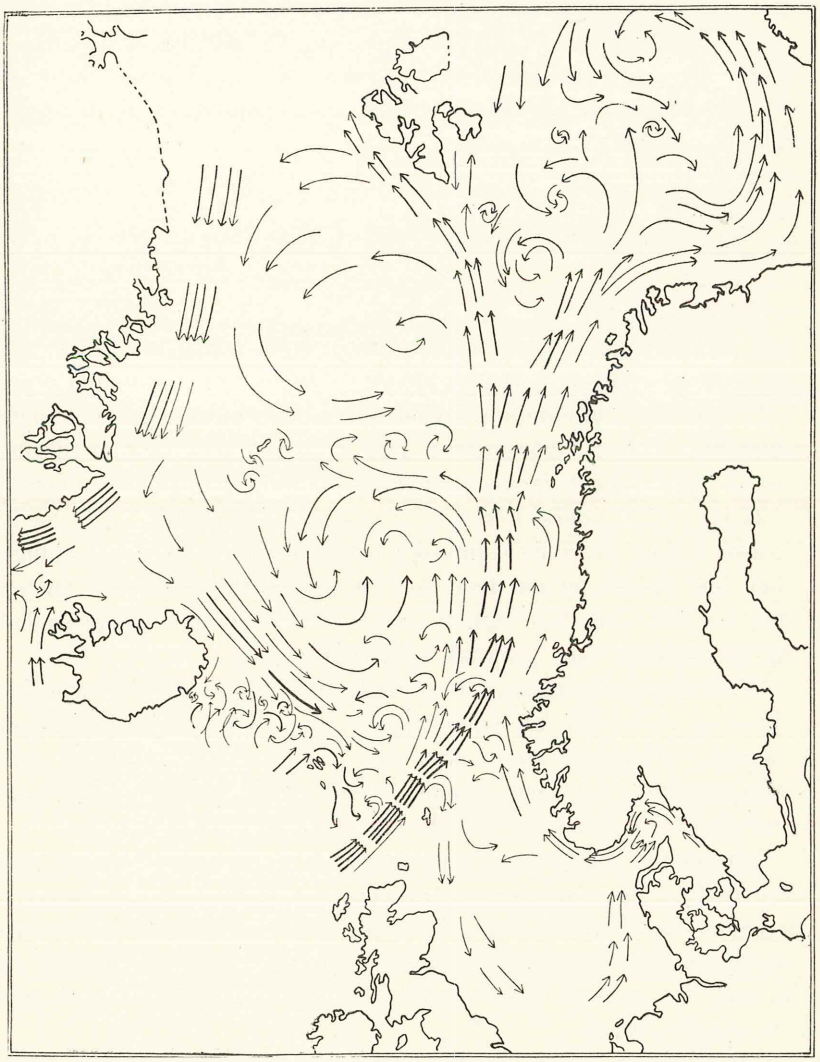

Fig. 4. Strømmene i Nordhavet og Nordsjøen (efter Helland-Hansen og Nansen). De tykke pile langs Norges vestkyst viser Golfstrømmen; ved Grønland og Østisland sees Polarstrømmen, som gaar sydover.

4. Som en fjerde gruppe af metoder, som er uundværlig for undersøgelsen af fiskenes livshistorie, vil jeg nævne de kemiske og fysiske bestemmelser af havvandets egenskaber. Ved disse metoder lærer vi at kjende de temperaturforhold, under hvilke fiskene lever,

vandlagets kemiske beskaffenhed (f. eks. dets saltholdighed) og dets bevægelser, havstrømmene. Herved blir mange af fiskenes vandringer forstaaelige; særlig gjælder dette for de yngre stadiers vedkommende, fordi disse som eg og yngel viljeløst føres afsted med vandet. Men ogsaa paa anden maade udvider dette studium vor forstaaelse. Det viser os nemlig de for øiet usynlige grænser, som findes i havet mellem de forskjellige vandlag, og forklarer i mange tilfælde de forskjellige fiskearters og fiskestammers karakteristiske optræden.[1])

Af særlig interesse for Norge har været den omfattende undersøgelse af Nordhavet, hvorover der snart vil foreligge en større beretning af dr. Nansen og hr. Helland-Hansen. Helland-Hansen har ogsaa udført meget vigtige maalinger over strømmenes hastighed paa de store egger, banker, i fjordene og i Nordsjøen. Herved er tidligere ganske ukjendte forhold blit fastslaaede. Det samme er i Skagerak udført af svenske forskere og i Nordsjøen af hollænderne.

Ogsaa paa disse metoders omraade er der indvundet en mængde af nye erfaringer. De tidligere forestillinger om havstrømmenes retning og styrke har i de forløbne 5 aar undergaaet store forandringer eller faaet et ganske andet og sikkert grundlag.

Efter denne oversigt over de vigtigste arbeidsmetoder, med hvilke videnskaben nu søger at udrede fiskenes livshistorie, vil jeg da gaa over til at vise, hvad nu disse arbeidsmetoder har bragt os af sikker kundskab om nogle af de vigtigte fiskearters liv, og vil jeg da begrænse mig til at omtale endel af vore mange erfaringer. Jeg vil vælge at omtale saadanne ting, som særlig kaster lys over de almene spørgsmaal, som jeg vil omtale nærmere tilslut, og jeg maa ogsaa træffe den begrænsning, at jeg kun henter saadanne eksempler fra nogle af de vigtigste arter, nemlig silden, seien, torsken, hysen og sammen med hysen tildels ogsaa rødspætten. Vi vil da først betragte en del udvalgte træk af

Sildens naturhistorie.

Rundt alle Nordhavets, Nordsjøens, Skageraks, Kattegats og Østersjøens kyster drives der fiskerier efter sild, og langs alle disse kyster er silden en af de vigtigste fiskearter for den praktiske bedrift. Sildens

[1]) Stor fortjeneste af de hydrografiske metoders udvikling har særlig den svenske forsker O. Pettersson. Efter begyndelsen af det internationale samarbeide har særlig det internationale centrallaboratorium under dr. Nansens ledelse forbedret mange metoder. Stor fortjeneste har saaledes den af Ekman konstruerede strømmaaler, med hvilken strømmenes hastighed og retning kan maales.

naturhistorie, og særlig da dens lunefulde optræden ved kysterne, har derfor til alle tider spillet en stor rolle.

Ogsaa et andet stort spørgsmaal har beskjæftiget almenheden. Det har vist sig, at der langs alle disse kyster optræder meget forskjellige

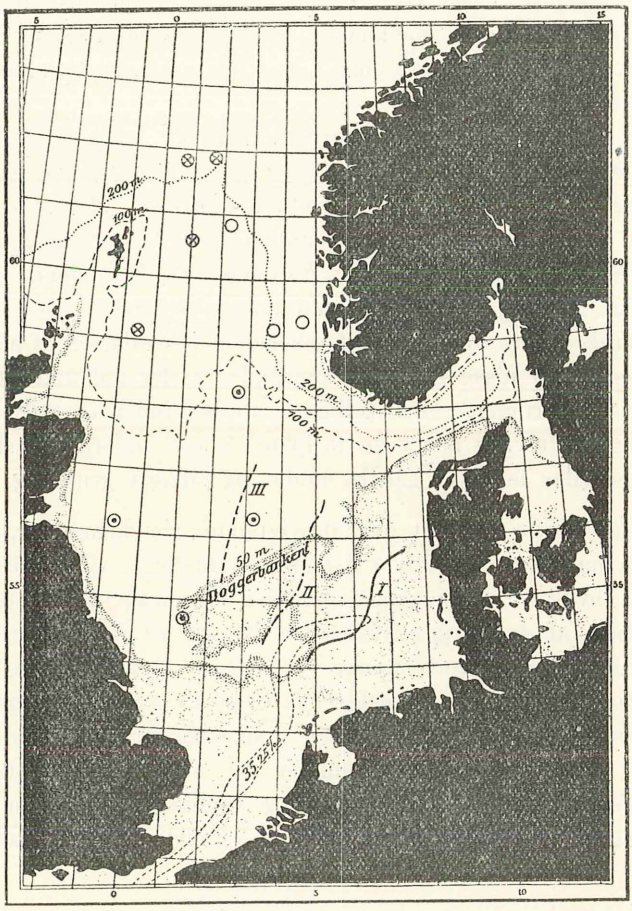

Fig. 5. Forskjellige sildestammers udbredelse i Nordsjøen. En ring alene betegner norsk sild; en ring med et punkt i betegner Doggerbanksild og en ring med kors Shetlandssild.

slags sildestimer. Saaledes har den praktiske fisker i lange tider skjelnet mellem sild fra Doggerbank, fra Shetland, fra Skagerak, fra Norges kyst, og her i landet mellem vaarsild, storsild, fedsild o. s. v.

Den første undersøgelse over silden har ikke kunnet kaste meget lys over alt dette. Man kunde alene ligesom den praktiske fisker konstatere, at de forskjellige stimer frembød visse karakteristiske forskjellig-

heder, saaledes at Shetlands- og Doggerbankssilden gjød om sommeren og høsten, medens den norske kysts sild gjød om vaaren, at fedsilden aldrig fandtes med moden rogn og melke o. s. v.

Et stort fremskridt var det her, at den tyske forsker Heincke offentliggjorde en stor række undersøgelser over de forskjellige sildestammer.

Ved indgaaende undersøgelser kunde han paavise, at der virkelig var tydelig forskjel i de forskjellige stammers kropsbygning. Saaledes fandt han, at Doggerbanksilden (som han kaldte „nordlig banksild") havde et lavere hvirvelantal end den norske vaarsild. Hans undersøgel-

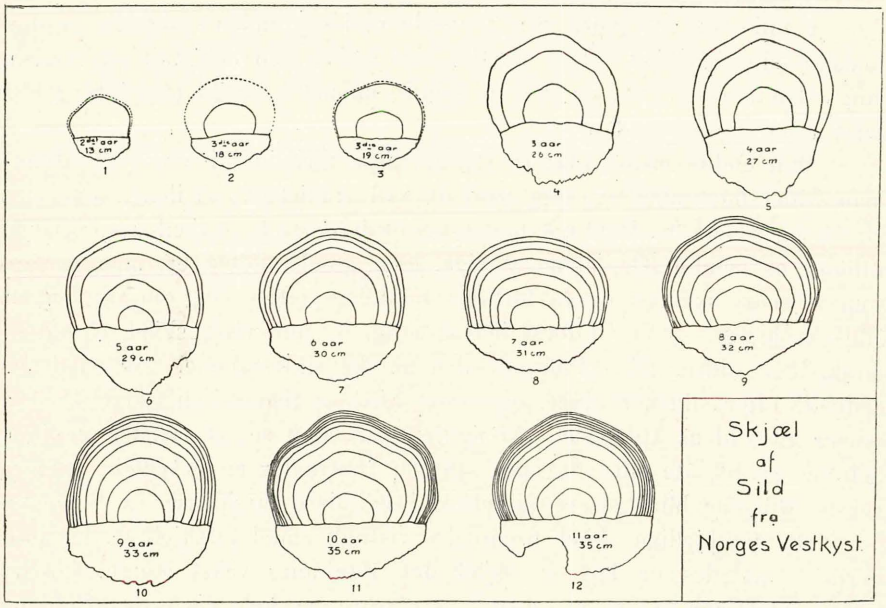

Fig. 6. Skjæl af sild, som er 2 til 11 aar gamle.

ser havde dog mere det maal at udarbeide en bestemt metode end at søge at kartlægge sildestammernes udbredelse i havet.

Dette var da den nærmestliggende opgave for internationale sildeundersøgelser, og der er til dette øiemed blevet fisket sild rundt omkring i havet, for at vise, hvad slags sild der findes i de forskjellige dele af havet. I de norske fiskeriundersøgelsers laboratorium har kand. Broch paa denne maade undersøgt et stort materiale, som er kommet fra forskjellige lande.

Et eksempel paa, hvad der er opnaaet paa denne maade, viser fig. 5. Af dette kart kan man se, at der paa Doggerbank, udfor Englands østkyst, paa store fiskerbanke, og jeg kan tilføie i den sydlige del af Skagerak findes en stamme eller kanske en gruppe af stimer, som

i væsentlige karakterer skiller sig ud fra de andre. Disse sildestammer er forholdsvis smaa, 24—25 cm. lange, de er som bekjendt fuldsild i august, og de har et lavt antal hvirvler (56).

I den nordlige del af Nordsjøen er der paa vestsiden mod Skotland og Shetland en sildestamme, Shetlandssilden, som i mange karakterer staar mellem Doggerbanksilden og den norske sild. Saaledes i størrelse; den er mest omkring 30 cm. lang som fuldsild og har lidt høiere hvirveltal. Den norske sild er den største Nordsjøsild og har det høieste hvirveltal. Paa den nordlige del af Nordsjøflaket findes disse to sildestammer, Shetlandssilden og den norske sild, snart afvekslende, snart blandet mellem hinanden.

I juli—august gyder Shetlandssilden, i september—oktober er den tomsild eller blodsild. Den norske sild gyder som bekjendt om vaaren langs den norske kyst, og den er i juli—august istersild (fedsild) og blir først i november fuldsild.

Men endnu meget klarere skulde disse forhold blive ved de udmerkede aldersbestemmelser, som man fik ved studiet af skjællene, som først Broch og senere K. Dahl har undersøgt og beskrevet. Skjællenes aarringe tillader os nemlig ikke alene at sige, hvor gamle sildene er, men de kan, som vi snart skal se, ogsaa fortælle særdeles vigtige ting om hver enkelt silds livshistorie. Vi vil først betragte fig. 6, som viser skjæl af sild af forskjellige aldre, alle tilhørende den norske sildestamme. Skjællene er ordnede efter sildenes alder, og hvert skjæl er tegnet i en størrelse, som svarer til sildens størrelse. Af figuren kan man se, at veksten er jevn helt op til det 5te eller 6te aar, da der indtræder en betydelig svagere vekst. Ringene blir tættere og tættere i de høiere aarsklasser (8—11 aar).

De forskjellige skjæl frembyder vistnok endel forskjelligheder indbyrdes, saaledes er hos et skjæl det 1ste aars vekst større, hos et andet 2det aar o. s. v., men i det store og hele viser de afbildede skjæl ligesom alle de mange (flere tusinde) skjæl, som er undersøgt, den samme type. Dette viser sig endnu tydeligere, naar man undersøger skjællene af andre sildestammer. Paa den næste figur (fig. 7) er der fremstillet 3 skjæl af hver 4 af sildestammer, nemlig norsk fjordsild, norsk vaarsild, Skageraksild og Shetlandssild. Fra hver af disse stammer er der taget et 5 aar gammelt, et 6 og et 9 aar gammelt skjæl.

Sammenligner vi nu disse 3 grupper af lige gamle skjæl, som alle er tegnede i forhold til fiskens størrelse, saa er det første, som man blir opmerksom paa, at deres størrelse er meget forskjellig, og ved nærmere eftersyn opdager man, at dette skyldes en væsentlig forskjellig vekstmaade.

Medens, som ovenfor nævnt, vaarsildens vekst var jevn og sterk op til 5—6 aar, er fjordsildens vekst i det hele langt mindre, og den

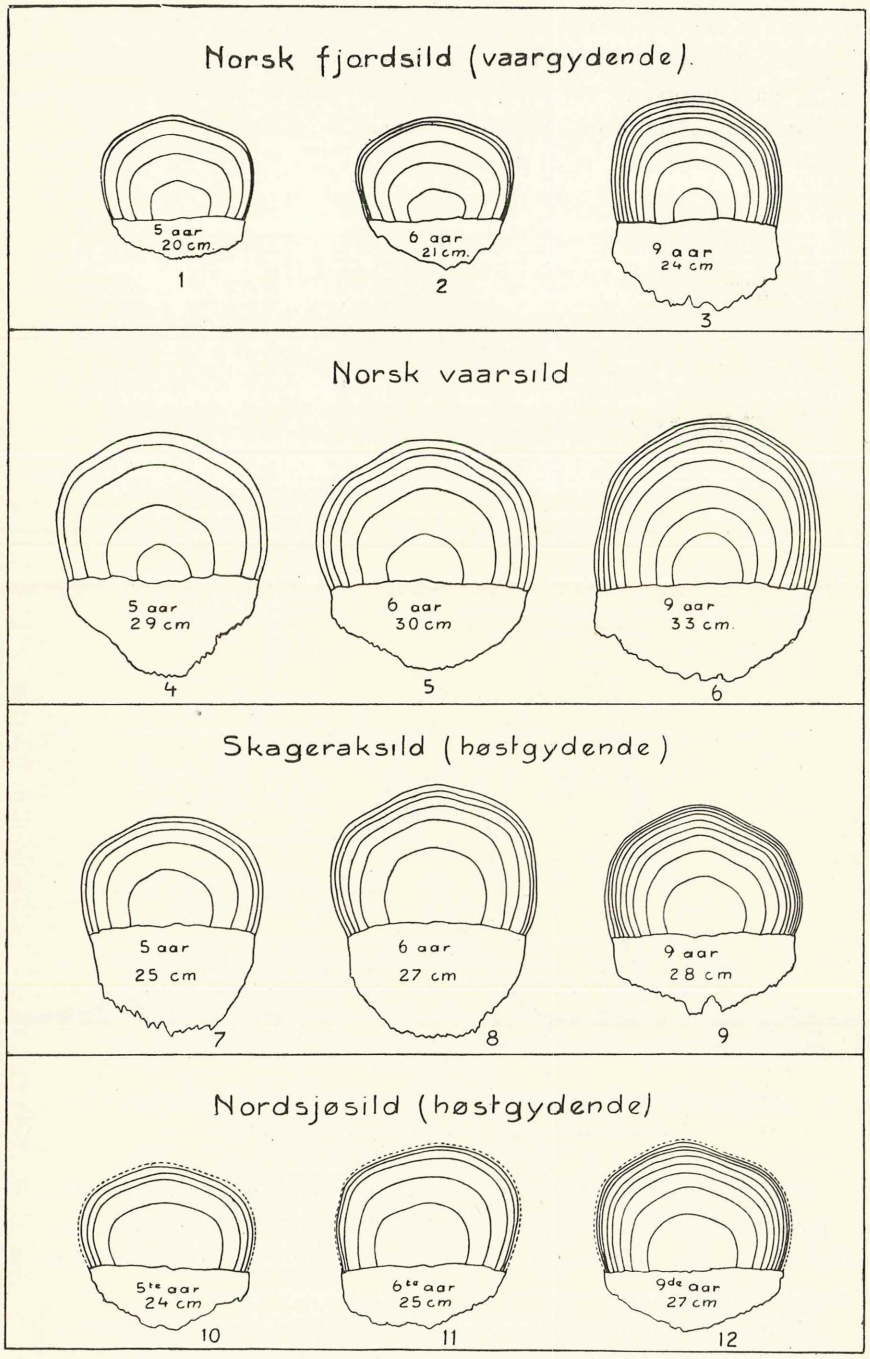

Fig. 7. Skjæl af forskjellige sildestammer.

blir tidligere stanset. Se f. eks. de 6 aar gamle skjæl. Skagerak-sildens og Nordsjøsildens (Shetlandssildens) vekst blir allerede fra det 3die aar meget langsommere, men i det hele er de dog noget større end de smaa fjordsild. Af største betydning er det nærmere at betragte det første aars skjælplade hos de 4 typer.

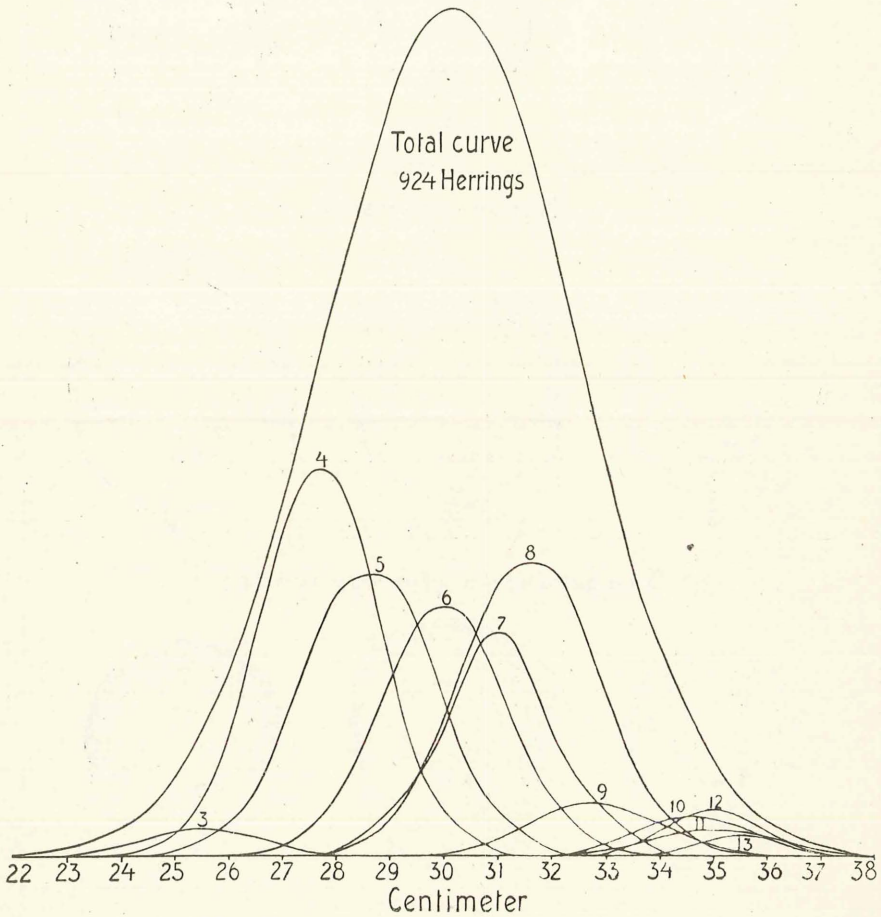

Fig. 8. Aldersfordelingen i 3 sildestimer fra vaarsilddistriktet. Tallene paa kurvene betegner den alder, som hver kurve omfatter.

Man vil hurtig opdage, at der er en stor forskjel mellem vaarsild og fjordsild paa den ene side og Skagerak- og Shetlandssild paa den anden side. De første har et meget mindre skjæl ved dannelsen af første vinterring.

Dette forklares derved, at de norske sild gyder om vinteren eller vaaren, medens Skagerak- og Shetlandssilden gyder om sommer eller høst. De er derfor $1^1/_3$ aar, naar skjællet danner sin første vinter-

ring og derfor meget større. Herved blir det muligt at skjelne en vinter- og vaargydende sild fra en sommer- og høstgydende. Dette har den allerstørste betydning, fordi vi derved paa saadanne steder som i Skagerak og Nordsjøen kan sortere hver eneste sild af de to slags fra hinanden, og derved har vi et endnu meget sikrere middel end i de tidligere kropsmaalinger til at forfølge de forskjellige stammers vandringer. Det har saaledes været muligt i en fangst i Skagerak og i en fangst fra Vikingbanken at sige, hvilke sild, som var født paa den norske kyst, og det vil paa denne maade ved talrige drivgarnsforsøg være muligt at kartlægge de forskjellige stimers udbredelse paa en endnu meget bedre maade, end jeg tidligere viste, at det kunde gjøres for Nordsjøens vedkommende. Det samme gjælder ogsaa i den sydlige del af Nordsjøen. Her findes ogsaa baade vaar- og høstgydende sild. Saaledes f. eks. ved Lowestoft nær land en liden sildestamme, som gyder i 3—4 aars alder ved en størrelse af 20—26 cm. Denne sildestamme har et ganske lidet skjæl i første leveaar, et meget stort i andet, og saa begynder veksten alt at aftage. Stammen kan derfor let skilles fra Doggerbanksilden.

Men ved disse skjælundersøgelser kan vi ikke alene bestemme sildens alder og hvilken stamme den tilhører, vi kan ogsaa angribe et særdeles stort og gammelt spørgsmaal, nemlig den saakaldte aldersfordeling i en stim. Vi vil paany betragte vaarsilden og da særlig en sildeprøve fra vaarsildfisket iaar bestaaende af 924 dyr, taget i 3 prøver med nogle mils afstand fra hinanden. Sætter vi maalene af alle disse sild op i en kurve, faar vi en stor sammenhængende gruppe, og det samme billede frembyder selve sildemassen for den umiddelbare betragtning, men ved aldersbestemmelserne viser silden sig at bestaa af ikke mindre end 12 aarsgrupper, nemlig dyr fra 3—14 aar (fig. 8).

Som man ser, er der faa af 3-gruppen, men mange fra 4—8 aar. Meget interessant er det, at i alle de 3 prøver, som var tagne med flere mils afstand fra hinanden, var forholdet mellem antallet i de forskjellige aldersgrupper omtrent det samme. I alle var f. eks. 8-gruppen langt talrigere end 6- og 7-grupperne. Heraf vover vi at trække den slutning, at selv denne prøve iallefald i de største træk og til en vis grad er repræsentativ for alderssammensætningen af den sild, som blev fanget i den samme tid. Silden var taget i nøter, som fanger al slags sild, og ikke paa garn.

Vi skal senere komme tilbage til de almindelige lærdomme, som vi kan høste af disse erfaringer. Her skal jeg kun fremhæve, at medens vaarsilden altsaa er gydende sild fra 3 til mindst 14 aar gamle, saa har vi fundet, at fedsilden er unge $1^1/_2$ til 4 aar gamle sild, og saaledes er disse gamle spørgsmaal sikkert og endeligt opklarede.

Jeg vil dernæst omtale

Seien.[1])

Af arbeidet paa de mange hundrede undersøgelsesstationer, paa hvilke der har været fisket med pelagiske poser, kan vi slutte med fuldkommen sikkerhed, hvad fiskerne ogsaa forlængst kjender, at seien kun

Fig. 9. De punkterede dele angiver forekomsten af seieg; de skraverede dele af kysterne betegner forekomsten af seiunger.

gyder i aarets første maaneder ude paa mindst 80 favne, 150 meter dybt vand.

---

[1]) Mange af de undersøgelser, som omhandles i det følgende, vil blive nærmere beskrevet i en afhandling af dr. Damas efter de undersøgelser, som i de sidste aar er udført af „Michael Sars". Hr. Damas har udført den største del af det indsamlede materiales bearbeidelse.

Det vil sige, man finder de nygydte eg kun paa det nordligste Nordsjøflak, langs Revkanten og paa Romsdalsbanken over dennes dybere partier. Et stykke nordenfor Romsdalsbanken ophører gydningen iallefal i saa stor maalestok som søndenfor; i hele det nordligste Norge, i alle de norske fjorde og i Skagerak er der kun fundet meget faa seieg. Seieggenes udbredelse falder saaledes ganske sammen med dybdekurven

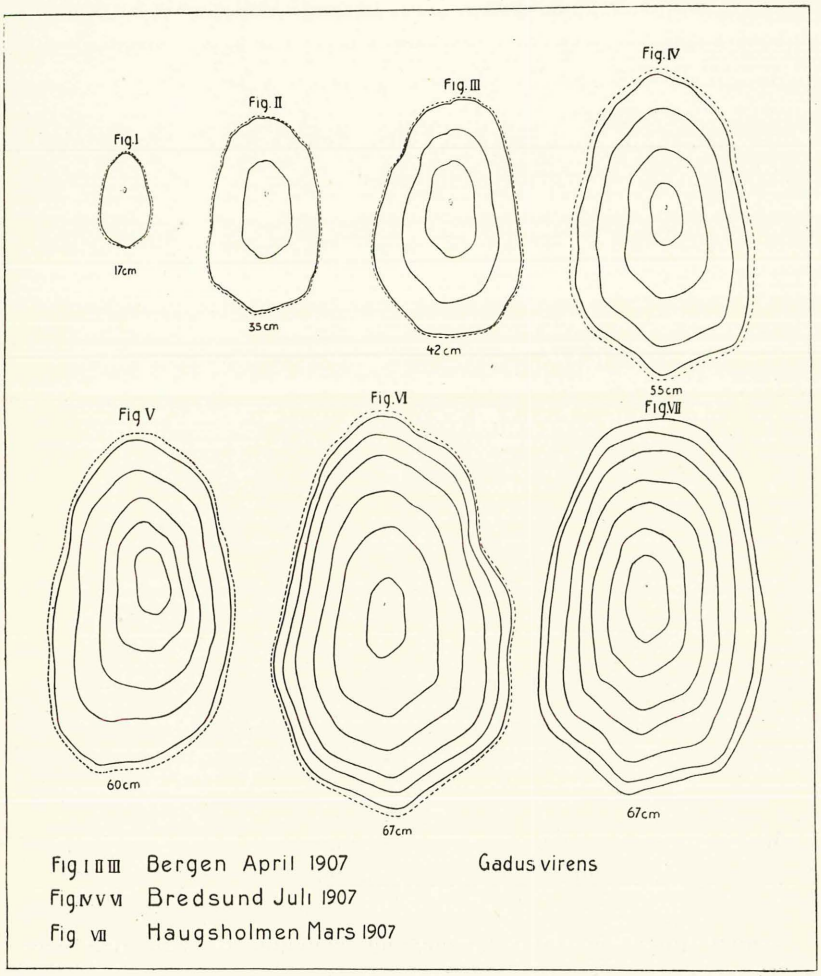

Fig. 10. Skjæl af sei af forskjellige aldre.

for 150 meter, og selv der findes de ogsaa kun, hvor vandet har en høi saltgehalt af over 35 ‰. Se figur 9.

Fra denne gydningslinje driver nu seiens larver og mindste yngel med strømmen mod land. Nærmest land er de eg, som gydes udenfor Norges kyst, f. eks. i Renden, de naar derfor allerede i mai til kysten. Men andre eg kan føres hundreder af mil og imedens udvikle sig til

store unger, saaledes toges i september 1900 seiyngel over de store dybder oppe mellem Bjørnøen og Norge.

Betragter man overet alle erfaringerne fra fangsterne af larver og yngel, saa faar vi følgende store billede af disses drift. Fra den store gydeplads i den nordligste del af Nordsjøen, som fiskerne kalder Tampen, driver uhyre masser af seiyngel i april og mai maaned sydover, og de finder paa denne maade veien ned til den skotske og engelske kyst. Skjønt der ikke gydes nogen eg hernede ved kysten, forekommer de i saadanne masser, at yngelen endog fiskes i store mængder og har mange forskjellige lokale navne.

Fra den nordlige Nordsjø har man kunnet paavise en direkte drift til den norske kyst i følgende retninger:

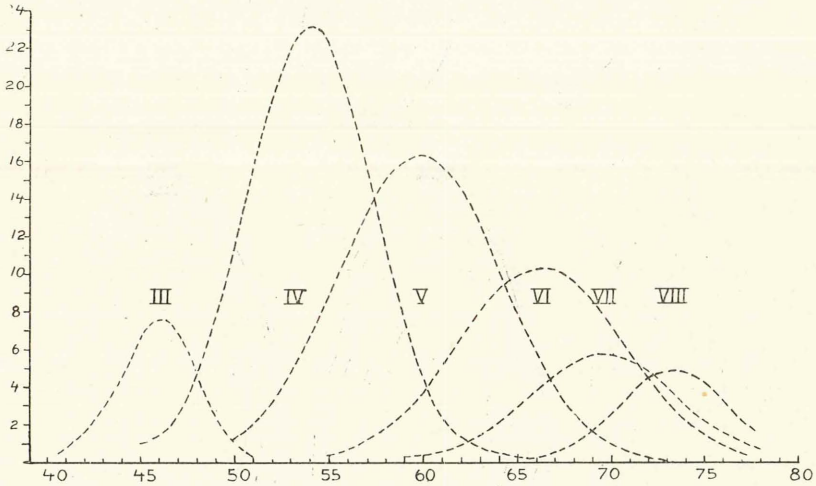

Fig. 11. Seiens aldersgrupper efter undersøgelse af skjæl af 654 individer fanget ved Bredsund (Søndmøre) i juli 1907. De aldersgrupper, som var svagt repræsenteret, er udeladt.

1. Med en sydgaaende undervandsstrøm i den norske rende føres de mod Stavangerbanken og Bergensamterne.
2. Fra Tampen føres de mod kysten nord for Stat; man har her kunnet følge en sammenhængende mængde af yngel den hele vei.
3. Undersøgelserne nord for Shetland gjør det overmaade sandsynligt, at der fra Atlanterhavet føres yngel til Nordsjøen, og at den yngel, som har været taget udenfor Storeggen, og som passivt føres mod den norske kyst, kommer helt fra Atlanterhavet og Storbritaniens vestlige kyster.

Resultatet af denne drift er derfor, at der til steder, hvor der aldrig har været gydt seieg, føres en kolossal mængde yngel, saaledes

til Skotland, England og Norge helt fra Lindesnæs til Finmarken, indbefattet hele denne strækning's fjorde.

Her optræder seiyngelen i slige masser, at der i nogle faa kast med en liden not i Borgundfjorden kunde fanges 25000 stykker.

Et resultat af havstrømmenes retning er det imidlertid ogsaa, at der i hele den sydlige del af Nordsjøen er absolut mangel paa yngel, at der i Skagerak er stor fattigdom og i Kristianiafjorden fuldstændig mangel. Dette forklares ved de hydrografiske forhold, idet det salte oceanvand, som seien gyder i, kun kommer ind i Skagerak langs bunden. At seien derimod udmerket godt kan leve i Skagerak, fremgaar deraf, at de faa, som findes, vokser meget bedre end seiyngelen paa steder, hvor de findes i de største masser.

Saaledes ser vi i seiens livshistorie et storslagent eksempel paa havstrømmenes evne til at føre yngelen fra Atlanterhavet eller Nordsjøen og til Østhavet, og vi gjør den vigtige erfaring, at kyststrøg paa hundreder af mil i sin fiskebestand er afhængige af gydning i fjerne farvand.

Den yngel, som nu vokser op langs den norske kyst helt op til Murmankysten, frembyder nu de interessanteste forhold i sin forskjellige maade at vokse paa.

Det viser sig nemlig, at i de sydligere egne vokser yngelen overordentlig meget raskere end i de nordligere.

Som eksempel herpaa kan anføres, at sei i det andet aar fra Arendal allerede kan være 30 ctm. lang, medens den i det 3die aar fra Vesteraalen kun er 28 ctm.

Disse vekstforhold forklarer med et slag, hvorfor fiskeriet af den yngste aarsgruppe, mortefisket, kun finder sted paa Vestlandet og til og med Romsdals amt, medens der nordenfor ikke drives noget mortefiske. Nordenfor er nemlig morten om høsten altfor liden til at egne sig for fiskeri. Men paa Vestlandet kan en fisker om høsten med not og glib (hov) fange mange tønder mort (0-gruppen) til saltning.

Ligesom hos silden kan ogsaa seiens alder bestemmes ved skjællene, i alle tilfælde med sikkerhed indtil en alder af 15 aar. Over 14—15 aar er tilveksten saa liden, at det da er vanskeligt at bestemme alderen med en nøiagtighed af 1 aar. Skjællene gjør da indtrykket af, at fisken befinder sig i sin alderdomsperiode.

Af fig. 10 ser man forøvrig, at seiens vekst er merkelig jevn og rask. Kurven for seiens vekst viser derfor ogsaa en jevn stigning. Af fig. 11 ser man hvorledes de forskjellige aarsgrupper (merket med romertal) fordeler sig jevnt henover centimeterskalaen. Prøven fra Bredsund (fig. 11) er fra juli og indeholdt altsaa ikke gydende sei, men paa grund af andre erfaringer fremgaar det, at den repræsenterer de yngre

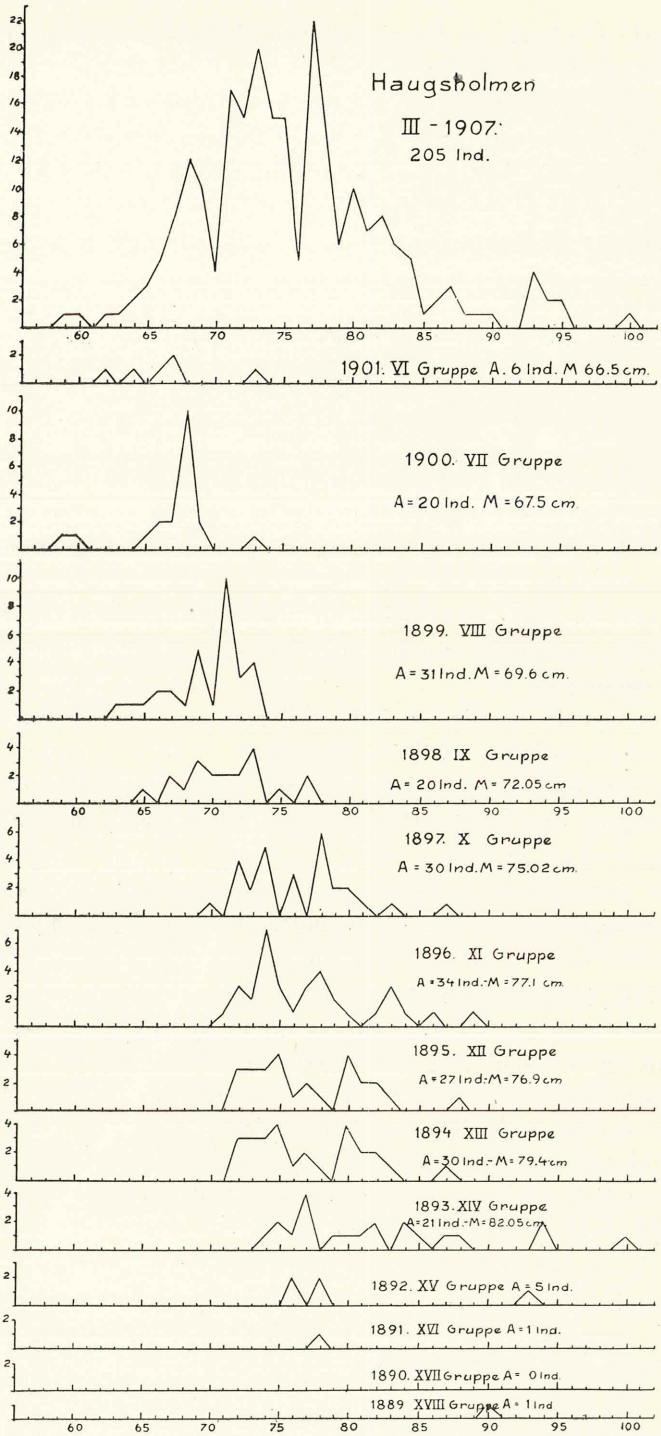

Fig. 12. Aldersfordelingen i en seifangst fra Haugsholmen (Søndmøre) fra mars 1907. Den øverste kurve indeholder hele fangsten (205 fisk), og hver af de følgende kurver gjælder en bestemt aarsgruppe (med paaført fødselsaar). A betyder antal individer og M betyder gjennemsnitslængden.

gydende aarsklasser, nemlig grupperne fra 3 til 10 aar. Af den første gruppe var der kun forholdsvis faa dyr, antagelig fordi ikke alle sei blir kjønsmodne i samme alder. Saa stiger antallet til 5-aarsgruppen for raskt at aftage igjen; prøven indeholdt bare faa individer ældre end 8 aar. En anden prøve er fra Haugsholmen om vinteren (fig. 12). Den repræsenterer de største gydende fisk og viser endog fisk paa 18 aar, det vil altsaa sige fisk, som kan antages at have gydt 15 gange. De ældste viste tydelig karakteren af alderdomsvekst, saaledes f. eks. i skjællenes bygning.

Torsken.

Et stort og møisommeligt arbeide har paavist, at de flydende torskeeg gydes over et langt større omraade og til mere forskjellige aarstider end seiens eg. I den sydlige Nordsjø, langs den engelske kyst, i Skagerak, belterne, de norske fjorde, paa kystbankerne udenfor den norske kyst helt op til Finmarken, ved Færøerne og langs hele sydsiden af Island er der paavist store mængder af torskeeg.

Særlig har de tyske og danske undersøgelser beskrevet torskeeggene indgaaende i Nordsjøen. Ved Island har de danske undersøgelser paavist, at eggene kun findes langs øens sydside, og langs den norske kyst har de norske undersøgelser indgaaende udredet, hvor gydning af torskeeg finder sted. Forskjelligt fra seiens gydning er torskens deri, at den finder sted paa meget grundere vand, derfor meget nærmere kysterne, ja endog inde i fjordene, skjønt der gydes uhyre meget større masser udenfor end indi fjordene.

Paa grund af at gydningen finder sted nærmere kysterne, har torskeyngelen lettere for at naa disse end seiyngelen. Vi finder derfor torskeyngel langs alle kyster baade rundt hele Nordsjøen, i Skagerak, i norske fjorde og i Østhavet paa grundt vand. Men ved siden heraf foregaar der ogsaa en stor drift, og masser føres i lange tider og i lange afstande pelagisk afsted, medens andre ogsaa føres med de dybere vandlag. Undersøgelserne fra det nordlige Norge har paavist dette. Her fandtes nemlig i mars og april de nygydte eg alene begrænset til de nærmeste kystbanker, medens de smaa yngel i juni allerede fandtes spredt langt udenfor kystbankerne, og i august—september fandtes de flere tommer lange yngel svævende over Nordhavets største dybder over 100 kvartmil fra nærmeste land. Disse yngel var antagelig kommen langt syd fra, maaske fra Romsdalsbanken eller Nordsjøen, da strømmen gaar i den retning. De, som føres saaledes udover store dybder, søger bunden paa dybere vand, saaledes har man i Skagerak fundet de smaa aarsunger paa 30—40 favne, i Østhavet fundet unge torsk paa 150 favnes dyb.

Alt efter de forskjellige opholdssteder, som torskeyngelen saaledes kommer til, faar den en meget forskjellig vekst. I den sydlige del af Nordsjøen og i belterne vokser den særdeles hurtig, den opnaar en længde af 20 cm. allerede i det første aar, medens man har fundet aarsyngel, 1 aar gammel paa kun 4.5 cm. i Skagerak, og paa mange steder langs den norske kyst er gjennemsnitsstørrelsen kun mellem 7 og 10 cm. Den samme forskjel i veksten findes ogsaa i de senere aar. Skjønt skjælbestemmelserne her ikke er saa lette som for seiens vedkommende, saa kan man dog sikkert konstatere alderen i mange tilfælde, og det følgende er iallefald sikkert.

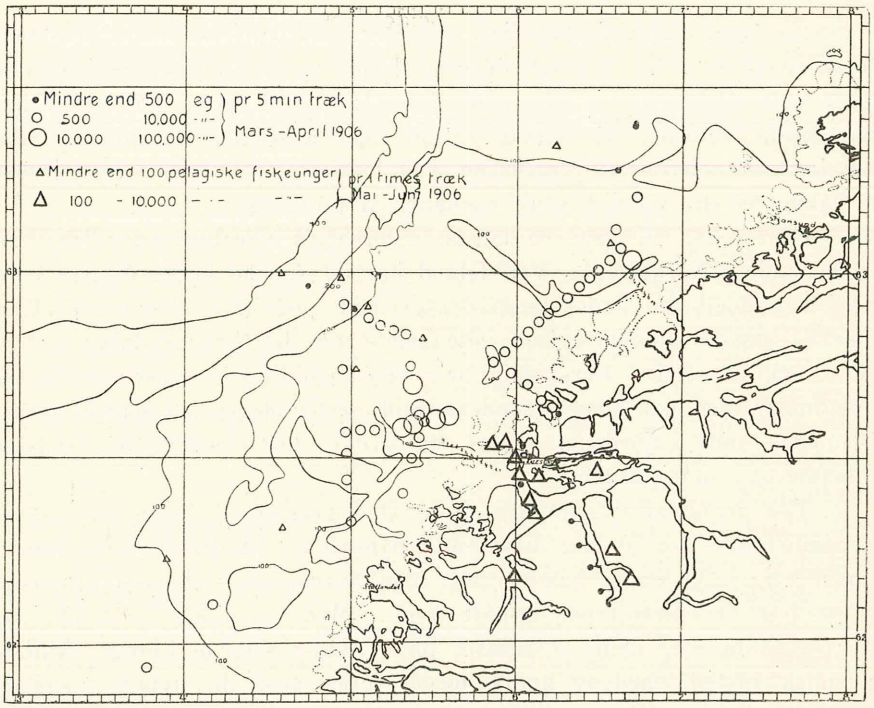

Fig. 13. Udbredelsen af eg og yngel af torskearterne ved Søndmøre og Romsdalen.

I det andet og tredie aar vokser torsken som regel meget hurtigt, men fra det 5te aar viser der sig en tydelig forskjel paa sommer og vinter. I de norske fjorde har man fundet torsk op til 9 aar gamle, men hovedmassen er 3—5 aar gamle. De gyder undtagelsesvis fra det andet, men gjennemsnitlig i det 4de aar. Ligesaa er dette tilfældet med torsken i de danske belter, hvor der findes modne torsk 30 cm. lange, som gyder i det tredie aar. I Nordsjøen er derimod de gydende torsk meget større, flesteparten opnaar først ved en størrelse af 70—80 cm. kjønsmodenhed.

Fra den norske kyst er der indsamlet et stort materiale helt fra Skagerak til Finmarken, saaledes at man kan faa vide nøiagtig, hvor gamle skreien og finmarkstorsken er paa de forskjellige steder, men i detaljer har det ikke været muligt at faa bearbeidet hele dette materiale endnu. Jeg vil her kun anføre, at de mindste gydende torsk fra Lofotfisket iaar af ca. 70 cm.s længde var 6—7 aar gamle, og at enkelte af de største i vore prøver af en længde af omkring 117 cm. viste sig at være 16—17 aar gamle. Heraf ser vi, at mange torsk altsaa kan antages at gyde 11—12 gange i sit liv.

Om torskens vandringer foreligger der et stort materiale, dels fra de statistiske undersøgelser over fiskernes fangster og dels fra merkningsforsøg. Vi ved fra tysk statistik fra Nordsjøen, at store torsk optræder paa de sydlige grunde banker om vinteren, og at de forsvinder om sommeren.

Vi ved fra norsk statistik, at der fanges stor torsk i Finmarken om sommeren, paa skreibankerne om vinteren.

Vi ved ogsaa, at dette er underkastet de største vekslinger fra aar til aar helt fra Spitzbergen til Vaarsilddistriktet.

Vi ved fra de danske undersøgelser ved Island, at de store gydende torsk samler sig ved sydkysten for at gyde om vinteren, og at de fanges paa nordkysten om sommeren.

Merkningsforsøg har desuden vist, at fiskene gaar ud og ind af fjordene, og at de bevæger sig langs store dele af kysterne.

Hysen.

Hysen gyder i den nordlige del af Nordsjøen paa dybere vand. Dette har alle de forskjellige forsøgsdampere, som har arbeidet i Nordsjøen, konstateret. De tyske undersøgelser har saaledes offentliggjort et kart, som viser forholdet mellem torskens gydning nær land og hysens paa de dybere nordligere banker. Hyseyngelen vokser hurtigt, og den holder sig pelagisk i mai, juni og juli maaneder. I denne tid, særlig i juli, føres den ud af Nordsjøen i kolossale mængder, som dels driver mod den norske kyst, dels ind i Skagerak og nord i Nordhavet, hvor vi paa talrige togter har fundet yngelen drivende. Vi har en mængde stationer i Nordhavet med drivende hyser, som kanske kommer fra Nordsjøen, kanske fra Atlanterhavet. I endnu større maalestok gjælder denne drift hvittingen, som sikkert kun gydes i meget smaa mængder langs den norske kyst nordenfor Stat. Den allerstørste del af de masser af smaa hvitting, som findes der, skyldes utvilsomt produktion fra langt sydligere farvand. Ved samtidige strømmaalinger og iagttagelser af de drivende yngel er dette nemlig hævet over al tvil.

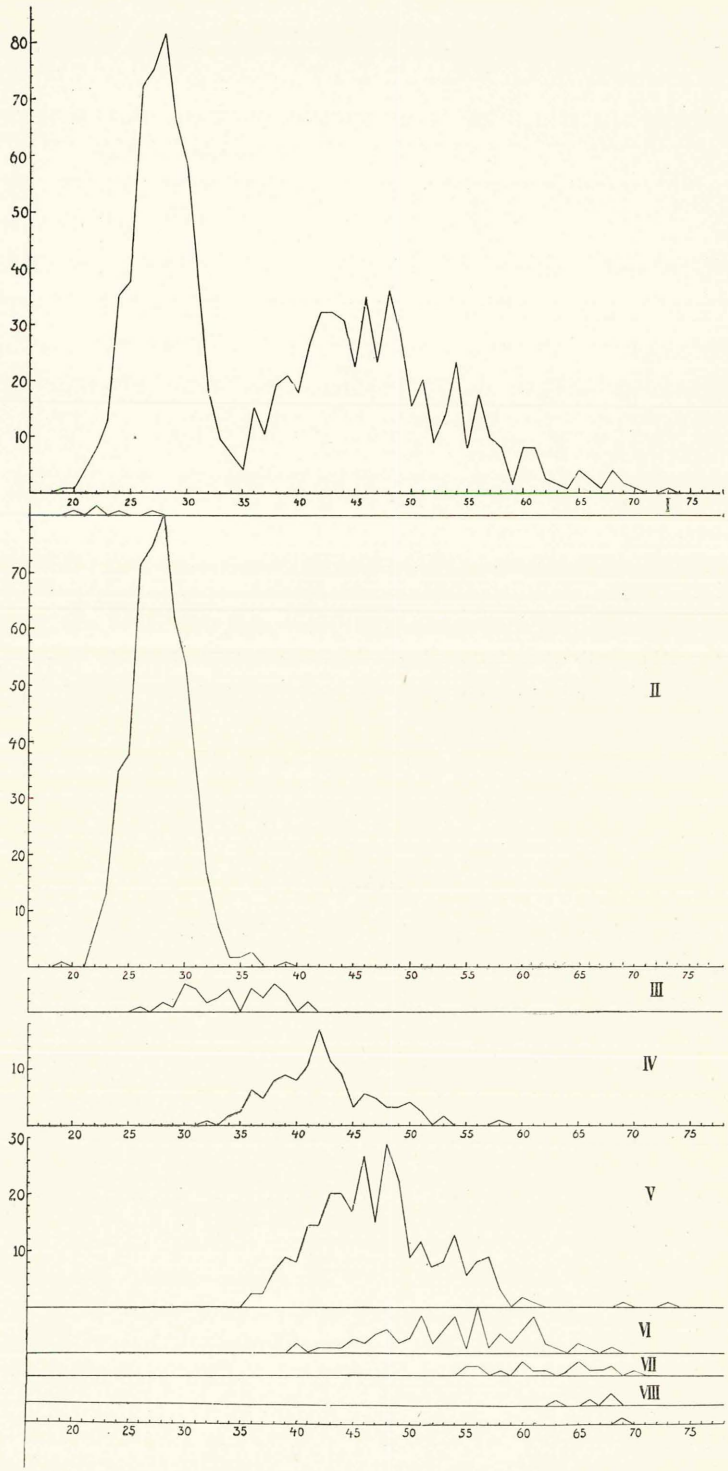

Fig. 14. Hyse fra Skagerak juli—oktober 1906. Øverst staar den samlede kurve for alle undersøgte individer. De øvrige kurver indeholder hver en aarsgruppe, som er betegnet ved romertal. I omfatter kun de fisk, som er født i 1905, II fisk fra 1904, III fra 1903, IV fra 1902 o. s. v.

'Hysens alder lader sig let bestemme ved skjælundersøgelser, og det har derfor været muligt at sammenligne dens vekst i de forskjellige aldre, i de forskjellige farvand og i de forskjellige aar. Jeg skal nævne nogle eksempler herpaa.

Fra Norge er der samlet materiale fra hysens hele livshistorie. Trawltræk fra Aalesund i aaret 1906 viser, at om vinteren, naar veksten er stanset, saa er aarsyngelen 13—14 cm. lange, 1-gruppen er 21—22 cm. og 2-gruppen 30 cm. eller lidt over. 3-gruppen var ifjor høst 36 cm. Disse smaa hyser er gjenstand for fiskerier; og ved siden heraf forekommer der ogsaa ældre individer baade i fjordene og ude paa kystbankerne helt op til 76 cm. lange. Alt ialt findes der saaledes grupper fra 2 til 11 aar gamle, som er gjenstand for fiskeri.

Veksten hos disse fisk viser sig i de to første aar at være omkring 10 cm. om aaret, men senere synker den ned mod de høie aldre (11 aar). Dog er veksten ikke regelmæssig, idet enkelte aarsklasser kan ha en større eller mindre størrelse end gjennemsnittet.

De største fisk, som forekommer i vort materiale, blev indsamlet ifjor i Hull fra en fangst af en trawler, som kom fra Hvidehavet. Det var fisk fra 55 til 80 cm., hvis alder var fra 9 til 14 aar. Disses skjæl viste for de sidste aarringes vedkommende meget liden vekst og daarligere bygning (alderdomskarakterer).

Ogsaa i materialet fra Skagerak finder vi en ligesaa stor vekst som ved den norske kyst.

Hvad der her interesserer os mest, er fordelingen af de forskjellige aarsklasser indenfor et stort materiale, som ifjor blev indsamlet under en stor mængde lineforsøg udenfor den norske kyst i Skagerak.

Det viste sig nemlig her i Skagerak, at 2 aarsklasser, nemlig aarene 1902 og 1903, var meget sparsommere repræsenteret end baade tidligere og senere aars aarsklasser. Og dette var ikke nogen tilfældighed; thi selv i vore trawlfangster over paa Jyllandsbanken i Skagerak var forholdet det samme. Ligesaa har svenske trawlinger paavist, at yngelen er særdeles forskjellig i de forskjellige aar i Skagerak, og det samme viste sig ogsaa ved endel kystundersøgelser, som udførtes i aarene 1903—1905 i norske Skageraksfjorde[1]). Og hvad der særlig har interesse er, at det overalt viste sig, at det var den aarsklasse, som var født i aaret 1903, som altid var sparsomst tilstede.

Fra Nordsjøen foreligger der et særdeles stort materiale. Foruden det vældige statistiske materiale fra trawlernes fangster, findes der mange hundrede trawlinger udført af de forskjellige forsøgsdampere, og i disses

---

[1]) Se K. Dahl: Om nytten af den kunstige torskeudklækning i østlandske fjorde. Aarsberetn. vedk. Norges fiskerier 1906.

trawltræk er de fleste fisk maalt. Over 600 af disse trawltræk har været udført med redskab af samme størrelse, og materialet er stillet til raadighed af den engelske og tyske undersøgelse.[1]) Den norske

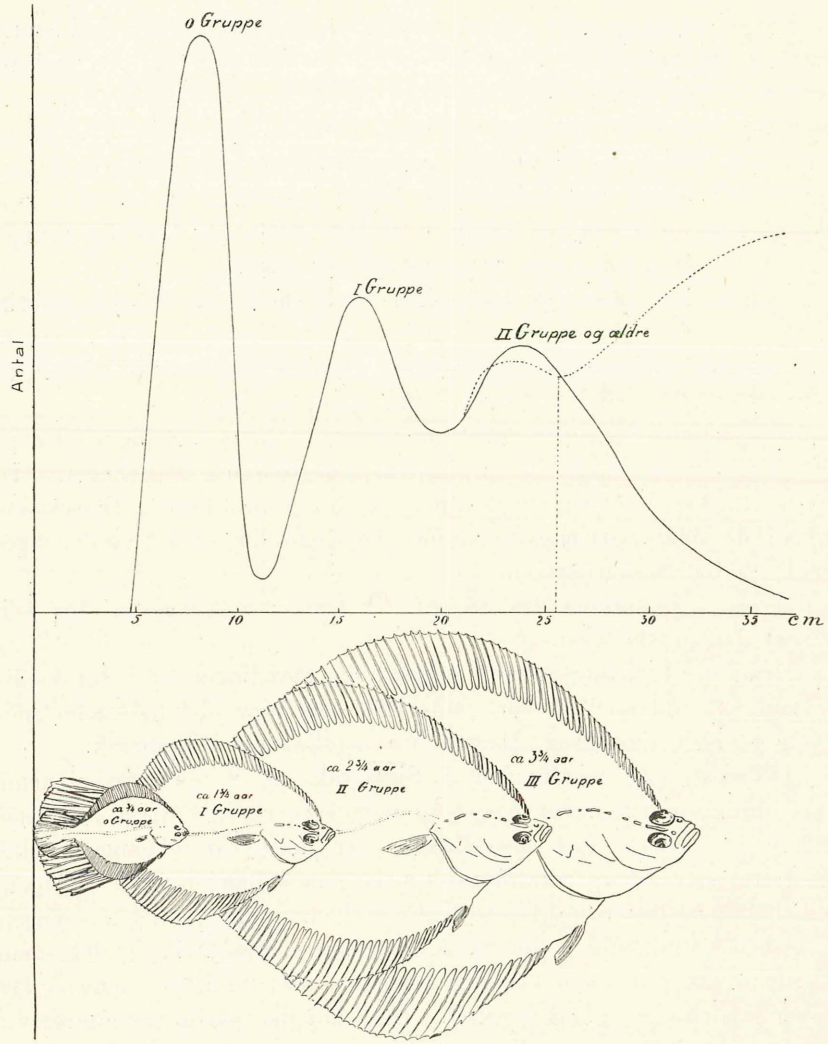

Fig. 15. Efter en beretning fra den danske forsker dr. A. C. Johansen. Den helt optrukne kurve viser resultaterne af de danske maalinger af rødspette i Kattegat; den punkterede kurve antyder, hvorledes kurven sandsynligvis havde seet ud, om ikke fiskeriet havde udryddet saa mange af de store individer.

forsøgsdamper har ogsaa fra de forskjelligste dele af Nordsjøen samlet materiale til aldersbestemmelser.

---

[1]) Dette statistiske materiale bearbeides af Helland-Hansen.

Bearbeidelsen af dette store materiale foreligger nu færdig, og den viser blandt andet følgende:

1. Veksten viser sig meget forskjellig i de forskjellige dele af Nordsjøen, saaledes er hysen paa Doggerbank gjennemsnitlig større i samme maaned end paa de dybere banker i den nordlige del af Nordsjøen. De forskjellige aar viser ogsaa en forskjellig vekst. Saaledes var hysen i aarene 1902 og 1903 mindre end hyse af samme alder i aarene 1905 og 1906.
2. I store træk har alle disse 600 fangster, som har fundet sted inden alle partier af Nordsjøen, ligesom ogsaa de norske fangster, bragt den almindelige erfaring, at der findes en enorm overvegt af yngre fisk i alder af $1^1/_2$ og $2^1/_2$ aar. Se f. eks. fig. 16. Man faar derfor den bestemte forestilling, at de ældre aarsklasser er forholdsvis meget sjeldnere, og man maa antage, at dette materiale er mere repræsentativt for Nordsjøens bestand af fisk end statistiken over fiskernes fangster, fordi fiskerne jo lægger an paa at fange bestemte størrelser og da særlig de største størrelser, og fordi de derfor særlig søger de pladser, hvor der er mest udsigt til at faa stor fisk.

   I det foreliggende materiale fra forsøgsdamperen findes der i de fleste fangster et stort antal yngre fisk og kun meget faa individer af de ældre fisk.

   I denne henseende minder billedet af hysefangsterne i Nordsjøen om det billede, som de danske undersøgelser har givet af fangsterne af rødspætter i Kattegat. (Sammenlign figur 15 og figurforklaringen der). Ogsaa her findes der nemlig en stor masse individer af de yngste aarsgrupper, men derimod meget faa af de ældre aarsklasser. Af de gydende fisk findes der derfor i det hele uforholdsmæssig meget færre end af de yngre aarsklasser, og det kan næsten siges, at der kun er en eller to gydende aarsklasser, som er repræsenterede i nogen større mængde.
3. Af allerstørste betydning er ogsaa det særdeles vigtige forhold, at det med klarhed fremgaar af materialet fra alle de forskjellige banker i Nordsjøen, at der overalt viser sig det samme forhold mellem de forskjellige aarsklassers talrighed. Saaledes var paa alle banker individer født i aarene 1902 og 1903 særdeles meget færre i antal end individer født i 1904. Dette kan vises af en række kurver over antallet af individer af de forskjellige størrelser paa de forskjellige banker og til de forskjellige undersøgelsestider. Saaledes paa Doggerbank, paa Store Fiskerbank, paa kystbankerne og i den store nordlige del af Nordsjøbanken. Se fig. 16 og dennes

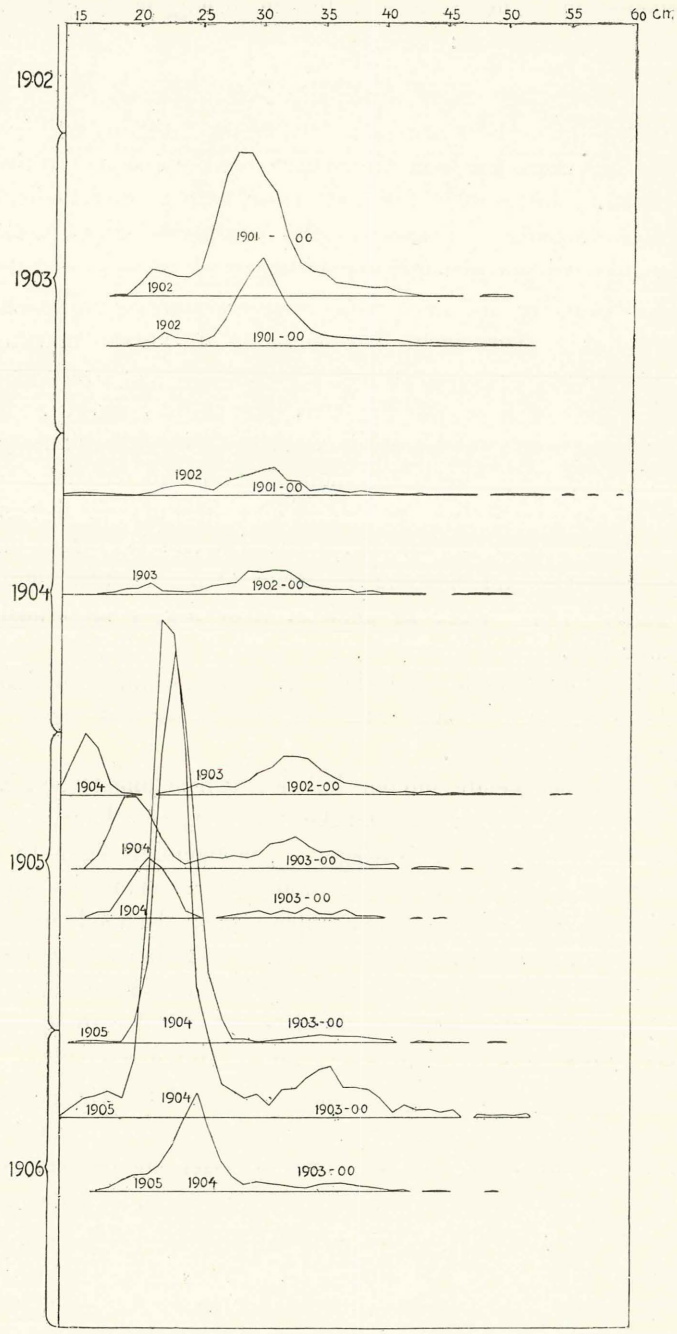

Fig. 16. Maalinger af hysefangst i den midtre del af Nordsjøen til forskjellige tider i løbet af aarene 1903—1906. Hver kurve fremstiller antal individer af forskjellige størrelser (14—60 cm.), fanget paa en bestemt aarstid. Kurverne viser forskjellige grupper; fødselsaaret er paaskrevet ved hver af disse grupper.

figurforklaring. Man ser af figuren, at fangster, som udførtes i 1904, næsten ikke fik nogen af de smaa hyser, som da var repræsenteret af aarsklasserne 1902 og 1903, medens der i 1906 fangedes masser af smaa hyser født i 1904.

Af den store engelske fiskeristatistik ser man, at der i 1904 og 1905 blev bragt iland meget mindre af den smaa hyse end i 1903,

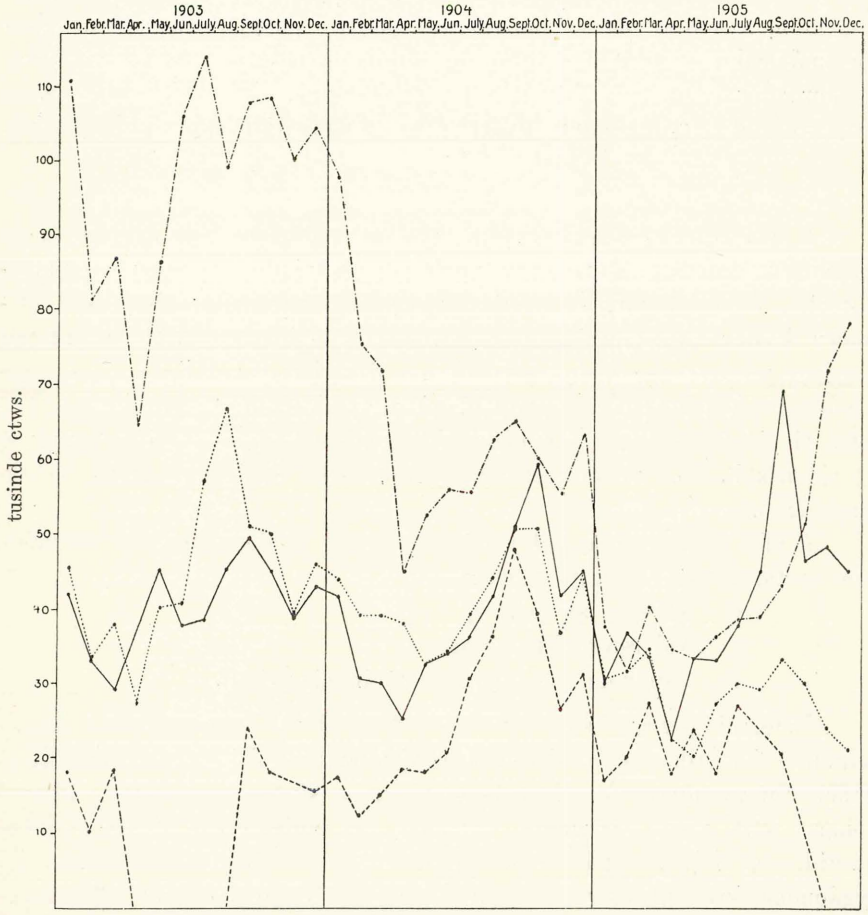

Fig. 17. Efter den officielle engelske fiskeristatistik over ilandbragte mængder (i centweights à 50.8 kg.) af hyse til engelske havne.

——————— stor hyse
..... middels „
—. —. —. — smaa „
— — — — størrelse ubestemt.

mens mængden af stor hyse var omtrent den samme i alle 3 aar. Dette finder nu sin forklaring ud fra det, som her er omtalt. Se fig. 17. Den „smaa“ hyse er omtrent 2 aar gammel, og paa grund

af den store mangel paa fisk født i 1902 og 1903 blev der fanget saa faa smaa hyse i 1904—05. Paa denne maade kan man følge virkningerne flere aar fremover og beskrive aarsagssammenhængen.

Og vi har tidligere seet, at det samme var tilfældet med netop de samme aarsklasser ogsaa i Skagerak.

Vi kommer derfor gjennem denne undersøgelse til det store og fundamentale resultat, at vi har kunnet paavise en gjennemgaaende eiendommelighed i en fiskearts vekst og talrighed i et enkelt aar for saa store havomraader som hele Nordsjøen og Skagerak. Vi skal senere se, at dette forhold har en endnu langt større og mere vidtrækkende betydning.

I det foregaaende har jeg søgt at redegjøre for enkelte af de erfaringer, som er gjort over nogle af de vigtigste fiskearters naturhistorie. Jeg skal nu i det følgende søge at vise, hvilket lys disse erfaringer kaster over de store spørgsmaal, som jeg i begyndelsen af mit foredrag nævnte, nemlig spørgsmaalet om fiskeriernes vekslinger og spørgsmaalet om fiskebestandens aftagen. For at gjøre mine synspunkter klarere vil jeg trække en sammenligning mellem denne fiskeriforskning og en videnskab, som vistnok er almenheden mere bekjendt, nemlig befolkningslæren.

I alle fremstillinger af befolkningslæren er det disse tre hovedled, som indtager den vigtigste plads:

1. Antallet af fødsler,
2. Aldersfordelingen og
3. Vandringerne (emigration, immigration).

Befolkningslæren studerer disse forhold ved den saakaldte repræsentative statistik. Man udvælger et vist antal individer, som antages at kunne repræsentere den hele befolkning, og studerer da dem. Derved opnaar man visse erfaringer, saaledes om individernes gjennemsnitlige levetid, om folkemængdens bevægelse, dens aftagen eller tiltagen, om sygdomme, krig, ulykker eller udvandring spiller en rolle for folkemængdens formindskelse.

Det synes paa forhaand en dristig tanke at ville studere fiskebestanden paa samme maade. Menneskene kan man jo iallefald se allesammen, men hvem ved, hvor mange fisk der findes i havet. Og dog er det efter min mening en meget frugtbar tanke at betragte fiskeriundersøgelsernes resultater fra de samme synspunkter, som befolkningslæren betragter sine resultater.

I virkeligheden har nemlig begge disse to biologiske videnskaber det samme slags maal, nemlig det at studere levende organismers leve-

og dødssandsynlighed. Og ved sammenligningen med den ældre og fuldkomnere befolkningslære vil fiskeriforskningens mangler og resultater blive desto skarpere belyst.

Vi skal søge at betragte de forannævnte resultater paa denne maade.

1. Af de mange undersøgelser over fiskenes gydning og over eggenes og larvernes drift eller passive vandringer lærer vi da først og fremst, at fiskebestandens skjæbne ikke alene er bundet til snevrere omraader. Vil man f. eks. studere seiens livshistorie eller seibestandens bevægelse, saa nytter det ikke at begrænse sig f. eks. til de norske fjorde eller til den engelske kyst alene. Disse farvands bestand er nemlig begge kommet ved indvandring og ikke ved fødsler paa stedet.

   Naar man omvendt paa Nordsjøbankens nordligste spids finder millioner af nygydte seieg og masser af gydende sei, saa maa man ikke tro, at man der kan studere seiens livshistorie i alle dens udviklingsstadier, slig som man kan studere en fastboende befolkning. Kort tid efter gydetiden er baade eg og voksne sei ganske forsvundne fra Tampen.

   Intet viser mere nødvendigheden af en stor organisation og fordelen af et internationalt samarbeide med disse spørgsmaal end netop dette, at fiskene saaledes fra sin første begyndelse tilhører store farvand. For alle praktiske overveielser over menneskenes forhold til fiskebestanden har denne kundskab ogsaa den store betydning, at den viser, at fiskearter, hvis livshistorie udviser saa store vandringer, aldrig vil kunne paavirkes ved lokale foranstaltninger.

   Hensen udkastede den interessante og ansporende tanke, at man ved tællinger af eggene skulde kunne beregne fiskenes antal i havet. Denne tankes praktiske ugjennemførlighed, iallefald med de evner og midler, som vi nu raader over, bevises efter min mening fremforalt ved erfaringerne om gydningens lokale karakter og om den store emigration og immigration, som finder sted allerede for eggenes vedkommende.

   Af samme grund er det ogsaa praktisk umuligt at faa et saadant klart billede af forholdet mellem tilgangen paa nye individer og de ældre aargange. Det synes iallefald for tiden haabløst at stræbe efter tal for dette forhold.

   Befolkningslærens ene store opgave at fastslaa fødslernes antal og forhold til den hele levende befolkning kan saaledes fiskeriforskningen ikke fyldestgjøre. Men praktisk erstattes dette der-

ved, at det ved alle undersøgelser synes at være fastslaaet som en kjendsgjerning for alle de vigtigste fiskearter i havet, at selv de arter, som er mest og haardest efterstræbt af menneskene, har en enorm tilgang paa den yngste aarsklasses individer, og det ikke alene en enorm tilgang paa egstadier, men ogsaa paa de første bundstadier. Mest slaaende synes dette at være for rødspættens og hysens vedkommende og det selv i saadanne farvand, i hvilke der kun optræder en eller to kjønsmodne aarsklasser.

Det fremgaar deraf, at overveielser over fiskebestandens bevarelse mere bør rettes mod de ældre end mod den yngste aarsklasse. Dette har allerede tidligere været fremholdt og paavist af den danske forsker C. G. Johs. Petersen.

2. Hvad der mest overbeviser os om den enorme tilgang paa de yngre aarsklasser, er netop vekslingerne i disses antal og den omstændighed, at de samme vekslinger, som nævnt, kan paavises over store havstrækninger.

Jeg nævnte saaledes ovenfor, at i aarene 1902 og 1903 var baade hysens vekst langsommere og dens tilgang paa yngel særdeles meget fattigere over hele Nordsjøen og Skagerak end baade aarene før og senere. Men andre undersøgelser har vist, at fænomenerne var endnu større. Der viste sig i de samme aar de største forrykkelser ogsaa i andre fiskerier.

De store torskefiskerier i det nordlige Norge sank i disse aar ned til et minimum, og den samme oplysning giver den officielle franske statistik for aaret 1903 for fisket ved Island.

I Norge var det ikke alene mangelen paa torsk, som gjorde indtryk paa befolkningen. Der var en almindelig mangel paa fisk af alle slags, og da endelig torsken kom for at gyde, frembød den et elendigt udseende. Jeg skrev selv herom i aaret 1903, forinden jeg havde noget kjendskab til, hvorledes forholdene havde været i Skagerak og Nordsjøen:

„Foruden den sjelden fedtfattige lever, som sank i sjøvand, var de yderst ringe udviklede kjønsorganer meget paafaldende. Selv hvor rognsækkene ikke var helt udviklede, viste eggenes ringe størrelse i mars en udvikling, som ellers kan være tilstede i december eller i begyndelsen af januar.“

Samtidig fandt der en i historien enestaaende indvandring af store arktiske dyr sted fra Østhavet. Baade sælhunde og hvalarter (hvidfisk), som ellers holder sig oppe i Ishavet, kom langt sydover langs Norges kyst, ja endog helt ned til Skagerak og Skotland. Paa Murmankysten drev der iland tusinder af døde sjøfugle

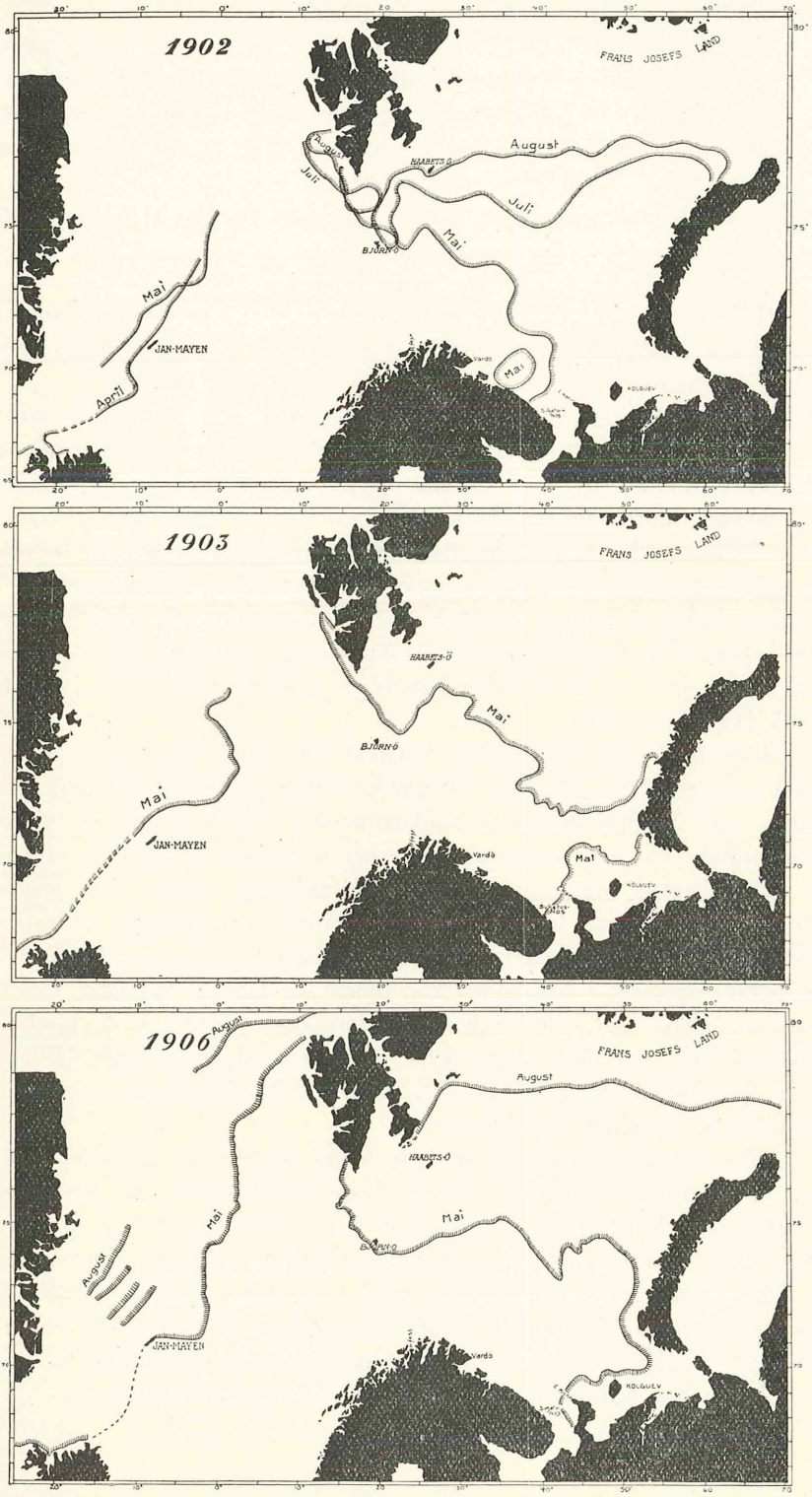

Fig. 18. Isgrænserne i 1902, 1903 og 1906.

(alker), som siges at have været aldeles afmagrede. Undersøger vi observationerne over isgrænserne, vil vi se, at isen i Østhavet i 1902 havde en meget større udbredelse end almindelig; hele ishavet var rykket os meget nærmere, og dette staar aabenbart i forbindelse med de ugunstige forhold senere, bl. a. derved, at fiskenes kjønsorganer ikke fik udvikle sig normalt.

At der saaledes har kunnet paavises en sammenhæng mellem variationer i de store klimatiske forhold og fiskenes vekst og produktion helt fra Ishavet og ned i Nordsjøen, synes at vise, at disse fiskes produktivitet er underkastet saa store forhold, at den, iallefald som forholdene nu er, maa antages uafhængig af menneskenes indgriben eller af fiskerierne.

3. Vi vil dernæst betragte aldersfordelingen, levetiden hos fiskene. Vi har seet, at enkelte arter som sild, sei og torsk opnaar høie aldre mindst til 15—18 aar, og at samme fisk kan forplante sig mange (indtil mindst 15) gange.

Vi har videre seet, at disse fisk i sine ældste aar har en vekst, som viser tydelig alderdomspaavirkning. Det synes saaledes sikkert, at om disse fiskearters levetid gjennemsnitlig skulde være forkortet ved menneskenes indgriben, saa er det iallefald ikke i saa stor grad, at det hindrer fiskene i at naa sin fulde udvikling og værdi.

Tvertimod maa fiskerierne iallefald for sildens og seiens vedkommende antages at spille en umerkelig rolle. Det samme maa ogsaa antages for Nordhavstorskens vedkommende, skjønt herom vil vi først kunne udtale os mere præcist, naar vort materiale er bedre bearbeidet.

For hysens og rødspættens vedkommende synes det derimod, som om disse arters levetid i visse farvand er særdeles nedsat ved menneskenes efterstræbelser. Medens rødspætten paa sine steder ved den norske kyst og i Nordsjøen kan opnaa en ligesaa høi alder som torsken og seien, findes der i Kattegat kun faa individer over 3—4 aar. Medens hysen ved den norske kyst i ikke ubetydelig mængde bliver op til 11 og i Østhavet op til 14 aar, tilhører i Nordsjøen det overveiende største antal de yngre aarsklasser.

Til et tvingende bevis for, at dette skyldes en aftagen, fordres dog, at man kan betragte det foreliggende hysemateriale som repræsentativt for Nordsjøen, og at man kan skaffe bevis for, at hysen i Nordsjøen i tidligere tider opnaaede en længere levetid. Det er klart, at dette sidste ikke kan bevises med saa stor sikkerhed, at der kan trækkes endelige slutninger deraf. For tiden er vort resultat derfor dette, at vi gjennem disse aldersbestemmelser har en metode til gjennem længere tidsrum fremover i tiden at konstatere med

sikkerhed, hvorledes fiskebestandens levetid eventuelt forandrer sig samtidig med de stedfindende fiskerier.

Men et bedre resultat synes det mig heller ikke, at man kunde vente eller ønske sig end det, at vi har i vor egen haand at følge og bedømme fiskebestandens aldersbevægelse. Et arbeide af denne art synes for fiskeribedriften at maatte blive, hvad befolkningsstatistiken er for forsikringsvirksomheden. Fra løse formodninger og uklare udtryk blir forstaaelsen hævet til klarhed og fuld oversigt. Og det er ogsaa klart, at hverken den praktiske mands skjøn eller den almindelige statistik kan give den samme forstaaelse, som en statistik bygget paa aldersbestemmelser. Hvis man betragter en fangst af fisk paa et dæk, ja selv hvis man maaler al fisken og tegner kurver for maalene, kan man ikke faa den kundskab, som vi her har seet spille en saa overordentlig rolle, nemlig den, hvorledes fangsten er sammensat af forskjellige aarsklasser. Kun ved en indgaaende analyse var det f. eks. muligt at fastslaa den kjendsgjerning, at aarsklassen 1903 overalt var fattigere i antal end de andre.

Alene ved nøiagtige aldersbestemmelser kan man ogsaa faa klar forstaaelse af det samme spørgsmaal, som i forstmandens bedrift spiller saa stor en rolle, nemlig det, i hvilken tid træet (eller fisken) naar sin største salgsværdi.

Ligesom i forsikringsvidenskaben og i forstvidenskaben saaledes behandler ogsaa fiskeriforskningen spørgsmaal af praktisk rækkevidde. Resultaterne af denne forskning er endnu ikke naaet saa langt som i de andre videnskaber. Men man er allerede langt paa vei, naar man har naaet frem til det, at man har midlerne til at faa vide, hvad man vil vide, og at det kun gjælder om at udføre det nødvendige arbeide. Og dette er i mine øine et tilfredsstillende resultat af de første 5 aars internationale fiskeriundersøgelser, og jeg tror, at der vil bli bygget et stort og planmæssigt fortsat arbeide paa den lagte grundvold. Nogle af de største og nærmeste saadanne fremtidsarbeider, som umiddelbart vil fordres udført, maa gaa ud paa, at særlig de arter, som kan befrygtes at paavirkes af fiskeri, som hyse og rødspætte, bør sættes under fortsat observation gjennem store indsamlinger af materiale fra alle de farvand, i hvilke der drives fiskeri, forat fiskeriets indflydelse fremover i tiden kan blive nøiagtig paavist og opklaret. Saaledes vil det f. eks. ha den største interesse fremover at sammenligne de forskjellige farvand Hvidehavet, Island, Norge, Nordsjøen, Skagerak, Atlanterhavet med hinanden. Der vil heraf utvilsomt komme erfaringer af største baade praktiske og teoretiske interesse, og de kan kun naaes gjennem en international organisation.

Om baadassurance.

Foredrag af fiskerikonsulent **Jens O. Dahl** under det skandinaviske fiskermøde i Bergen 12te juli 1907.

Mine herrer!

Det foredrag om baadassurance, som arbeidskomiteen har vist mig den ære at anmode mig om at holde, vil angaa forsikring af fiskerbaade og fiskerfartøier udelukkende med norske forholde for øie, og uden at omfatte dampfiskerfartøier, hvis forsikring for tiden maa ansees let opnaaelig og fuldt betryggende til rimelige præmier.

Gaar man nogle aartier tilbage havde man ingen anledning til forsikring af baade, og de faa dækkede fiskerfartøier, som fandtes, havde i regelen anledning til at komme med i de paa flere steder bestaaende gjensidige foreninger for forsikring af seilfartøier til kystfart og paa kortere reiser til nærmeste udlande. Fiskerfartøier var dengang dog tildels opfattet som en tvilsom resiko, og nogle af disse foreninger vilde endog ikke modtage dem.

Det første mig bekjendte forsøg paa at optage til forsikring den tids aabne fiskerbaade var oprettelsen af Senjens baadforsikringsselskab, et aktieselskab, der allerede var i virksomhed i sekstiaarene. Det forsikrede baade kun for de enkelte fiskerier hver for sig og kun under fiskeribedriftens udøvelse, ikke naar baaden brugtes til anden fart, og optog ingen helaarsforsikring. Præmierne var meget høie til eks. fra $1^1/_2$ til 3 % for vintertorskefiskerierne efter distrikternes farlighed, fra $2^1/_2$ til $3^1/_2$ % for Finmarksfisket efter tidslængden for driften. For sild- og høstfiskerierne kostede forsikring fra 1ste september til 31de januar ikke mindre end 5 % o. s. v. Den fisker, der drev disse store fiskerier aaret rundt, kunde neppe komme fra det til mindre omkring 9 % aarlig. Desuagtet blev selskabet adskillig benyttet af de fiskere, der ansaa sit fiske eller den havn, hvorfra det dreves, for særligt farligt. Selskabet likviderede med nogen fortjeneste i nittiaarene, efter at have

gjort adskillig nytte som et paalideligt selskab, til hvilket man med fordel kunde henvende sig under de mest resikable fiskerier, og medens der ingen anden anledning gaves til forsikring af aabne baade.

Noget senere blev der gjort flere baade heldige og bemerkelsesværdige forsøg paa oprettelse af gjensidige forsikringer af fiskerbaade og fiskerfartøier paa de steder af kysten, hvor der kunde samles interesse og enighed om saadanne, og dette har tildels vist særdeles gode resultater ogsaa i retning af billige præmier.

Det vigtigtigste var oprettelsen af Søndmøre assuranceforening for fiskerfartøier, hvis præmier er meget lave, og hvis administrationsudgifter har været meget smaa. Den optager fiskerfartøier hjemmehørende mellem Stat og Kristiansund. Da foreningen har tilsigtet inden sit distrikt at optage alle slags ogsaa smaa og mindre solide fiskerfartøier, har den ved den store tilslutning, den har faaet, været til megen nytte for fiskerbefolkningen i disse egne. Thi uden denne adgang til forsikring havde den sterke udvikling af de søndmørske havfiskerier neppe kunne gaaet saa greit og godt, som den har gjort. Den stiftedes i 1891 med kun 25 fartøier, havde ved udgangen af 1898 234 og i 1899 317 fartøier med en forsikringssum af over 400 000 kr. og en takstsum af over 600 000, da den kun forsikrer $^2/_3$ af takstsummen. Den beregnede kun $1^1/_2$ % præmie for et helt aar med ekstrapræmie for enkelte fiskerier og farvande. Uagtet den billige præmie havde foreningen lagt op et reservefond af ca. kr. 9 000, til Titranulykken indtraf. Efter denne blev erstatningen saa stor, at alt dette medgik, og et beløb af flere tusinde kr. yderligere maatte til. Foreningen anbefaledes da til en understøttelse af staten, mod at forhøie sin præmie for fremtiden. Denne blev derefter 2 % med de før nævnte ekstrapræmier, men bevilgning opnaaedes ikke. Senere har foreningen fortsat sin gavnlige virksomhed, saa at opgjøret for 1906 viser, at den omfatter 331 fartøier og dæksbaade til en samlet takstsum af over 1 million kroner, hvoraf foreningen forsikrer de $^2/_3$, nær 700 000 kroner. Præmieindtægten udgjorde ca. 12 000 kr. og administrationsomkostningerne kr. 1 484.45. Den eiede samtidig over 15 000 kroner. Over det halve antal af de forsikrede fartøier har motor. Da denne forening fastholder sin bestemmelse om, at foreningen kun forsikrer $^2/_3$ af takstsummen, og det offentlige forlanger en forsikring af mindst $^3/_4$ for de fartøier, der har laan af havfiskefondene, har disse fartøier ikke kunnet benytte foreningen.

En anden forening af stor interesse er Flekkerø baadassuranceforening, der har bestaaet i over 8 aar, den oprettedes i 1899, havde ved udgangen af 1906 en forsikringssum af ca. 72 000 kr. og et fond af nær kr. 3 000. Dette uagtet præmien kun er $^1/_2$ % pr. aar med tillæg af $^1/_2$ % for de baade, som driver vintersildfisket. Den

værdi, til at de først nævnte mindre lokalforeninger kunde overtage den hele resiko. Denne forsikring faldt dog meget kostbarere end de lokale foreningers, og vi har eksempler paa, at der enkeltvis er bleven betalt 9 % pr. anno, og ofte betales omkring 7 %.

Forholdene var og er saaledes høist ujævne, fra den billigst tænkelige forsikring fra ca. 1½ til 2½ % inden de lokale foreningers begrænsede omfang og for fartøier af mindre værdi, til almindeligst fra 6 % til 7 % for fartøier af større værd og for de smaa, som ikke omfattes af de lokale foreninger. En hel del aabne baade eller mindre klinkede dæksbaade er paa større strækninger af kysten ganske udelukket fra at kunne faa tegne nogen forsikring.

Under disse forholde og med det for øie, som i forsikring af fiskerfartøier er opnaaet i Danmark for eks., fæstede jeg mig ved den tanke, at faa oprettet en gjensidig forening for fiskerfartøier for det hele land. Efter at have virket for saadan paa flere maader udarbeidede jeg i juni 1904 en forestilling om sagen, der gik ud paa oprettelsen af en gjensidig forsikringsforening for fiskerfartøier, store og smaa, som omfattede hele landet, saaledes at først og fremst alle de fartøier, som havde laan af havfiskefondene, var forpligtet til at være med og saa, at den optog alle andre, som vilde være med, og hvis udstyr og fartsforholde faldt ind under foreningens regler.

Dette fik forsaavidt tilslutning hos fiskeriraadet samme aar, som dette udtalte: „Spørgsmaalet om havfiskefartøiers og baades assurance ved statshjælp udsættes til næste aar. Man anmoder fiskeristyrelsen og departementet om at lade Dahls forslag om en gjensidig statskontrolleret og statsunderstøttet forsikringsforening for fiskerfartøier videre behandle med tilkaldelse af sagkyndig assistance og udarbeide love, forsikringsregler, præmiesatser m. m., saa at alt dette ligger udredet for det offentlige til næste aar.“

Nordlands handelsstands fællesforening havde anbefalet sagen tidligere, og ellers var der nordpaa en hel del sympati for denne reform.

Hos departementet og andre vandt den derimod ikke bifald, og inden kort tid kom bestræbelserne derved ind paa det spor, at oprette lokale foreninger af større eller mindre omfang. Og unegtelig var eksemplet fra Søndmøre, Ibestad og andre steder meget fristende til efterligning. Under dette sikrede det offentlige sig ved kontrakter med forskjellige selskaber, at fartøier og baade med havfiskelaan altid var sikret aarsforsikringer, dog i regelen til mellem 6 og 7½ % præmie.

Forholdet er derfor nu det, at man for fiskerfartøier og fiskerbaade for Finmarken har faaet en amtsforening kaldet „Nordkyn“ med understøttelse af stat og amtskommune, derefter har man sydover, foruden de tidligere nævnte ældre foreninger, faaet en række smaa lokale

foreninger, som dels nylig har begyndt sin virksomhed, dels skal begynde denne. Af saadanne kan nævnes „Tryg“ i Kristianssund, oprettet i 1902, „Uræd“ i Karlsø, „Fremskridt“ i Harstad, „Enigheden“ i Berg i Senjen, Andenes baadforsikring, „Fremad“ i Dyrø, en forening for Skjærvø og Lyngen, „Bratsbergs og Nedenes gjensidige assuranceforening for fiskerfartøier“ i Langesund, Espeværs i Espevær m. v.

Dette er et stort fremskridt, forsaavidt som de egne, der ikke har en lokalforening for sine fiskerbaade, er bleven mindre vidtstrakte end før, og der er udsigt til, at det gode forløb med billig og dog hidtil sikker forsikring som foreningerne paa Søndmøre og Flekkerø, i Ibestad og Fosen kan opvise, ogsaa kan opnaaes i flere andre større eller mindre bygdelag. Man maa imidlertid herunder lægge vel merke til de mangler, der hefter ved denne tilstand:

For det 1ste at de lokale foreninger endnu ikke paa langt nær omfatter den hele fiskeridrivende kyststrækning, og at mange distrikter med mindre udviklet fiskeribrug har det mindre let for at faa foreninger stiftet.

For det 2det at der altid vil herske en vis utryghed over dem særlig i de første aar. Man har ogsaa eksempler paa lokalforeninger, som er rammet af mere end almindelige uheld i begyndelsen af sin virksomhed, og som derfor har maattet slutte, tildels med betydelig tab for de skadelidte forsikrede, fordi medlemmernes antal har været forlidet til at faa skaden betalt ved fordeling paa medlemmerne og af mangel paa fond.

For det 3die at omtrent alle lokalforeninger maa indskrænke sig til at forsikre et vist mindre maksimumsbeløb, ofte af ringe størrelse.

Fra 2 000 til 6 000 kr. maksimumsforsikring er almindeligst for de omtalte lokalforeninger.

Dette sidste er efter min mening en stor mangel ved de smaa foreninger. Enhver fisker, der vil og kan skaffe sig et godt og hensigtsmæssigt fartøi for de større fiskerier, der drives længere fra hjemstedet og med den nyeste og anerkjendte udrustning, vil i ingen af de smaa lokalforeninger kunne faa forsikret den kapital, han sætter ind i foretagendet, men maa henvende sig til de større forsikringsselskaber for det hele eller en del af kapitalen.

For det 4de strider denne ordning mod den grundsætning for forsikring, at risikoen maa være godt fordelt, saa at en forening ikke kommer at have en altfor stor del af denne bunden til bedriften fra en enkel udsat havn eller paa et havstykke af indskrænket

omfang, eller at forsikringen omfatter et altfor ringe antal fartøier. Denne grundsætning er almindelig anerkjendt og kan ikke bestrides, men derimod bliver det altid en skjønsag for den enkelte om og naar denne resikoens fordeling er tilstrækkelig tilstede, og naar man kan anse antallet af vedkommende forenings fartøier stort nok.

Fordelene ved de smaa foreninger vil nærmest ligge i den gjensidige kontrol, som medlemmerne fører med hinanden, og som lettes ved det fuldstændige kjendskab, man har til hinandens greier og driftsmaade, og som derfor muliggjør, at man kan balancere med en saa lav præmie, som gjort i Søndmøre, Flekkerø, Fosen og Ibestad.

Hvorledes skal man saa kunne vedligeholde fordelene ved lokalforeningerne og tillige mest mulig ophæve de paaviste mangler?

Dette spørgsmaal trænger nu saa sterkt i forgrunden, at det ikke kan bortvises, ja at dets løsning ikke kan opsættes, uden at man imedens vil befinde sig under ganske utrygge og ufuldstændige forholde, til skade for en sund udvikling og muligt til tab for enkelte, naar der indtræder skader af større omfang.

Min mening er, at dette maa ske gjennem en velordnet reassurance, hvortil alle de bestaaende lokalforeninger for fiskerbaade og fiskerfartøier havde adgang.

Naar man ikke kan faa istand en forsikringsforening for det hele land, der for mig staar som det ideale og fuldstændigste, og som jeg mener med lethed burde kunne ordnes af det offentlige, saa maa man ialfald gjennem en reassurance byde alle foreninger mulighed for en paa sund basis hvilende forsikring.

En reassurance kan man tænke sig dannet:

enten 1. ved kontrakt med en samling af større forsikringsselskaber.
(Der har været ført underhandlinger om denne mulighed, og der er stor villighed dertil, saa tilbud er bleven antydet og foreløbig endog udarbeidet).

Eller 2. ved at samtlige lokalforeninger enedes om en fælles reassuranceordning sig imellem,

eller 3. at en saadan kom istand ved statsforanstaltning.

I hvilkensomhelst af disse tre former reassurancen kom istand, vilde saaledes kontrollen, alle opgjør og takster og den indre administration m. v. blive hos lokalforeningen, som kunde opretholde sine billige præmier ialfald for en lavere del af forsikringssummen, og reassurancefor-

bindelsen vilde føre til, at man kunde optage de større eller værdifuldere fartøier i lokalforeningerne, som nu er udelukket ved de smaa maksimumsbeløb. Endvidere vilde lokalforeningerne kunne forsikre paa længere fiskefarvande.

Hvor rigtig disse betingelser er for fiskeribedriftens udvikling vil mine herrer se bedst af denne udstilling, der byder paa en saa smuk samling af motorfartøier, hvoraf flere saa værdifulde, at de fleste af de nævnte smaa lokalforeninger ikke kan assurere mere end en liden del af deres værdi. Motorerne det er nutidens og ialfald den nærmeste fremtids store fremstød:

for fiskeriet i almindelighed,
for deltagelse i fisket paa længere bortliggende farvande,
for muligheden af at anvende den muskelkraft og det intense arbeide, som roning i stille veir og andøvning under fangstarbeidet hidtil har fordret af fiskerne, til selve fangstens bevarelse, til redskabernes bedre pasning, til forøgelse af disses mængde under brugen og
gjennem dette til en til nylig uanet forøgelse af den driftige og intelligente fiskers aarsindtægt.

Det er meget vanskeligere at forsikre den kapital, egen eller laant, man maa anvende til en god og moderne fiskerbaad, paa en fuldt tilstrækkelig maade og til billig pris under nærværende forholde, end med en ordnet og tidsmæssig reassurance, hvorhen alle lokalforeninger kan søge.

Og endelig vilde reassurancen fuldstændig beskytte lokalforeningerne mod den vanskjæbne, der allerede har rammet paa sine steder, at de ikke har kunnet godtgjøre for de lidte forlis og derved paaført sine medlemmer mere eller mindre betydelige tab.

Oprettelse af flere lokalforeninger for de kyststrækninger, der endnu ikke har faaet saadanne istand, vil ved reassuranceordningen blive langt tryggere og lettere og maa derfor antages da at kunne ske i al den omfang, som fiskeribedriften fordrer.

Før jeg slutter maa jeg lægge et ord ind for en ordning med præmien, som jeg anser af stor betydning for et godt resultat. Jeg mener nemlig, at denne i alle lokalforeninger bør være noget høiere, end den nu ofte er. Man vil steile for et saadant forslag om en fordyrelse af præmien, men hvis man tillige indfører bonus, vil der ingen fordyrelse ske ved en noget høiere præmie, men de lidt høiere præmier vil kun være en sikkerhedsforanstaltning eller forudbetaling, som ikke koster mere tilslut end forsikringen altid nødvendigt maa koste, og

som senere bringer den mulig formeget betalte præmie tilbage til betaleren deraf.

Ligesom man maa forudsætte, at tabene ved en forsikring et eller andet aar kan blive saa betydelige, at ikke alene præmien gaar med, men at der maa udlignes tillægspræmie, og endog at denne kan blive høi, ligesaa maa man ogsaa regne med, at foreningerne i heldige aar kan give overskud. Dette overskud repræsenterer imidlertid den sum, som vedkommende forsikrede har betalt formeget for det aars forsikring og bør paa den mest rimelige maade komme disse tilgode. En aldeles udmerket og stor gjensidig forsikringsforening for fiskerfartøier har man i Frederikshavn i Danmark, hvilken med forholdsvis lave præmier med stort held og ringe administrationsudgifter har virket gjennem mange aar. Her har man fordelt hele overskuddet af et aars forsikring som bonus paa de enkelte fartøier i procentvis forhold til den betalte præmie, hvorved ikke nogen enkelt forsikret betaler større præmie, end der virkelig har været nødvendig. Jeg har faaet det indtryk, at denne ordning har givet et særdeles godt resultat, om end man har ønsket ogsaa at kunne sætte noget af til et reservefond for den hele forening, hvad der senere er indført. Jeg anbefaler af al magt, at man optager dette princip med bonus i alle lokalforeninger, saaledes at man afsætter en mindre del af overskuddet — til eks. $^1/_4$ eller $^1/_3$ til et almindeligt reservefond, og at resten fordeles som bonus til de forsikrede, dog saaledes, hvad der ogsaa sker i Frederikshavn, at pengene ikke udbetales aarlig, men først ved fartøiets salg eller udmeldelse af foreningen. Imedens bliver de krediteret vedkommende fartøis konto og tjener til reservefond for dette for den tillægspræmie, som kan komme til at blive udlignet i uheldige aar.

Dette passer for hvilkensomhelst forening, der optager sine fartøier som forsikret for hele aaret og under forudsætning af, at man vedbliver at forsikre aar efter aar.

Alt hvad man betaler formeget faar man altsaa ved bonus-ordningen igjen, og naar tillægspræmie behøves i uheldige aar, har hvert enkelt fartøi i bonussen opsparede penge til at betale med, uden for det aar at have ekstra udlæg. Lad mig kort og godt sige, at Frederikshavnsforeningen staar for mig som en mønsterforening med hensyn til ordning, til billige præmier, til stor sikkerhed og til billig administration.

Fiskeridirektøren udsendte i mai d. a. en anmodning til de gjensidige foreninger, der er interesseret i fiskeribedriften, om at lade sig repræsentere i et møde idag til diskusion om reassurancesagen og da

ialfald nogle foreninger har sendt delegerede, vil saadant møde blive holdt her i direkte tilslutning til dette, hvorfor de delegerede anmodes om at samles ved afslutningen af mødet for at diskutere sagen og muligt træffe nærmere aftaler.

Til dette møde, som holdes paa fiskeridirektørens kontor indbydes ogsaa de tilstedeværende herrer, som uden at være delegerede er interesserede i lokalforeningernes virksomhed.